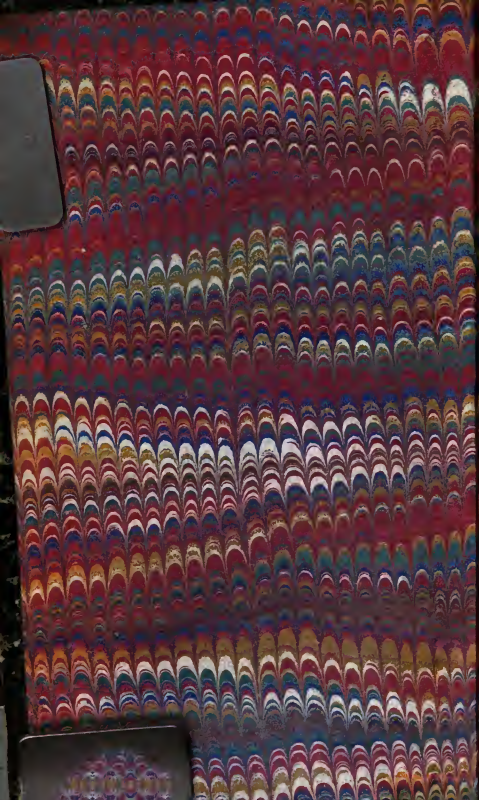
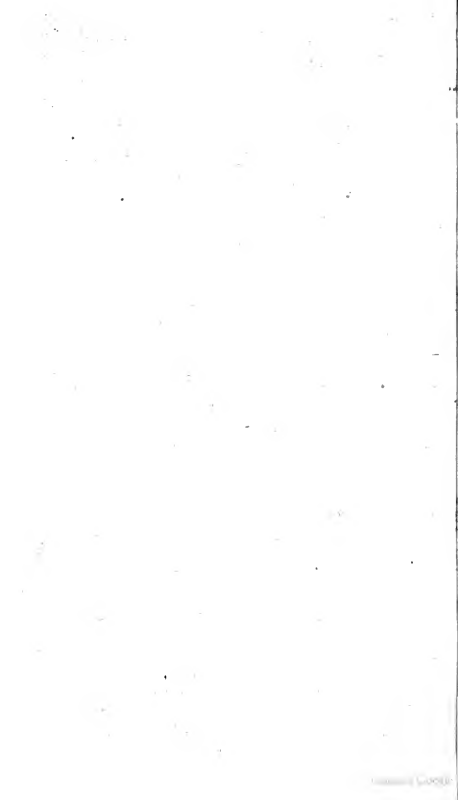

387. C 2

MANUEL

AR

GUIR GRISTEN.

MANUEL

AR GUIR GRISTEN,

E PENINI E CAYER

UN ESPLICATION EUS A ZERIMONIOU AN OFEREN ; MEDITATIONOU VAR AR GUIRIONEZIOU IMPORTANTA EUS AR FEIZ ; INSTRUCTIONOU VAR AR GOUELIOU PRINCIPALA EUS AR BLOAS , HA VAR MYSTERIOU AR ROSERA ; MAXIMOU SPIRITUEL TENNET EUS AR SCRITUR SACR , EUS A LEVR AN IMITATION HAC EUS A VUEZ AR ZENT ; BIZITOU D'AR SACRAMANT HA D'AR VER-C'HES , HAC UN INSTRUCTION VAR AN INDULJANÇOÙ MUIA ANAVEZET.

GRET GANT AN AUTROU MARREC, *K*

Person eus a barres Penmarc'h,

HAC APROUET GANT AN AUTROU N'ESCOF A GUENPER.

SANT-BRIEC ,

E TY L. PRUD'HOMME, IMPRIMER HA LIBRER.

1846.

LETTRE A L'ÉDITEUR.

MONSIEUR,

Je viens de finir les deux ouvrages dont j'ai eu l'honneur de vous entretenir : le **MANUEL** et la **DOCTRINE DU VRAI CHRÉTIEN**.

Je me suis servi de quelques mots qui sont effectivement étrangers à la langue bretonne ; mais on s'en est également servi dans nos livres de catéchisme , parce qu'ils sont devenus d'un usage (1) tout à fait habituel , et parce qu'il vaut mieux , comme dit saint Augustin , être blâmé des savants que de n'être pas compris du peuple.

Quant à l'orthographe , connaissant assez bien les quatre dialectes , j'ai écrit les mots bretons comme on les prononce le plus ordinairement , en conservant aux lettres les sons qu'on leur donne dans nos alphabets latins et français. J'ai cru devoir agir de la

(1) Préface des Tropes par Dumarsais : l'usage est le tyran des langues.

sorte , pour éviter le reproche que l'on a fait au père Grégoire d'avoir employé , comme Daviès , trop de lettres doubles et beaucoup de lettres inutiles ; et aussi pour me conformer à la manière de parler et d'écrire de Margio et de Le Bris , dont les excellents ouvrages sont aujourd'hui si facilement lus et compris , et si justement appréciés de tous les fidèles de nos campagnes.

Le plus ardent désir de nos bons cultivateurs est que leurs chers enfants apprennent d'abord à lire le latin , pour bien suivre les offices , et ils sont doublement heureux quand ils voient que , dès qu'ils ont appris à lire le latin , ils savent aussi lire le breton , et peuvent ainsi les édifier à l'église et à la maison.

Ce que je dis ici ne diminue en rien ma vénération pour certains hommes distingués par leur zèle et leur science , qui s'efforcent de préserver le breton du naufrage qu'il est menacé de faire dans le français. Les écoles et les grands chemins seraient , dit-on , des moyens bien hostiles employés contre lui ; mais heureusement on commence à reconnaître son excellence et son utilité , et déjà on le trouve assez important pour mériter qu'on le cultive et qu'on en donne les principes.

J'aurais désiré de tout mon cœur mieux savoir les rudiments et les règles d'une langue si ancienne (1) que son origine se perd dans la nuit des temps; d'une langue dont presque toutes celles de l'Europe ont emprunté une infinité de mots (2); d'une langue qui sert à plus d'une nation pour trouver l'étymologie d'un grand nombre de surnoms de famille (3), de noms propres de lieux, de villes, de rivières, de montagnes; d'une langue surtout qui a servi d'organe pour prêcher Jésus-Christ dans nos contrées et qu'aucune espèce d'infidélité n'a souillée depuis quinze siècles (4). J'espère néanmoins que j'ai écrit de manière à être facilement compris, et je prie M. PRUD'HOMME de donner à mon travail tous les soins qui sont en son pouvoir. Les rapports favorables faits à Mon-

(1) C'est une langue que Gomer, fils aîné du patriarche Japhet, a transmise à ses descendants, selon Callimaque, Josèphe et saint Jérôme (citation du P. Grégoire).

(2) Préface de la Grammaire du P. Grégoire, *page 6*.

(3) Floc'h, titre d'un simple gentilhomme qui accompagnait autrefois un chevalier, en breton Marc'hec, ou, par relâchement dans la prononciation, Marec. Floc'h et Marec sont des noms de famille assez communs en Bretagne (Le Gonidec, voir les deux noms dans son Dictionnaire).

(4) Le Père Maunoir.

seigneur l'Evêque de Quimper par les examinateurs de mes manuscrits , et la bien estimable approbation de ce bon et éminent prélat dont j'ai été près de cinq ans le vicaire, pendant qu'il exerçait le ministère pastoral à Brest, me sont d'autant plus précieux et me dédommageront d'autant plus de mes peines, qu'ils me donnent lieu d'espérer que mes deux ouvrages contribueront à la gloire de Dieu et au salut des âmes, et dès lors, mon but est parfaitement atteint.

Où, loués et glorifiés soient à jamais Jésus et Marie, auxquels je fais, du plus profond de mon cœur, humble hommage et entier abandon de ces deux livres!!!

Rapport de M. TALGORNE, chanoine honoraire, recteur de Melgren, supérieur des retraites bretonnes de Quimperlé.

J'ai lu avec édification un manuscrit de M. MARREC, recteur de Penmarc'h, intitulé : *Manuel ar guir Gristen*. J'y ai vu des choses excellentes, très-instructives pour les fidèles; je n'y ai rien remarqué de contraire à l'enseignement de l'Eglise sur les différentes matières qui y sont traitées, et dans ma conviction je crois que l'ouvrage sera très-utile et sera lu avec plaisir.

TALGORNE, *Prêtre.*

Rapport du révérend Père JAFFRÉ, aujourd'hui Missionnaire apostolique.

J'ai lu avec beaucoup d'intérêt un manuscrit de M. MARREC, recteur de Penmarc'h, intitulé : *Doctrin ar guir Gristen*. Cet ouvrage m'a paru très-propre à éclairer l'esprit et à toucher le cœur des fidèles.

Approbation de Monseigneur l'Evêque.

JOSEPH-MARIE GRAVERAN, par la divine miséricorde et la grâce du Saint Siège apostolique, évêque de Quimper.

Nous avons fait examiner les deux ouvrages en langue bretonne, *Manuel ar guir Gristen* et *Doctrin ar guir Gristen*, composés par M. MARREC, recteur de Penmarc'h.

Sur le rapport favorable qui nous en a été rendu ; nous en permettons volontiers l'impression, dans la confiance qu'ils contribueront puissamment à instruire et à édifier les fidèles de notre diocèse.

Donné à Quimper, sous notre seing, le sceau de nos armes et le contre-seing du secrétaire de notre évêché, le 23 Janvier 1843.

† J^h.-M., Evêque de Quimper.

Par mandement de Monseigneur :

ALEXANDRE, Chan. hon.,
Secrét. de l'Evêché.

AVIS.

CREDET hon eus renta servich, ispecial d'ar gristenien fidel divar ar mæas, o testum en ul levr quement hon eus cavet a gapapla d'o instrui ha d'o c'helen. Al levr-ma so hanvet MANUEL AR GUIR GRISTEN; e bartaget hon eus e c'huec'h loden : un instruction var ar beden vocal ha mental, hac ur reglamant a vuez evit pep devez eus ar sizun; un esplication eus a zerimonieu an oferen; pedennou aroc, epad ha goude an oferen, aroc ha goude ar goëssion hac ar gommunion, a ra an danvez eus al loden guenta.

En eil loden e caver meditationou var ar guirionezieu importanta eus ar feiz, ha var ar vertuziou principala eus ar vuez gristen, tennet, peurvuia, eus a œuvrou an tad Bouhours, a gompaguunez Jesus. Ar bobl fidel divar ar mæas a zo capaploc'h, eguet na greder alies, da ober oræson mental : requeti a reomp e c'halle ar reflexionou hon eus skrivet, renta ive dezan ur zicourbennac !

En deirvet loden e caver instructionou var ar gouëliou principala eus ar bloas : distribuet int

dre faëon ma eller caout alies unan bemdez da vedita, epad ar c'horais, couls a bep gouël-berz, hac ive meur a zul eus ar bloas.

Varlerc'h an instructionou a bere hon eus parlantet, e caver, er bedervet loden, maximou spirituel tennet eus ar Scritur sacr, eus a levr an Imitation hac eus a vuez ar Zænt pere so evel quelles a reglen da servichout deomp evit cundui ur vuez vad ha santel.

Un articl a feiz eo penos hor Zalver Jesus-Christ a ra, e guirionez, e zemeuranç er sacramant adorabl eus an auter : mæs, allas ! pebes diffaranç etre hon c'hundu hac hor c'hreden ! Evit hon douguen da renta da Jesus carantez evit carantez, ez eus laqueet, er bempet loden, bizitou d'ar Sacramant ha d'ar Verc'hes, tennet eus a levr sant Li-guori, o credi parfet penos Done a stag graçou ha benedictionou particulier ous a gomzou ar zænt evel ous o relegou.

Er c'huec'hvet loden e caver un esplication var an induljançon muia anavezet. Cals a eneou devot a c'houlèn pe seurt induljançon-so staguet ous ar praticou a zevotion a broposer dezo, hac eus ar breuriezion e pere e fell dezo antren. An instructionou hon eus tennet, var guemen-ma, eus a levr an Autrou Bouvier, escop Mans, a vezo capabl-bras d'o instrui. En daulen, p. 417, e cavint ive merquet al lectourion da ober epad ur retret, hac e certen circonstançon-all eus ar vuez.

An oll a voar anaout-mad ar zourcennou caër a bere hon eus en em zervichet evit scriva al levrema : doctrin ar re o deus composet Catekis ar C'honcil a Drant , ha doctrin Couturier , Guillet , Liguori , Bouvier , hon eus heuillet ha scrivet guella ma ellemp : pliget gant Doue rei e venediction d'hon labour , hac e renta util evit e c'hloar ha silvidiguez an eneu !!!

MANUEL

AR GUIR GRISTEN,

E PEHINI E CAVER

UN ESPLICATION EUS A ZERIMONIOU AN OFEREN ,
MEDITATIONOU VAR AR GUIRIONEZIOU IMPORTANTA EUS AR FEIZ ,
INSTRUCTIONOU VAR AR GOUELIOU PRINCIPALA EUS AR BLOAS ,
MAXIMOU TENNET EUS AR SCRITUR SACR ,
EUS A LEVR AN IMITATION HAC EUS A VUEZ AR ZÆNT ,
BIZITOU D'AR SACRAMANT HA D'AR VERC'HES ,
HAC UN INSTRUCTION VAR AN INDULJAÑÇOÙ MUIA ANAVEZET.

QUENTA LODEN.

INSTRUCTION

VAR AR BEDEN VOCAL HA MENTAL.

BEZA ez eus diou seurt peden : ar beden vocal hac ar beden mental. Ar beden vocal eo an ini a reomp pa lennomp pe autramant pa lavaromp hor pedennou dindan evôr. Ar beden-ina græt gant attantion , a zo agreabl da Zoue ; mæs ret eo laqât evez, rac , m'ar he grit hep attantion , e c'hoñfancit Doue el-leach e enori , ac el-leac'h obteni e c'hraçou , e tennot varnoc'h e goler.

Ar beden mental , pe an oræson a galon , a reomp pa occupomp hor speret hac hor c'halon a Zoue , eus ar vertuziou a fell deomp da acqui-

A

sita pe eus ar viçou a bere e fell deomp en em zizober.

Dre'r beden mental, pe an oræson, e teu an den d'en em antreteni, hep parlant, calon-ouzal calon gant e Zoue : pebez enor ha pebez avantach ! Neuse hor c'honversation a zo e guirionez en êe, evel a lavar an Abostol. An Tadou santel a lavar ive penos an oræson a so alc'huez ar barados, ar sourcen eus an oll graçou hac eus an oll vadou spirituel : oll o deus consideret an oræson evel ar beden agreapla da Zoue, ar profitapla evit an eneu, evel ar voyen æssa hac ar zurra evit ober mad hor zilvidiguez.

Mæs a lavarod marteze : n'em eus quet a amzer, ha ne ouzon quet penos ober oræson. D'ar re a lavar n'o deus quet a amzer, e respont un escop santel hac habil, Massillon : lavaret n'oc'h eus quet a amzer da bidi, a so lavaret, n'oc'h c'heus quet a amzer da veza christen ; rac, quen obliget oc'h da bidi evel ma zeo an heaul da rei e sclerigen, an douar da brodui hac ar vezen da rei frouez. Ma n'oc'h eus quet a amzer da ober bemdez hoc'h oræson goude ho pedennou vocal, ha ne allit-tu quet da viana ober oræson da zul ha da ouïel ? Var ar sizun memes, en ur vont d'ho tevez, pe en eur ober ho labour ? An oll draou cæouet a barlant deomp eus a Zoue hac er meul en o yez, piou, na petra a ell hon ampech da unissa hor mouez gant o ini ? E compagnunez eur mignon e barlantomp outhan, perac non pas en em antreteni ive gant Doue, ar guella eus an oll vignoned ?

M'ar livirit d'in ne ouzoc'h quet ober oræson, e respontin : pe c'hui a ouar lenn pe ne ouzoc'h

quet : m'ar gouzoc'h lèn, n'oc'h c'heus nemet lèn unan bennac eus ar reflexionou a gaffod el levr-ma pe en ul levr dévot-all bennac ; en em arreti var ar pezh a rai muia a impression var ho calon, hac excita en hoc'h ene ar memes santimanchou devot a remercot.

Ma na ouzoc'h quet lèn n'en em c'hlaç'harit quet evit-se : Doue en em blich oc'h en em antreteni gant an dud simpl ; ha certen eo penos cals a zimplicite a so un disposition guelloc'h evit ober oræson, eguet ne dê cals a squiant. Medita a iñit var bassion hor Zalver, var ar finvezioù diveza eus an den, var gourc'hemennou Doue ha re an ilis, var ar pec'hejou capital ha var deverioù ho stad. Hoc'h examen a goustianç a ell memes furnissa deoc'h bemdez ur zujet caër a veditation. Pedit Doue evel sant Augustin da rei deoc'h ar c'hraç precius d'e anaout-mad ha d'en em anaout-mad oc'h-unan : considerit gant attantion e pe stad en em gavit.

Goulennit digant Doue ar pezh a vanq deoc'h. Quemerit bemdez resolutionou-mad evit an amzer da zont, hac e particulier da c'hounit an induljançou a allot da c'hounit dre'r pedennou, pe dre'n œuvrou-mad a reot : mad eo caout bep mintin, aroc pidi, intantion d'o apliga deomp hon-unan ha d'an eneoù eus ar purcator, o sonjeal en hon ezomou, hac en ezomou hon tud varo, coulz hac en ezomou an anaoun abandonet, hac en ezomou ar re a zo muia var ar poent da vont eus ar purcator d'ar barados. An Autrou Bouvier, escop Mans, a lavar penos an intantion-ma a zo avoalc'h, an nemorant eus an deiz, evit gounit an oll induljançou staguet ouz ar pedennou pe an œuvrou mad a raimp. A 2

PEDENNOU DIOUZ AR MINTIN.

(Caout intantion da c'hounit an induljançou staguet outo.)

† EN hano an Tad, etc.

Grit ar re a zo el levr Categis, pe ar pedennou a bligeo muia deoc'h, ha lennet neuse ar sujet eus ho meditation, poset ha gant santimanchou a feiz. En em arretit a amzer da amzer evit laccat dounnoc'h en hoc'h ene ar reflexionou-mad a reot. Epad hoc'h oræson, en em exciit da garet Doue, da zetesti ho pec'hejou, ispicial ho pec'hejou a habitud, da gundui ar vuez santel. Quemerit resolutionou-mad; songit enno aliez epad an deiz, hagoude beza achuet hoc'h oræson, livirit :

Crenvaît, ô va Doue, ar resolutionou-mad am eus quemeret! Guerc'hes sacr, o lacâat a ran etre ho taouarn, ha dindan ho protection santel.

Sub tuum. Kyrie, etc.

PEDENNOU DIOUZ AN NOS.

(Caout intantion da c'hounit an oll induljançou staguet outo.)

† EN hano an Tad, etc.

Grit ar re a zo el levr Categis pe ar pedennou a bligeo muia deoc'h. Ne dé quet nebeutoc'h important achui mad an deiz, eguet e gommang mad. N'hon eus quet nebeutoc'h ezom a sicour digant Doue evit tremen santelamant an nos eguet evit tremen santelamant an deiz; ne vanquit eta, james goude beza lennet buez ar sant a zo e vouël antronos, da ober e commun ar pedennou diouz an nos. Unan eus ar poënc'hou principala anezo eo an examin a goustianç; bezit

sourcius d'e ober bemdez gant un attantion ar vrassa : goulennit pardon eus ar pec'hejou a velot ho pezo gret ; quemerit ar propos ferm d'en em gorrigea, ha gret ur binigen bennac en ho particulier oc'h-unan, o prometti da Zoue coëssaat quenta ma ellot.

REGLAMANT A VUEZ

EVIT PEP DEVEZ EUS AR SIZUN.

A VISCOAS ar gristenien-fidel o deus bet ar c'hus-tum meulabl da gonsacri pep devez eus ar sizun da un devotion barticulier bennac : an instruction-nou hac ar praticou devot a so ama varlerc'h, a ell hor sicour cals da heull an exempl santel-ze.

EVIT AR ZUL.

Devotion d'an Drindet adorabl.

AR zul, pehini so dreist-oll deiz an Autrou Doue, a so choaset evit enori en un faëçon barticulier an Drindet santel, hac evit trugarecâat an tri ferson divin-se eus ar graçou a recevomp diganto.

Dre hano an Drindet sacr eo bet effacet ar pec'het a oa deut gueneomp var an douar, dre e vertus eo, e recevomp c'hoas ar pardon eus hor pec'hejou actuel, ac en deiz ma tisquenno hor c'horfer bez, an ilis a recomando ac'hanomp da Zoue en ur lavaret : ho pezit, ô va Doue, truez eus an den paour-ma, pehini, epad e vuez, a oa merquet eus a verq an Drindet santel.

Grit bep sul ar beden-ma, composet gant an tad Michel Noblets, missioner santel eus hor bro :

« Tad eternal, pardonit d'in ar pec'hejou am eus cometet dre fragilite, ha roit d'in an nerz da avanç gant courach en hent eus va silvidiguez ! Salver adorabl, pardonit d'in ar pec'hejou am eus cometet hep ma ouïen, ha gret d'in anaout-mad ar vadelez hac ar prix eus a bep vertuz ! *Speret-Santel*, effacit ar pec'hejou am eus cometet dre valiç, ha roit d'in ar c'braç da bratiqa mad an oll vértuziou christen ! » Goude ar beden-ma græt var ho taoulin, goulennit pardon eus hoc'h oll bec'hejou e general, hac e particulier eus ho pec'hejou a habitud.

Grit eur binigen bennac, ha livirit ho *Credo* hac ho *Pater* eus a greiz ho calon evit nevezi promassaou ho badiziant : lennit an actou-so, evit se, varlerc'h. M'ar oc'h eus amzer, lennit ive an *Instruction var ar zul*, en teirved Loden.

EVIT AL LUN.

Devotion d'ar Speret-Santel.

PETRA bennac ma contribu engalamant tri ferson an Drindet d'hor sanctifia, quemen-se na vir quet na lavarer penos eo ar *Speret-Santel* a santifi hon eneou ; abalamour, ar graçou a recevomp eus an êe o veza un effet eus a garantez Doue evidomp, a so attribuet d'ar *Speret-Santel* pehini a so carantez an Tad hac ar Mab. Ar *Speret-Santel* a barlant ouzomp dre an inspirationou-mad a zigaç en hor speret ; m'ar chelaouomp e vouez, n'ellomp quet fazia var an hent a gundu d'ar barados.

Rac-se, epad hor buez, goulennomp sicour ha sclerigen ar *Speret-Santel* e commençamant hor pedennou, hon labourou ha pep-unan eus

hon actionou principala, oc'h ober sin ar groas ac o lavaret ar *Veni, Sancte Spiritus*, pe ar *Veni, Creator*, pe ar *Veni, Sancte Spiritus, et mitte cælitùs, etc.*

Bemdez, diouz ar mintin, quemeromp ar propos-ferm da renonç d'ar pec'het, ispicial d'hor pec'het a habitud, da ober eur binigen bennac ac'hanomp hon-unan, mar digoëz gueneomp pe-c'hi, da c'hounit an oll induljançou staguet ous ar pedennou pe an œuvrou-mad a ellomp da ober epad an deiz : savomp a amzer-da-amzer hor c'halon varzu Doue evit offr dezan quement a raimp, a livirimp, a zongimp hac a andurimp.

Offromp ive bemdez hor pedennou, hon labou-rou hac hon œuvrou-mad evit repos an anaoun, ispicial evit ar re evit pere omp obliget da bidi, evit ar re a so en em recommandet d'hor peden-nou, evit an eneou muia abandonet ac evit ar re a so casi peur-achuet ganto o finigen er purcator. Lavaromp da vihana teir guech bemdez eur be-den bennac evito : an *De profundis*, pe an *Dies iræ*, pe al *Languentibus*, pe autramant pemp *Bater* ha pemp *Ave*, gant an diour verset-ma : *Te ergò quæsumus, famulis tuis subveni, quos pre-tioso sanguine redemisti.*

Requiem æternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis.

EVIT AR MEURZ.

Devotion d'an oll Zænt.

HABITANTED eürus eus ar Jerusalem cœlestiel, bemdez e lennan pe e clêvan len buez unan bennac ac'hanoc'h; cousgoude e fell d'in consacriun devez er sizun d'oc'h enori òll assemblez en ur façon

barticulier, evit implori ho sicour hac en em lacât va-unan dindan ho brotection ! C'hui a so erruet er porz eus ar silvidiguez, ha me a so c'hoas var ar mor rust eus ar bed ; c'hui a ra ho temeuranç er vro eurus-se e pehini n'en deus mui, na danger nac adversour ebet da zougea, ha me a chom c'hoas amâ var an douar, etouez cals a zangerou hac un niver-bras ar adversourien d'am silvidiguez ; c'hui a so e levenez ho mæstr, ha me a so en draouïen a zaëlou.

Ah ! me ho ped, a greiz va c'halon, sicourit ac'hanon, ha va diouallit a enep adversourien va ene : c'hui dreist-oll, Guerc'hes sacr, va mam garantezus ; c'hui, va æl-mad, va sant Paëron, oll zænt ac oll ælez patroned va bro, intercedit evidon, evit ma c'hallin caret ha meuli Doue asamblez gueneoc'h, bremâ hac epad an oll æternite.

Livirit hirio, m'ar gallit, ar *Sub tuum*, an *Angele Dei*, Litanïou an oll Zænt.

EVIT AR MERC'HER.

Devotion d'ar Verc'hes ha da sant Joseph.

Goulennomp ar c'hraç d'en em anaout hon-unan, da veva santelamant, ha da gaout ur maro mad dre intercession ar Verc'hes ha sant Joseph da bere e custumer consacri an deiz-ma eus ar sizun.

Avoalc'h eo en em anaout evit en em zispri-sout : hoguen e quemen-ma eo e consist ar berfection gristen, eme levr an Imitation : rac-se sant Augustin a c'houlenne alies digant an Autrou Doue ar c'hraç d'e anaout ha d'en em anaout e-unan : sant Frances Borgia a lavare : partout en

em gavan-mad, abalamour partout e caçzan em raog, an anoudeguez ac'hanon va-unan. Evit en em anaout ac en em humilia, goulennomp alies diganeomp-hon-unan, evel sant Bernard : Petra oun-me bet ? petra oun-me ? petra e vizin-me ?

Petra oun-me bet ? ne ouan netra brema ez eus ar pennadic amzer : c'hui va Doue eo oc'h eus va c'hrouet evit hoc'h anaout, ho caret ha beza eternalamant eürus gueneoc'h... Petra oun ? ur pec'her paour : sur oun em eus militet an ifern ; mæs ne ouzon quet a me a so pardonet... Petra e vezin-me ? ur zant pe un den collet : bale a ran etre diou eternite, goude va maro an eil pe ebên a vezo va fartach, ha va maro ne vezo nemet an ecleo eus va buez... Red eo d'in eta cundui eur vuez santel, eur vuez a labour hac a binigen evit ma vezo va maro ur maro precius.

Livirit hirio, goude beza examinnet-mad ho buez, ar seiz Salm a binigen evit goulenn pardon ouz Doue. Livirit ive ur beden bennac en enor d'ar Verc'hes ha da sant Joseph, evit goulenn ar c'hraç da veva santelamant ha da gaout ur maro-mad. Jesus, Mari ha Joseph, Anna ha Joacim, brema ha var va maro, ho ped truez ouzin !

EVIT AR YAOU.

Devotion d'ar Sacramant.

Evit en em renta dîn eus ar garantez a zisquez deomp hor Zalver Jesus-Christ er sacramant-ma, e tlefemp en em unissa alies gantan dre ar communion santel hac al lecturiou devot. Evel ma roas Doue en deserz ar mann d'ar bobl a Israel evit servichout da vagadurez d'an dud-ma, hac eur goabren a dîn evit servichout dezo da sclerigen

epad an nos , evel-se ive hor Zalver en deus roet deomp e gorf hac e voad precius evit servichout da vagadurez d'hon ene ; hac e gomzou divin , da lavaret eo, e scritur hac al levriou devot evit servichout deomp da sclerigen er veach a reomp varzu an êe : *Dedisti mihi corpus ad refectiorem mentis et corporis , et posuisti lucernam pedibus meis verbum tuum.* Evit ober ur veach hir ha diaz ar bara hac ar sclerigen a so daou dra necesser ; er memes tra , ar gommunion ha gomzou Doue clêvet pe lennet , a so necesser deomp evit erruout e rouantelez an êe.

Bezomp eta sourcius da gommunia alies ; da len pe da glêvet alies comzou Doue , da visita alies hor Zalver adorabl er sacramant sacr eus an auster , ha d'e drugarecât eus ar vadelez en deus da chom gueneomp evit hor maga , hor c'hundui , hor zicour hac hor c'honsoli er vuez poanuis-ma. Ma na ellomp quet communia bemdez , greomp bemdez da vihana ar gommunion spirituel hac hor bizit d'ar sacramant , en ur vont evit-se d'an ilis m'ar domp tost , ha mar domp pell , oc'h en em lacât evit-se var hon daoulin , troet varzu an ilis... Lavaret a alfac'h en intention-se ar poz berr-ma : Va Jesus , va Doue , c'hui hepquen a zeziran , c'hui eo va c'harantez , ennoc'h-hu e c'hesperan , o va Jesus , o va c'harantez , bezit em c'halon , bemnos ha bemdez !

En intantion-se e c'haller ive len an *Tantum ergò* , pe ar *Panis Angelicus* , pe ur beden all bennac.

EVIT AR GUENER.

Devotion da Jesus crucifiet.

Ne dê quet aoualc'h da ur c'hristen dioual da nevezi dre e bec'hejou ar poaniou en doa anduret Jesus-Christ pa voue laqueet d'ar maro, enori a dle c'hoas e bassion dre an oll exerciçou a zevo-tion a inspiro Doue dezan. Ar sacrific santel eus an oferen ofret da Zoue en intantion-se, commu-nia alies, ober pedennou reglet dirac ur grucifi, consideri gant santimanchou a feiz tourmanchou ha gouliou hor Zalver, songeal a barfetet penos eo evidomp-nî en deus en em laqueet er stad-se, ober bemdez, ispicial da vener, ur binigen ben-nac, evel dibri nebeutoc'h, en em resolvi gant muioc'h a gourach da volontez an Autrou Doue, er poaniou, er c'hollou hac en displijadurezou a erruo gueneomp; cetu aze praticou santel dre bere e c'hallit disquez da Jesus-Christ ho caran-tez, ha caout perz bras e militou e bassion.

Ar zonch eus a bassion hac eus a varo hor Zalver a dleffe beza ato præsant d'hor speret... Evit-se, bouchit alies d'ho crucifi ha douguit-hy a to varnoc'h gant ho chapelet.... Bep guener da nos, lennit ar *Vexilla régis*; requetit a greiz ho calon unissa ho maro gant ini ho Zalver adorabl, ha credit e leverer deoc'h, eus e berz, ar pezh a lavaras guechal ar profet d'ar roue Eze-chias : mervel a reod varc'hoas, ha ne vevfod mui... Coëssait ha communiit alies, hac ato, evel pa raffac'h ar goëssion hac ar gommunion diveza eus ho buez.

EVIT AR SADORN.

Devotion d'ar Verc'hes.

Præparation d'ar maro : grit ar breparation-ma eur vech er sizun, o len, hervez ho levocion, ar pezh so merquet evit-se, el fin an eil loden ; ha grit, en ho particulier eur retret bennac a amzer da amzer o len evel ma ez eo merquet en daulen. Mad e ve deoc'h len ive a vechou ar pezh so scrivet e levr *Doctrin ar guir gristen*, var ar choas eus ar stad a vuez.

Ar zantelez-vras eur ar Verc'hes Vari, he c'halite a Vam de Zoue, ar gloar a behini he chouis er barados, ar galloud he deus recevet en êe ha var an douar, he c'harantez evit ar gristenien, dreist-oll evit ar re a so angaget en he zervich, o deus inspiret d'an oll zænt un devotion dener evit hy. Ar guella devotion dezi, hac ar muia recommandet gant ar zænt, eo imita he vertuziou, ispicial hê c'harantez hac he istim evit ar burete, he humilite hac he fatiantet en he afflictionou... Evit en em recommandi d'ar vam vad-ma, songit enni alies ; livirit alies ur beden bennac en he enor, evel an *Angelus*, an *Ave, maris stella*, ar *Sub tuum*, ar *Maria mater*, an *Obsecro*, ar *Memorare*... En em laquit alies dindan he frotection, mæs ispicial bep sadorn, ar sadorn o veza an deiz eus ar sizun consacret dezi gant an Ilis... An deiz-ma a illit ive da choas evit ober ho præparation d'ar maro, ar pezh a so ar pratic an excellanta, hervez an avis a ro deomp an tadou eus ar vuez spirituel...

D'ar sadorn vintin, epad hoc'h oræson, goulennit ouzoc'h oc'h-unan : a prest-oun-me da gomparissa dirac Doue ? a laqueet em eus-me urz vad em oll afferiou ? a græt em eus-me pini-gen eus va oll fec'hejou ?... Goude beza respontet d'ar goulennou-ma, hac en em laqueet, hervez

ho possubl, er stad e pehini e carfac'h beza cavet gant Doue en heur eus ho maro, iit da goëss ha communiit e viatic, evel pa dlefac'h mervel prest goude... Tremenit santelamant ar rest eus an deiz, oc'h en em gonsideri er ur stad a varo : da nos, considerit ho coële evel ho bez : aroc disquen ennan, lennit unan bennac eus a bedennou ar maro. Quemerit ho repos en ur lavaret da Zoue, evel hor Zalver benniguet : Va Zad eternal, me a laqa va ene etre ho taouarn... Da zul, credit ressuscita gant Jesus-Christ, ha cunduit ur vuez henvel ouz e ini.

N. B. Ober ar pemzec sadorn, a so, coëss ha communia epad pemzec sadorn pe autramant pemzec sul dious-tu, en enor d'ar bemzec myster eus ar Rosera. Mad eo medita var ar myster en enor da behini e communier. An devotion-ma aprouvet gant an Ilis, a bratiquer, dre avis ar c'hoëssour, evit goulén digant Doue ur c'hraç dreist-ordinal bennac ; dre exempl, evit conversion unan-bennac eus bon tud ; evit anaout ar stad a vuez da behini omp galvet gant Doue ; evit obteni ar yec'het evidomp hon-unan pe evit unall bennac.

CEREMONIOU AN OFEREN

ESPLIQUET.

QUENTA ARTICL.

Ornamanchou, Goulou, Ezanç.

I. An ornamanchou a bere en em zervich ar belec evit lavaret an oferen a zo : an amicd, ar gampz, ar gordonen, ar manipul, ar stol hac ar gazul.

1° An amicd pehini a deu eus ar guer latin *amicere*, golo, a so ur speç serviet pehini a laca ar belec, da guenta var e ben, ha goude var e

c'houzoug evit golo collyer e zoudanen hac e ziou scoas. Ouspen ma zeo an ornamant-ma util-bras evit ar bropiantez, en deus ive c'hoas cals a sinificationou mysterius : sinifiout a ra penos ar belec a dle en em gonsideri evel un den armet, pehini a zoug var e ben ar boned a silvidiguez a behini e coms an abostol ; rac oc'h e guemeret e lavar : « laquit var va fen, ô va Doue, ar boned » a silvidiguez, evit renta væn, em enep, oll » effort adversourien va ene : *Impone, Domine, » capiti meo galeam salutis.* » An amicd, o c'holo hac ho starda gouzoug ar belec a ro c'hoas dez an da gompren penos ne dle implija e vouez nemet evit offr ar sacrific divin hac evit cana meu-leudiou an Autrou Doue, o tihoal-mad eus ar pec'hejou a gometer dre'n teaud : *amictus per quem designatur castigatio vocis.* Sinifiout a ra erfin, ar vanden lien a voue laqueet d'hor Zal-ver en amzer e bassion, pa deuzor d'er squei e ty Caïphas en ur c'houlén outhan : Christ, divin piou eo an hini en deus da scoet ? An dud-fall ha disquiantet-se a scoë an ini a roe ar mouva-mant d'o divrec'h, hac a grede ampech da anaout ha da velet an ini dre behini e c'hanavezomp hac e velomp pep tra. O follentez !

2° Ar gamps a so ur saë vên pehini a c'holo ar belec pen-da-ben. Al liou guen a so al liou convenapla evit tostaat eus an traou sacr : an ælez hac an eneo santel a zo repræsantet e guen dirac trôn an Autrou Doue : *In albis ante thronum.* De-reat eo eta e ve ive guelet ar belec guisquet e guen dirac auter an oân pur ha didach pehini a effaç pec'hejou ar bed : evel-se ar belec a lavar en ur lacaat an ornamant-ma : « Guennit ac'hanon, ô

» va Doue, ha purifiit va c'halon, evit gallout,
 » goude beza bet guennet e goad an oan, mili-
 » tout an eurusted eternal! » Ar gamps a re-
 præsant d'ar belec ha d'ar bobl ar saë gaër eus
 hor badiziant : mar hon deus bet ar goal-eur
 d'he zouilla dre'r pec'het, ne vancomp quet, epad
 an oferen, d'he goalc'hi e goad an oan dre'r
 glac'har eus a ur guir gontrition. Repræsanti a ra
 ive ar saë vên a voue guisquet d'hor Zalver e ty
 Herodes pehini a fallas dezan, evel-se, tremen
 evit un den disquiantet an ini a rô ar guizyeguez
 hac ar furnez d'an oll.

3° Ar gordonen pe ar gouriç a servich d'ar
 belec evit destum quempen ar gamps endro de-
 zan, a sinifi ar burete vras a dleer da gaout pa
 dosteer ous an traou sacr, hac ispicial pa receiver
 an Doue a oll burete : rac-se en ur guemeret an
 ornament-ma, e lavar : « Amarrit ac'hanon, ô
 » va Doue, gant ar gouriç a burete, ha mouguît
 » ebars em isili betec an disterra flammou im-
 » pur, evit ma chomin a to pur ha chast dirac
 » ho taoulagad! » Ar gordonen a repræsant ive
 ar fouëtou gant pere e voue flagellet hor Zalver,
 hac ar c'herdin gant pere e voue amarret dezan
 e zaouarn hac e dreid ha gant pere e voue trei-
 net, dre ruyou Jerusalem, eus an eil tribunal
 d'eguile, evel ur c'hriminal, petra-bennac ma voa
 ar zantelez memes.

4° Ar manipul a zo evel ur mouchouar-bian
 pehini a laca ar belec var e vrec'h cleiz, hac a rô
 da entent penos e tle non pas hepquen sec'ha ar
 c'huesen eus e dall epad e labourou apostolic,
 mæs ive tenna eus e galon an dic'hout a gaver
 re-alies e servich Doue hac a allfe hon ampech

da erruout er rouantelez divin-se e peleac'h e vezo recompanset an dud courachus hepquen ; rac-se oc'h e lacat ar belec a lavar : « Va Doue, roit » d'in ar c'hraç da zouguen ar merq-ma a boan » hac a c'hlac'har gant quement a gourach, ma » recevin un deiz gant joa, eus ho torn, ar re- » companç eus va labour! »

5° Ar stol pehini a oa da guenta ur saë hir henvel casi eus ar gamps, a ziminuas hepdale nebeud ha nebeud, hac a deuas da veza ur vanden lien a-behini en em zerviche an dud pinvidic hac a enor evit golo ho gouzoug, sec'hi o c'huesen ha beza dereatoc'h guisquet. An ornament-ma a repræsant ar zaë a justiç hac a santelez a recevas hon tad quenta Adam er moment ma voue crouet gant Doue, hac a gollas dre e zizoboissanç : evel-se, ar belec en ur lacat e stol, a bed an Autrou Doue da rei dezan ar stol a immortalite pehini en deus collet dre bec'het Adam, evit ma c'hallo jouissa eus ar joa eternal. Ar stol a zo symbolen an oboissanç, evel ma zeo ar manipul symbolen ar binigen : cetu perac ar belec he laca e croas var e beultrin hac he stard endro dezan gant ar gordonen, evit rei da entent penos e fell dezan beza da viquen fidel da Jesus-Christ, ha douguen a galon vad, evel e væstr divin, ar c'broaziou a blijjo gant Doue da rei dezan da zouguen.

6° Ar gazul pehini a oa guechal, evel ar chap, ur vantel-vras avoalc'h evit golo an dillad oll, a repræsant ar garantez pehini eo ar vrassa eus an oll vertuziou, rac-se an escop, oc'h he rei d'an ini a receo an urzou sacr, a lavar dezan : « Recevit » ar viscamant dre behini e c'hententer ar ga- » rantez a dleer da gaout evit Doue hac evit an

» nessa. » Ar belec oc'h he c'hemeret a ra ive ar beden-ma : « Va Doue , c'hui pehini oc'h eus lavaret : va servich a zo douç hac ar boan a gaver ennan dister, grit ma c'haccomplissin va deveriou en hoc'h andret hac en andret va nessa gant quement a gourach ma vilitin ar graçou hac ar recompañ caër hoc'h eus prometet d'ho guir servicherien ! » Caret Doue hac an nessa a zo ar berfection eus an oll gourc'hemennou, evel ma zeo ar gazul ar berfection pe an æchuamant eus a oll viscamant ar belec. Ar gazul a repræsant c'hoas ar vantel scarlec a voue laqueet d'hor Zalver goude e flagellation : ar groas merquet var diou loden ar gazul a zesq d'ar belec penos e tle caout ato memor eus a bassion hac eus a vâro e væstr divin , ha gouëla var e bec'hejou e-unan ha var bec'hejou ar bobl a behini eo ar mediatour dirac Doue. Merq ar groas o veza var pep-unan eus a ornamanchou an oferen , ar belec a boq ive da bep unan anezo , dre respet evit Jesus crucifiet , hac evit rei da entent penos ar sacrific divin a dênn e oll vilitou eus a vilitou hor Zalver maro var ar groas.

II. Ar goulou : aroc-ma commañ an oferen , ar goulou a dle beza ellumet : ne de quet permetet offr ar sacrific divin hep caout goulou var êlum. En amzer ar gristenien guenta , ar plaçou e pere e c'hofferennet a vize peur-vuia plaçou ténval ha dister , ar goulou a serviche neuse evel hirio da rei sclerigen , mæs ouspen e repræsantent neuse evel brema hor Zalver Jesus-Christ , guir sclerigen ar bed , præsent var an auter dreizan e-unan adalec ar gonsécracion betec communion ar belec , ha præsent ous au auter epad ar rest eus an ofe-

ren e personach ar belec pehini a so eno e letant... Ar goulou ellumet a zo c'hoas ar symbolen eus ar joa a dle ar gristenien da gaout da veza bet galvet da sclerigen ar feiz eus a devaligen an idolatriach hac eus a devaligen ar pec'het.

III. An ezañç ne dê quet necesser evel ar goulou; mæs en em zerviehout a rêt anezan, er gommançamant, evit purifia an ær er plaçou paour e pere e renquet offr ar sacrific diviñ en amzeriou quenta eus ar gristenach, hac epad ar persecutiounou; hachevit rei neuse evelbremada gompren d'an dud fidel penos an tân en ezansouer a repræsant an tân eus a garantez Doue hac eus a garantez an nessa pehini a dle beza ato ellumet en hor c'halonou, ha penos hor pedennou a dle sevel varzu Doue evel ma sao moget an ezañç varzu an êe.

EIL ARTICL.

Adalec commançamant an oferen betec ar Gredo.

Ar belec goude beza goalc'het e zaouarn, er zecretiri, ha guisquet e ornamanchou, a vale poset ha devotamant varzu an auter, hep saludi den, nac ive netra-all-ebet nemet ar groas, evit rei da entent penos e speret a 'zo oll occupet eus a bassion hor Zalver a behini ar myster a vezo hep dale nevezet etre e zaouarn... O veza erruet ous an auter, laqueet e galir var ar mæn sacr ha digoret al levr, e tistro da greiz an auter, ha goude beza salutet ar groas e tisquen evit pedi etouez ar bobl hac assemblez ganthan... Ober a ra sin ar groas evit goulen assistañç an Drindet sacr ha leun a fiziañç e sicour Doue e commañç dre'r c'homzou-ma : *mont a rin betec auter va Doue.*

Neuse e lavar, bep eil gant an ini a respont an oferen, ar psalm caer *Judica me*, evit pedi an Autrou Doue, evel ar roue David, da gaout truez outhan, d'en delivra eus a adversourien e silvidiguez ha da bermeti dezan, en e vadelez, tostaat ous e dempl hac ous e auter sacr. Mæs aroc mont hirroc'h e c'houlén publicamant sicour an êe en ur ober a nevez sin ar groas hac en ur lavaret :

« Va Doue, deut d'hor sicour, ni ho ped en
 » hano Jesus! *Adjutorium nostrum in nomine*
 » *Domini.* » Neuse soudén, evit en em humilia dirac ar vajeste a Zoue, e præsanç an oll, e ra publicamant e goëssion : « Coës a ran, emezan,
 » ous Doue pehini en deus va c'hrouet dre e oll
 » galloud evit e anaout hac e garet; va frenet
 » dre e voad evit n'em bize mui ar goal-eur da
 » guëza dindan esclavach an drouc speret; va
 » santifiet dre e c'hraç evit ma vizen fidel dezan
 » epad va buez; me a goës ous ar Verc'hes sacr
 » pehini dre sicour Doue e deus roet ur Redemp-
 » tor d'ar bed evit distrugea ennon rên ar pec'het
 » ha va zavetei; coës a ran ous ar sant Migel
 » arc'hel pehini so bet ato fidel da Zoue; ous
 » an ebestel eurus sant Per ha sant Paul pere o
 » deus preseguet gant quement a frouez Aviel
 » Jesus-Christ; ous an oll zënt hac an oll zan-
 » tezet benniguet pere so erruet en êe goude beza
 » græt mad o silvidiguez var an douar; ia coës
 » a ran outo oll, hac ouzoc'h, va breudeur, pe-
 » nos em eus pec'het dre sonch, dre goms, dre
 » action, ha quemen-se oll dre va faut, allas ia,
 » dre va faut, ha dre va brassa faut; rac-se e pe-
 » dan ar Verc'hes sacr, mam ha refuch ar
 » bec'herien, an ebestel sant Per ha sant Paul

» pere o deus o unan recevet ar pardon eus o
 » fec'hejou, sant Migel arc'hel pehini en deus
 » militet beza prinç an AElez abalamour d'e fide-
 » lite, an oll zænt hac an oll zantezet pere so
 » brema dirac Doue; ha c'hui, va breudeur,
 » pere so en e dempl santel, da bedi hor Zalver
 » Jesus-Christ evidon. » Ar bobl a respont :
 « *Amèn*; evel-se bezet græt! ra vezo accordet
 » deoc'h gant Doue ar pezh a c'houlennit! » Ha
 goude beza guëlet ar belec o c'huanadi evel ar Va-
 dalen, o c'houlen sicour evel paour Jericho, o
 squei var e beultrin evel ar publican, en em hast
 da zistrei outhan evit er c'honsoli, en ur ober
 evithan ar beden-ma : « Nt a bed oll an Autrou
 » Doue da gaout truez ouzoc'h, da bardoni
 » deoc'h ho pec'hejou, ha d'ho caç gantan d'ar
 » vuez eternal! » Goude-se, ar bobl fidel a ra ive
 e goëssion, o compren penos, mar crên an dud
 just, spount ar bec'herien a dle beza c'hoas cals
 brassoc'h; lavaret a ra ive publicamant penos en
 deus pec'het hac e c'houlen ive pardon digant
 Doue dre'r *memes peden...* Varlerc'h quemen-ma,
 ar belec, leun a fizianç en drugarez a Zoue a bign
 ous an auter da behini e poq dre respet evit hor
 Zalver Jesus-Christ pehini a dle, hep dale, dis-
 quen eus an êe var an auter, hac ive dre respet
 evit ar relegou zantel pere a zo er mæn sacr :
Quorum reliquie hinc sunt.

Introitus. Pa vez eat ar belec da gorn an auter,
 e commanç ar pezh a c'halver an *Introit* pehini a
 sinifi antre, abalamour an *Introit* a ganet gue-
 chal epad ma c'hantre ar bobl en ilis, hac aba-
 lamour ive ma c'hantre ar belec dre'n *Introit* er
 fonctionou sacr eus an oferen.

Ar *C'hyrie*, *eleison* a sinifi : « Autrou, ho pezit » truez ouzin! Christ, ho pezit truez ouzin! » E lavaret a rer nao guech, eme sant Thomas, evit enori an tri ferson sacr eus an Drindet, hac evit goulen teir guech, dious-tu, pardon digant pep-ini anezo eus ar pec'hejou hon eus cometet : e repeti a rer meur a vech, evit rei da entent penos ne domp quet evit lavaret re-alies na memes alies avoalc'h : « Va Doue, ho pezit truez ouzimp! » Quer-bras eo an niver hac ar grevusded eus » hon offançou! » Ar guir benitant, eme levr an Imitation, ne zigor e c'hinou nemet da bedi Doue da gaout truez outhan : er poent-mañ eus an oferen e tleomp da viana en em rei da Zoue ha renonç d'hor pec'hejou, pe autramant e reomp goab anezan oc'h e bedi da gaout truez ouzomp, pa n'hon deus truez-ebet ouzomp hon-unan... Goude an diveza *Kyrie*, ar belec o tiguerei e zaouarn hac o sevel e zaoulagad varzu an êe evit disquez e garantez evit Doue, a gommanç ar *Gloria in excelsis* pehini so pen-da-ben ur c'hantic a joa. Pa voue ganet Jesus-Christ, ar bastored a glêvas an ælez oc'h er c'hana en ær, evit trugarecât Doue ; an Ilis er c'han ive var an douar evit meuli Doue hac evit e bedi da gaout truez ouzomp... Ne leverer nac ar salm *Judica me* nac ar *Gloria in excelsis*, en oferennou an anaoun, abalamour d'ar c'haoun a zoug an Ilis d'he bugale ; ne vez quet quen-nebeud lavaret d'ar vigilou na da zerten amzeriou-all eus ar bloas, abalamour ma zint amzeriou a distridiguez hac a binigen.

Pa vez achu ar *Gloria in excelsis*, ar belec a zistro evit rei e venediction d'ar bobl, en ur lavaret : « *Dominus vobiscum!* » an Autrou Doue ra

» vezo gueneoc'h ! » Evel-se e c'hadress d'ar bobl ar goms-gaer a adressas an æl d'ar Verc'hes sacr ; requeti a ra dezan ar mad souveren pehini eo Doue ! Neuse e lavar : « *Oremus*, pedomp, » o terc'hel e zivrec'h digor evit rei da anaout e garantez evit Doue hac evit disquez an desir en deus da veza selaouet, hac ive evit goulenn sicour Doue ha protection ar zænt, eguis un den pehini en un danger a asten e zivrec'h da un-all evit goulenn sicour digantan : achui a ra ar beden-ma en ur lavaret : « Er goulenn a ran diganeoc'h, ô va » Doue, dre hon Autrou Jesus-Christ : *per Do-*
minum nostrum Jesum-Christum ; » evel-se eo ec'h achu an Ilis he oll fedennou evit heul avis hor Zalver pehini a lavar deomp en e Aviel penos e vezo roet deomp quement a c'houlennimp digant e dad en e hano.

Varlerc'h an oræsonou, ar belec a len ur guentel hanvet an *Abostol*, abalamour ma zeo, peurvuia, tennet eus a unan bennac eus al lizerou a scrivas guechal an ebestel d'ar gristenien evit o instrui : rac-se an *Abostol* a zo un instruction græt deomp, eus a bers Doue dre c'hinou ar brofetet pe an ebestel. Ar belec a zalc'h e zaouarn var al levr epad an *Abostol*, evit rei da entent penos e zeo resolvèt mad da viret ar gourc'hemerinoù a len ; mæs ne zalc'h quet e zaouarn jun-tret evel epad an Aviel, evit rei da gompren penos e tle beza un dra bennac biannoc'h hon respect pa barlant ar servicher eguet pa barlant ar mæstr.

Querquent a ma vez achu an *Abostol*, ar c'hœur a gan *alleluia*, ar pezh a sinifi *meulomp Doue* : an ælez, eme sant Yan, a gân un *alleluia*

hep fin ebars en êe : en em unissomp gant ar c'hœur ha gant an ælez evit meuli Doue , hac evit goulen digantan ar c'hraç da vont ive un deiz d'ar barados d'e veuli eternalamant assamblez gant an oll sperejou eurus... Goude an *alleluia* e vez canet ur pos bennac tennet eus a salmou David , pehini so hanvet ar *graduel* abalamour ma er c'hanet guechal epad ma vize an Avielier o pignat en ur plaç huel, hanvet ar c'hantelo , pe ar *Jube* , evit cana an Aviel.

Aroc cana an Aviel , ar belec , dre respet evit comzou hor Zalver , a bed an Autrou Doue da burifia e galon evel ma purifias guechal teaud ar profet Isaias gant ur c'hlaouen veo, neuse e commanç an Aviel en ur lavaret : « An Autrou Doue » ra vezo gueneoc'h evit ma profitot-mad eus e » gomzou divin ! » Ar bobl a requet ar memes tra d'ar belec pehini e gommanç querquent , o c'havertissa penos ar c'homizou a lenner a zo tennet eus an Aviel herves sant +++. Ar bobl a respont : « Doue ra vezo glorifiet , abalamour ma » en deus bet ar vadelez d'en em rei deomp da » anaout , da breseg deomp e Aviel ha da zesqui » deomp dre eno hent ar barados ! » Ober a ra , gant e ves , ar groas var levr an Aviel , evit disquez penos eo levr Jesus crucifiet ; var e dall , evit rei da entent penos ur c'hristen na dle jamæs caout mez o c'heull lezen Doue ; var e c'hinou evit disquez penos e tleomp ober gant joa prôfession eus hor feiz , difen lezen Doue dirac ar re a ra goab anezi , ha caout plijadur o parlant a Zoue hac o preseg e gomzou ; var e beultrin , evit rei da anaont penos e tleomp lacat lezen Doue doun en hor c'halon hac e heulia a

boënt da boënt. Epad an Aviel, an oll dud, goazet ha merc'het, a dle sevel en ho zâ, memes en oferennou an anaoun, evit disquez e zint oll dispozet da selaou-mad comzou Doue ha da bratica, cousto-pe-gousto, quement a ordrenont : en ef-fet, en Aviel e ma quement a dleomp da gredi ha da bratica, ha deiz hor badiziant hon devoa prometet conformi fidelamant hor buez da vaximou an Aviel.

Guechal, pa vize achu an instruction a ret var gomzou an Aviel a vize lennet, an Aviel a gongedie ar gathecumenet evit pere an oferenn a echue neuse. Dre'r gathecumenet e c'hententer an dud en em zispose da receo ar vadiziant, hac ive ar bænitantet public a bere e oa pevar seurt : ar vouelerien, evel-se hanvet abalamour ma choment er porchet hep gallout antren en ilis, o pedi, en ur vouëla, ar re a antree, da bedi evito : an eil seurt a oa hanvet an auditoiret, abalamour an dud-ma o devoa permission da antren en ilis, evit selaou an instructionou goude pere, sortient aroc an offer-tor : an drede seurt a oa hanvet an dud prosternet, abalamour, goude an instructionou en em broster-nent epad ma vizet o pedi evito, ha goude ar beden-ma e sortient evel ar re all : ar bevare seurt a oa hanvet an assistantet, abalamour ma c'has-sistent non pas hepquen el loden guenta eus en oferenn, hanvet oferenn ar gathecumenet, mæs an oll bedennou public hac en oferenn pen-da-ben ; cousgoude ne allent quet communia aroc ma o deveze achuet o finigen ha recevet an absolven eus o oll fec'hejou.

TREDE ARTICL.

Adalec ar Gredo betec Canon an oferen.

An eil loden eus an oferen, hanvet oferen an dud fidel, a gommance dre'r *Gredo* (1). Ar gristenien a gommance evel-se da ober assamblez gant ar belec o frofession a feiz aroc assista er sacrific divin... Goude ar *Gredo*, ar belec a boq d'an auter dre respet evit hor Zalver Jesus, pehini a zisquenno hep dale eno eus an êe evit hor silvidiguez, hac a zistro ous ar bobl en ur lavaret eguis custum, an *Autrou Doueravezo gueneoc'h*, evit disquez ne zalc'h netra a enep den, hac evit avertissa da veza a'antif ha da bedi assamblez gantan : neuse e len, a vouez izel, ur bedennic ver hanvet an *offertor* pehini so tennet eus a unan bennac a salmou David hervez ar solanite a zebrer. An offertor a zo evel-se hanvet, abalamour ma er c'haner er c'hœur, epad ma c'hoffr ar belec ar bara hac ar guin præparet evit an oferen ; hac ive abalamour ma er c'hanet guechal, epad ma c'hoffre ar bobl ar bara hac ar guin necesser evit communion ar belec ha communion an assistantet pere a gommunie oll en oferen en amzer guenta eus an Ilis : ar c'hustum-ma a zo cenchet pell so, abalamour ne vev mui ar gristenien en ur stad santel avoalc'h evit communia oll en oferen a glêvont : ar gommunion a zo repræsantet bréma dre'r bara ben-niguet ; hac an ofranç a rêt guechal, a zo repræsantet hirio dre'r guest a rer evit caout peadra da antreteni an ilis ha da ober ar servich divin.

Ar belec goude beza lennet peden an offertor, a zizol ar c'halir hac a offr var ar blatinen ar

(1) Cath. Montpellier.

bara a dle beza consacret, o pedi Doue da gaout truez outh'an ha da bardoni dezan e bec'hejou, hac ive re an oll assistantet hac an oll gristenien fidel, quen beo quen maro, evit ma vezo ar sacrifici divin util evito oll. Goude beza offret da Zoue ar bara, e za da gorn an auter evit lacat guin ha dour er c'halir : ar guin a repræsant Jesus-Christ, o veza ma tle beza hep dale cenchet ennan, rac-se ar belec ne ro quet dezan e venediction, oc'h e gonsideri dre avanç evel ar sourcen eus an oll benedictionou ; mæs an dour a repræsant ar bobl fidel, hac ar belec a ro dezan e venediction evit rei deomp da entent ar burete a dleomp da gaout evit beza unisset gant Jesus-Christ : an union-ma a so sinifiet dre'r guin hac an dour mesquet assamblez. Ne vinniguer quet an dour en oferennou an anaoun, abalamonr, an dour evel hon eus lavaret, a repræsant ar gristenien fidel var an douar ha non pas eneou fidel ar purcator pere ne ma int mui dindan jurisdiction an Ilis : an dour hac ar guin mesquet assamblez a repræsant ive an dour hac ar goad a c'huëzas hor Zalver er jardin olivet, hac ive an dour hac ar goad a sortias eus e gostez pa voue toullet gant al lanç var menez Calvar... Ar belec a barlant en e hano e-unan en ur offr ar bara ; mæs oc'h offr ar guin hac an dour so er c'halir e lavar : « offr a reomp deoc'h, ô va Doue, » *offerimus tibi, Domine* ; » abalamour ar bobl evit pehini en deus pedet oc'h offr ar bara ha pehini so repræsantet er c'halir dre'n dour, a bed hac a offr brema assamblez gantan ar sacrifici santel da Zoue.

O veza goloet ar c'halir ha pedet ur momentic, e za da gorn an auter evit goalc'hi e visiad,

ar pezh a ro deomp da anaout ar burete vras gant pehini e tleomp tostaat eus an traou sacr hac ispicial eus ar gommunion santel : goude-se, o veza distro da greiz an auter, e zaouarn juntret, e ben stouet, hac e gorf humblamant pleguet varzu an douar, e ped an Drindet sacr da receo favorablant ar sacrific divin a offr e memor da bascion, da resurrection ha da ascension hor Zilver, hac ive en enor d'ar Verc'hes sacr ha d'an oll sperejou eürus eus ar barados, evit ma pedo evidomp en êe ar re eus a bere hon deus sonch ha memor ama var an douar.

Goude beza goulennet sicour Doue hac ini ar zænt, ar belec a c'houlenn ive sicour ha peden-nou an assistantet, rac-se o tistrei outo e lavar dezo a vouez huel : « pedit, va breudeur, evit » ma vezo ho sacrific ha va ini agreabl da Zoue! » Ar bobl a respont penos « e ped an Autrou da receo favorablant ar sacrific divin a offerer evit » e c'bloar, utilite e Ilis ha silvidiguez an oll. » Ar belec a lavar, er memes intantion an oræsonou hanvet *secret* abalamour ma ho leverer a vouez izel.

Mæs o achui a rer o lavaret a vouez huel : *per omnia sæcula sæculorum* ; dre'r c'homzou-ma e commanç ar bræfaç pehini a sinifi peden gaer. O lavaret, *Dominus vobiscum*, ar belec ne zistro mui ous an assistet, o veza ma en deus quemeret conge diganto hac en em recommandet d'o fedennou dre'n *Orate, fratres* : ne vel mui nemet an auter ha ne fell dezan en em occupi mui nemet eus a Zoue ; requeti a ra e teuffe an assistantet da heull e exempl, rac-se e lavar dezo : « An- » counac'hait an oll draou crouet, ha savit ho » speret hac ho calon varzu Doue, *Sursùm cor-*

» *da!* » Ar bobl a deu d'er c'honsoli en ur lavaret dezan : « N'ho pezit douetanç-ebet , ne son- » geomp mui en traou crouet, hor speret hac » hor c'halon a zo savet varzu Doue , *Habemus* » *ad Dominum!* » Ar belec, goude beza anavezet dispositionou-mad an dud fidel, o fed da renta graçou da Zoue assemblez ganthan, hac a achu ar bræfaç dre'r c'homzou admirabl-ma : « Santel, santel, santel eo an Autrou Doue an » armeou, an êe hac an douar a zo leun eus e » c'hloar : ra vezo rentet enor ha meuleudi d'an » ini a zeu en hon touez en hano Doue! » Goude ar c'homzou-ma ar belec a zao e zaouarn varzu an êe o veza ma en em adres da Zoue, hac o disquen neuse-souden oc'h o derc'hel juntret ur momentic evit en em humilia a nevez, hac o lavaret : « *Te igitur, clementissime Pater, nî o supli eta* » *ô Tad leun a vadelez;* » dre'r c'homzou-ma e commanç canon an oferen.

PEVARE ARTICL.

Adalec canon an oferen betec ar gonsecration.

Canon a sinifi reglen, evit rei da anaout penos e c'hoffer da Zoue, hervez ar reglen eus e Avel, ar sacrific adorabl en deus instituet e-unan evit chom gueneomp betec fin ar bed : canon an oferen a zo ive hanvet action, abalamour ma zeo an action pe ar beden dre excellanç epad pehini hor Zalver Jesus-Christ a zisquen eus an êe var an auter : he ober a rêr a vouez izel evit ma cresco hon attantion hac hor respet, hac ive evit sinifiout ar silanç mysterius a viras hor Zalver casi epad an oll amzer eus e bassion, ispecial en e heur diveza... Teir oræson a zo adalec commançamant ca-

non an oferen betec ar gonsacration : an oræson guenta a gommanç dre'r c'homzou, *Te igitur*, hac a achu goude ar *Memento* hac ar *C'hommu-nicantes* dre'r c'homzou *per eundem Christum Dominum nostrum*. Lavaret a ran goude ar *Memento* hac ar *C'hommu-nicantes*, rac arpedennou-ma a zo comprenet oll en oræson guenta ; evel-se, ar belec o continui ar memes oræson, a la-var : « Ho pezit sonch, ô va Doue, eus ho ser- » vicherien hac eus ho servicherezet : » ne bro-nonç quet ar merq all - ma, *infra actionem*, epad an action, pe epad ar c'hanon, ar pez a ro hepquen da entent penos ez eus certen sola-niteou, evel solanite Basq, ar Pantecost, an As-cension, etc. pere o deus ur *C'hommu-nicantes* particulier dre behini ec'h achu ive an oræson guenta pa deu ar belec da juntri e zaouarn en ur lavaret : *per eundem Christum Dominum nos-trum*... An eil oræson a gommanç dre'r c'homzou, *Hanc igitur oblationem*, hac an drede dre'r c'hom-zou, *Quam oblationem*. En oræson guenta, ar belec, oc'h en em adressi d'an Doue a oll dru-garez a boq d'an auter hac a ra teir-guech sin ar groas var ar bara ha var ar c'halir, dre respet evit an auter sacr, evit enori an Drindet hac evit rei da entent penos ne obtenomp benedictionou an êe nemet dre vilitou Jesus-Christ maro var ar groas, neuse o continui, e zivrec'h digor, e pêd evit an Ilis catholic evit ma pligeo gant Doue e delivra a bersecutionou an dyrantet ha rei dezi ar peoc'h; evit m'en de vezo ar vadelez d'e zouten a-enep maliç ha fulor an heretiquet hac a-enep he oll adversourien visibl hac invisibl; evit ma roi d'ar re a zo en em zispartiet outy, ar c'hraç da

zistrei ha d'en em unani gant he guir vugale ; evit
 ma c'houarno e Ilis dre'r bed-oll , o rei dezi pas-
 toret ha beleven vad pere hor c'hunduo en hen
 ar virionez pehini a zo ive hent ar barados ; gou-
 de , ar belec a bed evit ar pap , evit e escop , evit
 ar roue hac evit an oll dud fidel.

Hac o veza prononcet ar c'homzou-ma : *Memento , Domine , famulorum famularumque tua-
 rum* , e teu d'en em arreti ur momentic evit en em
 recommandi da Zoue assemblez gant ar re evit
 pere en deus intantion da bedi... Ar moment-ma
 a so unan eus ar momechou preciussa eus a
 amzer an oferen ; pep unan a dle songeal en e
 ezomou hac en ezomou e dud evit o exposi a
 greiz e galon d'ar vadelez ha d'an drugarez infinit
 a Zoue. « *Memento , Domine* , ho pezit sonch , *ô*
 » va Doue , eme ar belec , eus ho servicherien
 » hac eus ho servicherezet ! » Mæs ma n'o deus
 ar re ma sonch-ebet eus o mæstr ! Ma na obois-
 sont quet dezan ! M'ar en em bligeont o terri e
 lezen santel !... Ar belec , o veza recommandet da
 Zoue an Ilis catholic e general , hac e particulier
 e silvidiguez e-unan ha silvidiguez ar re evit pere
 en deus intantion da bedi , a recommand c'hoas ,
 ispicial , an oll assistantet evit pere ec'h offr hac a
 offr assemblez gantan ar sacrific divin : ar belec a
 offr ar sacrific dre e zaouarn e-unan , hac an as-
 sistantet en offr dre zaouarn ar belec ; rac ar grist-
 tenach a zo ur velegruiach royal , eme an Abostol ,
 o veza ma zomp-oll mempro da Jesus-Christ ,
 pontif souverain ha roue ar rouanez : neuse ar
 belec , o continui ar memes oræson a lavar : « O
 » veza , dre communion ar zænt , unisset ama ,
 » var an douar , gant an oll gristenien fidel ha

» gant an oll sperejou eurus eus an êe , e c'houl-
 » lennomp , dre o militou hac o fedennou an oll
 » graçou a here hon deus ezom ; » evel-se , ô
 tra admirabl ! ilis an douar hac ilis en êe a deu
 d'en em unissa evit offr assamblez da Zoue ar sa-
 crific a c'hloar, a action a c'hraç, a bardon hac a
 c'houlén !!!

Goude an oræson guenta, ar belec oc'h asten e
 zaouarn a-zioc'h ar c'halir a gommanç an eil
 oræson dre'r c'homzou-ma : « Ho pedi a reomp ,
 » ô va Doue , *hanc igitur oblationem* , ha goulén
 » a reomp diganeoc'h ispicial pevar dra : ma re-
 » cevot favorablamant an ofranç-ma pehini a so
 » ive offranç an oll dud fidel ama præsent ; m'ho
 » pezo ar vadelez da rei deomp ar c'hraç da dre-
 » men hor buez e peoc'h , d'hor præservi eus an
 » ifern ha d'hon receo en ho parados!... » Epad
 an oræson-ma, ar belec a zalc'h e zaouarn a-zioc'h
 ar c'halir, evit ober evel a rêt guechal el lezen an-
 cien hervez pehini ar belec a dleie derc'hel e
 zaouarn a-zioc'h ar victim a vije offret da Zoue ,
 evit disquez dre eno en em unisse e-unan gant ar
 victim evit en em gonsacri hac en em offr e-unan
 assamblez ganti da Zoue : rac-se e tleomp compren
 dre guemen-ma penos ar belec hac ar bobl a zo unis-
 set assamblez gant ar victim hac offret assamblez
 da Zoue evit obteni ar pardon eus hor pec'hejou ,
 ar peoc'h er bed-ma hac ar barados er bed-all.

Ar belec a gommanç an deirvet oræson en
 ur lavaret : « Ho pedi a reomp c'hoas ur vech ,
 » ô va Doue , da venniguen an ofranç-ma hac an
 » ofranç a reomp deoc'h ac'hanomp hon-unan ,
 » † *benedictam* ; d'he receo en êe , ha d'hon re-
 » ceo hon-unan assamblez ganti , † *adscriptam* ;

» d'he c'hemeret evit bepret ha da rei deomp
 » ar graç, ma vizimp bepret fidel d'ho lezen,
 » † *ratam*; d'he c'honsideri evel un of-
 » franç dîn ac'hanoc'h, o veza ma zeo ho mab
 » unic, ar furnez eternal, ha nî hon-unan diffa-
 » rant eus ar victimou a offret deoc'h guechal,
 » abalamour ma oc'h eus roet deomp ræson
 » hac ententamant, † *rationabilem*; d'he c'haout
 » evit agreabl ha d'hon receo favorablamant as-
 » samblez ganty, evit ma c'hallimp ober ho po-
 » lontez e pep tra, † *acceptabilemque facere digne-*
 » *ris!*... » Goude beza græt teir guech sin ar
 groas var an ofrançou, en enor d'an Drindet
 sacr, ar belec a ra ive sin ar groas var ar bara,
 ha var ar guin, o pedi Doue d'o cench en e gorf
 hac en e voad precius, hac a c'houlén ma vezo ar
 cenchamant mysterius-ma util evit hor silvidiguez
 ha silvidiguez ar bed-oll...

Erruet gant comzou ar consecration, ar belec
 ne ra ha ne lavar mui nemet ar pezh a reas hac a
 lavaras hor Zalver e-unan, a behini e talc'h, is-
 picial er moment-ma, ar plaç, ha pehini a bar-
 lant dre e c'hinou pa lavar: *héma eo va c'horf,*
héma eo va goad; rac ar belec ne lavar quet ar
 c'homzou-ma eus e gorf hac eus e voad e-unan,
 mæs eus a gorf hac eus a voad Jesus-Christ. An
 Ilis universel a gred penos goude comzou ar
 consecration, hor Zalver Jesus o veza var an au-
 ter, an ælez en em zalc'h endro dezan, evel
 ma en em zalc'h gardou ur roue endro d'o
 frinç: pebes respet na dle quet eta ar belec hac ar
 bobl fidel da gaout en ur gompagnunez quer
 caer ha quen enorabl! An Ilis a zo neuse en effet
 imach beo ar barados; daoulagad ar feiz a zisquez

deomp ar memes Doue, var an auter evel en êc, ha sænt an douar a repræsent deomp sænt ar barados... Oræson ar gonssecration pehini so an deirvet oræson eus a ganon an oferen a achu dre'r c'homzou-ma eus hor Zalver : *quellies guech ma c'hoffrot ar sacrific santel, er grit e memor d'in* ; evit rei da anaout penos na dle den-ebet beza hardis avoalc'h evit tostaat eus an auter sacr da offr ar sacrific divin nemet dre e urs ha goude beza bet galvet gantan.

PEMPET ARTICL.

Adalec ar Gonssecration belec ar Gommunion.

Goude ar gonssecration evel aroc ez eus teir oræson e canon an oferen : ar guenta a gommanç dre'r c'homzou-ma : *Undè et memores* ; an eil, dre'r-rê-ma : *Memento, Domine* ; hac an diveza dre'r c'homzou-all-ma : *Nobis quoque peccatoribus*. En oræson guenta, ar belec, goude beza græt memor eus a bassion, a varo, a resurrection hac a asçansion hor Zalver, a offr da Zoue an tad, en e hano e-unan, hac en hano an assistantet, corf ha goad Jesus-Christ pehini so, dre e oll c'halloud, disquennet eus an êc var an auter, hac a zo e guirionez un hosti pur, un hosti santel, un hosti didach, ar bara a ro ar vuez eternal, hac ar c'halir a ro ar silvidiguez da viquen. Neuse e ped an Autrou Doue da recco favorablamant ar victim santel-se pehini na ell quet mancout da bligeout dezan, o veza ne dê netra-all nemet e Vab divin, an objet eus e gomplesançou, mæs gant pehini ne recevo quet cousgoude hor pedennou, desirou hor c'halon hac an ofranç

a reomp dezan ac'hanomp hon-unan, ma na reomp quet hor possubl evit en em burifia eus hor pec'hejou hac evit plijout dezan evel ma plijas dezan guechal e zervicherien fidel Abel, Abraham ha Melchisedech a bere ar sacrificou a re-præsante ive sacrific ar groas hac ini an auter : Abel imolet dre avi gant Cain, e vreur, a oa imach hor Zalver imolet gant ar Yuzevien, e bobl, evit pec'hejou ar bed : Isaac imolet gant Abraham e dad pehini ne lam quet cousgoude digantan ar vuez o veza ma oue e vrec'h arretet gant an æl, a so imach hor Zalver maro var ar groas ha ressussitet tri devez goude e varo : ar sacrific a offras Melchisedech gant bara ha guin evit trugarecaat Doue eus ar victor a c'hounneas Abraham var e adversourien, a oa un imach eus ar sacrific a offras hor Zalver pa instituas ar sacramant adorabl eus an auter.

Ar sinou-croas a ra ar belec aroc ar gonsacra-tion a ro da entent penos ar bara hac ar guin pe-re a so var an auter evit ar sacrific ne vizint ben-niguet na consacret nemet dre vilitou Jesus crucifiet ; hac ar re a ra goude ar gonsacra-tion var gorf ha goad hor Zalver a ro da gompren penos an ofranç a reomp da Zoue a dên he ners eus a sacrific ar groas a behini sacrific an oferen ne dê nemet ur repræsantation hac ur gontinuation reel.

Ar belec o continui, e zaouarn juntret hac e gorf stouet varzu an auter, a supli humblamant an Autrou Doue, *Te supplices exoramus*, da ordren d'e æl, da lavaret eo d'hor Zalver Jesus pehini so hanvet, er scritur, æl ar c'honsail-bras, *magni consilii Angelus*, douguen e-unan a zivar auter an douar var auter an êe an ofranç a ra evi-

domp d'e Dad eternal eus e gorf hac eus e voad precius, evit ma vizint agreaploc'h ha quentoc'h recevet eus e zorn : neuse e poq d'an auter var behini e repos hor Zalver, hac e ra sin ar groas var ar memes corf pehini so bet crucifiet, ha var ar memes goad pehini so bet scuillet evit redemption ar bed.

O veza achuet an oræson guenta-ma, e comanç an eil pehini a so ber meurbed, evit recommandi da Zoue an dud varo evit pere eo obliget da bedi, hac ive evit oll eneou ar purcator pere o veza maro e Doue, memprou eus ar guir Ilis, o deus un dra hennac da souffr evit peurachui o finigen. Ne beder quet evit ar zænt o veza ma zint erruet en eurusded eternal, nac evit an dud collet en ifern, o veza n'ez eus mui evito esperanç-ebet, mæs hepquen evit eneou ar purcator ma pligeo gant Doue rei dezo ur plaç a frescadurez, o veza ma e ma int en tân; ur plaç a sclerigen o veza ma zeo tènval hac horrupl al leac'h e pehini e souffront; hac ur plaç a beoc'h abalamour d'an nec'h o deus, o veza ne ouzont quet an heur e pehini e c'hallint gueleit Doue façha-faç.

Goude heza goulennet ar joa eternal evit ar re varo, ar belec a c'houlen ive ar memes graç evitan e-unan hac evit an oll assistantet, en ur squei var e beultrin, o sevel e vouez hac o lavaret : « *No-
bis quoque peccatoribus*, ho pezit truez ive ou-
» zomp nî pec'herien, ha roit deomp-oll, ô va
» Doue, pers en ho rouantelez, assamblez gant
» ar zænt hac ar zæntezet eürus, a bep stad hac a
» bep condition pere o deus bet an heur da ober
» mad o silvidiguez pa oant ama var an douar!

» Ar c'hraç-ma, eme ar belec, a c'houlennomp
 » dre Jesus-Christ hor guir Autrou dre behini
 » e crouit, e santifiit hac e roit deomp an do-
 » næsonou parfet a so ama var an auter, ha que-
 » ment vad a recevomp : dre Jesus, gant Jesus,
 » hac e Jesus eo e tleomp renta deoc'h pep enor
 » ha pep gloar ; » dre Jesus, rac ma zeo ar me-
 diatour unic etre Doue ha nî ; gant Jesus, aba-
 lamour ne allomp renta da Zoue an oll enor a
 dleomp dezan nemet gant sicour Jesus ; e Jesus,
 o veza ne allomp beza agreabl da Zoue, nemet
 etre ma vezomp unisset gant e Vab divin... *Omnis*
honor et gloria ; dre'r c'homzou diveza-ma eo
 ec'h achu canon an oferen ; ar belec oc'h ofronoñ
 a zao un tamic an hosti hac ar c'halir assamblez,
 ar pezh a hanver ar gorreou-bian, evit rei deomp
 da entent penos e tleomp pep respet, pep enor
 ha pep meuleudi da gorf ha da voad precius hor
 Zalver.

Ar belec, aroc commanç ar *Bater*, a lavar a
 vouez huel : *per omnia sæcula sæculorum*, evit
 goulenn consantamant ar bobl da quement en deus
 lavaret a vouez izel epad canon an oferen, hac ar
 bobl a respont, *Amen*, da lavaret eo, penos e
 consant a galon-vad : *pedomp*, etc., eme ar belec,
 ha querquent e commanç gant fizianç e Doue ar
 brælaç vian pe an nebeud comzou so aroc ar
Bater, dre bere an Ilis a zesq deomp penos ar
 beden-ma a zo ur beden quer caer ha quer zantel,
 quen na gredfemp quet he fronoñ, ma n'en de-
 vize quet Jesus-Christ e-unan en ordrenet deomp :
 hanvet eo peden hor Zalver abalamour ma en
 deus he græt hac he desquet deomp, rac-se ive
 eo ar gaëra hac an excellanta eus an oll bedennou

hac evel un abrege eus an Aviel, pen-da-ben, eme sant Augustin... Ar beden-ma pehini a rewerquent a ma eo achuet canon an oferen, a so ur bræparation d'ar gommunion santel. En effet, er seiz goulen a zo er *Bater*, ema quemment hon deus ezom hac evit hor c'horf hac evit hon ene, evit an amzer hac evit an eternite. Guechal an oll assistantet a lavare ar *Bater*, a vouez huel assamblez gant ar belec; abaoue pell amzer, ar belec a lavar e-unan ar *Bater* en oferen, ar bobl ne lavar nemet ar c'homzou-ma, e pere eo comprenet an oll goulennou-all: *mæs hon delivret a zrouc*; da lavaret eo, eus ar pec'het, hac eus ar poanius temporel hac eternal dleet dezan. Ar belec a respont e-unan, a vouez izel: *evel-se bezet græt*, evit rei e gonsantamant d'ar pezh en deus goulennet ar bobl: hac evit continui a vouez izel ha dre eno gant muioc'h a attantion hac a respet, da c'houlen digant Doue ma hon delivro eus an oll goallou tremenet pere so hor pec'hejou cometet; eus an oll goallou præsent pere so an tentationou hac an dangerou da bere ez-omp exposet ama var an douar; hac eus an oll goallou da zont pere so ar poaniou queq temporel quen eternal dleet d'hor pec'hejou. Ar graçou precious-ma a c'houlen ar belec dre intercession ar Verc'hes, an ebestel hac an oll zænt ha dre vili-tou Jesus-Christ, *per eundem Dominum nostrum Jesum-Christum*; en ur lavaret ar c'homzou-ma, ar belec a rân an hosti e daou anter, hac eus an anter a zalc'h en e zourn cleiz, e tor un tamic pehini a laca er c'halir en ur bedi hor Zalver ma teui e gorf hac e voad precious mesquet assamblez da broculi ar vuez eternal da guement ini a dle o

receo. An hosti a dorer evit imita hor Zalver, pehini, pa instituas ar sacrific santel eus an oferen, d'ar yaou amblid, diouz an nos, a doras ar bara en devoa etre e zaouarn evit en distribui d'e zisquibien : an hosti a dorer e teir loden a bere ul loden-vian a vez laqueet er c'halir hac a servich brema, evel guechal, da sacramanti ar belec pehini a gommuni dindan an daou speç : diouz an diou loden-all, unan a serviche guechal da gommunia an avielar, an abostoler hac ar bobl ; hac al loden diveza a vize miret evit communia ar re glân : abaoue pell-amzer, ar belec a guemer evitan e-uuan an hosti daou anteret, pa gommuni dindan ar speç a vara, hac al loden-all a guemer er c'halir pa gommuni dindan ar speç a vin. An hosti evel-se toret ha partaget a repræsant ar graçou diffarant a recev ar re a gommuni, hervez an dispositionou gant pere e communion : o partagi an hosti pe ar c'halir, ne bartager na corf na goad hor Zalver, pere so antieramant dindan pep tam ha dindan pep beraden diouz ar speçou consacret ; ur c'horf ressuscitet ne andur mui na bartach na torridiguez-ebet ; ne aller terrina partagi nemet ar speçou hepquen a vara pe a vin... O lacat un tamic eus an hosti er c'halir, e repræsant resurreccion hor Zalver pa deuas e ene eus al limbou d'en em unissa gant e gorf sacr pehini a oa er bez, ha pehini a sortias querquent victorius eus ar maro.

Ar belec, o compren penos emâ var ar poent da gommunia a c'houlen c'hoas sicour digant hor Zalver en ur squei da ben teir guech var e beultrin en ur lavaret : « Oan Doue, c'hui pehini a effaç » pec'hejou ar bed, ho pezit truez ouzin ! *Agnus*

» *Dei*, etc... » Squei a ra c'hoas var e beultrin d'an *Domine*, *non sum dignus*, oc'h anzañ ne dê quet dîn e teuffe e galon da servichout da zemeuranc d'hor Zalver adorabl... Squei a reomp var boul hor c'halon e sîn a c'hlaç'har; evel-se ar Yuzevien o velet ar miraclou a erruas goude maro hor Zalver, a commanças da squei var boul ho c'halon en ur lavaret : *An den-ma a oa e guirionez mab da Zoue...* Squei a rer var ar c'hrouadur pehini ne zent quet evit e blega hac e lacat da zenti; scoomp ive var hor c'halon pehini ne zent quet ous Doue, evit ma c'hallimp miret guelloc'h e c'hourc'hemennou en amzer da zont... Squei a rer var ar galon abalamour ma zeo al loden goupabl, evel ma laqueer ur palastr var an andret goullet.

C'HUEC'HVET ARTICL.

Adalec Communion ar belec betec fin an oferen.

Ar belec, goude beza communiet dindan ar speç a vara, hac en em arretet un nebeudic evit songeal en e vonor ha meuli Doue, a lavar neuse souden a vouez izel, en ur destum ar bruzun a ell beza distaguet eus anosti : « Pe seurt action » a c'hraç a rentin-me da Zoue evit e oll vad- » oberou? Receo a rin, evit e drugarecaat, ar » c'halir a silvidiguez, ar c'halir eus a voad va » Zalver : mar de infinit ar vadelez en deus evi- » don, ar pris hac ar milit eus ar goad precius a » offran dezan en action a c'hraç a so ive in- » finit, ha dre eno dîn eus e vajeste souveren. » Goude beza ive communiet dindan ar speç a vin, e purifii ar c'halir en ur bedi an Autrou Doue da beur-achui, en e vadelez, da burifia e ene, ha

da accordi dezan ha d'ar re o deus communiet, ma vezo evito ar gommunion ur zouten a-enep adversourien o silvidiguez, hac ur remed pehini o freservo a bep pec'het betec ar maro.

O veza goloet ar c'halir e tistro da gorn an auter evit len un nebeud comzou tennet ordinalamant eus ar scritur sacr hac hanvet *communio*, abalamour ma o c'hanet guechal epad ma vizet o rei ar gommunion d'ar bobl fidel.

An oræson diveza a so hanvet *postcommunio*, abalamour ma he lavarar goude communion ar belec ha communion an assistantet evit trugarecât Doue da veza bet ar vadelez da vaga e vugale eus e gorf hac eus e voad precius, hac evit goulenn digantan, dre intercession ar zænt en enor da bere e rer an ofiç, ma roi deomp ar c'hraç da berseveri en e garantez ha d'en em zavetei.

Goude beza serret al levr, ar belec a deu da greiz an auter da behini e poq evel d'ar sourcen eus an oll venedictionou a fell dezan da scuilla var ar bobl; hac o veza saludet an assistantet en ur lavaret : « *Dominus, vobiscum*, an Autrou » Doue ra vezo gueneoc'h; » hac o c'hongediet en ur lavaret dezo : « *Ite, Missa est*, it e » peoc'h, achu eo an oferen, » e ped an Drindet sacr da gaout evit agreabl ar sacriñç en deus ofret, hac e ro e venediction da guement o deus assistet er sacriñç divin.

Achui a ra, en ur lavaret, peur-vuia, Aviel sant Yan : an Aviel-ma a lenner goude ma vez roet ar vadiziant, ha goude ma vez lavaret an oferen, abalamour ma caver ennan, evel er *Magnificat*, santimanchoù ar re gaëra a anoudeguez-vad e quever Doue pehini en deus hor choaset en niver

eus e vugale hac en deus bet ar vadelez d'en em unissa gueneomp en ur fæson quen admirabl dre'r gommunion santel.

PEDENNOU DEVOT

DA LAVABET EPAD AN OFEREN.

(Peden excellant da lavaret aroc an oferen. *Imit.* l. 4, c. 9).

En eur vont d'an ilis.

Pa zit d'an ilis evit clévet an oferen: it evel pa zafac'h d'ar C'halvar etouez mignonet Jesus. Ar re-mâ a oa leun o c'halon a garantez evit homæstr, hac ho daoulagad leun a zaëlou o consideri e dourmanchou cruel. Carit ive ho Zalver eus a greiz ho calon, ha detestit ho pec'hejou pere a so bet caus eus e souffrançou hac eus e varo.

Pa antreit en ilis.

ANTREN a ran, ô va Doue, en ho templ santel: cetu a ze an auter varbehini e zit d'en em immoli evit va silvidiguez! O va Jesus! va c'harguit eus ho toujanç hac eus ho carantez, evit m'oc'h adorin evel ma zeo dleet!...

Pa gommanç an oferen.

O VA Doue, ar belec a zisquen e traoun an auter evit ober ur goëssion public eus e bec'hejou, evit goulén ho sicour hac en em recommandi da bedennou an azistantet; mæs d'in-me eo, ô va Doue, d'in-me eo en em humilia, ha squei var va feultrin, abalamour me eo am eus pec'het! En

anzao a ran : ne vilitan quet chom en ho ty,
 etouez ho bugale, abalamour d'ar goal-heur am
 eus bet lies a vech d'oc'h offanci dre va faut ; ia,
 va Doue , dre va faut ha dre va brassa faut !...
 Guerc'hes sacr , ebestel eurus sant Per ha sant
 Paul, va æl-mad, va sant paeron , sænt patronet
 eus va farres hac eus va bro , obtenit d'in digant
 Doue ar pardon eus va fec'hejou ; o detesti a
 ran , renonç a ran dezo oll eus a greiz va c'halon!

D'ar C'hyrie.

*Ar C'hyrie pehini a sinifi : Doue , ho pezit
 truez ouzin ! a repeter er c'hæur bete nao guech,
 evit rei d'in da gompren pegument e tlean desi-
 rout ar pardon eus va fec'hejou.*

Ia , va Doue , ha pa lavarren hep moment eus
 va buez : ho pezit truez ouzin ! ne lavarren quet
 c'hoas alies aoalc'h, quer-bras eo an niver hac ar
 grevustet eus va offançou ! Permetit eta , va Je-
 sus , ma savin , va daoulagad varzu an auter pe-
 hini a so an trôn eus ho trugarez ha ma repetin
 mil ha mil guech : Va Doue, va Zalver benniguet,
 ho pezit truez ouzin ha pardonit ac'hanon !...

D'ar Gloria in excelsis.

O VA Doue , er barados hepquen , e c'heller ho
 clorifia evel ma zeo dleet, cousgoude, ama var
 an douar , er vro-ma a exil , me a fell d'in unissa
 va mouez gant ini an ælez evit ho meuli hervez
 va galloud , hac eus a greiz va c'halon. Ra viot
 glorifiet en êe ha var an douar ! Rac c'hui , ô va
 Jesus , eo an Autrou souveren ; c'hui eo an oan
 a effaç pec'hejou ar bed ; c'hui eo an ini en deus
 sellet a druez ouzomp , hac en deus hor prenet

gant ar prix eus ho coad ! Ra vezo ho benediction , ho c'hraç hac ho peoc'h etouez hoc'h oll vugale , ispicial en hon touez-nî , evit ma c'hal-limp ho meuli assamblez var an douar , ha goude ar vuez-ma , ho meuli assamblez er barados !...

D'an Oræsonou.

RECEVIT, ô va Doue , ar pedennou adressed deoc'h evidomp-nî : accordit deomp ar graçou hac ar vertuziou a c'houlén an Ilis evidomp dre c'hinou ar belec. Guir eo , ô va Doue , penos ne vilitomp quet beza exaucet ; mæs considerit e c'houlennomp digueneoc'h ar graçou-se dre vilitou Jesus-Christ , hon Autrou pehini en deus lavaret e vize accordet deomp petra bennac a c'houlenjemp digant e Dad en e hano !...

D'an Abostol.

An abostol a so ur lectur , guech eus an Testament ancien , guech eus an ini nevez : tennet eo peurvuia eus a scridou ar brofetet pe eus ar re an Ebestel.

Rac-se , ô va Doue , e consideran an abostol-ma , evel ul lizer disquennet eus an êe evit va instrui : accepti a ran , a greiz va c'halon , ho lezen santel , ha selaou a ran , gant respet , ar guirioneziou santel oc'h eus inspiret oc'h-unan d'ar brofetet ha d'an Ebestel , mæs ive , ô va Doue , roit d'in an nerz , d'o fratica hed va buez ! Perac , ô va Doue , ne allan-me quet , ho tezirout evel ar batriarchet ! ho c'hanaout evel ar brofetet ! ho caret hac ho c'heuil e pep leach , evel an ebestel !...

D'an Aviel.

SEVEL a ran em zâ, ô vâ Zalver Jesus, evit clêvet ho comzou, rac ne dê mui ho profetet nac ho sænt eo a barlant er momet-ma, mæs c'hui oc'h-unan, ô va Jesus, eo a deu d'am instrui. Ober a ran sin ar groas var va zall, evit rei da entent penos ur c'hristen ne dle jamæs caout mæz oc'h heulia-mad lezen Doue; var va guinou, evit rei da gompren penos e tlean ober gant joa profession eus va feiz, difen lezen va mæstr divin dirac ar re a ra goab anezi ha caout ato plijadur o parlant a Zoue; var va veultrin, evit disquez penos e tlean imprima lezen Doue doun em c'halon hac he heulia a boënt-da-boënt. Credi a ran, ô Jesus, eo ho comzou a glêvan; mæs petra servi-cho d'in-me beza credet; ma na gonforman quet va buez d'am c'hreden? petra servicho d'in-me beza bet ur feiz crên, ma n'am eus quet græt a œuvrou-mad? An drouc-sperejou ive a gred, ha cousgoude a souffro eternelamant!... O Doue, pebes diffaranç etre maximou hoc'h Aviel ha va buez! O Jesus, ne antreit quet e barnidiguez gant ho servicher paour! Credi a ran, mæs roit d'in an nerz hac ar gourach da bratica-mad ar pezh a gredan!...

D'ar Gredo.

Canit ar Gredo assemblez gant an Ilis, pe e lennit en ho particulier, oc'h en em arreti a barfetet da songeal er pezh a livirit: pep articl a so un objet eus ho feiz, hac ho feiz a dle beza ferm hac heuliet a œuvrou-mad...

D'an Offertor.

ER momet-ma, ô va Doue, ec'h offr deoc'h ar belec ar bara hac ar guin a dle beza, hepda-le, cenchet en ho corf hac en ho coad precius! O Jesus, me a offr deoc'h ive quement am eus, ha quement ma zoun : va c'horf, va ene, va bolontez ha va oll actionou : cenchit ac'hanon en un den nevez, en un den hervez ho calon, evel ma vezo cenchet ar bara hac ar guin, offret brema dre zaouarn ar belec.

D'ar Bræfaç.

AN bræfaç-ma, ô va Doue, a so ur beden gaer pehini a adress deoc'h hoc'h Ilis dre c'hinou ar belec, hac epad pehini da viana, e tlean ancounac'haat an oll draou crouet, ha sevel va c'halon ha va speret varzu an êe. Pa zeo guir e renonçan d'am pec'hejou, peguer coupabl-bennac ez oun, ô va Doue, permetit ma savin ive va mouez evit renta deoc'h actionou a c'hraç, hac ho meuli e pep leac'h hac e pep amzer, en hano ha dre vilitou Jesus-Christ, va redemptor benniguet! Permetit, va Doue, ma en em unissin gant an ælez, ar cherubinet, ar zeraphinet hac an oll sperejou eurus, ha ma livirin er vro estranjour-ma ar pez a ganont en êe, ebars er barados : Santel, santel, santel eo an Autrou souveren, Doue an oll armeou ; an êe hac an douar a so leun eus e vajes-te, ra vezo glorifiet a vrema da jamæs !!!

Goude ar Sanctus, pa gommanç ar belec Canon an oferen.

TAD eternal, c'hui pehini a so pastor ar basto-

ret, conservit ha gouarnit hoc'h Ilis, hac he squignit, ô va Doue, dre ar bed-oll! Roit en hon amzer, ha bepret, ho peoc'h d'ho bugale, evit na vezo en hon touez nemet ar memes speret hac ar memes calon, ha ma vezo ato ho benediction varnomp oll evel-se bezet græt!

D'ar Memento evit ar re veo.

ME a offr deoc'h ar sacrific santel-ma, ô va Doue, evit enori ho calloud souveren varnomp ha var guement-so; evit o trugarecaat eus an oll graçou oc'h eus græt d'in; evit obteni ar remission eus va fec'hejou hac ar zicourou a bere em eus ezom evit ober mad va silvidiguez... En offr a ran deoc'h c'hoas, ô va Doue, evit va c'hærent, va mignonet, va madoberourien ha va adversourien. Evit ar re o deus en em recommandet d'an pedennou hac evit ar re evit pere omp obliget da bedi... Grit deomp-oll misericord, ô va Jesus, ha disquennit var an trôn eus ho trugarez evit silvidiguez hon eneou!... Disquen a rit, ô va Doue!... Disquennet oc'h, ô va Jesus! An templ santel-ma a so henvel ous ar barados!... Ilis an douar a so henvel ous a Ilis an êe!

D'ar Gorreou.

O JESUS, Doue a bep eternite, Jesus en em c'hræt den e corf ar Verc'hes glorius Vary; Jesus maro var ar groas evidon, Jesus ressuscitet ha præsent amâ en hosti consacret, me oc'h ador a greiz va c'halon!... Adori a ran ho corf sacr!... Adori a ran ho coad precius!... O Jesus! cassit gueneoc'h betec an êe homach va c'horf ha va ene! O Jesus! bezit ato Jesus evidon ha saveteit ac'hanon!

Goude ar Gorreou.

AElez santel pere a velan gant daoulagad ar feiz endro d'an auter sacr, ah! scuillit, scuillit, me ho supli, ur veraden eus a c'hoad precius ho mæstr, var va ene, ha he vezo purifiet ha rentet guennoc'h eguet an nerc'h! Nigit, sperejou eurus, nigit da scuilla eus ar memes goad var eneou va c'hærent, va mignonet, va madoberourien, var eneou oll dud va farres ha va bro, evit ma vezimp oll santifiet, ha ma hor bezo oll ar bonor da veuli Jesus assamblez var an douar, hac ar bonor d'er meuli assamblez en êe!...

D'ar Memento evit ar re varo.

HO pezit memor, ô Jesus, eus ho servicherien baour hac eus ho servicherezet pere a so c'hoas ê poaniou ar purcator! Recommandi a ran deoc'h, ô va Doue, ispecial eneou va c'hærent, va mignonet, va madoberourien ha va mistri quen spirituel quen temporel; hac ive eneou ar re n'o deus den da bedi evito: dilivrit, va Doue, dilivrit anezo oll eus o foaniou gries, roit dezo ar stad eurus eus ho parados! Accordit deomp hon-unan perz e rouantelez an êe, assamblez gant ar zænt, an ælez hac an oll eneou just, evit ho meuli da virviquen en ho cloar, ô va Doue!

D'ar Bater.

TAD eternal, ne vilitan quet an enor d'o quervel va zad, abalamour m'am eus pec'hæ; mæs pa er permetit d'in, goude beza renoncet d'am pec'hæjou, me a zeu ive da unissa va mouez gant mouez ho cuir vugale, evit lævaret deoc'h assam-

blez ganto : hon tad pehini so en êe, hoc'h hano bezet santifiet ; Renît, va Doue, renît bremâ em c'halon dre ho craç, evit ma renin gueneoc'h eternalamant en ho cloar!

D'an Agnus Dei.

OAN Doue, pehini a so en em garguet eus a oll bec'hejou ar bed, ho pezit truez ouzin ! Bras eo an niver eus va fec'hejou ; mæs ho trugarez a zo c'hoas brassoc'h, o veza ma zeo infinit : effacit eta va offançou, ô va Doue, purifit va ene paour, ha grit ma vevin e peoc'h gueneoc'h, ô va Doue, gant va nessa ha guenê va-unan !...

D'an Domine, non sum dignus.

Allas, va Doue, d'in-me eo squei, gant glac'har, var boul va c'halon ; rac, alas, re vir eo, siouas, penos ne vilitan quet ho receo abalamour d'am pec'hejou ; mæs, ô va Doue, o detesti a ran, renonç a ran dezo oll : lavarit eta ur guer hepquen, ha va ene a vezo rentet pare, hac e vizin a nevez, dre ho craç, unisset gueneoc'h, ô va Doue, c'hui pehini a so va nerz ha va buez !...

Pa gommuni ar belec (Communion spirituel).

PERAC n'am eus-me quet ar bonor d'ho receo, ô va Jesus ! permetit da viana ma ho recevin, dre zezir, a speret hac a galon, ha ma en em unissin gueneoc'h dre'r feiz, an esperanç hac ar garantez ! Ia, va Jesus, me a zezir ho receo realamant ! me a gred ennoc'h ; me a esper ennoc'h hac ho car a greiz va c'halon !...

D'an

D'an oræsonou diveza.

O VA Jesus, pa oc'h eus bet ar vadelez d'en em immoli-evit va silvidiguez, me a fell d'in ive ober pep tra evit ho cloar, ha soufr pep tra dre garantez evidoc'h : roit, ô va Doue, roit ho penediction d'an desir am eus da vervel, quantoc'h eguet hoc'h offanci jamæs !

Da venediction ar belec.

CETU me ama, var va daoulin, ô va Doue ; ha ne zortiin quet eus ho ty, n'o pezo roet d'in ho penediction ! ra vizin goloët eus ar venediction divin-ma evel eus a un ornament precius ! ra chomo guenêen da viquen evit va fræserved etouez corruption ha dangerou ar bed !

D'an Avel diveza.

SEVEL a ran, ô va Doue, evit adressi deoc'h e fin ar sacrific divin-ma, ar beden a reas guchal an den coz Simeon : lezit brema, ô va Doue, ho servicher da vont e peoc'h, abalamour m'am eus guëlet ar burzudou ar re vrassa eus ho trugarez infinit : da vouez ar belec, an êc a so bet digoret, Jesus a so bet disquennet var an auter hac en em immolet evit va silvidiguez ; an Ilisma a repræsante d'in ar barados, hac an azistantet fidel, a oa dirac daoulagad va feiz an imach beo eus an dud eurus a so gueneoc'h en ho cloar ! O velet var an auter an oan a effaç pec'hejou ar bed, hac oc'h en em zantout coupabl va-unan, em eus scoët var va feultrin evel ar publican, hac oc'h eus bet truez ouzin. O Doue, pebez madelez eus ho perz ! mæs ive pebes goal-heur

eyidon , ma coëssen a-nevez er pec'het ! n'er permetit quet , ô va Doue ; er c'hontrol , roit d'in ar c'hraç da vale gant fidelite ar rest eus va buez en hent eus ho courc'hemennou ! ia , va Doue , ar c'hraç da veva ha da vervel en ho carantez !

GOUDE AN OFEREN.

AVISOU-MAD VAR SUJET AN OFEREN.

Ar belec goude an oferen a dremen ur maread amzer o trugarecaât Doue : grit ar memes tra ; ne zortiitquet eus an ilis hep trugarecaat Doue eus ar bonor hoc'h eus bet da açzista er sacrifici divin, hac eus ar graçou hoc'h eus recevet hoc'h-unan. Evit quemen-se , ma n'ellit quet ober guelloc'h , livirit teir *Phater* ha teir *Ave* , *Maria* en enor da bep hini eus a dri ferson an Drindet , evit o zrugarecaat eus ar graçou o deus græt deoc'h ; evit ho fidi d'ho præservi dious ar pec'het , hac evit goulenn outo ma ho recevint un deiz en êe evit o meuli da jamæs !...

Ar scritur sacr , o parlant eus ar Ver-c'hes santel , a lavar penos e conserve doun en he c'halon , oll gomzou he Mab divin : heuliit he exempl , ha pezit sonch epad an deiz ha var ar sizun eus instructionou-mad ho pezo clêvet da zul. Aroc sortial eus an ilis , laquit ar pez hoc'h eus clêvet hac ho puez tremenet dirac daoulagad ho feiz , evit guêlet just e pe stad en em gavit dirac Doue : ne flachit quet aroc beza goulennet pardon , nevezet promessaou ho padi-ziant ha pedet Doue da rei deoc'h ar c'hraç , dre

intercession ar Verc'hes sacr hac ho sænt patronet, da veva e peoc'h hac en union gant ho tud ha gant ho nessa, ha d'en em savetei assamblez ganto !

Ar profet Daniel o veza e captivite e Babylon, pell diouz ar guer a Jerusalem, e vro, en em laquec var e zaoulin, lies a vech en deiz, troet varzu an templ, evit pedi Doue: grit un draben-nac henvel; ma na ellit quet mont bemdez d'an oferen, o veza clàn pe re ir dious ar bourg, pedit er guer en amzer a sacrific diviñ, bemdez e c'hallit assista en oferen, da viana a speret, pa vez deut poent an oferenñou, pa glêvit ar c'hloc'h o son, pe memes ne deus forç p'heur dious ar mintin, rac betec creiz-deiz ez eus alo un oferen-bennac o rên dre ar bed catholic. Ma ne allit quet memes mont var ho taoulin, songit e Doue en ur zont, en ur vont hac en ur ober ho labour, livirit: « Va Doue, en em unissa a » ran a intantion gant ar belec hac ar re a asist » er momet-ma en oferen, evit offr deoc'h va » Zalver Jesus ho Mab diviñ; evit hoc'h adori a » greiz va c'halon; evit ho pedi da bardoni d'in » va fec'hejou; evit ho trugarecaat eus ho craçou » ha goulen diganeoc'h ar re a bere em eus ezom » evit en em santifia var an douar ha caout an » heur d'ho meuli en êe!... »

Ar servicher lach en devoa recevet un talant digant an tad a famil, a voue condaonet, abalamour n'en devoa quet e laquêet da dalvout: pebes cont o devezo da renta da Zoue an dud-se oll pere, o veza tost d'an ilis, hac o c'hallout asista bemdez en oferen, n'er græont quet dre ho faut ! Mæz ho pefse, eme c'hui, o vont d'an oferen, var

ar sizun , ar re all a rafe goab ac'hanoc'h : Mæs goaperez an dud sot ne dleont quet am-pech ouzoc'h da veza fur. Ber e cavit bepret hoc'h amzer : ia , mæs comprenit ne viot quet paouroc'h na berroc'h en ho labour, evit mont d'an oferen.

Sant Isidor a oa ul labourer douar, ur me-rour, pehini a asiste bémdez en oferen, aroc mont d'e labour, ha quement-se ne vire quet outhan da baäa e ferm, da ober mad e labour ha da gaout c'hoas peadra da rei an aluzen d'ar beorien. Doue a recompañ ar re e zervich a galonvad, essañt hac e vellot... Pedit Doue da zul ha da ouel, ispecial e mare an oferen-bred pehini a offerer evit oll dud ar barres, evit an dud so er guær, couls hac evit an dud so en ilis: ar belec, en oferen-ma, a recommand ac'hanoc'h da Zoue, oc'h e bedi da gaout sonch eus e zervicherien hac eus e zervicherezet, mæs ma na zongit quet hoc'h-unan e Doue! en em zicourit eta, ha Doue ho sicouro! Paour bras oc'h a vadou spirituel; amzer an oferen a so amzer an aluzen; goulennit hac e receffot. Poan hoc'h eus o tont a-ben eus a inimiet ho silvidiguez: assistit-mad en ofiçou public en ho parres, en em unanit gant ar bobl fidel a enep adversourien hoc'h ene, ha Doue a roï deoc'h ar victor varnezo. Pell e maoc'h diouz ar bourg, an hent a so diez: ia, mæs pec'het hoc'h eus lies a vech, var ar sizun hac epad ho buez: offrit ar boan hoc'h eus o tont d'hoc'h ofiç parres evit ho pec'hejou, hac e reot ur binigen excellent hac un dra agreabl-bras da Zoue. Petra ne rër quet evit gounit ur sôm-arc'hant, evit acquisita madou temporel? Rouantelez an êe a so ur recompañ,

eme ar Speret Santel, mæs ne vezo roet ar recom-
panç caër-ma nemet d'ar re o devezo he gounêet.

AROC AR GOESSION.

Var ar pezh a so necesser evit ober ur goëssion vad.

PEMP tra so necesser :

1° *Goulennit digant Doue ar c'hraç da anaout-
mad ho pec'hejou ; livirit dezan a galon :*

Va Doue, roit d'in ar c'hraç d'hoc'h anaout
ha d'en em anaout va-unan ! roit d'in sclerigen
evit compren an niver hac ar grevusted eus va
fec'hejou ! deut d'am sicour, m'ar plich gue-
neoc'h, ô va Doue ! hep-d'hoc'h ne allan netra !
(*livirit en intantion-se ur Bater hac un Ave,
Maria*).

2° *Examinit ho coustianç gant ur volonte
sincer da anaout ho pec'hejou ; implijit an amzer
convenabl evit o c'hlasq : songit e gourc'hemen-
nou Doue hac e re an Ilis, e deveriou ho stad, er
pec'hejou capital, er personachou hac er plaçou
hoc'h eus hentet ; en em arretit var bep gourc'he-
men, ha var bep articl e particulier.*

3° *Goude beza examinet ho coustianç, gou-
lennit digant Doue ur guir glac'har da veza
pec'het, ha pedit-en da douich e-unan ho calon....
Considerit penos dre ho pec'hejou hoc'h eus of-
fancet an Doue en deus ho crouet evit ho renta
eurus gantan eternalamant, pehini so maro var
ar groas evit ho prena, pehini, el leac'h, ho præ-
cipita en isern e punition d'ho pec'hejou, en deus
roet amzer deoc'h d'en em anaout ha da ober
pinigen.... Livirit a voëled ho calon :*

O va Doue, ma em bize recevet digant un den, an disterra loden eus ar graçou hac eus an donæsonou am eus recevet diganeoc'h, ne ouijen petra da ober evit disquez dezan va anoudeguezvad; mæs allas, el-leac'h ho trugarecât, ô va Doue, em eus torret ho lezen, hoc'h offancet hac hoc'h outrajet e pep sæçon! Collet em eus ar barados ha militet em eus an ifern!.... Mæs, ô Doue a vadelez, prometi a rit ar pardon d'ar pec'her a zistroï ouzoc'h a greiz e galon: cetu-ma, disposit ac'hanon hervez ho polontez, mæs sellit a druez ouzin, pardonit d'in va fec'hejou; resolvet oun da cench gant ar sicour eus ho craç: beilla a rin varnon va-unan, ha beza em eus ar volontez franc hac absolu d'en em viret eus ar pec'het en amzer da zont.

4° *Considerit petra so bet caus deoc'h, pe occasion da goëza er pec'het, ha quemerit ar propos-ferm da bellaat diouz an occasionou-se.... Un dra vad é ve deoc'h en em obligea, a vremâ, da ober ur binigen-bennac quellies guech ma tigoësse gueneoc'h coëza er memes fautou, ispicial er re vrassa anezo: Doue pehini ho car, a velo ar boan a guemerit, en devezo truez ouzoc'h hac ho sicouro.*

5° *Goude beza en em excitet d'ar gontrition hac e goulennet digant Doue, iit da goëss, ha discleryit ho pec'hejou gant sencerite, gant humilite ha gant glac'har. Nac'h ur pec'het marvel hepguen a so avoalc'h evit ober ur goëssion sacrilach, hac evel ma zeo alies diez-bras diffaranti ur pec'het marvel diouz ur pec'het veniel, coëssait hoc'h oll bec'hejou, guella ma ellot.*

GOUDE AR GOESSION.

*Pa vezo achu gueneoc'h ho coëssion, ne van-
quit quet da satisfia da Zoue ha d'an nessa,
oc'h ober prontâ ma ellot ar binigen roet deoc'h:
songit en avisou-mad hoc'h eus recevet en dribu-
nal santel eus ar binigen, hac o heuliit a boënt-
da-boent. Bezit ive sourcius da drugarecaat
Doue eus ar pardon en deus accordet deoc'h, ha
livirit :*

Pe seurt action a c'hraç a allan-me da renta
deoc'h, ô va Doue, evit ar pardon hoc'h eus ac-
cordet d'in? Va c'holl a allac'h evit bepret, hac
em pardonit! hoc'h adversour e voan, ha cetu-
me brema agreabl dirac ho taoulagad! peguer
bras pec'her ha peguer miserabl bennac e ven bet,
n'oc'h eus quet brema nebeutoc'h a garantez evi-
don! O va ene, meulit Doue, ha ne ancouna-
c'hait jamæs ar c'hraç gaër en deus græt deoc'h,
ê pehini a bardon deoc'h ho pec'hejou, ho rent
salo dious hoc'h infirmiteou spirituel, ho tilivr
diouz ar maro eternal, hac a ro deoc'h guir ê
rouantelez an êe!... Guerc'hes santel, refuch ar
bec'herien, etre ho taouarn eo e lacan ar resolu-
tion ferm am eus quemeret da veza da viquen fi-
del da Zoue: sicourit ac'hanon ha ne bermetit
quet e collfen e c'hraç o coëza a nevez er pec'het!
va æl-mad, pebez horrol n'ho poa-hu quet ouzin-
me en amzer ma veven adversour da Jesus! cous-
goude, peguen indin-bennac e voan, hoc'h eus
va sicouret da zortial eus ar stad deplorabl-se;
ah, me ho supli, continuït bepret da gaout sour-
ci ac'hanon evit ne affeillin mui er pec'het! Spe-
rejou eurus, c'hui pere a jouis eus a c'hloar an

êe, c'hui ispicial, va sant paëron ha sænt patronet va farres ha va bro, obtenit d'in ar c'hraç da berseveri er mad evit ma celebrin gueneoc'h trugarez infinit va Jesus, epad an oll-èternite !... Amen.

AROC AR GOMMUNION.

Communia a so receo hor Zalver hac hon Doue : action ebet eta santeloc'h nac importantoc'h ; mæs ive action-ebet ne c'houlèn brassoc'h dispositionou. Laquit evez da brofani ar sacramant pehini a dle ho santifia ! Brassa goal-heur a ouffe erruout gueneoc'h eo ober ur goal gommunion ! Dibri hac esa a raffac'h ho condaonation, a lavar deoc'h an abostol sant Paul. Ar burete a goustianç a so requis evit ne reot quet ur gommunion sacrilach, mæs ne dé quet aoualc'h evit he renta util ha profitabl quement à ma tle beza, eme Dadou ar vuez spirituel : sul-vui en em bræparrot da receo ar sacrament-ma, sul-vui a c'hraçou a receffot ; cresqui a raint, dioc'h ma ho pezo ur seiz creoc'h, ur glac'har brassoc'h eus ho pec'hejou, ur garantez parfetoc'h evit Jesus-Christ. Caout a reot, amé varlerc'h, actou servant pere a ell ho sicour da excita en hoc'h ene, an devotion, ar santimanchou mad, an desirou santel hac an dispositionou all requis evit communia gant milit ha gant frouez.

Act a Feiz.

SONGIT ha credit parfet ez it da receo ar c'horf sacr hac ar goad precius eus a Vab Doue : ar memes pehini so bet ganet er c'hraou a Vethleem,

pehini en deus souffret ar maro var ar groas evit
hor pec'hejou ha pehini a so brema en êe leun
a c'hloar, ha livirit : « Me a gred ferm, hep douetanç
» ebet, ez an da receo en effet, corf, goad, ene
» ha divinite Jesus-Christ, guir vab Doue... »

Act a Adoration.

ADORIT Jesus-Christ gant ar brassa respet,
oc'h en anaout evit ho crouer, ho redemptor hac
ho mæstr souveren. M'ar deu præsanç ur roue
da inspira quement a respet d'e bobl, pebes res-
pet na dlê quet da inspira deoc'h præsanç roue
ar rouanez ! Livirit eta a greiz ho calon : « Me
hoc'h ador, ô va Zalver, er sacramant eus an
auter ; c'hui eo va c'hrouer, va Doue, va mæstr,
va Autrou, va roue !

Act a Humillite.

SONGIT e perfectionou Doue, hac en ho mise-
riou hoc'h-unan : anzavit ne vilitit quet receo un
Doue quer-bras ha quer-santel ; ha livirit gant
guirionez : « Pec'her ingrat, piou ez oun-me, da
» dostaat ouzoc'h, va Doue ! Ar zænt a so en ho
» præsanç, leun a respet hac a zoujanç.... »

Actou a fïzianç, a garantez hac a zezir.

GRIT guella ma ellot an actou-ma, hac it da
gaout Jesus evel un den clân da gaout e medicin,
evel un den affliget da gaout an hini a ell e gon-
soli ; ha livirit en ur vont pe aroc flach diouz ho
plaç : « Mont a ran eta, va Jesus d'ho receo ! pa
» zoc'h trugarezus. Ah ! va goalc'hit, me o supli,
» gant ar goad eus ho pemp gouli ! A greiz va c'ha-
» lon, va Doue, me ho car, hac ho caro bemdez ;

- » abalamour ma vilitet dreist pep tra-oll beza caret!
 » Guerc'hes Vary, mam da Jesus, ha c'hui, va æl-
 » mad carantezus, deut, va c'hunduit d'ar banquet
 » en deus d'in va Doue præparet!»

GOUDE AR GOMMUNION.

Goude ma ho bezo communiet, en em dennit en ur plaç distro-bennac en ilis: adorit en ho calon Jesus-Christ, roue an êe hac an douar, ha goude beza evel-se en adoret er silanç, epad un nebeudic amzer, hervez ho tevotion, livirit an Tantum ergò hac an oreson Deus, qui nobis, evit trugarecât an tri ferson adorabl eus an Drinded ha gounit an induljançou. Evit supplei d'ar pezh a vanq deoc'h, offrit ive da Zoue, an oll actionou a c'hraç, an oll adorationou, an oll meuleudiou a zo bet, a zo hac a vezo rentet dezant an oll sperejou eurus en êe, ha gant an oll eneou zantel var an douar, ha livirit devotamant var ho taoulin:

O va Jesus, c'hui a zo en em offret antieramant evidon d'ho Tad eternal, hac hoc'h eus scuillet hoc'h oll goad evidon var ar groas: bemdez en em roit d'in antieramant er sacramant adorabl eus an auter, a ne dê quet eta just, en em offren deoc'h ive antieramant? Na rit istim-ebet eus ar pezh a allan da rei deoc'h hepdon: n'hoc'h eus ezom-ebet eus va frezanchou ha ne c'houlennit nemedon: rac-se, ô va Doue, en em roan deoc'h antieramant gant joa, evit biquen hac hep partach-ebet! recevit, me ho ped, dre hoc'h hano santel, recevit, va Doue, m'ar plich gueneoc'h, recevit va speret ha va c'halon, va c'horf ha va

ene : recevit va memor, va ententamant ha va oll bolontez ! o lezel a ran , absoluamant ha da jamæs , en ho disposition ! Ia , va Doue , disposit ac'hanon hac eus a guement a aparchant ouzin evel ma pligeo gueneoc'h ! roit d'in ho carantez hac ho craç , ô Jesus ; ne c'houlennan quen tra ouzoc'h : gant quemen-se e vizin pinvidic aoualc'h !

Aroc sortial eus an ilis, considerit pere eo ar graçou particulier a bere hoc'h eus muia ezom. Oll hon deus ur c'hostez sempl, ha pep-unan ac'hanomp a lavar : ma n'am bize quet an tech fall-se, e vijen deut prest-aoualc'h a ben eus va defautou-all ; goulennit eta ar c'hraç d'e drec'hi, ha recommandit ive da Zoue ho nessa, ispicial ar re evit pere oc'h eus obligation da bedi. Possedi a rit en ho calon ar zourcen eus an oll graçou, mæstr an oll donæsonou parfet : goulennit hac e receffot !....

BIL LODEN.

MEDITATIONOU

VAR AR

GUIRIONEZIOU IMPORTANTA EUS AR PEIZ ;

TENNET, PEURVUIA, EUS A ÆUVROU AN TAD BOU-
HOURS, A GOMPAGNUNEZ JESUS, EVIT PEP DEVEZ
EUS AR MIZ.

AVIS.

*Var an examen particulier ha var ar profit eus al
lectur spirituel hac eus an oræson:*

1° NE vanquit jamæs, eme sant Anton, sant
Bazil, sant Bonavantur hac an oll Dadou-all eus
ar vuez spirituel, da ober hoc'h examen particu-
lier da viana diouz an nos pe en ur poënt-all ben-
nac en deiz. Sant Chrisostom a lavar eo guel en
ober diouz an nos, evit en em bræservi guel diouz
ar memes pec'hejou en deiz varlerc'h, hac evit
chom muioc'h var evez epad an deiz, o songeal
e tleit en em examina da nos. Grit ho possubl evit
en em viret diouz pep pec'het, mæs dreist-oll
diouz ho pec'het a habitud. He-ma eo ho brassa
hac ho tangerussa adversour: discarit he-ma hac
ar re-all a guëzo buan; mæs ne heanit d'er poursu-
quen a viot deut a ben anezan. Quemerit un ac-
cushmanç vad e plaç an hini fall ho poa queme-

ret ; an eil accustomañ a vez-trec'het dre eben , a lavar deomp levr an Imitation : *Consuetudo consuetudine vincitur* : ober a reot an experianç eürus eus a guemen-ma m'ar carit en em zicour hoc'h-unan ha goulen a greiz ho calon sicour Doue. Pa ho pezo guelet, oc'h en em examina , penos e viot cuëzet var an deiz en ur faut grius-bennac : goulennit pardon diouz ho faut, ha quemerit ar propos ferm da ober ur binigen-bennac ac'hanoc'h hoc'h-unan ha da vont da goëss quenta ma ellot. Tec'hit diouz ar goal-occasionou a zo bet caus deoc'h da offanci Doue ha continuït da veilla ha da bedi, ha Doue ho sicouro ha gant sicour Doue e teuot a ben eus a bep tra.

2° N'ez eus netra quen noazus d'an dud fidel eguet n'ez-eo len levriou fall ; rac ampoësoni a reont an eneoù ar re santela : evel-se , ne de quet permetet deoc'h o len nac o derc'hel en ho ty , mæs o zeuler en tân , ma na fell quet deoc'h beza taulet hoc'h-unan ê tan an ifern. Er c'hontrol ive , ne deus netra quen profitabl da silvidiguez an eneoù , evel ma zeo len levriou a zevo-tion : Doue a barlant ouzomp hac a instru ac'hanomp dre al levriou-mad , evel ma trompl ha ma coll an drouc speret ac'hanomp dre al levriou fall. Al lectur eus a ul levr-mad a zo ur vagadur rez d'an ene : carga a ra ar speret a songesonou mad , ha digaç a ra desirou zantel er galon.

Evel-se e velomp penos ez-eus bet cals a dud convertisset ha distroet oc'h Doue , o len levriou mad. Sant Anton , o clêvet ar c'homzou-ma eus an Aviel : *M'ar fell deoc'h beza parfet, it , guerzit quement hoc'h eus , ba roit-en d'ar beorien hac ho pezo un tenzor en êe , a zilezas pep tra evit*

heull hor Zalver. Sant Augustin, en amzer ma en devoa quement a boan o tilezel e zebauchou, a glêvas ur vouez o lavaret dezan : *Quemerit ha lennit* : quemeret a reas lizerou sant Paul, hac ec'h erruas var ar c'homzou-ma eus an abostol, pere er c'honvertissas : *Baleomp, epad an deiz dre hent an honestiç, evel ma zeo dleet ; n'en em roomp quet d'an debauch, d'ar festou ha d'ar vezventi* : heuliit Jesus-Christ, ha ne glasquit quet heulia ho coal inclination. Sant Ignaç a Loyola ha cals a zænt-all n'ez int distroet oc'h Doue nemet o len levriou devot... Evit ma vezo profitabl evindomp, al lectur spirituel, e tleomp en em zervichout anezi, eme sant Jerom, evel eus a ur mellezour e pehini en em velo hon ene, hac oc'h en em velet, e corrigeo ar pezh a zo enni a zroug hac e vellai ar pezh a gavo a vad ; mæs ret eo songeal mad er pezh a lenner ; rac m'ar lennit re vuan, ne zervicho deoc'h da netra ar pezh a lennit. Pa lennit ul levr a zevotion, e tleit ober, eme sant Frances-a-Zall, evel al laboucet oc'h eva dour : heani a reont, a vechou, o sevel ho fen : evel-se ive pa ho pezo lennet un nebeud, heanit ur moment da songeal a barfetet er pezh hoc'h eus lennet. Cals-bras a dud a zo deut dre ar voyen-se betec an exerciç santel eus ar beden a galon.

3° An oræson a galon pe ar veditation a zo ur beden dre behini e savomp hon ententamant, hor memor hac hor bolontez varzu Doue, evit en em humilia dirazan, e veuli hac exposi dezan hon ezomou. Ne deus netra quer profitabl evel ma zeo ober oræson a galon. Eurur, eme ar profet, an ini pehini a raï nos ha deiz, meditation var lezen Doue ! *Beatus vir qui in lege ejus meditabitur die*

ac nocte ! Cetu perac e c'houlenne oc'h Doue ar c'hraç da songeal-mad en e c'hourc'hennou, ha d'o miret doun en e galon. Sant Ambroas oc'h esplica an andret-ma eus ar scritur, a zesq deomp penos an oræson a galon a zo ive ur voyen excellant evit en em zouten, en amzer an dentation a enep adversourien hor silvidiguez : en effet, penos e c'hallas an den zantel Job resista oc'h a guen alies a dentation, en devoue da zouten ouz a pers ur goal bried, a bers fals-mignonnet hac a bers an drouc speret memes ? o vedita alies lezen Doue. Peguen admirabl e oa nerz ar verzerien, en amzer guenta eus an Ilis ! Ar scourjezou, ar c'hribou-ouarn, ar plom-teuzet, ar c'hlezeier hac ar braseriou-tan n'o estonent quet : perac ? Abalamourma o devoa græt pourvision a garantez evit Doue, o vedita e lezen. Ma ne m'aoc'h quet e stad a c'hraç, lezen Doue a zo ar goulou a ziscuëzo deoc'h an abym e pehini oc'h coëzet hac an dorn a zicouro ac'hanoc'h d'en em zewel... C'hui a fell deoc'h caret Doue hac ho nessa ? Grit bemdez meditation var ar gourc'hennou divin hon deus recevet, ha mirit mad anezo. Pa veditêr e rêr evel ar re a sco gant un diren var ar men evit tenna tan anezan : hor c'halonou a zo alies calet evel ar mên, mæs pa scoer, dre ar veditation, varnezo evel var ur mên, neuse en em domont oc'h Doue hac hon nessa, neuse e sao enno an tân eus ar guir garantez.

Ra viot meulet, ô va Doue, en em zervichout a rin eus al lectur spirituel, evel eus a ur peç-meubl, græt evit orni templ ar Speret Santel ; evel eus a un hent dre behini e tlean erruout en ho rouantelez ; evel eus a un hañt pehini am

rento dîn da antren e sâl ho panquet : en em zervichout a rin ive eus an oræson a galon , evel eus ar bara pehini a dle meur va ene , evel eus ar squeul dre behini e tlean pignat en êe , evel eus an alc'huez pehini a dle digueri d'in dor ar barados !

QUENTA DEVEZ.

Var an obligation da zervicho Doue.

I. VA c'hrouet hoc'h eus, ô va Doue , evit hoc'h anaout, ho caret hac ho servicha : va oll amzer , va oll squiant a dlean da implija en ho servich. Inutil ha noazus memes eo an tân ne dôm quet , ar vezen na zoug quet a frouez , an hollen deut da veza goular : goal-heur d'in eta , ô va Doue , ma na roan quet an exempl vad d'am nessa ; ma na ran quet a œuvrou-mad , ma na brofitân quet eus ho craçou pere a dle va fræservi ouz a gorrupcion àr bed.

II. Buez an den var an douar a zo ur brezel continuel a enep adversourien ar silvidiguez ; red eo d'in eta combati gant couraich betec ar fin , rac c'hui , va Doue , eo an ini en deus lavaret deomp penos ne vize curunet en êe , nemet ar re o dize combatet-mad var an douar. M'ar fell d'in mont d'ar barados , e rancan quemeret poan : ur re-companç eo pehini a ranquer da c'hounit.

III. Clenvêjou an ene , evel re ar c'horf , a deu buan hac a ia goustad en o zro : ret eo d'in eta beza courachus ha patient en ho servich , ô va Doue ; ne dê quet avoalc'h d'in commanç-mad , ret eo d'in perseveri betec ar fin ; ar repos so

goude al labour, ar recompanç e pen ar veac'h, ar gurunen e fin ar brezel.

PRATIC. *O va Doue, sicourit ac'hanon hac e poursuin; evel ar profet, oll adversourien va ene; ha ne zistroin quet n'o devez oll quemeret an tec'h.*

II. DEVEZ.

Var ar Feiz.

I. **QUEMENT** a zesq deomp ar feiz a zo fontet var ho comzou, ô va Doue. C'hui hoc'h-unan, ô Jesus, hoc'h eus desquet d'hoc'h Ilis quement a bropos deomp da gredi: na eller quet en em goll o vont gant an hent mad: netra ræsonaploc'h eguet soumeti varæson d'ar feiz. Ar feiz eta, ô va Doue, eo a vezo ar reglen eus va oll vuez!

II. En effet, petra zervich ar feiz da ur c'hristen, ma na zervich dezan da regli-mad e vuez? Ur follentez-vras eo discredi ur virionez discleriet gant Doue, sinet gant goad quellies a verzer santel, annoncet dre guellies a viracl hac ansavet gant an drouc sperejou memes; mæs brassoc'h follentez eo c'hoas credi eo guir ho toctrin, ô va Zalver, ha beva evel pa ve faus! Va Doue, roit d'in ar c'hraç da gredi ha da gonformi va buez d'am c'hreden!

III. Ar feiz, ô va Doue, eo a vezo eta hivi-siquen ar reglen eus a va oll actionou: petra-bennac a ell ar c'hiq hac ar bed da lavaret, me a gondaoun quement a zo condaounet gant ar feiz. Er gouzout a rân, maximou an Aviel ha maximou ar bed a zo controll an eil d'eguite. Petra lavar ar bed? Heull pep-unan e dech hac e volonteiz. Petra lavar Jesus-Christ? Ar c'hontroll;

beo. Hoguen, c'hui, va Jesus, a zo ar virionez
meines, hac ar bed a zo un trompler.

*PRATIC. Trugarec'ht Doue da veza roet deoc'h
ar c'hraç, da c'henel er guir Ilis, ha livirit po-
set ho Credo evit nevezi ho profession a feiz : com-
prenit neuse petra servich caout ur greden gatho-
lic ha cundui ur vuez payen.*

III. DEVEZ.

Var ar pez evit petra eo crouet an den gant Doue.

I. An den a zo crouet evit Doue, ha na ell
caout peoc'h na repos-ebet nemet e Doue. Ma-
dou, enoriou, plijadurezou ar bed a lavar d'in
ec'h ellont va renta eurüs, mæs va zrompla a
reont, rac va c'hrouet hoc'h eus evidoc'h, ô va
Doue, ha va c'halon na ell en em reposi nemet
ennoc'h.

II. E dra a dle beza da bep ini : bezomp eta
da Zoue, pa eo guir penos e zomp e dra, da la-
varet eo, al labour eus e zaouarn hac ar pris eus
e voad : ma na vezomp quet dezan a volentez-vad
evel e vugale, e vezimp dezan en despet deomp
evel e esclaved. Necesser ê deomp beva dindan
an dorn eus e vadelez, pe dindan an dorn eus e
justiç : pehini eo ar guella gueneoc'h ?

III. Pep tra a dle ober ar pez evit pehini eo
crouet : ma chomfe an heaul hep rei sclerigen,
an douar hep produi, ar guez hep rei frouez, e
vent oll traou inutil pe, evit lavaret guelloc'h,
monstrou en urs eus an natur : evel-se, netra
inutiloc'h pe horruploc'h eguet ur galon pehini
o veza græt evit Doue, ne de quet absoluamant
da Zoue. O va Doue, da deoc'h-hu ez ouñ-me e

guirionez ? hac ober a ran-me pep tra evidoc'h ?
cousgoude , petra a rân-me , ma ne ran quet va
silvidiguez ?

PRATIC. *Quemerit ar propos ferm da ober pep
tra evit pligeout da Zoue.*

IV. DEVEZ.

Ret eo disprisout ar bed.

I. Adalec ma carêr ar bed , e c'heaner , en ur
façon-bennac , da veza christen. Ar bed pehini
ne glasq ha ne gâr nemet ar madou , an enoriou
hac ar plijaduresou terrien a zo un adversour ar
brassa da Jesus-Christ : o maximou , hac o gour-
c'hemennou a zo control : impossubl eo o zervi-
cha assamblez , ret eo dilezel an eil pe eguile.

II. O va Doue , ne allan quet en em rei d'ar
bed hep terri promessaou va badiziant. O renonç
da satan , d'e bompou ha d'e œuvrou , en boa pu-
blicamant en em obliget dre lê da zisprisout que-
ment a istim ar bed ; pebes crim , pebes sacri-
lach eo d'in-me goude-se præferri ar madou ter-
rien d'ar madou spirituel !

III. Ar bed , ô va Doue , n'en deus netra a
ve dîn eus a garantez un ene immortel ; n'en deus
quet memes peadra da baea e zervicherien : e
denzoriou , e zivertissamanchou hac e enoriou a
ell occupi calon an den , mæs ne allont quet he
rassazia : ne dint nemet madou faus , madou noa-
zus memes e guirionez ; rac , en ur renta fall an
dud , o rentont ive maleurus : ar madou brassa-
tout ne dint quet hepquen sammus , mæs beza ez
int , ouspen , leun a encrez , ha var an trôn e
c'huanader couls hac er prisoniou : eurus hepquen ,

ô va Doue , ar re a vev en ho toujanç hac en ho carantez santel ! Va Jesus , va Doue , c'hui hep-quen a zeziran eta !

PRATIC. Pedit hor Zalver da zistaga ho calon eus an traou terrien ha da ober deoc'h caret an traou cælestiel !

V. DEVEZ.

Var ar Maro.

I. Va buez a dremen nebeud-ha-nebeud : eus an niver a vloaveziou am boa de veva , un darn-vras a zo tremenet : ar rest a dremeno er memes tra ; a benn nebeud a amzer ne vezin mui var an douar : va zud-coz a zo tremenet , tremen a rin eveldo , hac eus a guement am bezo bet , na cho-mo gueneën nemet ar bez !

II. Perac eta , ô va Doue , en em arretan-me quement d'en em avanç er bed-ma , da ober va fortun , da glasq plijaduresou , madou , enoriou mignonet pere am c'huitaï hac a ranquin da guitaat !!!

III. Petra vezo græt ac'hanon-me pa varvin ? Va c'horf a vezo taulet en douar da vreina : va ene a vezo præsentet dirac tribunal Doue , evit renta cont eus ar pezh e devezo græt er bed-ma , hac evit receo he setanç diveza evit ar barados pe an ifern. O va Doue pebes follentez , caret quement ur c'horf pehini a dlê beza magadurez ar præved , ha quemeret quen nebeud a zourci eus a un ene pehini a zo immortal ! ober quement a draou evit an amzer ha quen nebeud evit an æternite ! An den , eme ar Speret Santel , a zestumo ar pezh en devezo hadet , ret eo d'in eta , ô va Doue , hada

greûn-mad evit gallout destum un eost caër, da lavaret eo, cundui ur vuez santel evit caout ur maro mad.

PRATIC. *Guelit-mad ha prest oc'h da renta ho cont : laquit urs en ho coustianç, hac en em acustumit da ober pep unan eus hoc'h actionou evel pa vé an diveza eus ho buez.*

VI. DEVEZ.

Var ar varn diveza.

I. Ret e vezo d'in comparissa un deiz dirac tribunal Jesus-Christ evit beza barnet hervez va œuvrou. N'en deus netra sclerroc'h na guelloc'h merquet en Aviel : er c'hredi a ran couls ha quer ferm evel pa gleffen son ar drompil o c'hervel ar re varo d'ar varn general.

II. O va Doue, penos e rentin-me cont eus a guement a voal songæsonou, a actionou criminel, a c'hraçou dispriset ? O Doue, peguen terrubl e vezo an deiz eus ho coler e pehini e vior barnet var an disterra coms inutil, var ar berra momet collet. Allas ! mar bez ar re just a boan salvet, petra erruo gant ar pec'her ?

III. Pe seurt setanç a dle da c'hortos ar pec'her marvet en e bec'hel ! *Pellait diouzin, tud milliguet !* O Doue, terrupla setanç ! piou a ell e c'hom-pren ? Beza chasscet eus a bræsanç Doue, beza milliguet gant Doue, chom en un tân pehini ne varvo jamæs : ô va Doue, euzussa stad !!!

PRATIC. *Songit penos en em gavit er momet-ma dirac tribunal Doue, hac effacit dre ar binigen ar pec'hejou mezus-se, hac ive hoc'h oll bec'hejou evit ne vezint quet disoleet dirac an oll, ha re-bechet deoc'h da zêiz ar varn.*

VII. DEVEZ.

Var an ifern.

I. Pebes horrol n'hor beze-nî quet eus an ifern, ma c'hallemp clêvet clê mou trist, huanadou pounner, lamentationou hirvoudus ar re gollet! Clê m, huanadi, crial a reont, evel loened-gouez, e creis ar flammou : anza o a reont o fec'hejou, o goëla hac o detesti a reont ; mæs re-zivezad eo. O daë lou ne zervichont nemet da renta poasus-soc'h an tân o dêo hep o c'honsum ! o pinigen ar re gollet , te a zo rigolius , mæs te a zo inutil !

II. Chom hep biquen guelet Doue , dêvi en un tân a behini tân ar bed-ma ne dê nemet ur squeud, souffr a bep seurt poaniou er memes amzer hep consolation nac hean-ebet, caout an drouc-spererjou ato dirac an daoulagad, ato an arrach hac an disesper er galon , ô trista , ô euzussa stad , ô va Doue !!!

III. Arragi a reont an dud diseurus-se da veza bet quellies a occasion d'en em zavetei ha da veza o negliget ! Ar zonch eus ho flijaduresou tremenet a zo unan eus o brassa tourmanchou , mæs netra n'o zourmant quement evel ar zonch da veza collet Doue dre o faut.

PRATIC. *Disquennit a speret en ifern : goulennit digant an dud miserabl a zo eno petra o deus græt , petra a souffront , ha disquit ganto peguement a aoun a dleit da gaout da offanci Doue ha d'en em goll oc'h-unan !*

VIII. DEVEZ.

Var an eternite a boan.

I. O va Doue, piou a ell compren ar rigol eus ho justiç pa bunissit ur momet a blijadur dre un eternite a boan! Beza maleurus etre ma vezo Doue, Doue, o pebes goal-eur! Penos, va Zilver ha va Doue, ne voa quet avoalc'h da boaniou ar re gollet beza dreist-vuzul, ret e voa c'hoas e vizent eternal!!! An disterra poan a ra coll couraich pa ne achu quet: pec'herien miserabl, penos c'hallot-hu eta souffr eternalamant?

II. O eternite! pa en devezo an den collet scuilhet quement a zaëlou evel a veraden zour zo er mor, ha pa na scuilse nemet ur veraden bep cant vloas, ne vezo quet avancetoc'h goude quen alies a vilion-vloas evit pa n'en dize græt nemet commanç da souffr; ret e vezo dezan commanç a nevez, evel pa n'en dize souffret netra; ha pa en devezo commancet a nevez quet alies a vech evel a c'hreunen sabl so var bord ar mor, evel a yoten so er parquëier, evel a zelyen so er guez, quemen-se oll a vezo contet evit netra.

III. Allas, ô va Doue, an dud collet n'o deus quet hepquen da souffr epad an eternite, mæs souffr a reont bep momet an eternite a bez. An eternite a zo bepret dirazo, bepret e c'hantr en o oll foaniou; bepret e ma præsent d'o speret ar zonch penos o zourmanchou ne achuint biquen. O cruella sonch! o deplorapla stad! un eternite a dâ, un eternite a zaëlou, un eternite a arrach! O Doue! ma c'hallemp compren an traou-ma-oll, evel ma o c'hompren an dud collet en ifern!

PRATIC. *Grit un act a feiz var an eternite a boan pehini a viliter evit ur pec'het marvel heptquen ha pedit Doue d'ho præserved eus ar pec'het hac eus an isern!*

IX. DEVEZ.

Var ar barados.

I. Barados! o caëra coms! piou bennac a lavar barados, a lavar ur mor infinit a zeliçou hep an disterra displijadur; ar pen-œuvr eus a larguentez un Doue; ar pris eus a voad Jesus-Christ, an accomplissamant eus a oll desirou calon an den, hac un dra-bennac en tu-all da guemen-se oll.

II. Guëlet Doue faç-ha-faç evel ma zeo ene c'bloar; caret Doue hep muzul; possedi Doue hep aoun d'er c'holl jamæs; beza eurus eus a eurusdet un Doue, cetu a ze, ô vâ ene, an objet eus hon esperanç! Ra viot meulet, ô va Doue; va buez a dremen er vro' estranjour-ma, hac hep dale ez in da chom gueneoc'h d'ho bro, d'ho rouantelez, ô va Zalver Jesus!

III. Forç-so petra vezimp, hac e peleac'h e vizimp var an douar, nemet e vizimp gant Jesus ha gant Mari en êe epad an oll eternite! penos en em glêm eus a ur boan ver pehini a vilit un eternite a joa? Ar verzerien o deus prenet ar barados gant ar pris eus o goad, hac o deus credet goude quemen-se penos en recevent evit netra! O eternite eurus, ma vouezze an dud ar pez a dalez! O Jerusalem cælestiel, o palez-caër eus va Doue, o bro eurus leun a joa hep an disterra tristidiguez, va zreid a chom distag eus an douar ha va c'halon hep flach, pa zongean ennoc'h.

PRATIC.

PRATIC. *Songit mad er barados hac e tisprisot an traou terrien, ha n'ho pezo aoun rac netra er vuez-ma.*

X. DEVEZ.

Var bræsanç Doue.

I. O va Doue en ho præsanç eo e labouran evit ar barados pe evit an ifern. Petra bennac a ran hac e pe-leac'h bennac en em gavan, ho taou-lagad, ô va Doue, a zo bepret digor varnon : clevet a ran continuelamant ho mouez o lavaret d'in evel guechal d'ho zervicher fidel Abraham : baleit dirazon, ha bezit parfet. Ra viot meulet, ô va Doue, roit d'in hepquen ar c'hraç da ober ar pez a c'hourc'hemennot, ha gourc'hemennit ar pez a garrot!

II. Doue am guel : pebes motif a gouraich evidon-me! Præsanç ur roue mad a zo avoalc'h evit courachi e zoudardet, hac ar Scritur a lavar penos ar zonch eus a bræsanç Doue a reas quement a impression var speret soudardet Machabee, ma c'hounejont ar victor var o inimiet pere a voa cals muioc'h evito ; a possubl eo e lezfen-me va inimiet d'am zrec'hi en ho præsanç, ô va mæstr ha va Doue!

III. Doue am guel : pebez motif evidon-me da lacat evez! ar pez a zo pen-caus eus ar pe-c'hejou a gometomp, eo ne zongeomp quet mad avoalc'h e præsanç Doue. Evel-se ar profet David, evit ober ar mad hac en em viret a bep drouc, a zalc'he ar zonch a Zoue ato præsant d'e speret... Ne garren quet e ve anavezet gant ur c'hrouadur hepquen certen santimanchou a gaç-zoni, a injustic, a lubricite, pere a dremen em

c'balon, hac e pere, siouas! e zon tentet d'en em arreti : o follentez! penos e tougean-me quement daoulagad an dud ha quen nebeud daoulagad an Autrou Doue! Pardon, va Doue, me eo an ini en deus græt an drouc en ho præsanç!

PRATIC. *Clasquit ur plaç e pehini Doue n'ho guelo quet, ha grit eno ar pezh a garrot : mæs Doue a zo dre oll.*

XI. DEVEZ:

Var ar zilvidiguez.

I. Oc'h va lacâat er bed, ô va Doue, n'hoch eus roet d'in quen zourci nemet ar zourci eus va zilvidiguez. Va c'hrouet hoc'h eus evit beza eternalamant eurus gueneoc'h en êe. Evit-se hoc'h eus roet d'in un ene capabl d'hoc'h anaout, d'ho caret ha d'ho servicha, hac ur c'horf composet-caër a behini an oll vemprou a dle ive servichout d'ho gloar ha d'am silvidiguez. Evit va c'hundui varzu-ac-ennoc'h eo hoc'h eus crouet pep tra evit an den, hac evit va c'hlasq ha va frena, eo oc'h deut var an douar, hoc'h eus squilhet ho coad var ar groas, hac e chomit c'hoas gueneomp var an auter.

II. An oll draou crouet a zent ous ar vouez a Zoue : an astrou, an avel, an douar hac ar mor a ra evel a lavar dezo: quen obliget oun-me da ober va silvidiguez evel ma zeo an heol da rei e sclerigen, an douar da brodui, ar guez da rei o frouez : ma na zentan quet, e troublan an urs caër laqueet gant Doue e pep tra, hac e teuan da veza ur monstre etouez an traou crouet : ne vilitan caout netra, na bara, na dour, na sclerigen !!!

III. Petra zervich d'in-me beza istimet gant an dud, beva er c'hargou huel, destum madou bras ha gounit memes ar bed-oll, m'ar collan ar baredos ! ret eo d'in en em zavetei, ô va Doue ! gullet a ran ar pezh hoc'h eus græt evidon, ar pezh o deus græt hac ar pezh a ra c'hoas ar gristenien vad evit o silvidiguez.

PRATIC. *Goulennit ar c'hraç da gompren penos n'hoc'h eus nemet un dra necesser : savetei hoc'h ene.*

XII. DEVEZ.

Var an horrol eus ar pec'het.

I. O va ene, consideromp pebes coll eo ar c'holl a Zoue ! An dud en em gred diseurus, pa o deus collet o danvez dre ur proces pe ur goal-eur bennac ; mæs allas, petra eo ar seurt coll comparachet gant ar c'holl a Zoue pehini so ur mad infinit ! Maleurus an ene a goll he Doue dre ar pec'het, mæs maleurussoc'h an ini a gonsider ar c'holl-ma evel nebeud a dra !

II. O pec'het milliguet, te a zo stang etouez an dud ; mæs te a zo dizanavezet gant an dud ! En em renta, en ur c'hoari, oc'h en em divertissa, an objet eus a gaçzoni un Doue, pebes c'hoari, pebes divertissamant !!! Doue, pehini so carantez, en deus ur gaçzoni infinit ouz ar pec'her : cassaat un nebeud, a zo requeti un nebeud a zroug ; cassaat d'ar maro, a zo requeti ar maro ; mæs caout ur gassoni infinit, piou a ell er c'hompren ? O va ene, rac petra hon eus-ni aoun, ma n'hon deus aoun-ebet rac ar gassoni-se a Zoue !

III. Un dra drist eo ar guel eus a venez Calvar ; mæs tristoc'h eo c'hoas ar guel eus a stad un ene

privet eus ar c'hraç eguet ne de ar guel a un Doue o vervel var ar groas. Jesus-Christ ne varv nemet evit distrugea ar pec'het. Ar pec'het a ra dezan muioc'h a horrol eguet ar maro.

PRATIC. Goulennit ur guir glac'har da veza offanset Doue, ha comprenit penos ar brassa eus an oll gollou eo ar c'holl eus a c'hraç Doue dre ar pec'het.

XIII. DEVEZ.

Var ar binigen.

I. Grit pinigen ha credit en Aviel, eme hor Zalver : an daou dra-se a laca assamblez evit rei deomp da gompren penos ar binigen a dle necesserant heull ar brofession a gristen. Jesus-Christ en deus souffret, evit satsifia evidomp, adalec commançamant betec fin e vuez : unissomp hor poaniou gant re hor Zalver evit ma vezo hor pinigen agreabl da Zoue !

II. Ar pec'het a dle beza necesserant punisset pe gant an ini en deus e gometet pe gant an ini so bet offancet dreizan. Ma na fell quet d'ar bec'herien en em bunissa er bed-ma, Doue o furnisso eternalamant er bed-all. Ar pec'hejou hac ar c'hrimou ne vezint quet bet goalc'het dre zour ar binigen, a vezo punisset dre'r flammou eternal. O va Doue, guel eo gueneën goëla un devezbennac d'am pec'hejou, eguet chom, evit ur jamæs, e tân an ifern !

III. Ne dê quet avoalc'h coës ar pec'hejou hac ober ur binigen hennac exterior ; ret eo c'hoas caout ur guir glac'har da veza pec'het ha renonç, a greiz hor c'halon, da guement a ell displijout da Zoue. Un trompler eo an ini a lez e galon stag

ouz ar pec'het, ouz ar goal-gompagnunez, ouz an trafic criminel-se, hac a lavar e ra ur guir binigen. Ar pedennou, an aluzennou, ar yuniou hac ar poaniou—all corporel ne zint nemet an eil poënt eus ar binigen gristen, ar gaçzoni ouz ar pec'het a zo e guirionez ar c'henta poënt hac an necesserra.

PRATIC. *Bugale da labourou ha da groas Jesus, labouromp e speret a binigen ha dougeomp ar c'hroaziou a erruo gueneomp.*

XIV. DEVEZ.

Na zaleid quet da ober pinigen.

I. Re ir e talean da zistrei ouc'h Doue. Seblantout a raë e requeten achap eus a dre e zaourn : ha mæz am eus-me o c'hachui ur vuez mæzus ? ha re-abred e c'hallan-me caret ur guened infinimant dîn da veza caret ? Varc'hoas, varc'hoas... Perac ne lavaran-me quet, hirio, en heur-ma ! hac æssoc'h e vezo d'in-me terri varc'hoas ar chadennou am dalc'h er pec'het ? An amzer pehini a ziners quemen-so a grêa an goal dêchou : o chom hep en em zicour e rentin va c'hlênved diremed.

II. O va Doue, petra zistro ac'hanon-me eus a hent ar binigen ! petra ra aoun d'in-me ? Diæz eo cench a vuez : en anzaou a rân ; mæs petra na dle quet da ober ur c'hristen pehini a ador un Doue crucifiet hac a esper eur barados ! Mar tleam caout aoun rac un dra-bennac, eo rac ar goal usaich a rân eus a c'hraçou va Doue !

III. Dale a rân da zistrei ouc'h Doue : mæs an amzer da zont hac ên a zo d'in-me ? Goude beza

bet dangerusamant blesset, ha chomet houn-me pell hep pansi va gouly? Doue am gortos ; quemense a zo guir ; ar Scritur en lavar d'in, mæs ne lavar quet d'in pegueit em eus c'hoas da veva ; hac an Doue-mad a bromet e bardon d'ar pec'her, ne bromet quet dezan an deiz varc'hoas. Marteze em bezo amzer, marteze n'em bezo quet : pebes follentez fonti hor zilvidiguez var ur marteze !

PRATIC. Songit pegueit so abaoue mataleit da zistrei ouc'h Doue, ha crenit o velet an danger e pehini en em gavit.

XV. DEVEZ.

Var resped ar bed.

I. Ar bed a lavar ; lezit-ên da lavaret ; comzou an dud sot ne dleont quet hoc'h ampech da veza fur. Mæs petra vezo lavaret ? Lavaret e vezot, tougit muioc'h an Autrou Doue eguet an dud ; ar re falla o devezo istim evidoc'h hac a lavaro enno o-unan penos hoc'h eus ræson. Hac ouspen, forçso petra vezo lavaret ac'hanoc'h nemet e reot ho tever ha ma vezo Doue contant ?

II. Pebes follentes ruçzia eus a Aviel Jesus-Christ ! Enoret en em gav an ini a zoug liffreou e brinç, ha nî, ô va Doue, a zeblant caout mæz o touguen ho re-hu ! An disterra micherour a ra publicamant profession eus e vicher, ha nî alies, ne garomp quet tremen evit guir gristenien ! Jesus-Christ a lavar deomp en e Aviel penos ne anzavo quet dirac e Dad, en êe, ar re o devezo bet mæz oc'h e anzaio var an douar, dirac an dud.

III. Buez hor Zalver Jesus a zo bet mad ha santel, ar vadelez hac ar zantelez memes : perac

eta hon eus-nñ mæz oc'h huell e vaximou hac e exempl? N'hoc'h eus mæz-ebed da veza un uzurier, un touer-doue, un den lubric; hac hoc'h eus mæz da veza un den honest? Cousgoude, petra-bennac a lavar ar bed, an honesta den eo an ini a zervich guella an Autrou Doue.

PRATIC. Guelit pe seurt impression o deus græt varnoc'h, maximou, exemplou ha resped ar bed : caus int-y bet deoc'h da chom hep tostaat ous ho sacramanchou, hep ober ho pedennou pe sin ar groas publicamant.

XVI. DEVEZ.

Var an disfizianç ac'hanomp hon-unan.

I. An den a zo e vrassa adversour : e zempladurez a dle ober dezan muioc'h a spount eguet oll galloud an ifern. Allas, va Doue, ur goms, ur sêl, un huanad a zo avoalc'h evit va lacat da bec'hi ! ravolt an ælez en êe, disoboissanç Adam er barados terrestr, torfed Judas e gompagnunez Jesus-Christ memes, a dle ober d'in crêna, rac penos e chomo en e zâ ur blantennic sempl ha dizouten pa deu alies an disterra bar-avel da ziscar an huella guëz?

II. Hor goal inclinationou en em ravolt bep momet en hon enep, hac hor c'halon a zo hor brassa adversour : ped a ini so bet guelet leun a gouraich, er bed, etouez ar brassa persecutionou, ha leun a sempladurez en o farticulier? Goude beza trec'het an dyrantet hac an drouc-spe-rejou, int bet trec'het o-unan dre o inclinationou direglet. Ne gontit eta jamæs var ho ners : collet e viot-sur, m'ar en em bligit er goal occasion :

quen impossubl eo , eme ar Speret Santel , chom enny hep pec'hi, evel ma zeo bale var glaou-beo hep lesqui plantou an treid.

III. Den ne voar, eme an abostol, pe ên a zo dîn a vlâm, pe a garantez; hac abalamour ne vouïent quet ar brassa zænt o deus crênet gant spount etouez o instrumanchou a binigen. ne var-nent den, hac en em gonsideri a rent evel ar re zisterra eus an dud : heuillomp o exempl, oc'h ober hor zilvidiguez, gant aoun ha gant spount, hac o credi-parfet, gant levr an Imitation, penos ne de quet humbl an ini a zonch dezan ez eus un all bennac izelloc'h ha falloc'h evitan.

PRATIC. *Goulennit digant Doue ar c'hraç da gompren penos ez oc'h leun a zempladurez ha douguet meurbed d'ho goal inclinationou : beilluit ha pedit.*

XVII. DEVEZ.

Var ar fizianç e Doue.

I. Ne allan netra a vad ac'hanon va-unan, mæs gant sicour Doue e c'hallan pep tra : e Doue eo eta e tlean lacat va fizianç ha ne vanco netra d'in. E pïou hac e petra e c'halfen-me fiziout nemet e Doue? An dud a cench evel an avel, ha milliguët eo gant Doue an ini a laca e fizianç en den : ar madou, an enoriou ha plijaduresou ar bed a zo ive, eme ar Speret Santel, drein, moguet ha traou dangerus-bras d'an ini a glasq ho rouantelez, ô va Doue! Ennoc'h - hu hepquen ema va oll fizianç, ô va mæstr souveren ! C'hui hoc'h eus va c'hrouet evit va renta eternelamant curus, diganeoc'h e recevan quement am eus; c'hui a zo va ners, va joa ha va buez !

II. Va Zalver Jesus a zo deut eus an êe var an douar evit va c'hlasq, souffret en deus ar maro var ar groas evit rei d'in ar vuez ; ressussitet eo evit ma ressussitin un deiz va-unan ; pignet eo en êe evit præpari d'in va flaç ha va c'hurunen, ha beza eno va alvoad dirac e Dad eternal da behini e lavar e tezir va c'haout assemblez gantan en e c'hloar. Goude quemen-se oll, pebes fizianç na dlean-me quet da gaout e Doue !

III. An Autrou Doue a roë guechal a bep seurt graçou d'an Israelitet abalamour d'e zervicherien fidel Abraham, Isaac ha Jacob : mæs petra ne roi quet d'in-me, en e vadelez, dre garantez evit e Vab unic pehini a zisqueze dezan ar gouliou en deus recevet abalamour d'in, hac a c'houlenn pardon evidon. Ia, va Jesus, ennoc'h e lacân da viquen va oll fizianç : ennoc'h, dreizoc'h ha gueneoc'h em bezo pep tra ; e pe stad-bennac hac e pe leac'h-hennac e c'hallen en em gaout, n'em bezo aoun rac netra, o veza ma viot gueneen.

PRATIC. *Goulennit ar c'hraç da gompren pe-guen eurus eo an dud a laca o fizianç e Doue.*

XVIII. DEVEZ.

Var an obligation da profitta eus a c'hraçou Doue.

I. Oll graçou Doue, memes ar re viana, a zo ar pris eus a voad Jesus-Christ, hac en deus oll goulennet evidomp, digant e Dad, en amzer ma rente an huanad diveza var ar groas. Niglegea ur zonch-mad, mougua un ispiracion zantel, a zo eta flastra gant hon treid graçou Doue ha renta inutil ar frouez eus e varo.

II. Dleourien omp da Zoue, non pas hepquen eus ar graçou hon eus recevet, mæs c'hoas eus ar graçou a dleic da rei deomp ma na vize quet bet hor bolontez control d'e volontez santel. An heaul a ro e sclerigen; ha pa na zigorrempe quet hon daoulagad, hon anoudeguez-vad na dle quet beza biannoc'h : evel-se, ô va Doue, e rentin cont, memes eus ar graçou na recevan quet, abalamour ne dê quet disposet mad va c'halon.

III. Ouspen ugent-vloas-so e c'hispir Doue deoc'h traou-mad pere n'hoc'h eus quet bet c'hoas ar gouraich da ober. Beza queit-all e scôl ar Speret Santel, ha chom hep desqui netra! Beza quellies a vech pedet, reprenet, gourdrouset, ha chom ato hep ober netra vad! Ô va ené, laqueomp evez da scuyza ar batiantet a Zoue : hon dilezel a raë; rac beza ez eus ur poez hac ur musul en tu-all da bere Doue a zilez an den.

PRATIC. *Trucarecaît Doue eus ar graçou hoc'h eus recevet : goulennit pardon eus ho nebeud a fidelite, ha crénit gant aoun da veza abandonet gant Doue, ma na vezit fidelloc'h en amzer da zont.*

XIX. DEVEZ.

Var an obligation da impligea mad hon amzer.

I. Ar c'holl eus an amzer a zo unan eus ar brassa dizurzou. Ar vuez-ma a zo quen ber, hac hon oll amzer quen precius, ha cousgoude e vevomp evel pa na dlesemp quet mervel, pe evel pa n'hor bê netra da ober.

II. Allas, va Doue! m'a c'halle unan eus an dud-so en ifern caout an distera momet eus an amzer a gollan, pebes sourci a guemere d'en im-

pligea evit gounit ar barados! E pep momet eus va buez e c'hallan gounit un eternite eurus! Profitta a reomp eus bep occasion evit en em ziver-tissa pe destum madou, hac e collomp bep momet an occasion d'en em zavetei : pebes follentez !

III. An devez guella impliget ne dâ quet an devez e pehini hon eus græt ar guella afferiou temporel ; mæs an ini e pehini hon eus destumet ar muia a vilitou evit an êe, hac a behini Doue a zo ar muia contant. Pliget gant Doue e c'hal-lemp respont, gant guirionez, pa ve goulennet diganeomp : petra rit? labourat a ran evit Doue hac evit va zilvidiguez !

PRATIC. *Nevezit ar resolutionou hoc'h eus quemeret da zervicha-mad an Autrou Doue, ha comprenit-mad penos an amzer ne implijit quet evit Doue, a zo un amzer gollet !*

XX. DEVEZ.

Var an obligation da receo, e stad vad, hor sacramanchou.

I. Ar sacramanchou, ô va Doue, a zo ar zourcennou pur ha mysterius dre bere e scuylit var-nomp an dour zantel eus ho craç : o frofani a zo renta militou Jesus-Christ inutil hac hor zilvidiguez impossubl. Songet-mad em eus-me e quemen-ma ?

II. Profani ar sacramanchou a zo ampech o effejou-mad. Dre ar goal dispositionou gant pere o recevomp ! pebes sujet a spount ! quellies a goëssion ha quen nebeud a brofit ! dibri quellies a vech ar bara a vuez, ha beva e stad a varo o

veva e stad a bec'het! Ur c'hristen en deus, goude ur gommunion zantel, ners avoalc'h, evit souffr ar verzerenty. O Doue petra songean-me!...

III. Ar pezh a dle va lacat da grêna muioc'h-mui, eo, pa recevan corf va Zalver, hep ur guir glac'har d'am pec'hejou, rac neuse e têbran hac e c'hêvan va c'hondaonation, hervez comzou an abostol! penos rapari ar c'hrim dre behini em eus profanet goad va Zalver, oc'h ober ur goal-gommunion! Ar sacramanchou a ro ar vuez d'ar re so disposet-mad, hac ar maro d'ar re so goa disposet. Evit ober-mad, Doue ne c'houlén diganeen, eme ar c'honcil a Drant, nemet ur zourci ordinal, ar zourci a guemerren da ober-mad un affer important: ra viot meulet, ô va Doue; en em zisposi a rin, hervez va galloud, hep en em dourmanti, da receo va sacramanchou liessa ma ellin, hac oc'h o receo, e recevin an ærez eus ar vuez eternal.

PRATIC. *Considerit a diegus oc'h bet da dostaat ous ho sacramanchou? e pe stad hoc'h eus o recevêl? a contant e vizac'h da vervel, goude beza sacramantet? Grit peb action, recevit pep sacramant, evel pa vé an diveza. Songit alies penos receo ur sacramant e stad fall a zo cometi ar sacrilach an horrupla!*

XXI. DEVEZ.

Var an oferen.

I. An oferen-so ur repræsantation hac ur continuation eus a sacrific ar groas. Bemdez e rêr en hon ilisou ar pezh so bet græt ur vech var menez Calvar. Ne allan eta ober netra agreaploc'h

da Zoue eguet assista er sacrifici divin-se : hac evit assista-mad ennan e tlean unissa va intantionou gant re an Ilis, pe evit lavaret guel, e tlean unissa va c'halon gant calon Jesus evit o offr assamblez da Zoue.

II. Pec'hi a reomp alies bemdez hac hor pec'hejou ne vilitont netra nebeutoc'h eguet poaniou an ifern. Penos satisfia evito da justici Doue ? Oc'h en em offr dezan hon-unan , ne offromp netra a vad , hac oc'h offr dezan oll vilitou ar Verc'hes hac ar zant, ne offromp quet c'hoas peadra da effaci an disterra pec'het , anez militou sacrifici ar groas : en em offromp eta e sacrifici an oferen , dre Jesus ha gant Jesus , hac an offrauc-ma a vezo meurbet agreabl da Zoue.

III. Ar guel eus an dizurzou a ren dre ar bed a zisplich cals da Zoue ; mæs ar guel eus e Vab divin pehini en em offr bemdez evidomp oll a denerra e galon hac a bellâ ouzimp an effejou terrubl eus e justici. Hor pec'hejou a c'houlén vengeance en hon enep , mæs goad Jesus-Christ a c'houlén trugarez en hon andret. Adoromp Jesus oc'h en em offr evidomp d'e Dad eternal dre zaouarn ar belec , ha deomp liessa ma ellimp d'an ilis da renta dezan hor zantimanchou a anoudeguez vad , a garantez hac a fidelite ! Hon tachen-nou public a zo goloet a dud evit an disterra tra , epad ma chom casi bepret hon ilisou gollo : pebes mæz evidomp ha pebes injur evit Jesus-Christ !!!

PRATIC. Quemerit ar resolution da vont bemdez pe da viana liessa ma ellot d'an oferen ; ha pa na ellot quet mont , unissit , e mare an ofrennou , hoc'h intantion gant ini an Ilis.

XXII. DEVEZ.

Var an aluzen.

I. Jesus-Christ a lavar d'in en Aviel, e quero evel græt evitan e-unan ar pezh a rin evit ar paour: ra viot meulet, ô va Jesus, da veza roet d'in occasion da ober vad deoc'h o sicour ar re baour! Jesus a chom var an auter evit hor maga, hac e personach ar paour, evit beza maguet gue-neomp! Euruz an ini a ro an aluzen da Jesus-Christ, mæs diseürus an ini he reüs dezan! pasturi ar villa loëned, ha lezel Jesus-Christ da vervel gant an aon: pebes cruelded!

II. Ar pezh a roer d'an dud pinvidic a zo casi bepret collet, mæs jamæs ar pezh a roer da Zoue pehini a ro e-unan cals evit nebeud. Ar gloutony hac ar c'hoariou o deus revinet cals a dyeguezou, an aluzen ne deus biscoas paoureet nicun. C'hoant hoc'h eus-hu da gaout madou bras? grit an aluzen gant larguntez.

III. Deiz ar varn e rentimp cont eus an aluzennou hon devezo græt d'ar paour. Petra responto quellies a fals-pinvidic pa zavo ar beorien o mouez en o enep ha pa lavaro dezo Jesus-Christ: Pellait diouzin, tud milliguet, iit d'antân eternal! Bed em eus naon, ha n'hoc'h eus quet roet d'in da zibri... Bed oun noas, ha n'hoc'h eus quet va goloet?... Ur galon galed ha didruez a zo calon un den collet: ur galon dener ha truezus a zo calon un den salvet. Petra ello hor barner da lavaret, pa velo hon dillad endro dezan, hor bara hac hon arc'hant etre e zaouarn? Ar re o devezo ar beorien hac an dud affliget a un tû ganto deiz

ar varn , n'o devezo ezom da gaout aon rac netra...

PRATIC. *Pe seurt carantez hoc'h eus evit ar beorien ? pe seurt aluzennou a roit dezo ?*

XXIII. DEVEZ.

Var an exempl.

I. Ar goal exempl en deus collet muioc'h a dud eguet n'o deus gallet ar zænt da zavetei. Ma ve digoret dor an ifern , a-veac'h e ve cavet unan pehini na lavarre : ennez , ounnenez so bet caus eus va daonation. Pebes rebech ! Doue a ordren deomp caret hon inimiet , perac eta coll tud pere n'o deus biscoas græt deomp an disterra drouc ? An den pehini so bet maleurus avoalc'h evit coll eneou prenet gant goad Jesus-Christ , en eus leac'h da grêna gant spount da veza collet e-unan. Petra ell da esperout digant Jesus-Christ , goude beza quemeret ar pezh a gouste quement dezan !

II. O tadou ha mamou a voal exempl , salo vize bet d'ho bugale n'o dize biscoas recevet ar vuez diganeoc'h , pa eo guir penos , dre ho goal exempl , e roit ive dezo ar maro , hac ar maro eternal ! Petra respontot-hu dezo , deiz eus ar varn , pa c'houlennint diganeoc'h ar barados evit pehini e voant crouet ?

III. En em viscomp a Jesus-Christ , hervez comzou an abostol , dre sæçon ma vezo anavezet ennomp e speret , e gundu , e vertuziou , ha ma teui ar guël ac'hanomp da zigaçz ar zonch anezan. Ne zicourer quet nebeutoc'h an dud d'en em zavetei dre'n exempl vad , eguet n'o sicouret d'en em goll dre'r goal exempl.

PRATIC. *Diouhallit da rei goal exempl : m'ar*

hoc'h eus roet ur vech bennac, goulennit pardon ouc'h Doue, coëssaït ho pec'het, ha roit exempl vad en amzer da zont.

XXIV. DEVEZ.

Var ar souffrançou.

I. Ar c'hristen ne dê quet christen evit beza pinvidic na beva en e æz ; evit-se ne voa ezom ebet eus ar gristenach, avoalc'h e voa lezel pepini da veva en e rôl evel diaguent. Buez ar c'hristen a zo ur vuez crucifiet. An ini ne gar quet ar groas, a renq renonç d'ar feiz.

II. Petra lavar an Aviel ? Euris ar re a souffr, euris ar re a voël ; goal-heur deoc'h-hu, tud pinvidic, pere hoc'h eus ho consolation er bed-ma ! Cetu a ze comzou Doue : mæs, allas ! ar virionez-ma ne dê casi-mui anavezet : credi a reomp-ni penos an heur-vad a zo etouez an daëlou, hac au goal-heur etouez madou an douar ? Quen obliget omp cousgoude da gredi quemen-ma evel da gredi penos ez eus un Doue e tri ferson.

III. Jesus-Christ, ar furnez memes, en deus quemeret hent ar groas evit mont d'e rouantelez, an oll zænt o deus baleet var e lerc'h dre an hent stric, ha nî a quemero un hent-all ? A credi a reomp-ni hor bezo evit netra ar pezh a zo coustet quement da Jesus-Christ ha d'ar zænt ? Ar groas a zo partaich guir vugale Doue : an ini ne zouffr quet, ha ne fell dezan souffr netra a zoug merq un den collet. Ret eo souffr er bed-ma pe er bed-all.

PRATIC. *Adorit Jesus crucifiet, ha goulennit digantan ar c'hraç da gaout perz bremd en e*

*vuez poanius, evit caout ive un deiz perz en e
vuez glorius.*

XXV. DEVEZ.

Ober a dleomp bolontez Doue e pep tra.

I. Eurus an ini a fell dezan ar pezh a fell da Zoue, rac ar guir zantelez a zo e quemen-se. Ar zænt ne deut zænt nemet abalamour ma eo fallet dezo ar pezh falle da Zoue. Pe seurt vertuziou-bennac a allac'h da gaout, ma n'hoc'h eus quet ar vertus-mâ, ne d'oc'h quet e guirionez devot.

II. An ini ne de quet contant eus ar pezh a fall da Zoue, en em laca huelloc'h evitân. Goulén ar pezh ne c'houlén quet Doue, a zo goulén ne ve muñ Doue mæstr. Quement a erru gueneomp a erru dre e volontez pe dre e bermission; just eo eta e veuli e pep amzer, rac evit hor brassa mad eo c'herru e pep tra.

III. Na erru netra gueneën nemet evit va mad: ha pa guemerre Doue ar gountel evit va laza, me zo sur penos e zorn a ve cunduet gant e galon: perac caout aoun rac ur galon pehini am c'har? Ne fall d'in eta, ô va Doue, nemet ar pezh a fall deoc'h! Biquen n'en em glêmin nac ouc'h an domder, nac ouc'h ar yenien, nac ouc'h ar c'hol-lou, nac ouc'h ar c'hlênved: rac an traou-se oll a cench o tremen dre zaouarn va Doue, hac a zeu da veza mad e leac'h fall ma oant diagent. Ar pezh a c'halv ar bed, amzer fall, drouc-c'hraç, affliction, a zo donæzonou eus an êe, pa o c'hon-siderer en urs ar Brovidanç.

PRATIC. *Renoncid d'ho polontez hoc'h-unan,
ha goulennid e pep tra bolontez Doue.*

XXVI. DEVEZ.

Var garantez Doue.

I. Doue en deus hor c'haret betec rei deomp e Vab unic : m'en dize bet un dra bennac guelloc'h , en dize e roet deomp : ha ne dê quet prêna quer hor c'harantez e frena quement-se ? Ur vadelez ordinal e deus guir da veza caret , perac ne garin-me quet ur vadelez infinit : caromp eta an Autrou Doue , abalamour ma en deus hor c'haret da guenta , hac abalamour ma zeo infinimant dîn da veza caret !

II. Doue a c'hourc'hemen d'in e garet a greiz va c'halon : ha re eo evit ur galon quen dister caret un Doue quer bras ? Brassa goal-heur a ouffe erruout gueneen , ô va Doue , eo chom hep ho caret , a lavare sant Augustin ; rac va c'hrouet hoc'h eus evidoc'h , emezan , ha va c'halon na ell caout peoc'h na repos ebet nemet ennoc'h . Dispartiet ouzoc'h , ô va Doue , e ma oun e mæz eus va elemand , evel ar pesq var bord an dour ; da lavaret eo , en ur stad a nec'h hac a jalamant .

III. Ma c'halle an æternite achui , an ifern ne ve quet re evit caout ar c'hraç da garet Doue : o petra songean-me ! me a ell ho caret hirio evit netra , ô va Doue , hac a chom , siouas d'in ! hep ho caret . Staga a ran va c'halon ouc'h an traou crouet pere ne dleont servichout nemet d'am c'hundui varzu-hac-ennoc'h , ô va mæstr souveren ! mæs me a zo græt evidoc'h : quemen-so a zo græt evit an den hac a zo d'an den ; mæs an den a zo crouet evit Doue hac a zo da Zoue .

PRATIC. *C'hui hepquen a fell d'in da garet , ô va Doue , ha da garet dreist pep tra !*

XXVII. DEVEZ.

Var ar garantez a dleomp da gaout evit Jesus-Christ.

I. Netra n'en deus quement coustet evel va ene : ar pris eo eus a vuez un Doue. Militout a rên an ifern : an droug-speret hac an oll draou crouet a c'houlenne ma vize punisset va c'hrimou : Jesus-Christ n'en deus selaouët netra nemet mouez e galon, hac en eus bet truez ouzin ha roet betec ar veraden diveza eus e voad evit va zavetei : rac-se , ha pa ne vezzen quet da Zoue va c'hrouer , e vezzen da Jesus-Christ pehini en deus va frenet : anoudec e tlean beza en e guêver , ha ma na rentan quet dezan buez evit buez , e tlean da viana renta dezan carantez evit carantez !

II. Rei a ran da ur c'hi un ascorn pehini ne zervich d'in da netra ; evit an netra-se em c'har hac em dihoal : Jesus-Christ a ro d'in e c'hraç , e voad , e vilitou , ha ne rân vâ na seblant ebed : pebes follentez ha pebes ingrater ! Pebes mæz evit an dên , en em velet e scôl al loened ha beza trec'het ganto ! Ma na vella quet an exempl-ma va c'halon , ez oun brutalloc'h eguet ar re vrutalla eus a douez a leoned !

III. Penos , va Zalver , va c'halon a zo mad ha tener en endret va mignoned , ha n'am bezo carantez ebet evidoc'h-hu ? Cousgoude piou a zo fidel e-guis deoc'h-hu ? An dud a cench evel an avel , ha c'hui ne zilezit jamæs ar re ho car ! An dud ne reont vad ordinal , nemet d'ar re ho c'har : mæs c'hui , va Doue , a zo deut eus an êe

d'am prena gant ho goad en amzer ma edon hoc'h adversour dre ar pec'het!

PRATIC. *O va Jesus, va zicourit da renta deoc'h carantez evit carantez!*

XXVIII. DEVEZ.

Var ar garantez a dleomp da gaout evit hon nessa.

I. An ini ne gar quet e nessa, na ell quet lavaret ive, gant guirionez, e câr an Autrou Doue. Petra-bennac a vad a ellomp da ober, na zervicho deomp da netra ma na garomp quet hon nessa. Ar verzerenty, hep ar garantez, a ra horrol da Zoue.

II. Gourc'hemenni a ran deoc'h, eme Jesus-Christ, en em garet an eil eguile evel ma em eus ho caret. O va Doue, avoalc'h e tle beza evidon ho quelet o caret va nessa, evit e garet va-unan! Figus-bras eo ar zervicher ne gar quet ar pezh a gar e vâstr hac e Zalver.

III. A caret a ran-me va nessa evel ma oun bet caret gant Jesus-Christ, betec beza præst da rei va madou ha buez evit e zavetei! Oll ez omp breudeur ha c'hoarezet e Doue, da lavaret eo, bugale d'ar memes tad, memproù eus ar memes corf, estranjourien bere a vale varzu ar memes bro: pebes resoniou evidomp-oll d'en em garet ha d'en em sicour! An ini a zalc'h cassoni en e galon a enep e nessa, a chom en ur stad a varo, eme ar Speret Santel, da lavaret eo, a chom e meas eus a c'hraç Doue hac ur zugged a horrol dirac e zaoulagad.

PRATIC. *Grit hoc'h oll bossubl evit bêva e peoc'h*

hac en union gant an oll ; ne lavarit drouc a zen ; ne varnit den ; pardonit buan. Eurus an dud a beoc'h ! eus ar beoc'h hac ar garantez a rêno en ho touez e viot anavezet gant an oll evit va dis- quibien , ême Jesus-Christ. Doue a zo un Doue a beoc'h : ne ra quet e zemeuranç etouez an drouc hac an drubull.

XXIX. DEVEZ.

Var ar garantez a dleomp da gaout evit hon adversourien.

I. Ar garantez a aparchant quement ouc'h ar gristenaich ma fell da Zoue e carrem্প betec hon adversourien. Jesus-Christ eo en deus roet deomp ar gourc'hemen hac an exempl-ma. Un Doue a bardon e varo d'e vourrevien , ha nî hon eus poan o pardoni an disterra injur d'hor breudeur !

II. Trugarezus oc'h bet e quêver ar re all ? Doue a vezo ive trugarezus en ho quêver. Muzulet e vezo deoc'h gant ar memes muzul , ha pardonet e viot evel ma ho pezo pardonet. Ur c'hristen pehini a fell dezan en em vengi , en em gondaon e-unan pa lavar en e bedennou : Pardonit d'in , va Doue , va offançou evel ma pardonan d'ar re o deus va offancet.

III. Daou zen pere o deus drouc an eil ouc'h eguile ne zeblantont quet caout ar memes religion : rac , pa eo guir penos en em gaçzaont , penos e allent-y tostaat ouz ar memes taul , dibri eus ar memes bara , en em blijout eternalamant er memes barados ! Ne dê permetet caçzaat nemet an drouc-sperejou , ha ne aparchant nemet outo en em gaçzaat an eil eguile. Chom hep pardoni

a zo ar sclerra-merq a zaonation : an ini a zoug ar merq-se , a zo merquet evit an ifern.

PRATIC. *An ini ne bardon quet a zo diouvech muntre : muntre a ra e ene e-unan o terc'hel caçzoni , hac ene e vreur pehini , marteze , ne bardono quet ive.*

XXX. DEVEZ.

Necesser eo heñlia exempl Jesus-Christ.

I. An den quenta a zo en em gollet o clasq beza henvel ouc'h Doue , ha nî en em gollo ma na reomp quet hor possubl evit en em renta henvel ouc'h Jesus-Christ. Oc'h en em ober den eo deut da veza hor squær hac hon exempl , ha nî a dle beza e imachou beo var an douar.

II. Custumou ar bed a studier gant cals a zourci , ha ne rîr reflexion-ebet var buez Jesus-Christ ! Petra ne ra quet an dud-a-lès evit beza henvel ouc'h o frinç ? Mæs petra reomp-nî , ô va Zalver , evit beza henvel ouzoc'h-hu ? Pebes mæz evidomp , chom hep hoc'h heulya ha pebes injur evidoc'h guëlet ne vale den var ho lerc'h ?

III. O va Doue , petra respontin-me deiz ar varn , pa vezo comparachet va buez gant hoc'h-ini ? Va ourgouill gant hoc'h humilite , va delicatery gant ho couliou , va c'holer gant ho patiantet , va oll fallagriez gant ho santelez infinit ? Horrupla tra , ô va Doue ! beza christen hep christenach , hac ur membr dilicat dindan ur pen curunet a spern ! ret eo d'in renonç d'am badiant pe ober va fossubl evit renta va buez henvel ouc'h buez va mæstr divin !

PRATIC. *Aroc lavaret pe ober un dra bennac ,*

*en em arretit da zongéal petra en dize lavaret
pe græt Jesus-Christ.*

XXXI. DEVEZ.

*Var an devotion d'ar Verc'hes ha da zant Jo-
seph, d'hon æl-mad ha d'hor sant patron, da
zænt patronet hor bro ha d'an oll zænt.*

I. Ar Verc'hes gloriüs Vari a zo hor mam ,
ha mam d'an oll gristenien e general, hor zicour
a ra e pep amzer hac ispicial en heur hor maro.
Ia, Guerc'hes sacr, c'hui so va mam : ac'hanon-
me eo e comse ho Mab divin, pa lavare deoc'h
divar ar groas : *Cetu a ze ho Mab*. O comzou di-
vin va mæstr, guel eo guenêen guelet va zeod o
staga ouc'h va stan ha va dorn e sonna ouzin,
eguet ho quelet o vont eus va memor ! O va mam
vad, en ho compagnunez ez in da gaout Jesus ;
ha Jesus ha Mari am c'hunduo da gaout va Doue :
m'ar rebecher d'in va fec'hejou , e respontin :
queuz am eusem c'halon da veza o c'hometet : cetu
amâ va mam zantel a voad pehini eo bet furmet
ar goad precius a zo bet squilhet evidon var ar
groas, ha cetu ama va redemptor benniguet pe-
hini en eus er squilhet dre garantez evidon : dre
vilitou an eil hac eguile e credan parfet e recevin
va fardon : er prometet hoc'h eus d'in, ô va Doue,
ha ne allit quet mancout d'ho promessa, o veza ar
virionez memes ! Sant Joseph, tad maguer va mæstr
divin, ha pried chast va mam-vad ar Verc'hes
santel, ne zispartiïn quet ac'hanoc'h outo, goude
beza o fedet, e c'houlennan ive ho protection
epad va buez hac en heur eus va maro, ô c'hui
pehini hoc'h eus bet ar c'hraç da vervel etre o di-
vrec'h !

II. An ælez gardien a zo roet deomp gant Doue, en e vadelez, evit hor miret, hor c'hundi hac hor c'huzulia e pep ezom: pép unan ac'hanomp en deus e æl gardien, hervez ar c'homzou-ma eus ar Scritur: cetu me o caçz va æl deoc'h, evit ma zaï en ho rog ha ma ho tiouhallo en ho c'hent: just eo d'in eta, ô va Doue respeti va æl gardien, clêved ouc'h e vouez hac ouc'h e inspiraticnou santel! Deiz va badiziant em eus recevet hano ur zænt pehini a dle servichout d'in da squær ha da exempl: ên ha va æl gardien a fell d'in da enori particulieramant: deïziou o gouel, e tostain ouc'h va sacramanchou, e nevezin promessaou va badiziant hac en em laquïin a nevez dindan ho frotection zantel.

III. Sant Frances Xavier ha cals-bras a zænt all pere o deus presegued lezen Doue, o devoa ur fiziañç-vras e protection sænt ar vro e pehini e c'herruent, hac e protection an oll zænt: evit heuil o exempl, e c'houlennin alies protection sænt patronet va farres ha va bro, ha protection an oll sperejou eurus eus an êe: en intantion-se, e lennin a amzer da amzer litanïou ar zænt, e studiïn o buez hac e rin va fossubl, evit bale var o lerc'h, gant sicour va Doue!

N. B. Ar meditationou-ma a eller da ober alies: henvel int ous ar greun ezanç pere, sul-vui o filer, sul-vui a c'huezvad a roont; pe ous a zerten mængleuziou a here an traou a denner a zo sul-breeiussoc'h, sul-dounnoc'h e touller... Medita a eller ive an instructionou scrivet var ar goueliou principala eus ar bloas: evit-se hon eus o distribuet dre sægon ma caver alies unan bemdez da ober epad ar c'horaïs, ha d'an darn vuia eus ar goueliou-bers. Ar maximou spirituel a zo er bedervet loden a ve c'hoas mad bras da vedita.

PRÆPARATION D'AR MARO.

TEIR seurt præparation so: ar guenta, an ini so mad-bras da ober a amzer da amzer epad ar yec'het.

An eil, an ini a dleer da ober pa en em zanter en ur c'hlêved dangerous.

An drede, an ini a reer en articl ar maro.

1° Quenta præparation : ar vuez ne dê roet deomp nemet evit en em bræpari, pe evit lavaret guel, en em derc'hel præst da vervel. Rac-se e ra mad ar veleyen o parlant alies eus ar virionez-ma, oc'h instrui ar bobl var ar fæçon d'en em bræpari da ober ur maro-mad, hac oc'h ober assamblez gantan, ur vech er mis, pe aliessoc'h, ho præparation d'ar maro.

Mad a ra ive an tadou hac ar mamou oc'h ober ar memes tra gant o bugale hac oll dud o zy : Doue pehini a vel e fell dezo sicour ar re all da vervel santelamant, ho sicouro e-unan en amzer diveza eus o buez.

Pep-den, en e bart e-unan, a ell ober ar memes præparation, quellies a ma caro, en e dy, pe en ilis, aroc mont da goëss ha da gommunia : eurus ar re en em bræparo evellen da vervel gant aon ne alfent quet en ober var fin o buez, en ampoent ne zonch peurvuia an den clân nemet en e boan pe er spount rac ar maro ha rac jujaman-chou Doue : essoc'h e vezo deomp ive en em bræpari neuse, goude beza en em acostumet d'en em bræpari bremâ; hac ouspen, Doue a behini

E

ar vadelez a zo infinit, ha pehini ne zezir netra quement evel hor zavetei, a recevo evel m'en deus discleriet da ur santes ar bræparation a reomp epad hor yec'het, el-leac'h an ini ne al-limp quet da ober marteze en heur ar maro... Lennit ar pedennou a garrot eus ar re a zo ama varlerc'h, hervez ho devotion ha betec ar c'hom-zou-ma : *Sortiit ene christen.*

2° Eil seurt præparation : an den clân a dlê receo abred e sacramanchou ; da c'houzout eo, sacramant a binigen, sacramant an auter ha sacramant an nouen. En em examina mad a dle dirac Doue : m'ar guël un defect-bennac en e goes-sion tremenet, m'ar en deus nac'het ur pec'het marvel-bennac, ma n'en deus quet raparet, her-vez e c'halloud, an injur pe an domach en deus græt d'e nessa, m'ar en deus cunduet ur vuez direglet epad pell amzer hep cenchamant ebet, e tle avertissa e goëssour hac ober ur goëssion general, goude beza goulennet pardon digant Doue a greiz e galon, hac offret dezan e boaniou hac e varo memes evit e bec'hejou.

Pep christen a zo obliget, pa ell, da receo ar gommunion, pe ar viatic santel, gant e anoude-guez-vad en e amzer diveza : mad eo beza var yun, dre respet evit ar sacramant adorabl, mæs quemen-se ne dê quet necesser ; cousgoude, ne dleer na dibri nac eva nemet dre ezom. Oll dud ar c'hartier a dle mont pella ma ellont da zigue-meret ar sacramant sacr pehini a dleont neuse da heuill betec ty an den clân. An ty-ma a dle beza stignet e guen, pe da viana laqueet en ur stad dereat-meurbet. Mont a rêr da ziguemeret ur prinç, e receo a rêr e plaçou ornet-caer : an dud

a ra nebeutoc'h evit Roue ar rouanez, a zisquezez-int negligenceant pe o deuz nebeud a feiz. Hor Zalver, epad e vuez mortel, a rê vad dre an oll brouyou dre bere e tremene, eme an Aviel ; *transiit benè faciendo* : e c'halloud hac e vadelez ne dint quet cenchet, exposomp eta dezan hon ezmou hac e vizimp sicouret. Var an daul e tleer lacat ul lincel-ven, ur grucifi, goulou ha dour benniguet, hac ive un nebeudic coton pe stoup, m'ar tle an ini clân receo an nouen... Pedit evitan : gounceit evitan an induljançou merquet el levr-ma, e c'huec'hved loden. Recevit ar viatic spirituelamant hoc'h-unan, ha credit penos ne ro Doue deoc'h ar yec'het nemet evit ober binigen eus ho pec'hejou hac evit en em bræpari d'ar maro... Lennit ha medtit, gant attantion, pedennou ar maro, da viana ur vech er mis... En hoc'h amzer diveza ne allot quet marteze aplica ho speret enno, abalamour d'ho clênved, nac unissa hoc'h intantion gant ini an nep o lavaro : liquit eta ho poan da ober bremâ, hac en em laquit hirio er stad e pehini e carfac'h beza cavet neuse... Lennit ar pedennou a garrot hoc'h-unan, mæs na lennit da ur c'blanvour nemet hervez e ners hac e zevotion.

3° Teirvet præparation, pa vez an den clân en articl ar maro : dre ma cresq an danger a varo, e tle ive cresqui sourci an dud vad evit sicour ar c'blanvour da ober ur maro santel : pep momet a zo neuse eus a ur prix infinit... Lennit ar pedennou a garrot, hervez ma ez int merquet ha ma permeto an amzer, o lacat ato evez da squiza an den clân.

PEDENNOU AR MARO.

EVEL na ouzon quet p'heur e varvin, me ho supli, ô va Doue, da receo ar bræparation a ran brema, ha ma var va daoulin dirac ho croas santel, el-leac'h an ini ne allin quet marteze da ober var fin va buez!

Actou a esperanç hac a zezir : lennit en drede levr eus a Imitation hor Zalver, an daou chabistr 47 ha 48.

Act a acceptation pe a recevidiguez d'ar maro.

En em resolvi a ran, va Doue, d'ar maro pehini a c'hourdrous bemdez erruout guenêen ; pa istimin biana, he accepti a ran evel un homach pehini a fell d'in da renta d'ho majeste souveren : he receo a ran evel un effet eus ho justic em c'hêver, me pehini n'em eus guir-ebet d'ar vuez nemet dre vilitou Jesus-Christ, va redemtor benignet ! He accepti a ran, dre garantez, evit enori passion va Zalver, pehini en deus teurvezet mervel dre ur garantez pur en andret an dud : countant oun e ve cuzet va c'horf dindan an douar ha foulet dindan an treid en punition d'am ourgouill : countant oun e servichfe da voued d'ar prêved, hac e ve rentet ê poultr hac ê ludu, abalamour ma en deus caret-re æzamanhou ha plijadure-sou ar bed-ma ! Just eo, va Doue, e ven privet eus an usach a oll vemprou va c'horf, pa zoun en em zervichet anezo evit hoc'h offanci ; hac e ven privet eus a guement mad am eus, er bed-ma, ê punition d'an attach am eus bet outo, ha d'an abus am eus græt anezo : ra vizin ancouna-c'heet, ô va Doue, me pehini am eus bet ar

goal-heur d'ho c'hancounac'haat, em buez queit amzer! Quement a c'houlennan diganeoc'h, ô va Doue, eo ma plijeo gueneoc'h rei d'in ar c'hraç da vervel santelamant en ho carantez! Me o supli, dre varo ha passion ho Mab Jesus, ha dre an intercession hac ar militou eus e Vam ar Verc'hes sacr d'am guervel en amzer hac er stad, ma em c'heffot agreapla dirac ho daoulagad, evit pa vezo douguet va c'horf d'ar bez, ma vezo ive douguet va ene gant an ælez d'ar barados, el-leac'h ma c'halin ho caret hac ho meuli ganto epad an eternite. Amen.

Act a c'houlenn.

VA Zalver Jesus, crucifiet evidomp oll, me ho supli dre ar garantez infinit hoc'h eus bet evit silvidiguez ar bec'herien paour; dre ho passion galet hac hoc'h agoni truezus; dre an oll voad hoc'h eus scuillet evidomp; dre ar recommandation a rejoc'h eus hoc'h ene zantel da Zoue ho Tad, dre ar maro pehini a voue an accomplissamant eus hon redemption, ma plijo gueneoc'h caout truez ouzin, bremâ, hac en amzer va fassion, pa vizin em agoni, ha receo va ene ivez etre an divrec'h eus ho trugarez infinit en heur eus va maro. Amen.

PEDEN DA LAVARET DIRAC AR GRUCIFI.

Pa vez an den clân antreet en e bassion, goude beza roet dezan ar grucifi pe e laqueet dirazan, en avertissit da lavaret gueneoc'h, a speret :

CHETU amâ un imach eus ar groas sacr ous

pehini eo bet staguet silvidiguez ar bed. Courach, va ene, adoromp ar groas, hac unissomp hor maro gant ini Jesus o vervel evidomp.

Tad eternal, va Doue, sellit ous ho mab Jesus, staguet ous ar groas : na zistroit quet ho taoulagad divar ar goulion en deus recevet dre garantez evidomp : selaouit e vouez trugaresus o c'houlén pardon evidomp oll hac e particulier evidon-me, ô va Doue !!!

Me hoc'h ador, va Jesus, a greis va c'halon, abalamour ma hoc'h eus prenet ar bed gant ho croas santel ! O va Jesus douç ha mad, ho pezit memor penos eo evit va c'hlasq-me, hoc'h eus græt quement a veachou ; penos eo evit renta d'in-me ar vuez hoc'h eus souffret ur maro quer cruel : ô va Redemptor, ne gollit quet un ene pehini so coustet deoc'h quement a zaëlou hac a voad !

Speret Santel, c'hui pehini hoc'h eus va zantifiet deiz va badiziant ha roet d'in c'hoas quellies a c'hraç epad va buez, n'am abandonit quet brema en heur va maro, va zicourit da gassaat va oll fec'hejou, da renonç dezo muioc'h-mui, ha da offr va foan ha va maro evit satisfia da justic va Doue !

O Guerc'hes santel, va mam vad, me a laca etre ho taouarn an affer eus va silvidiguez, hac a ziscleri penos e fell d'in mervel servicher deoc'h hac evel unan eus ho bugale, ha penos e lacân va oll esperanç ennoc'h goude ho Mab va Zalver benniguet. O Mam va Redemptor, disquezit, me ho supli, e zoc'h ive va mam, ha pedit evidon an ini en deus teurvezet beza ganet ac'hannoc'h !

Sant Joseph , pried dîn d'ar Verc'hes Vari ha tad maguer da Jesus-Christ , pliget gueneoc'h ive va assista var va zremenvan , ha procuri d'in ar c'hraç da vervel , ec'his deoc'h , etre daouarn Jesus ha Mari !!!

ÆElez Doue , sperejou cœlestiel , c'hui pere hoc'h eus quemeret quement a zourci ac'hanon epad va buez , deut brema ive d'am zicour var va maro ! Me a bed an Arc'hel glorius sant Mikel d'am difen , en diveza combat-ma , a enep adversourien va ene. Me a bed va æl gardien d'am c'honsoli er boan hac er velconi am eus o vont eus ar bed-ma : me a bed an oll zænt , hac ispi-cial va zant paëron ha sænt patronet va farres ha va bro , d'am assista dre ho intercession dirac va Doue ha da brocuri d'in ur maro mad. Amen.

Me a ro va ene da Zoue digant pehini em eus e recevet : e lacaat a ran etre e zaouarn hac e abandoni a ran antieramant d'e drugarez evit an amzer hac evit an eternite. Me a ro va c'horf d'an Ilis santel pehini a suplian humblamant d'e receo ha d'e enterri en douar benniguet , petra bennac ne vilitan quet an enor-se abalamour d'ar pec'hejou am eus cometet.

Pardoni a ran , a greis va c'halon , da guement ini en deveus va offanset , hac e pedan quement ini am eus offanset va-unan , d'am pardoni , evit ma teui Doue d'hor pardoni oll ha da veza trugaresus en hon andret , ha ma c'hallimp , quærent ha mignonet , e veuli assamblez er barados , goude beza e veulet assamblez amâ var an douar. Amen !!!

Pa vez an den var ar poent da vervel.

SORTIT eus ar bed-ma, ene christen, en hano an Tad pehini en deus ho crouet; en hano Jesus-Christ pehini en eus souffret ar maro var ar groas evit ho prêna; en hano ar Speret Santel pehini en deus ho sanctifiet dre e c'hraç; en hano an ælez hac an arc'hælez, ar batriarc'hac hac ar brofetet, an ebestel hac ar verzerien, ar goëssoret hac ar guerc'hezet; en hano an oll zænt hac an oll sperejou eürus an êe; ra viot recevet hirio er rouantelez a beoc'h, ra vezo ho temeuranç er barados evit jouissa eno eus un eternite a joa, dre vilitou Jesus-Christ hon Autrou!

Peden.

O VA Zalver Jesus, ho pezit memor eus an heur diveza-se e pehini e lavarjoc'h a zivar ho croas: Va Zad, me alaca va ene etre ho taouarn! O Jesus, na zilezet quet, ni ho suppli, dre ho maro precius, ene ho servicher paour pehini, epad e vuez, en devoa laqueet ennoc'h e oll fizianç, mæs recevit-y en ho barados, evit m'he devezo an heur d'ho meuli da virviquen, gant ar zænt ha gant an ælez !!! Amen.

Querquent a ma vez tremenet an den clân.

DEUT, sænt Doue; nigit, ælez santel, deut da ziguemeret an ene paour-ma ha d'e fræsanti dirac he C'hrouer! Va breur, ra bligeo gant Jesus pehini en deus ho calvet, ho receo bremâ! O Doue, roit dezan ar repos eternal, ha grit ma

vezo da jamæs etouez ar zænt hac an ælez en êe,
 evel ma zeo bet etouez an dud fidel, pa oa gue-
 neomp ama var an douar! (*Livirit goude, lita-
 niou ar Verc'hes, ar seiz Salm, an De profun-
 dis, Ofiç, Gousperou an anaoun.*)

TEIRVED LODEN.

INSTRUCTIONOU

Var ar gouëllou principala eus ar bloaz.

INSTRUCTION

*Var ar suliou hac ar gouëliou-bers, var ar bara
 benniguet hac an obligation da assista en ofiç
 parres.*

1° PETRA-bennac ne deus deiz-ebet na dleffe
 ur c'hristen e dremen santelamant oc'h en em
 absteni dious ar pec'het hac oc'h ober œuvrou-
 mad, e ze obliget cousgoude da santifia gant un
 devotion barticulier certen deiziou pere en deus
 Doue miret evitan e-unan, pe en deveus an Ilis
 gourc'hemennet deomp da solenniza: an deiziou-
 ma eo ar suliou hac ar gouëliou-berz.

Ar sul pehini a so hanvet deiz an Autrou,
dies dominica, eo an devez e pehini e comman-
 ças Doue da groui ar bed, e pehini e ressuscitas
 hor Zalver Jesus-Christ, hac e pehini e tisquen-
 nas ar Speret Santel var an ebestel d'ar Pante-
 E 5

cost. Evit-se, an deiz-ma a so solanizet gant ar gristenien e plaç ar sabat, da lavaret eo, ar sadorh pehini a oa solanizet guechal gant ar Yuzevien e memor d'ar repos a guemeras an Autrou Doue goude beza crouet ar bed e c'huec'h devez, peguement bennac m'en dije gallet en ober en ur momet. Ar sul a so galvet ive an deiz a repos, abalamour ma tleomp neuse lezel an occupationou temporel, evit vaqui d'an occupationou spirituel pere a aparchant ouz servich Doue.

2° Ar sul a so c'hoas galvet deiz ar bara, dre sujet ma en em assemble an disquibien hac ar gristenien fidel en ur memes plaç da derri ar bara, da lavaret eo, da gommunia bep sul : quemen-se eo a so repræsantet bremà dre ar bara benniguet pehini a verq ive an union barfet a dle beza etre ar gristenien. Ar bara-ma a vez distribuet bep sul en oferen-bred, hac a dleer da guemeret gant devotion evit communia spirituelamant, oc'h e zibri gant dezir da receo Jesus-Christ, hac o tezirout ive n'o deffe an oll gristenien nemet ar memes speret hac ar memes calon, evel ne recevont nemet ar memes bara pehini cousgoude a so græt eus a veur a c'hreunen... Ur souez-bras eo eta, pa en deus Doue roet deomp c'huec'h devez er sizun evit ober hon afferiou temporel, hor beffe poan o rei dezan un devez hepquen evit e zervicha en ur façon barticulier. An Ilis e deus cavet a propos obligea he bugale da santifia er memes façon certain deizioù all er bloaz, eus a bere darn a so evit enori ar mysteriou eus hon redemption, ha darn-all evit enori ar memor eus ar Verc'hes Vari hac eus ar zænt, hac an deizioù-se a so hanvet gouëliou.

3° Obliget omp da sul ha da ouël-berz, da assista en ofiç parres, m'ar dê possubl deomp. Intantion hac urz an Ilis eo ma vezo aquetus he bugale da assista en oferen-bred, er prôn hac en instructionou-all a vez græt en ho farres da sul ha da ouël. *Moneat Episcopus unumquemque teneri parochiæ suæ interesse, ubi id commodè fieri potest, ad audiendum verbum Dei, diebus dominicis et majoribus festis* (Conc. Trident.). Ur pastor a so obliget da lavaret an oferen bred evit e barissionis, mæs ive dever ar re-ma eo dont, hervez o galloud, d'a unissa o intantion gant e ini: Doue a ordren da ur pastor preseg hac a stag graçou particulier ous e brædicationou; mæs tud e barres a dle, m'ar caront o interest o-unan, mont da zelaou comzou Doue, annoncet dezo gant an ini a zalc'h e blaç hac a barlant eus e berz. En hoc'h ilis parres e leverer an oferen-bred evidoc'h, eno e recevit ho sacramanchou, eno e repos relegou ho tud coz hac e reposo ho rê hoc'h-unan: pebes ræsoun da veza aquetus d'ho parres! Re ir e maoc'h, eme-c'hui: mæs petra ne raffac'h-hu quet evit gounit ur som arc'hant, evit acquisita madou, evit en em barea eus a ur c'hlenved-dangerus? Poanuis eo ar veac'h, ho credi a ran, mæs offrit ar boan-se da Zoue e satisfaction d'ho pec'hejou, hac e reot ur binigen excellent...

Ia, ô va Doue, aquetus e vizin d'am ofiç parres, da sul ha da ouël. Pa na allin quet mont d'an oferen-bred ha d'ar gousperou, e lennin hac e pedin er guær, hervez va galloud, e poënt an ofiç, evit unissa va intantion gant ini an Ilis; dreist-pep tra e laquin evez en deiziou santel-se

ous ar pec'het hac ous an occasionou dangerus. Aquetus e vizin da glêvet ar zermoniou hac an instructionou a vezo græt em parres : ober a rin ive an oll œuvrou mad a vezo em galloud : instrui a rin ar re ignorant , ispecial tud va zy : bizita a rin ar re glân evit o soulagi guella ma illin , hac ober a rin va fossubl evit consoli an dud affliget... Roit d'in , ô va Zalver Jêsus , ar c'hraç da accomplissa ar resolutionou mad a guemeran en ho præsanç !

Var an dour benniguet ha var brocession tro'n ilis.

1° Intantion an Ilis oc'h institui an dour benniguet eo digaç deomp da zonch eus hor badiziant hac eus a c'hoad precius hor Zalver Jêsus-Christ gant pehini omp goalc'het dious hor pec'hejou : rac-se , quellies guech ma quemeromp dour benniguet , e tleomp caout sonch eus ar saë ven hon doa recevet deiz hor badiziant , ha caout queuz d'e beza souillet dre hor pec'hejou : songeal a dleomp ive penos en deus Jêsus-Christ hor goalc'het gant e voad , hac e drugarecât eus a guemen-se.

An dour benniguet en deus ar vertus da chas-seal an drouc-speret , da burifia an ær , da bellaat ar gurun hac an tempest , da effaci hor pec'hejou veniel ha da denna varnomp ar venediction hac ar sicour a Zoue : cetu eno petra c'houlén an Ilis dre an oræsonou a lavar ar belec o venniguen an dour... Ar ræson evit pehini e laqueer ive holer benniguet e mesq an dour , eo abalamour ma zeo an holer ar sîn eus ar brudanç hac eus ar furnez , evel a lavar hor Zalver , ha ma zeo an dour ar

sîn eus ar simplicité hac eus ar burete. An Ilis eta a vesq an hollen gant an dour o c'houlén ouz Doue evit ar re a guemer an dour-se, ma teui ar Speret Santel da netaat ho eneoù ha da brodui enno ar simplicité eus ar goulm hac ar brudanç pe ar furnez eus ar sarpant.

2° Ar celebrant a ra tro'n ilis o teuler dour benniguet evit purifia an azistantet, hac obteni dezo digant Doue ar c'hraç da assista santelamant en ofiç divin. Er memes amzer e vez canet an *Asperges* hac ar *Miserere mei*, evit goulén pardon ouz Doue hac e bedi da scuilla var an eneoù an dour eus e c'hraç, d'o goalc'hi ha d'o netaat eus o fec'hejou.

Laqueet e vez dour benniguet er pincinou en antre eus an ilis, evit rei da entent d'an dud pe seurt pureté a goustianç a dleont da gaout evit en em bræsanti dirac Doue en e dy, hac evit comz outan en o fedennou... Ober eta a dleomp sîn ar groas gant dour benniguet, pa zavomp, pa zeomp da gousquet, e commençamant pep-unan eus hon actionou principala, ha dreist pep tra pa en em gavomp en ur spount pe en un danger bennac. Abalamour da ze ar gristenien guenta a zougue ato varnezo dour benniguet.

Var an Azvent.

AZVENT a sinifi *Donediguez*; beza ez eus daou seurt donediguez: ar c'henta da nedelec, pehini a so un donediguez a c'hraç hac a drugarez; hac an diveza da zeiz ar varn pehini a vezo un donediguez a rigol hac a justiç. An Ilis a implich an amzer santel-ma, evit ober deomp en em zispos d'an diou zonediguez-se, hac a laca dirac hon

daoulagad ar bromessa en deveus græt Doue da zigaç ar Messi ; an huanadou hac an desirou eus ar batriarched , ar brofeted hac an oll dud santel o c'hortos e zondiguez er bed ; ar sonch eus ar varn a behini an Ilis a barlant e commañamant hac e fin he bloaz , evit rei deomp da gompren e tle ar virionez-ma beza ato præsent d'hor speret , hac e tleomp ober anezi ar sujet ordinal eus hor meditationou.

Quemen-ma oll a zisqueu peguer santel eo amzer an Azvent e pehini e yunet guechal hac a gonsideret evel ar c'horais-bian : ar yun a so c'hoas pratiquet e certen couenchou : mæs petra reomp-nî evit tremen santelamant an deiziou-ma a silvidiguez ? Ar Yuzevien n'o deus quet profitet eus a zonediguez Mab Doue var an douar , abalamour ne voant quet præparet-mad d'e zigumeret : bezomp furroc'h evito ; præparomp hor c'halonou da Zoue. Evit quemen-se , anavezomp an necessite hon eus e teuffe Jesus-Christ d'hor zavetei dre e c'hraç , pa hon eus quement a inclination da bec'hi , ha pa zomp quer-bras dleourien da justiç Doue. Desiomp gant ar batriarchet , ar brofetet , an oll dud just ar fin eus a rên ar pec'het , hac ar rên eus a c'hraç Doue en hor c'halonou ! « Eurus , eme ar Speret Santel , » ar re o deus naoun ha sec'het eus a justiç an » Autrou Doue , abalamour ma vizint rassasiet ! » *Beati qui esuriunt et sitiunt justitiam , quoniam ipsi saturabuntur.* »

Sentomp ous a vouez ar profet Isaï pehini a lavar deomp præpari hent an Autrou Doue : *Parate viam Domini*. Lamoump eus a hent ar Messi , ar pec'het miserabl pehini a ell en ampech

da zont betec ennomp , hac e lacaat d'hon dile-
zel! Pep tra a bræparfemp evit receo ur prinç ,
ha possubl eo ne bræfarfemp netra evit receo hon
Doue hac hor Zalver. O va ene , squei a ra var
dor hor c'halon , ne vezomp quet ingrat aoualc'h
evit chom hep digueri dezan , o lezel an drouc-
speret da rên en e blaç! An abostol o velet ac'ha-
nomp cousquet er stad horrubl eus ar pec'het
marvel , a lavar deomp : « Deut eo pelloc'h an
» heur da zibuni! *Hora est jam vos de somno*
» *surgere!* » A præferi a raimp-nî an devaligen
eus ar pec'het , d'ar sclerigen eus ar c'hraç? Ar
maro fall-bras , d'ar vuez eternal? « Erru eo ar
» pried nevez , eme ar Speret Santel : *eccè*
» *sponsus venit:* » ô va ene , deomp eta d'en di-
guemeret : *exite obviam ei.* Mæs guiscomp an
habit a eured hac ellumomp hor goulou , da la-
varet eo , bezomp ornet eus a c'hraç an Autrou
Doue evit militout e receo en hor c'halon en deiz
eus e zonediguez quenta , ha clêvet ar setanç a
venediction , en deiz bras eus e zonediguez dive-
za , pa zeuî da varn ar bed oll!

Var ar c'hotuerou hac ar vigilon.

I. Ar c'hotuerou , galvet autramant ar *pevare*
amzer , pe *an daouzec deziou* , a so bet instituet
gant an Ilis.

1° Evit consacri da Zoue , dre ar binigen , an
oll amzer eus ar bloas. Evel ma oa en amzer ar
brofetet , ur yun solanel e commançamant pep-
unan eus ar pevare amzer , an Ilis e deus cavet
ive a propos santifia ar pevar foënt eus ar bloas
dre ur yun a dri dervez , evit rei deomp da gom-
pren penos buez an den a dle beza ur yun evel ur

brezel continuel. Hor Zalver en deus yunet ha souffret, hac a so antreet dre an hent-se en e c'hloar : m'ar fell deomp erruont er memes plaç, e rencomp bale dre ar memes hent. *Yunit*, eme sant Ian - Chrysostom, *abalamour ma hoc'h eus pec'het ; yunit evit n'ho pezo mui ar goal-eur da bec'hi ; yunit evit gallout receo graçou*. Doue ha miret-mad e c'hourc'hennou. Necesser eo deomp eta en em vortifia e pe stad-bennac en em gavomp. En effet, *buez an den*, eme ar Scritur, *a so ur brezel continuel* : hoguen ar beden, ar yun hac an alusen a so armou ar c'hristen : chom hep-to, a so chom er brezel hep-arm, da lavaret eo, rei ar victor da adversourien hor zilvidiguez. Calon an den a so comparachet el levriou sacr, gant ur mor courroucet, *velut mare agitaturn* : mæs ar pezh a rent rust ar mor-se, eo hor passionou, pere a so henvel ous an avel hac ous an tempest ; hoguen, ar boan offret da Zoue eo ar vouez a gommand d'an avel ha d'an tempest-se, ha querquent ar mor, da lavaret eo, ar gallon, a deu da veza tranquil, hac en em repos e Doue. Ret eo eta deomp-oll ober pinigen, pephini, hervez e c'halloud : chetu a ze da guenta intantion an Ilis oc'h institui ar c'hotuerou.

2° Evit tenna benediction an Autrou Doue var-nomp ha var drevajou an douar... En urz eus ar silvidiguez ne allomp netra anez ar sicour a Zoue ; mæs ive gant ar zicour-ma e c'hallomp pep tra tout : just eta, ha ræsonabl eo deomp e c'houlenn... *An den a ell hada*, eme an abostol, *mæs Doue hepquen a ell lacat an had da ziouan* : e bedi a dleomp eta ma produo an douar, ha ma raimp un usach-vad eus ar productionou-se. Allas,

peguen-alies a hini en em zervich eus a zonæsonou Doue evit en em revolti en e enep, hac a rent evel-se an drouc evit ar mad? An affliction evel ar joa, an adversite evel ar brospérité, a zeu deomp eus a zorn Doue; recevomp eta pep tra eus e berz gant ur gonformite-vras d'e volonteiz santel, ha meulomp anezan e pep amzer evel ar Profet-Roue. Pa erru gueneomp ur c'hol, un accidant pe ur boan bennac, credomp penos e fell da Zoue rei deomp ul loden vian eus e croas da zouguen evit satisfia d'hor pec'hejou pe evit caëraat hor c'hurunen en êe.

3° An Ilis e deus c'hoas instituet ar c'hotuerou evit goulén digant Doue beleyen-vad. Lavaret a eller, en ur sêçon bennac, eus a bep-unan eus ar velezen, ar pezh a lavaraz guechal an den coz Simeon eus hor Zalver : « an den-ma a servicho » da gôll, pe da savetei cals-bras a dud : *positus est hic in ruinam et in resurrectionem multorum in Israël.* » Doue, pa ne gav-mui muzul ebet d'e goler, a ro da ur barrez, da ur c'hontre, da ur vro, beleyen fall pere a ra mui a ravach etouez an eneou, eguet ur vanden vleyzi etouez an dênvéd. Er c'hontrol, preciussa graç a ell an Autrou Doue da accordi, eo ur belec-mad. « Observit va lezen, eme Zoue d'ar bobl a » Israel, ha me a roï deoc'h ur pastor hervez va » c'halon, *et dabo vobis pastorem juxta cor meum.* » En em gonformomp eta da intantion an Ilis, ha goulennomp an donæson parfet-se dre ar yun, ar beden hac an aluzen.

II. Ar vigiou pere a deu eus ar guer latin *vigilare*, a sinifi *beilla*, abalamour ar gristenien guenta, couls hac hor Zalver e-unan, a veille ul

loden-vras eus an nos, evit en em disposi, er fæ-
 çon-se ha dre ar yun, da zelebri ar gouëliou so-
 lanel. Ne chom brema nemet ar yun pehini a
 dleomp da ober, m'ar hon deus an oad a ur
 bloas varn-uguent achu, dindan boan a bec'het.
 En amzer fasq ne vez quet yunet, abalamour ma
 zeo un amzer a joa; mæs, beza ez eus un obli-
 gation absolu, evel en amzer-all, da ober absti-
 nanç a gniq. Ar re o deus labour rust ha tèn, ar
 beorien, ar re glân, ar re n'o deus quet an oad
 da yun, a so dispanset da yun, mæs ne dint quet
 dispanset da ober pinigen: desirout a dleont,
 evel ar re-all, satisfia da justiq Doue, ober peden-
 nou hirroc'h, alusenou abundantoc'h, offr da
 Zoue ho foan hac o labour gant muioc'h a zour-
 ci, ha dreist pep tra en em excita da ur guir
 glac'har d'ho fec'hejou; anez ar glac'har-se ne
 deus pinigen vad ebet; ar yun quenta eo ar yun a
 bec'het.

O va Doue, roit d'in ar c'hraç d'en em bræ-
 pari da bep-unan eus ho solaniteou, evel d'an
 deiz-bras e pehini e comparissin dirazoc'h evit
 beza barnet! Laquit em c'halon, ur c'heuz-beo
 d'am pec'hejou, ha dirac va daoulagad an ezom
 continuel am eus da veza sicouret gueneoc'h!
 Accordit d'hoc'h Ilis, ministret hervez ho calon,
 evit ma vezo ho pobl carguet eus a bep seurt be-
 nedictionou!

Var gouël an Annonciation.

DRE ar guer *Annonciation* ec'h ententomp ar
 c'helou caer annoncet gant an arc'hel Gabriel
 d'ar Verc'hes Vari evit rei dezi da anaout penos
 e oa choaset gant Doue evit beza mam da Zalver

ar bed , pehini a guemeras ur c'horf hac un ene eveldomp e corf ar Verc'hes sacr , dre vertus ar Speret Santel , en istant ma voue saludet gant an arc'hel Gabriel , ha ma roas he c'honsantamant da guemen-ma.

Incarnation hor Zalver a so unan eus ar guirioneziou hac eus ar mysteriou principala eus ar feiz. En em arretomp un nebeud da raporti an histor eus ar myster-ma , ha da gonsideri-mad hon deveriou en andret Mab-Doue , en em c'hræt den evidomp , hac en andret ar Verc'hes Vari pehini a zeu da veza mam da Zoue : goude e raimp ur reflexion bennac var breposyou fall an dud incredul a enep ar myster-ma.

I. Pa oa deut an amzer merquet gant ar Brovidanç divin hac annoncet gant ar brofetet da rei ur redemptor d'ar bed , Doue a gaças an arc'hel Gabriel , unan eus a oficerien guenta e bales , da anonç ar c'helou caer-ma. Rei a ra dezan e volonteze da anaout ; discleria a ra dezan da beleac'h e tle mont eus e berz , hac ober a ra anezan e ambassadeur hac e vessager. Da beleac'h , eta , ô va Doue , e cassit-hu ar messenger divin-ma ? Hac er c'haç a rit-hu da Rom , ar guær capital hac ar guær galloudussa eus ar bed ? Nan. A mont a ra eus ho pers da Athên , da dribunal an areopaj el-leac'h ma ema ar philosophed hac ar sperejou caera anavezet ? Quen-nebeud. Da viana er c'hacit varzu unan bennac eus ar c'hæriou brasse , brudet dre o galloud ha dre o c'homerç ? Salocras , ar messenger divin ne dê cacet varzu nîcun eus ar plaçou-ma ; mæs caçet eo da Nazareth , queric vian dispriget , a beleac'h e lavaret ne zortie jamæs netra a vad. Mont a ra , non pas

da gaout ur brinces, mæs ur verc'hic yaouanq , oaget hepquen a bevarzec vloas, dizanavet gant an dud, mæs anavezet-mad gant Doue, ha caret gantân, abalamour d'he milit ha d'he vertuziou dreist-ordinal. Ar verc'h eurus-ma da sant Joachim ha da santes Anna he doa græt he demouranç en templ a Jerusalem, occupet o veuli Doue, hac oc'h ober, etouez ar guerc'hezec-all, ar zervich a zeree outi, adalec an oad a dri bloas, betec an oad ma voue roet evit pried da sant Joseph. An æl, o veza antreet en he c'hampr, he saludas dre ar c'hemzou-ma : *Me o salud, leun a c'hraç; an Autrou Doue so gueneoc'h.* Ar Verc'hes sacr pehini ne vouie quet petra sinifie ar seurt salud-se, en em gavas troublet : diffarant e quemen-ma eus a Eva, hor mam guenta, pehini en em arretas re-vuan da barlant gant ar speret tentatour, hac a gredas re-vuan d'e gomzou. An æl o velet troublem ar Verc'hes, a lavaras dezi : *N'ho pezit aoun-ebet, Mari; cavet hoc'h eus graç dirac Doue : hac evit preuven eus ar virionez a lavaran deoc'h, celu ama unan eus ar brassa miraclou : conceo a reot, ha lacât a reot er bed ur mab pehini a hanvot Jesus : bras e vezo ennan e-unan hac infimant parfet, hac hanvet e vezo mab an Oll-Galloudec : an Autrou Doue e lacai var drôn ar roue David a lignez pehini e tisquen, rén a raï var ar bobl a Israël hac e rén n'en devezo fin ebet.* Rouantelez Jesus-Christ eo e Ilis pehini a bado betec fin ar bed, var an douar, hac en êe epad an oll eternite. Neuse ar Verc'hes o compren e devoa græt vœu a virginite, couls ha sant Joseph he fried, hac o credi ne allent quet terri ar bromessa o devoa græt, a

lavaras d'an æl : *Credi mad a ran ar pezh a livirit d'in a berz-Doue , mæs penos e c'herruo quemen-se guenéen , me pehini a so resolvet da chom bepret guerc'hes hac a brefer va guerc'hdet da guement so·possubl ? En em gonsolit , eme an æl , ar Speret Santel a zisquenno enno'h eus an èe , hac a furmo , dre e oll-c'halloud , eus ho substanz , ar c'hrouadur divin a dleit da c'henel , hac ar c'hrouadur-se a vezo hanvet Mab-Doue , evel ma zeo en effet. Evit preuven eus ar pezh a lavaras , e c'hanonçan deoc'h penos santes Elizabeth , ho queniterv , a so abaoue c'huerc'h miz , douguerez eus a brecursor ar Messi , petra ben-nac ne oa mui en oad da gaout bugale : dre c'halloud ar memes Doue da behini n'en deus netra impossubl , e viot oc'h - unan mam ha guerc'hes assemblez. Mari a lavaras neuse : *cetu ama servicheres Doue : ra vezo græt em andret , evel m'hoc'h eus annoncet d'in !* Er memes istant , Mab-Doue en em incarnas e corf ar Verc'hes sacr hac an æl a zisparissas.*

E quemen-ma ez eus daou vyster bras : un Doue en em c'hra den hac ur Verc'hes a deu da veza mam , ha mam d'he c'hrouer. O burzud ! ô myster ! ô carantez ! *O altitudo divitiarum sapientiæ et scientiæ Dei !* An traou crouet a ador Doue dre voyen an den , pehini a so carguet , evel pontif an natur , da offr da Zoue an homach a bep tra : mæs piou a vezo ar mediatour etre Doue hac an den ? Hor Zalver Jesus-Christ , eme an Abostol , pehini a so assemblez guir Doue ha guir den. An oll draou-crouet , emezan d'ar bobl a Gorinth (I. Cor. 3.-23.) , a so deoc'h ; mæs c'hui a so da Jesus-Christ ha Jesus-Christ a so

da Zoue : *omnia vestra sunt : vos autem Christi, Christus autem Dei*. Pec'het Adam eo en deus meritet deomp ar mediatour hac ar pontif divin-ma : ar pez a ra d'an Ilis lavaret varlerc'h sant Ambroas : O pec'het eürus pehini en deus roet deomp ur seurt redemptor ! *O felix culpa, quæ tantum et talem meruit habere redemptorem!*

II. M'ar goulennit diganêen petra dleomp d'hor Redemptor benniguet evit quement a vadelez, e respontin deoc'h penos e tleomp dezan a bep seurt santimanchou a garantez, hac a anoudeguez-vad. Caromp Doue, eme an abostol, abalamour ma en deus hor c'haret e-unan da guenta ! *Et nos diligamus Deum, quoniam prior ipse dilexit nos!* Ia, hor charet en deus bete songeal ennomp a bep eternite, bete guenel en ur c'hraou evit discar hon ourgouil ha distaga bor c'halon eus an traou crouet, bete mervel var ar groas evit rei deomp ar vuez, ha betec chom gueneomp var an douar evit mezur hon eneou hac hor c'bonsoli en hor poaniou. Evel Doue en deus bet sonch ac'hanomp a bep eternite hac eo bet ato resolvet da satisfia evidomp da justiç e Dad. Abaoue pec'het hon tad quenta Adam, ar vugale a chom pell bep caout an disterra anoudeguez ; mæs conception hor Zalver, o veza bet pur ha ditach dre natur, hac e zivinite o veza bet ato unisset gant e gorf ha gant e ene, adalec ar moment quenta eus e gonception, ar feiz a zesq deomp penos eo bet den parfet hac en deus bet un anoudeguez parfet a bep tra adalec an istant ma voue concevet e corf sacr ar Verc'hes Vari : rac-se e velas er momet quenta eus e vuez mortel, an ef-sejou trist eus a bec'het Adam hac eus hor pe-

c'hejou hon-unan : ar guel a guemen-ma a affligeas meurbet e galon vad ha tener en andret e vugale , mæs ar memes amzer a laqueas en e zorn ar remejou a bere hon devoa ezom evit en em barea. En effet , m'ar guel hor Zalver Jesus penos an ourgouill hac ar garantez evit an traou crouet a vezo ar pen-caus eus a zaounation un niver bras a dud , e vadelez evidomp ê lacâ da c'henel en ur c'hraou e peleac'h n'en deus quet memes a beadra da reposi e ben. M'ar guel penos an darn-vuia eus an dud en em goll , abalamour ne viront quet mad gourc'hemennou Doue , e vadelez evidomp e laca da zenti betec ar maro , ha betec ar maro var ar groas : m'ar guel penos hon eus ezom a sclerigen hac a vara evit ober-mad ar veach eus ar vuez-ma d'an eternite , e vadelez evidomp en laca da lezel gueneomp e Aviel evit sclerigen , hac e gorf hac e voad precius evit magadurez d'hon eneou. O madelez , ô carantez eus va Jesus , c'hui a so e guirionez incomprenabl ! henvel oc'h ous a ur mor ledan a behini ne aller quet tizout ar goeled ! pe ous a un abym a behini ne aller quet en em denna ! O Doue , petra eo an den ma hoc'h eus quement a zourci hac a zonch anezan ! *quid est homo quod memor es ejus !* Peleac'h ema an ini en divije credet lavaret deoc'h , ô va Doue : c'hui a so un Doue a vajes-te , ha me ne doun nemet poultr ha ludu ; deut eta da veza henvel ouzin , dre garantez evidon ! c'hui a so un Doue oll-galloudec , quemerit eta ur c'horf simpl evel va ini ha sujet da bep seurt infirmiteou ! Me a so un esclav miserabl condaonet d'an exil ha d'ar maro ; torrit eta chaden va esclavach , staguit ous ho croas ar zetanc a varo

douguet em enep, ha marvit hoc'h-unan dre garantez evidon ! Den n'en divize credet goulen quemen-se : hac hor Zalver, en deus græt cals ouspen. Milliguet eta ra vezo an ini ne gar quet Jesus-Christ, hon Autrou ! *Si quis non amat Dominum nostrum Jesum-Christum, sit anathema !* Milliguet ra vezo gant an Tad eternal pehini en deus roet e Vab unic evit silvidiguez ar bed ! *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret.* Milliguet ra vezo gant Doue ar Mab, eus a bassion hac eus a varo, pehini n'en deus tenet na profit nac avantach ebet ! *In vanum laboravi, sine causa consumpsi fortitudinem meam.* Milliguet ra vezo gant ar Speret Santel a behini en deus ato dispriset an inspirationou divin ! *Vocavi et renuistis.* Gant aoun eta da denna coler Doue varnomp, consideromp alies ar c'hraou a Velthem, ar groas hac an auter evel ar mercou bras eus a garantez Doue evidomp, ha rentomp dezan carantez evit carantez !!!

III. Enoromp ive ar Verc'hes Vari evel mam da Zoue ha mam d'an oll gristenien ; hac heuil-lomp ar vertuziou a bere e ro deomp an exempl. 1° Ar Verc'hes Vari a so mam da Zoue, o veza ma he deus concevet en he c'horf sacr, dre vertus ar Speret Santel, hor Zalver Jesus-Christ, guir-Doue ha guir-den. Ar feiz, ar Scritur hac an oll Dadou santel eus an Ilis a zesq deomp ar virionez-ma hac a lavar deomp penos eus a Vari eo bet ganet Jesus hanvet Christ ; *de quâ natus est Jesus qui vocatur Christus.* 2° Ar Verc'hes a so ive mam d'an oll gristenien ; rac Jesus e roas deomp oll evit mam, pa lavaras deomp-oll divar ar groas, oc'h en em adressi da sant Ian pehini
hon

hon repræsante neuse : Va mab, cetu ama ho mam :
Fili, eccè mater tua. Ouspen-se , dre ar vadiziant
 ne reomp nemet ar memes corf gant hor Zalver
 pehini a guemer ac'hanomp evit e vreudeur, evel
 ma zomp ive quemeret neuse gant Doue ha gant
 ar Verc'hes sacr evit o bugale adoptif. Pebes enor
 evit ar Verc'hes sacr dont da veza mam da Zoue!
 mæs ive pebes bonor evidomp-nî he c'haout hon-
 unan evit mam ha beza breudeur da Jesus-Christ!
 E calite a vam da Zoue, he galloud en êe a so
 dreist vuzul : impossubl eo da beden Mari chom
 hep beza selaouet, a lavar deomp sant Antonin :
impossibile est Mariam non exaudiri. Ur guir
 zervicher d'ar Verc'hes ne berisso biquen, eme
 sant Bernard. En em adressomp eta dezi gant fi-
 zianç; dreizi, eme Dadou an Ilis, eo e tleomp
 mont da gaout Jesus, evel ma tleomp mont dre
 Jesus da gaout Doue : *per Mariam itur ad Je-
 sum, sicut per Jesum ad Deum.* 3° Ar burete hac
 an humilite eo ar vertuziou caer a bere e roas an
 exempl er moment-ma oue saludet gant an æl.
 He c'harantez evit ar burete a oa quer-bras ma
 præfere he guerc'hdet d'ar galite glorius a vam
 da Zoue. An istim a ra Doue eus ar vertus-ma,
 a so merquet, eme sant Bernard, er c'homzou
 memes a bere en em zervich ar Scriptur o parlant
 deomp eus a vyster an incarnation : Doue, eme
 an Aviel, a gaças un æl da gaout ur Verc'hes
 hanvet Mari : *Missus est Angelus à Deo ad Vir-
 ginem Mariam.* Doue pehini a gaç ar messenger
 divin, a so ur speret infinimant pur; ar messenger
 divin e-unan a so ur speret leun a burete; hac
 ar Verc'hes ne dê choaset evit mam d'hor Zalver,
 nemet abalamour ma possede ive ar vertus-ma

dreist an oll guerc'hezad-all : mæs m'ar plich
 quement da Zoue dre he c'harantez evit ar bure-
 te, dre he humilite vras eo, eme sant Bernard,
 e vilit ar Verc'hes conceo en e c'horf santel Re-
 demptor ar bed : *Virginitate placuit, humilitate
 concepit*. An diou vertus-ma a voa dreist-oll re-
 quis da vam Doue : rac ne voa quet convenabl,
 eme sant Leon, en divize ar c'hiq perz ebet en
 incarnation Mab-Doue, hac er myster-ma, eme
 Vossuet, an eil abym a humilite a dleie guernel
 eguile. Pebes humilite, en effet, eus a berz un
 Doue, en em ober den o souffr ar maro evit ac-
 quisita deomp ar vuez eternal ! Mæs ive pebes
 humilite eus a berz ar Verc'hes Vari, en em zis-
 cleria servicheres humbl an Autrou Doue, en
 amzer memes ma lavar dezi an æl ez eo leun a
 c'hraç, agreabl meurbed dirac daoulagad Doue,
 ha choazet gantan evit beza mam da Zalver ar
 bed ! Ur milit ordinal, eo heza humbl, eme sant
 Ian-Chrysostom, pa anavezomp n'hon deus na
 madou na calite gaer-ebet ; mæs ret eo caout ur
 milit dreist-ordinal, eme ar memes doctur, evit
 beza humbl etouez enoriou ha madou-bras ar
 bed : ur berfection eo neuse, eme levr an Imita-
 tion, beza bras dirac daoulagad ar re-all, ha bian
 dirac hon daoulagad hon-unan. Cetu a ze an hu-
 milite a galon pehini a fell d'hor Zalver da zesqui
 deomp : *Discite à me quia mitis sum et humilis
 corde*. Eus ar vertus-ma eo e ro deomp ar Ver-
 c'hes sacr un exempl quen-caer ; hac o parlant
 eus he oll vertuziou e general eo e lavar deomp,
 gant mui c'hoas a ræson eguet an abostol : heuil-
 lit va exempl evel ma c'heuilhan exempl Jesus-
 Christ : *Imitatores mei estote, sicut et ego*

Christi. O c'hui oll pere a fell deoc'h, eme sant Bonavantur, caout ar Verc'hes Vari evit alvocades dirac Doue, grit ho possubl evit cundui ur vuez henvel ous he ini : *Mariam induite, quot-quot diligitis eam.* Neuse eo e c'hallot en em adres-si dezi gant fizianç e pep rancontr hac e pep amzer.

IV. Perac, a c'houlén certen tud incredul, en deus lezet Doue ouspen pevar mil bloas da dremen, aroc rei ur Redemptor d'ar bed? Ar Specter Santel a respont : piou a oar anaout secrejou Doue? *quis cognovit sensum Domini?* Ar pezh a so bet ato credet ha dre voyen pehini e c'hallet ato en em zavetei, na ell quet beza erruet re zivezat, a lavar an deologianet; hoguen, ar Messi a so bet prometet gant Doue adalec commandamant ar bed : o credi en e zonediguez hac o cundui ur vuez conform da lezen an natur, eo e c'hallet ato en em zavetei : abundantoc'h evit guir eo graçou Doue abaoe e zonediguez, mæs m'ar en em glêm tud al lezen ancien, Doue a ell lavaret dezo : recevet o poa ar graçou necesser evit en em zavetei : a fall eo ho lagad-hu, abalamour ma zoun-me-mad. *Nunquid oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum?* An êe hac an douar, eme c'hui, a so carguet eus a bræsanç Doue pehini na ell cench e fæçon-ebet, penos eta en deus en gallet en em zerc'hel e corf ar Verc'hes glorius Vari, hac en em ober den? An êe hac an douar a so leun eus e bræsanç, guir eo; mæs ar feiz ne zesq quet deomp e ve en em zalc'het e corf sacr ar Verc'hes evel Doue, mæs hepquen evel den, hac evel Doue, en deus unisset gant e gorf ha gant e ene al loden a so plijet gantan eus

e zivinite, hep ehani da veza dre-oll evel dia-
guent : evel-se an heaul a ro ar pezh a so neces-
ser evit scleraat ha toma un ty, bep ehani da
scleraat ha da doma ar bed-oll. O croui ar bed,
hac oc'h en em ober den, Doue a so chomet ar
memes tra, evel ma chom un den pehini ne ra
nemet cench a zillad. Mæs a lavar darn-all, pe-
rac condaoni d'ar maro hor Zalver Jesus pehini
n'en doa græt drouc-ebet? An oll dud assemblez
ne allent quet satisfia da justic Doue offancet dre
ar pec'het ; Jesus-Christ o velet bor stad truezus,
a so en em offret da baea hor dlê ha da satisfia
evidomp d'e Dad eternal : *oblatus est quia ipse
voluit*. E quemen-ma n'en deus injustic ebet eus
a berz Doue, mæs ur vadelez incomprenabl eus
a berz hor Zalver. Evel-se mab ur roue a ell
satisfia da justic e dad, ê plaç e zujidi coupabl,
ha rei dre eno leac'h d'ar bobl da veuli ar roue
hac e vab, pell da vurmuli a enep nicun anezo.
Meulomp ive an Tad pehini en deus hor c'haret
betec rei e Vab evit hor prena : meulomp ar Mab
eus ar vadelez en deus bet da zisquen eus an êe
var an douar evit hor zavetei : meulomp ar Spe-
ret Santel da veza furmet ar c'horf sacr a Jesus ê
corf a Verc'hes Vari ; ha meulomp ar vam divin-
ma da veza concevet, douguet ha maguet eus e
leaz an ini en deus hon tennet eus a esclavach
an drouc-speret ha digoret deomp dor an êe.

Gouél ar Visitation.

SELAOUOMP gant respet ar pezh a lavar an Aviel
eus ar vizit a reas ar Verc'hes sacr d'he c'hini-
terv santes Elizabeth, ha greomp ur reflexion-
bennac var ar vizit santel-ma.

I. An æl o veza recevet consantamant ar Verc'hes Vari evit beza mam da Zoue , a zisparissas neuse souden , hac ar vam curus-ma , inspiret gant Doue a bartias hep-dale , a-dreus dre vezezion ar Judee , evit mont da ur gueric vian eus a dribu Juda , hanvet *Hebron*. O veza antreet e ty Zacharii , e saludas gant cals a denerediguez he c'hiniterv : an æl pehini en devoa anoncet d'ar Verc'hes santel myster an incarnation , en devoa ive desquet dezi , er memes amzer , penos he c'hiniterv santes Elizabeth he devoa , abaoe c'huec'h miz , concevet ur mab pehini a dleie beza præcursor ar Messi. Ar joa e devoe eus a cürusded santel Elizabeth , choazet gant Doue evit beza , dre viracl , mam da bræcursor ar Messi , ar garantez e devoa evit-y , hac an desir bras e devoa da renta dezi an oll zervichou a voa en he galloud , a reas dezi antrepren ur veach hir ha diaz , evit he bizita. Ne devoa douetanç-ebet , eme sant Ambroas , var guement en devoa discleriet dezi an æl ; mæs un hast santel e devoa da velet he c'hiniterv , ha da veuli Doue assamblez ganty. En ur antren , e salud hac e vriat anezi gant cals a joa , hep gortoz beza saludet ganty : humilite ar Verc'hes a ra dezi , er moment-se , ancounac'haat he c'halite huel a Vam da Zoue , ha d'an ini a erru eo saludi da guenta.

An tadou santel , o parlant eus ar vizit myste-rius-ma , a lavar penos santes Elizabeth , dre he c'hozni , a repræsante ar sinagoog pehini a dleie necesseramant achui gant he sacrificou sanglant : *Translato enim sacerdotio , necesse est ut et legis translatio fiat* ; hac ar Verc'hes , dre he yaouanquis a repræsante an Ilis pehini a dle padout var an

douar betec fin ar bed, ha goude fin ar bed, eternalamant en êe. Credi a reont ouspen penos ar Verc'hes sacr ha santes Elizabeth, oc'h en em vriata dre un denerediguez santel, a repræsante an union a so etre al lezen ancien hac an ini nevez, pere en em zouten an eil eben, o veza ne ra al lezen nevez, nemet achui ha perfectioni al lezen ancien: *Non veni legem solvere, sed adimplere.*

Querquent a ma clêvas santes Elizabeth mouez ar Verc'hes oc'h he zaludi, he c'hrouadur sansibl d'ar c'hraç a receive er moment-se, a tridas en he c'hreiz, ha santes Elizabeth e-unan, a voue carguet eus a zonæsonou ar Speret Santel, dreist-oll, eus an donæson a ur feiz crên dre behini e c'hanavezas præsanç Redemptor ar bed, hac eus an donæson a bropheciou dre behini e teuas da anaout certain traou erruet ha cuzet, hac e c'hanonças d'ar Verc'hes sacr certain traou-all pere a dleie da erruout; rac lavaret a reas dezi, a vouez huel ha dre inspiration Doue: « benniguet hoc'h » dreist an oll groaguez, ha benniguet eo ar » frouez a zouguit... Eus a beleac'h e teu d'in-me » ar bonor, ha piou oun-me, evit caout an enor » da receo hirio em zy, mam va Zalver ha va » Doue! Rac querquent a ma em eus clevet ho » mouez, pa hoc'h eus va saludet, ar c'hrouadur » a zougan en deus tridet gant ar joa hac en » deus roet d'in da anaout, dre eno, penos e » touguit hoc'h-unan Redemptor ar bed a bebini » e tle beza ar præcursor. O Mari, c'hui a so eürus da veza credet comzou an æl, pa lavare » deoc'h eus a berz Doue, penos e c'hallac'h » chom ato guerc'hes ho conceo dre c'hraç ar

» Speret Santel, douguen ha guenel hep poan,
 » maga eus ho leaz virginal, ha cundui ar Messi
 » prometet abaoe queit amzer! Ia, eurus oc'h,
 » abalamour an traou-se oll a erruo evel ma zint
 » bet annoncet deoc'h!»

II. Ar vizit divin-ma a so ur myster a joa hac a c'hloar, principalamant evit pevar bersonach, ha generalamant evidomp oll. Glorius eo evit hor Zalver pehini a receo evel den, evit ar vech quenta, e public, an homach a rent dezan e bræcursor hac e vam santel, assemblez gant ar Verc'hes Vari: glorius eo evit ar Verc'hes pehini a so ive saludet publicamant gant e c'hiniterv evel mam da redemptor ar bed: glorius eo evit sant Ian-Badezour pehini, dre bræsanç hor Zalver, a so santifiet e corf e vam, hac a receo an usach a ræson evit anaout hac adori, gant ur joa ar vrassa, ar mæstr a dle da anonç d'ar bed: glorius eo evit santes Elizabeth pehini a receo digant Doue donæsonou ar re breciussa: hac er fin, ar vizit-ma a so glorius evit Zacharii e-unan pehini a receo hep dale ar parlant hac ar gullet a bere e oa bet privet gant Doue, abalamour ne gredas quet pront aoualc'h an æl, pa anonças dezan e tleie e bried caout ur mab en he c'hozni.

Ar vizit a ra ar Verc'hes a zesq deomp pe seurt bizitou a dleomp da ober ha penos e tleomp en em gomperti enno: dre garantez, hac evit renta servich eo e ra mam Doue ar vizit-ma: ne reomp ive bizit-ebet nemet dre ur garantez christen evit hon nessa, hac evit gallout e zicour: ar bizitou all, ouspen ma reont deomp coll cals a amzer, a so peurvuia dangerus. M'ar en em gavit dibres, bizitit an dud clân hac affliget eus ho

carter evit o c'honsoli; an dud paour, evit gallout o anaout hac o zicour, hac an dud ignorant, evit gallout o instrui hac o c'helen. Ar Verc'hes ha santes Elizabeth en em saludas gant respet ha gant carantez : heuliomp o exempl : en em saluomp gant respet, abalamour ma tleomp beza templou beo ar Speret Santel, hac abalamour d'hon ælez-mad pere a so bepret gueneomp. En em garomp oll e Doue, o veza ma zomp oll bugale d'ar memes tad, memprou eus ar memes corf, tud galvet da chom da veuli Doue da jamæs er memes bro : dreist pep tra, deomp bemdez, m'ar gallomp, da vizita Jesus-Christ er sacrament adorabl eus e garantez evidomp : ma ne allomp quet mont d'an ilis, en em laqueomp var hon daoulin en un tû-bennac a gostez, hac eno, troet varzu an templ, en em antretenomp gant Doue calon-ouez-calonn : parlant a rañ ouzimp : clevet a raimp e vouez en goeled hor c'halon. O peguen douç, peguen agreabl, peguer consolant eo ar bizitou devot-ma ! essait ha guelit ! *gustate et videte !* Mæs da sant Ian, eme c'hui, e voa bizita hor Zalver : salocras, d'ar medicin eo bizita ar re glân ; ho graç Doue ne all jamæs beza hanvet graç gant mui a ræson, eguet pa ra an avançou quenta. Ouspen-se, sant Ian ha santes Elizabeth, n'o divije biquen en em istimet dîn d'en em bræzanti dirac hor Zalver adorabl, na dirac e vam santel, petra-bennac m'o devoa evit guir, evel an oll dud just eus al lezel ancien, un desir ar brassa d'o guelet, ha ma en em istimont eurus en tual d'ar pezh a ellomp da rei da gompren, oc'h en em gaout en ho fræsanç.

Cetu a ze an teir disposition gant pere e

leomp hon-unan tostaat ous Doue, dre ar gommunion. Credomp parfet penos ne vilitomp quet e receo, na memes chom en e bräsanç, hac hon humilite a raï dezan tostaat ouzimp ha lezel e c'hraç da zisquen en hor c'halon : evel-se ar Verc'hes Vari, a vilit dre he humilite, conceo en e c'horf sacr, Redemptor ar bed : Evel-se sant Ian, dre e burete hac e humilite vras, a vilit reposit var beultrin e væstr pehini er c'hemer evit e zisquib muia caret. Sant Per n'en em istim quet dîn da chom e präsanç hor Zalver, ha Jesus abalamour da humilite sant Per, a ra anezan ar pen hac ar chef eus e Ilis var an douar. Sant Paul a lavar a galon penos ne vilit quet douguen an hano a abostol, hac hor Zalver, evit-se, en rent ar c'hapla eus an ebestel... Mæs o credigant guirionez penos ne domp quet dîn da receo hor Zalver dre ar gommunion, desiromp cousgoude, a greiz hor c'halon, caout ar bonor d'e receo, evel ma tesire santes Elizabeth ha sant Ian caout ar bonor da velet ar Messi. Hor Zalver e-unan en deus un desir ar brassa d'en em unissa gueneomp dre ar gommunion : disquennet eo eus an êe evit digaç deomp an tân eus a garantez Doue, hac e volonteiz eo en ellumi en hor c'halonou : *Ignem veni mittere in terram, et quid volo, nisi ut accendatur?* Lavaret a ra deomp e-unan penos ez eo an dour varlerc'h pehini n'ez eus mui a sec'het hac ar bara pehini a ro ar vuez eternal. Hor c'hlasq, hor guervel hac hor gortos a ra da dostaat ous e daul, perac eta e chomomp-ni da vervel gant an aoun ha gant ar sec'het e c'harz taul Roue an êe hac e quichen an dour a vuez? Goulennomp eta hac e recevimp, ha gou-

de beza recevet, meulomp Doue, evel sant Ian ha santes Elizabeth, eus ar peoc'h hac eus an eurusded a laca e bræsañ en hor c'halon. *Pax Christi exsultet in cordibus vestris!* Ar Verc'hes sacr evit raporti da Zoue ar gloar eus ar burzudou en devoa græt en e andret, evit disquez dezan e anoudeguez-vad hac evit douguen an oll dud fidel da garet Doue ha d'e drugarecaat eus e c'hraçou a gomposas ar c'hantic caër hac admirabl-ma: *Magnificat anima mea Dominum*: va ene a zeu da veuli ha da c'hlorifia an Autrou souveren. Goude beza recevet ur c'hraç bennac digantan, meulomp-ên assemblez gant ar Verc'hes sacr, ha lavaromp evel-ty: va ene a zeu da veuli ha da c'hlorifia an Autrou souveren...

Ar c'hantic caer-ma a eller da bartagi e teir loden: da guenta, ar Verc'hes a raport ar burzudou en deus græt Doue en he andret abalamour d'he humilite: *respexit humilitatem ancillæ suæ*. D'an eil, e convt ac'hanomp da zisprisout madou hac enoriou ar bed, o veza ma en em blich an Autrou Doue o tisquen an dud ourgouillus hac o c'huelaat ar re humbl: *deposuit potentes de sede, et exaltavit humiles*. D'an drede, e parlant deomp eus ar fiziañ a dleomp da gaout e Doue, abalamour d'e fidelite da accomplissa e bromessaou: *sicut locutus est ad patres nostros*. Digacet en deus deomp ar Messi prometet abaoe commançamant ar bed, rei a rai ive an eurusdet a bromet deomp, m'ar bezomp fidel da viret e c'hourc'hemennou. Meulomp eta anezan a greiz hor c'halon ha lavaromp dezan gant ar Verc'hes santel:

« Va ene a zeu da veuli ha da c'hlorifia an

» Autrou souveren, ha va speret en em rejouis
 » en Doue va Zalver. Abalamour m'en deus pri-
 » set choas e zervicherez humbl evit beza mam
 » d'e Vab unic; rac eus a vremâ an oll nationou
 » eus an douar am galvo eurus. Abalamour ma
 » zeo bet priset gant an ini a so oll-galloudec ha
 » santel e hano, ober burzudou quer bras em an-
 » dret. E drugarez en em asten eus an eil lignez
 » d'eben var ar re o deus e zoujanç. Disquezet
 » en deus ar galloud eus e vrec'h, o tiscar ar re
 » a bere ar galon a voa leun a ourgouil. Laqueet
 » en deus ar re vras da goëza divar ho zrôn hac
 » huelleet en deus ar re humbl. Carguet en deus
 » eus e c'hraçou ar re pere, dre o humilite, o
 » deus en em rentet dîn anezo, hac o refuset en
 » deus d'an dud superb, pere dre o ourgouil o
 » deus en em rentet indîn d'o receo. Quemeret
 » en deus dindan e brotection Israel e bobl fi-
 » del ha choaset, ha digacet en deus dezan ar
 » Messi, hervez ar bromessa en devoa græt en
 » amzer dremenet da Abraham ha d'e vugale, pa
 » reas alianç ganto evit bepret. »

Ar Verc'hes Vari a dremenas vardro tri miz
 en ty he c'hiniterv santes Elizabeth, evit e zi-
 cour ha renta dezi an oll zervichou a zeree outy.
 Epad an oll amzer-se, e parlantent liessa ma
 ellent eus a Zoue hac eus ar graçou en devoa ac-
 cordet dezo, evit disquez deomp e tleomp ive
 en hor bizitou, hac en hor c'honversationou
 parlant eus a Zoue hac eus a draou santel : mæs,
 allas, ne dint alies evidomp, nemet occasionou
 dangerus dre an exemplou-fall a velomp, ar
 maximou fall a glêvomp, hac an drouc a levê-
 romp, hep ezom, eus hon nessa. Ar Verc'hes ha

santes Elizabeth, o veuli Doue assamblez, a ro
ive deomp da gompren penos graçou ar Speret
Santel a c'houlén e vemp anoudec anezo en an-
dret Doue. Rentomp eta da Zoue carantez evit
carantez ; sicouromp hon nessa, ha caromp ane-
zan eveldomp hon-unan abalamour da Zoue !...

Guinivelez hor Zalver.

AR moment eürus a c'hinivelez hor Zalver o
veza erruet, un æl a aparissas gant ur sclerigen
gaër d'ar bastoret pere á zioualle o dênved, e
creiz an nos, var meneziou ar Judec hac a lava-
ras dezo : *Anonç a ran deoc'h ur c'helou pe-
hini a dle beza ur zujet-bras a joa evit an oll
bobl : ganet eo é Bethleem ar Messi, Salver
an eneou : e gaout a reod mailluret hac astennet
en ur c'hraou...* O Doue, a diouz ar seurt mer-
cou-se eo e tleer anaout ho majeste souverén !
Salocras ; mæs diouz ar seurt mercou-se e tleer
anaout un Doue Salver pehini a zeu da zizabusi
ar bed eus e errol, da ziscar hon ourgouill ha
da zisqueze deomp, quen dre e exempl, quen dre
e zoctrin, an dispris a dleomp da gaout evit ma-
dou, enoriou ha plijaduresou an douar, hac an
istim a dleomp da ober eus ar binigen dre behini
e c'haquisitomp madou an êe.

Consideromp incarnation Mab-Doue gant
daoulagad ar feiz, hac e velimp er myster bras-
ma, ar pen-œuvr eus e furnez, eus e c'balloud
hac eus e vadelez infinit. En effet, ar Messi ne
zisquenne quet eus an êe evitan e-unan, mæs
evidomp-ni hac evit hor silvidiguez ; e intantion,
o tont var an douar, o veza da reformi hor c'ha-

lon, e fell dezan er memes amzer distrugea an oll sourcennou maleurus eus hon oll direglamanchou pere so : an attach da vadou ar bed ; hon ourgouill, hac an tech-fall hon eus da zizoboissa ha d'en em rei da blijaduresou ar vuez-ma.

1° Hoguen, evit distaga hor c'halon euz an traou crouet, e garantez evidomp e laca da c'henel en ur stad ar paoura : *Al labouced eus an êe o deus o neiz*, eme ar Scritur, *ha Mab an den n'en deus quet peadra da reposit e ben...* 2° Evit hor pareâ ouz hon ourgouill, e garantez evidomp e lâca da guemeret furm un esclav, ha da veza quemeret evit an disterra hac ar c'houpapla eus a vugale an dud. 3° Evit ober deomp oboissa dezan ha d'e Ilis, e teu e-unan da veza oboissant betec ar maro var ar groas. 4° Evit desqui deomp hent ar binigen, e vale e-unan dreizan adalec commañcant betec fin e vuez. O carantez incomprenabl eus va Zalver, c'hui a so e guirionez ur mor ledan a behini ne aller quet tizout ar goëled ! O va Doue, petra eo cousgoude an den ma hoc'h eus bet, ha ma hoc'h eus c'hoas quer bras sourci anezan ! Allas, va Jesus, en despet d'ho doctrin santel ha d'an exemplou caer hoc'h eus roet deomp, e caver c'hoas cals-bras a dud dallet gant madou ar bed, gant an ourgouill, ha gant pep seurt viçou, siouas ! Petra vize-ta, ô va Zalver, ma na vizac'h quet deut er bed, ha ma o pize-hu bevet etouez madou, enoriou ha plijaduresou an douar ! an dud monden, a n'o divije-y quet en em zervichet eus hoc'h exempl evit excusi hac autaurisa o dispignou-soll, o delicateri hac an horrol o deus ouz ar soufrançou ! *O christenien, anavezit, eme sant Leon, peguen*

doun eo ho couliou, pa'z eo bet red en deffe Doue en em zervichet eus a ur remed pehini en deus coustet quement dezan! Ne ouien quet, ô va Doue, eme sant Bernard, peguer bras e oa va miser, ne greden quet beza quer clân, mæs ar myster adorabl-ma en disquez d'in craou ha maillurou va Zalver a gri hac instru ac'hanon!

O va Jesus, ganet evit va zilvidiguez er c'hraou a Vethleem, me hoc'h ador hac ho truga-reca eus va oll galloud! accordit d'in ur galon distag eus an traou crouet; ur speret humbl, ur garantez vras evit ar binigen hac ur volonteiz sincer da viret-mad ho gourc'hemennou divin!

Petra-bennac n'en deus obligation absolu ne-met da glêvet un oferen, va dever eo, mar gal-lan, assista-enno o zeir, hac unissa va intantion gant ini an Ilis pehini a deu da enori en teir ofe-ren-ma, an teir guinivelez eus hor Zalver; da c'houzout eo: 1° e c'hinivelez eternal, o veza engeandret a bep eternite gant e Dad; 2° e c'hinivelez temporel, o veza bet ganet gant e vam ar Verc'hes Vari; 3° e c'hinivelez spirituel en hon eneou. Evit enori guinivelez hor Zalver, ouspen coëss ha communia, e tlean c'hoas assista gant un devotion-vras er zervich divin epad gouëliou Nedelec, ispecial nos ar pelguen, o tional eus an dizurzou a ra cals a dud en nosvez santel-se, hac a denn varnomp coler an Autrou Doue, el-leac'h tenna e venediction hac e c'hraçou.

Solanite ar Circoncision.

Ar Circoncision a oa ur zerimoni eus al lezen ancien e pehini e vize trouc'het an tamic eus a

guicq an oll vugale mál, eizdez goude ma vijent ganet. Doue, goude an diluch universel, o velet penos an dud o devoa a nevez en em roet d'an drouc, a choasas Abraham e servicher fidel evit beza tad d'e bobl particulier. Lavaret a reas dezan penos eus e lignez, pehini a dleie beza quen niverus hac ar stered eus ar firmamant, e sortije ar Messi, hac evit merq eus e bromessa, hac ive evit diffaranti ar bobl-se diouz an oll nationou-all eus an douar, e roas dezan ar Circoncision pehini a oa ar squeuden eus ar vadiziant, hac a zerviche neuse da remed eus ar pec'het originel evel ar vadiziant brema, hervez cals eus a Dadou an Ilis. Hor Zalver ne oa quet obliget d'ar zeri-moni poanuis-ma, pa e guir penos n'en doa pec'het-ebet da effaci, ha pa voa deut e-unan da effaci hor pec'hejou; mæs en em zoumetet en deus d'al lezen evit rei deomp un exempl caer a oboissanç, a humilite, a binigen hac a garantet, ha receo a reas en deiz-se an hano a Jesus.

I. Lezen ar Circoncision a voa ul lezen divin etre ma voa ar merq eus a alianç an Autrou Doue gant e bobl; *ut sit in signum fœderis inter me et vos*: mæs ne voa nemet ul lezen civil etre na rê nemet diffaranti ar bobl a Israel eus an oll nationou all: hor Zalver, oc'h oboissa da lezen ar Circoncision, a ro eta deomp un exempl caër eus an obligation hon eus da oboissa da lezen Doue ha da lezennou ar re hor gouarn eus e berz. Aroc lavaret deomp oboissa, en deus oboisset e-unan: *capit Jesus facere et docere*. Deut oun, emezan, va Doue, evit ober e pep tra ho polontez: *eccè venio ut faciam, Deus, voluntatem tuam*. An oboissanç a sq bet evel e vagadurez ordinal,

epad e oll vuez : *meus cibus est ut faciam voluntatem ejus qui misit me.* Quement en deus caret ar vertus-ma, quen n'en deus quet gallet ar maro en dispartia outy absoluamant; rac hirio c'hoas, e c'hobois d'a vouez ar belec, o tisquen eus an êe var an auter, dre garantez evidomp : *obediante Deo voci hominis.*

Heuillomp exempl hor Zalver; oboissomp, e pep tra, da lezen Doue ha da lezennou ar re a zalc'h e blaç vis-a-vis deomp hac hor gouarn eus e berz, evel ma zeo hor superioret spirituel ha temporel. Hor Zalver en deus oboisset epad e vuez, hon dever eo oboissa ive betec ar maro, ha mervel memes, e cas a necessite, evit souten hor feiz. Da Zoue omp, o veza ma en deus hor c'hrouet, o veza ma zeo en em roet evit hor prena, hac o veza ma promet deomp ur recompanç eternal : n'en deus proportion-ebet etre ar pez a ro deomp, hac ar pez a ellomp da rei dezan...

II. Rei a ra ive deomp er myster-ma, un exempl caer a humilite : oc'h en em ober den, e ra, evel pa lavarfen, an dilez eus e oll Vajeste : en em lacat a ra ê renq an dud, *in similitudinem hominum factus*; mæs o receo ar circoncision e receo merq ar pec'het hac en em laca ê renq ar bec'herien, *in similitudinem carnis peccati.* Er renq-se eo e tremeno ar rest eus e vuez : beva ha mervel a raï etouez ar bec'herien, ha beza e vezo consideret evel unan anezo, eme ar profet Isaï : *inter sceleratos reputatus est.* Quemen-ma a ra, eme ar Profet-Roue, evit ne allo mui den ebet en em c'hlorifia var an douar : *ut non apponat ultrà magnificare se homo super terram.*

III. Hor Zalver o souffr poan ar circoncision en e gorf pur ha santel, a ro ive deomp oll un exempl admirabl a binigen. Adalec e c'hinivelez betec e varo var ar groas, ne de quet bet ur moment hep poan, eme levr an Imitation. En ampoënt ma eo deut var an douar, en deus souffret ar riou hac an dienez a bep tra; deiz e circoncision e commanç da scuilla lod eus e voad, ha da offr d'e Dad eternal ar sacrific eus a ur vuez pehini a dremeno pen-da-ben o souffr hac o veza dispriset. An dispris hac ar boan eo a glasq hac a requet evit satisfia evidomp da justiç Doue, hac evit disquez deomp penos e tleomp hon-unan o zuporti gant patiantet ha memes o c'haret: *baptismum habeo baptizari, et quomodo coarctor, usquè dùm perficiatur?* M'ar hoc'h eus c'hoant, emezan, da zont var va lerc'h, renoncit deoc'h hoc'h-unan, quemerit ho croas ha va heuillit: rac an disquibl na dle quet beza guelloc'h tretet eguet e vestr. Hor Zalver en deus souffret evidomp, eme an abostol, hac en deus lezet gue-neoc'h an exempl eus e soufrançaou evit ma valeod var e lerc'h: *Christus pro nobis passus est, vobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia ejus.* Penos e c'halfemp consideri hor Zalver poaniet hac humiliet en hon-rog, hep requeti hon-unan soufr hac en em humilia var e lerc'h? *Christo passo et humiliato et vos eadem cogitatione armamini.* Ar zænt o deus souffret gant joa a bep seurt goaperez eus a berz an dud, hac a bep seurt tourmanchou, è pere hepquen en em c'hlorifient, abalamour d'an henvelidiguez o devoa neuse gant hor Zalver, ha d'ar recompanç caer a c'hortoent digantan: *absit mihi gloriari nisi in*

cruce Domini. Ma vize un drouc an afrontchou hac ar poaniou, Jesus-Christ n'en divize quet o c'haret quement, eme sant Augustin. Ar pen o veza stag ous ar groas, ar memprou a dle beza ive, eme ar memes doctor : amzer ar vuez-ma ne dê quet an amzer da denna an tachou, mæs d'o starda muioc'h-mui, gant aoun na deuffe maximou, exemplou pe dangerou ar bed da drec'hi varhomp. *Non est tempus evellendi clavos, sed figendi.*

IV. Pebes exempl a garantez a ro c'hoas deomp hor Zalver adorabl en deiz eus e circoncision ! commanç a ra abred da scuilla e voad evidomp, o c'hortos e scuilla betec ar berad diveza var ar groas evit remission hor pec'hejou. Oc'h accomplissa e-unan lezen ar circoncision, e cench circoncision ar c'horf e circoncision ar galon, evel ma cenchas ar Sinagôg er guir Ilis, hac an amzer a rigol en amzer a c'hraç. Ar circoncision a c'houlén diganeomp ne gonsist mui o lemel un tâm eus a guic hor c'horf ; mæs o lemel eus hor c'halon quement a ell displijout da Zoue, evel an ourgouill, an avarisedd, al lubricite, ar gassoni, hac an oll viçou-all pere a ell hon ampech da antren e rouantelez an êe. Hor Zalver en deus græt gant abundanç quement a voa necesser evit hor savetei ; mæs goude quemen-se oll, ma n'en em sicouromp quet, e labourou, e boaniou, e oll c'hraçou a vezo inutil evidomp ! Pebes glac'har n'hor bezomp-nî quet, m'ar mancomp da ober mad hor silvidiguez ! Laqueomp evez, chetu dija meur a vloas tremenet, ha marteze collet evidomp ! penos e tremenimp-nî ar bloas-ma ? Silvidiguez hon ene eo ar vinien hac an douar roet

deomp gant Doue da labourat : mæs , m'ar le-
zomp ar vinien-se da vervel , el-leac'h caout
sourci anezi , e vezo troc'het ha taulet en tân :
ma na labouromp quet an douar-se , ne zavo en-
nan nemet a bep seurt louzaou fall hac e vezo
milliguet gant Doue : da lavaret eo , m'ar dispri-
somp hor silvidiguez , Doue a zilezo ive ac'ha-
nomp ; ha neuse souden , e cresco ar viçou hac
an techou fall en hor c'halonou , ha da heur ar
maro e vizimp taulet en tân evel ur c'hoad sec'h
hac inutil.

V. Evel ma voa ar c'hustum , el lezel ancien ,
da rei un hano d'ar vugale pa recevent ar circon-
cision , evel ma vez roet bremâ dezo pa recevont
ar vadiziant , hor Zalver a recevas , dre urz e
Dad eternal an hano a Jesus pehini a dleomp da
brononç gant respet , gant fizianç ha gant devotion.

1° Pa brononcer an hano a Jesus , pep tra ,
eme an abostol , a dle soubla en êe , var an
douar hac en ifern memes. An hano a Zoue ,
evel crouer , a so blasphemet en ifern gant an
dud collet pere a ro o mallos d'an deiz e pe-
hini e zint bet ganet ; mæs an hano a Zoue ,
evel Salver , da lavaret eo , an hano sacr a Jesus
a so eno memes respetet ha caret. O velet ar
groas deiz ar varn , e pedint ar menezioù d'o
golo , non pas dre zrouc eus hor Zalver , nac eus
an instrument-se a silvidiguez , mæs abalamour
n'o devezo tennet na profit nac avantach ebet eus
e bassion nac eus e varo. Naturel eo respeti un
hano pehini a ro da anaout penos an ini en doug
a aparchant eus a ur famill ar vrassa : en deus
græt oberou ar re gaëra : en deus e-unan meritou
ar re huella : hoguen an hano a Jesus a ro da

anaout penos hor Zalver a so-guir Doue, o veza ma zeo bet engeandret hac hanvet a bep eternite : *In splendoribus sanctorum ante luciferum genuit te... Quod vocatum est ab Angelo, priusquam in utero conciperetur.* Hanvou caer, c'hui pere a vez roet d'ar brincet pa deuont var an douar, disparisset dirac an hano a Jesus, rac ar re o toug ne dint bras nemet abalamour ma repræsantont an ini a zoug an hano a Jesus pehini a lavar e-unan penos ar rouanez a rên dreizan, ha penos o lezennou just, ne dint nemet ur squeuden eus e lezennou eternal : *per me reges regnant et legum conditores justa decernunt.* Caer eo dilivra ur vro eus a gaptivite un tyrant cruel ha barbar, mæs piou a ell compren peguer caer eo dilivra ar bed eus a esclavach an drouc-speret, evel ma en deus græt hor Zalver, hervez ma en ro deomp e hano da entent ? *Vocabis nomen ejus Jesum, ipse enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum.* Ne gaver quet ato ar vertuziou hac ar militou ar re huella e quichen un hano caer.

Alexandr, Cæsar, Trajan da bere an histor a ro an hano a brincet vras, a so bet c'hoas bras-soc'h dre o viçou eguet dre o vertuziou ; mæs an hano a Jesus a ro da entent an oll vertuziou hep an disterra imperfection : en effet, aroc recom-mandi un dra bennac d'ar re-all, Jesus er gra e-unan. *Cæpit Jesus facere et docere.*

2º An hano a Jesus a dleomp da brononç gant fizianç. Hor Zalver e-unan a lavar deomp penos petra-bennac a c'houlennimp digant e Dad en e hano, a vezo accordet deomp : goulennomp eta digant Doue hon ezomou en hano Jesus, evel ma c'houlen diganeomp ar paour an alusen en

hano Doue. Ar pardon, eus hor pec'hejou; ar victor var adversourien hon ene, ar graçou a silvidiguez, pep tra-oll a recevomp dre an hano divin-ma : *nec enim aliud nomen est sub cælo datum hominibus in quo oporteat nos salvos fieri*. Sant Per ha sant Paul o veza cavet ê porched an templ a Jerusalem ur paour-quez mac'hagnet a bed e vuez, a lavaras dezan : *Va Mab, n'hon deus nac aour nac arc'hant da rei deoc'h, mæs en hano Jesus a Nazareth, savit ha baleit*. O va Zalver, eme sant Bernard; hoc'h hano a so benvel qu's an eol teuzet : *oleum effusum est nomen tuum*. An eol-se a sclerâ, a vag hac a lipra pep tra : *lucet, pascit et ungit*; evel-se hoc'h hano santel en deus chasseet tevaligen an idolatriach, ha carguet ar bed eus a sclerigen ar feiz : beza ezeo ur vagadurez hac un nerz divin pere a zouten ac'hanomp etouez dangerou ar bed. An hano a Jesus, eme ar memes doctor, a so d'am guinou ur mêl an douça, d'am discouarn evel ur music ar c'hacra, ha d'am c'halon ur gontantamant pehini ne allan quet da rei da anaout : *Jesus mel in ore, in aure melos, in corde jubilus*. O Jesus, eme sant Augustin, bezit ato evidon Jesus, ha saveteit ac'hanon ! *O Jesu semper esto mihi Jesus et salva me !*

3° Prononç a dleomp an hano a Jesus gant devotion; devotion a sinifi devouamant : prononç an hano a Jesus gant devotion a sinifi er prononç gant carantez, gant anoudeguez-vad, resolvet da ober quement a c'houlén Jesus diganeomp. Hor Zalver en deus græt en tû-all da oualc'h evit hor zavetei; mæs biquen ne vizimp salvet, ma na fell quet deomp en em sicour hon-unan. Beza ez

eo en hon andret evel ur medicin carantezus pehini a bropos deomp peadra d'en em barea ; mæs ma na fell quet deomp quemeret digantan ar re-mejou a bere hon eus ezom na selaou e gomzou , e chomimp ato er stad a bec'het hac e varvimp ennan , siouas ! Beza ez eo ur prinç galloudus pehini , goude beza torret ar chaden eus hon esclavach ha roet deomp al liberte , hor c'honvi da vale var e lerc'h ; mæs , ma na fell quet deomp beza libr na sentiuous e vouez , e boan hac e labour a vezo inutil evidomp . Beza ez eo ur sclerigen gaer pehini a zesq deomp hent an êe , da lavaret eo , roet en deus deomp e c'hourc'hemen-nou hac e c'hraç , mæs an dud pere ne fallo quet dezo o miret , en em gollo anezo o-unan .

Courach eta , christenien ; an hano a Jesus a vezo lavaret deomp da brononç en hon amzer diveza , o veza ma zeo un arm an excellanta ; mæs ma na ouzomp quet er mania , e vezo un arm inutil evidomp , hac e renquimp lavaret d'ar belec ar pezh a lavare guechal David da Saül : ne ouzon quet en em zervichout eus an arm a roit d'in : *usum non habeo* . Pebes goal-eur evit an ini n'en devezo quet desquet prononç an hano santel-ma gant devotion , epad e vuez ! Dibot e raffe mad un dra , an ini n'er gra nemet a bel-da-bel , hac evel divar fae ; prononçomp eta alies an hano sacr a Jesus , ha bepret gant devotion , da lavaret eo gant santimanchou a garantez , a anoudeguezvad hac a fidelite ! O veza armet eus an hano-ma , na eller quet , eme sant Bernard , va ampech da antren en êe : m'ar leverer d'in penos ne vilitan quet beza recevet etouez ar zænt , me a respoñto penos Jesus en deus er militet evidon , ha penos

e c'houlennan beza recevet en hano Jesus ! rac-se n'em bezo aoun-ebet en heur ar maro , nemet e viot gueneen , ô va Zalver adorabl ! Russiet gant ho goad ha merquet en hoc'h hano , netra ne allo noazout d'in : *non timebo mala quoniam tu mecum es.*

Gouël ar Rouanez.

Ar guer *Epiphania* a sinifi disculyadur , abalamour ma celebrer en deiz-ma tri myster bras e pere Jesus-Christ a zisculyas e c'hloar hac en em roas da anaout evit guir Doue. An tri myster-se a so : adoration ar rouanez , hadiziant hor Zalver gant sant Iañ e rifyer Jourden , hac e viracl quenta dre behini e cenchas an dour ê guin , en eured Cana e Galilee. An deiz-ma a so hanvet ive *Gouël ar Rouanez* , abalamour , da guêver an deiz a hirio , tri roue eus an Oriant a deuas da adori ar Mabic Jesus er c'hraou a Vethleem , oc'h heuill ar stereden nevez pehini a aparissas dezo hac o c'hunduas betec ar c'hraou-se e pehini e rejont d'ar c'hrouadur divin tri seurt præsanchou : rei a rejont dezan aour , myr hac esanç. Dre an aour pehini a zervich da baëa an tribut , en anavezent evit roue : dre ar myr pehini a bræsereus ar gorrupcion , e teuent d'en anaout evit den ; ha dre an ezanç , pehini a so imach ar beden , e roent da anaout penos er c'hemerent evit guir Doue.

Hirio eta e tleomp trugarecât an Autrou Doue , a greiz hor c'halon , da veza het hor galvet , e personach an tri roue-se , da gaout an anoudeguez a Jesus-Christ , ha da veza christenien eus a bayaned ma voa hon tud goz guechal. Doue ne

voa anavezet neuse nemet er Judee : *notus in Judæa Deus* ; ar Yuzevien a oa hepquen e bobl particulier : int-y, eme an abostol, a voa ar vezen en devoa choaset : mæs ar brancou eus ar vezen-se o veza deut da veza fall, nî a so bet greffet, en o flaç, var ar batriarc'het, ar brofetet hac an oll dud just eus al lezen ancien pere a so bet cavet-mad, hac a so corf ar vezen mysterius-se. Pebes bonor beza deut eus a goat sauvach ha distter da veza brancou eus ur vezen gaer destinet da orni palæs Roue an êe ! pebes graç beza bet galvet eus a devaligen an idolatriach da sclerigen ar feiz ! pebes faver beza deut, eus a esclaved d'an drouc speret, da veza guir vugale da Zoue, breudeur da Jesus-Christ, templou beo d'ar Speret Santel, heritourien eus a rouantelez an êe ! O ene christen, anavezit an huelder eus ho renq, ha ne rit netra a guement ne ve quet dîn ac'hanoc'h ! *O christiane, agnosce dignitatem tuam.* O va Doue ra viot meulet ! ô va c'halon, ô va ene, meulomp assemblez an Autrou souverain ! ra deui an êe, an douar hac an oll draou crouet d'er meuli assemblez gueneomp ! *Benedicite, omnia opera Domini, Domino !*

Consider, ô va ene, penos e tleomp imita feiz ha courach an tri roue, o veza hon-unan sourcious da ober mad hor silvidiguez, o veza aquetus da vont prontamant ha gant joa, en despet da hirder an hent, d'hor parres d'an ofiç divin, sulgouel, evit adori Doue hac offr dezan an aour eus hor c'harantez, oc'h e garet dreist pep tra ; ar myr eus hor soufrançou, oc'h anduri a gallon-vad, abalamour dezan, quement seurt poan a stourmo ouzomp ; an ezanç eus hon devotion, oc'h

oc'h e bedi devotamant d'hor sicour... An tri roue a reas a galon-vad ho fræsanchou da Jesus: evel-se, ô va ene, e tleomp ive beza liberal en e andret ê personach ar paour... Doue e-unan a avertissas an tri roue da zistrei d'ar guær dre un hent-all evit tec'het diouz Herodes pehini a voa oc'h o gortoz : ô va ene, evel-se eo e tleomp mont pelloc'h e-treze hor bro pehini eo an êe, dre un hent-all control da hent ar pec'het, el-leac'h ma ema an drouc-speret oc'h hon deport evit hor c'holl! O va Doue, roit d'in ar c'hraç da vale en hent eus ho gourc'hemennou pehini eo an hent a gundu d'ar vuez eternal!!!

Purification ar Verc'hes.

hanvet

GOUEL MARIA AR CHANDELOUR.

An gouel a hirio a gompren daou vyster bras: purification ar Verc'hes sacr ha præsentation hor Zalver en templ. Raporti a raimp an histor eus an daou vyster-ma, ha goude e raimp ur reflexion-bennac var ar c'henteliou-caer a rcont deomp.

I. El lezen ancien e oa ordrenet d'ar groa-guez goude beza laqueet o bugale er bed, tremen ur certen amzer hep touch eus a netra a guement a vize bet consacret da Zoue, hac hep mont d'an templ; er stad-se e tremenent daou-uguent devez pa o dize ganet ur mab, ha pevar-uguent pa o divize ganet ur verc'h: goude an termen-ma, ar vam en em bräsante en templ, hac a offre da Zoue un oan evit e drugarecât da veza he dilivret a boan, hac ur goulm yaouanq evit he fec'het, da lavaret eo, evit an difen a rê dezi al lezen,

G

d'en em bräsanti e public. Ma ne alle quet ar vam
offr un oan, abalamour d'he faourentez, e tleie
offr diou zruzunel pe diou goulmic vian : *par
turturum aut duos pullos columbarum*,

Ouspen ar zerimoni-ma pehini a voa evit ar
mamou e general, e voa ive un all evit ar vibien-
ëna e particulier. Ar re-ma a dleie beza præsanter
en templ ha consacret da Zoue dre ar veleguyach,
pe autramant prenet a bris arc'hant, o veza ne
vize choazet nemet ar vugale eus a dribu Levi èvit
servich an templ. Doue en devoa ordrenet da
Voyses avertissa ar bobl a Israel penos e tleie dis-
partia evitan ha consacri dezan ar frouez quenta,
quen eus an dud quen eus al loened, evit rei
deomp da anaout e vestroniach var guement-so,
hac ar miracl en devoa græt o squei a varo ar
vibien-ena eus an Ægypt, evit dilivra e bobl.
Sacrific ar re baour eo ar sacrific a offras ar Ver-
c'hes sacr evit-y e-unan, hac evit he Mab divin:
evel-se, eme sant Bernard, e voue prenet gant
goad al labouced an ini a dleie e-unan prena ar
bed gant e voad ! Dont a rai an amzer e pehini
n'en em offro mui en templ d'e Dad eternal etre
divrec'h Simeon, mæs etre divrec'h ar groas var
menez Calvar, evit disquez e varv evit ar bed-
oll. Ar sacrific quenta eo sacrific ar mintin pehini
a offr e commançamant e vuez, hac a so dou-
çoc'h : an eil a vezo sacrific ar pardaez pehini a
offro e fin e vuez hac a vezo cals brassoc'h ha
cruelloc'h : cousgoude dre e volontezez franq eo e
c'hostr an eil hac eguile : *oblatus est quia ipse
voluit*. O va Zad, emezan, ar victimou eus al
lezen ancien ne blijent quet deoc'h, cetu ama ur
victim nevez, un hosti beo : disposet ac'hanon

hervez ho polontez, deut oun da effaci pec'hejou ar bed ha da satisfia d'ho justic'! *Holocaustomata pro peccatis non tibi placuerunt, tunc dixi: ecce venio.*

Epad cerimoni ar burification, an den santel Simeon da behini Doue en devoa roet an assuranc' secret penos ne varfje quet heb beza guëlet ar Messi, a deuas dre inspiration en templ, hac a anavezaz penos ar Verc'hes sacr a voa mam da Zoue ha penos ar c'hrouadur a bräsante a voa Redemptor ar bed, gortoet abaoe queit amzer ha desiret gant quement a ardor. Neuse Simeon sesiet gant un transport a garantez, a joa hac a anoudeguez vad, en ur guemeret ar c'hrouadur etre e zivrec'h, a lavaraz : *Disposit brema, ó va Doue, eus ho zervicher hac e lezit da vont e peoc'h; mervel a rin contant pa em eus guelel an ini hoc'h eus digacet evit redemption ar bed!* Goude-se oc'h en em adressi d'ar Verc'hes, e tisclerias dezi penos e Mab a vize controliet var an douar, ha penos he c'halon e-unan a vize mantret a c'hlac'har, ha treuzet evel gant ur c'hlêze a boan. Ar Verc'hes sacr en em zoumetas dabep tra gant ur resination barfet da volontez Done, en ur adori an dessin en devoa quen varnezi e-unan, quen var he mab benniguet.

Etre ma parlante an den coz Simeon eus a galiteou divin hor Zalver, eus ar poaniou a dleie da anduri, hac eus a c'hlac'har e vam benniguet, ur c'hreg, hanvet Anna, oaget a bevar bloas ha pevar-uguent, anavezet dre he finigennou-bras, ha dre ar zantelez eus e buez a behini e tremene an darn-vuia en templ, en em gavas leun a joa, ha carguet a speret Doue evel Simeon, e com-

manças ive da raporti quement a ouie da anaout var zujet ar Messi.

II. Greomp hon-unan ur reflexion bennac var gundu ar pevar bersonach santel a here e parlant deomp an Aviel hirio, ha profitomp eus ar c'henteliou caër a recevomp diganto. 1° Hor Zalver Jesus ne dê bet crucifiet nemet var menez Calvar, mæs jamæs ne dê bet hep croas, abalamour ne dê bet jamæs hep avanç an ouvraich important eus hor silvidiguez; ar roue carantezusma en deus ato songet e mad e bobl: ar midicin bras-ma a so bet ato occupet eus a glenved e dud. En em offret en devoa d'e Dad eternal en ur zont var an douar, mæs hirio en em offr dezan a nevez publicamant, en un oad tener, hep partach hac evit hepret. *Publicamant*: Beza ez eus cals, siouas! perè ne gredont quet ober profession eus o feiz, meuli Doue na miret e lezen dirac an dud; aoun o deus da glêvet trous, da veza goapeet ha dispriset, hac ar resped humen a zalc'h anezo hep ober o deveriou evel guir gristenien: ar re-mâ a dle crêna o clevet hor Zalver o lavaret penos ne anzavo quet dirac e Dad, ar re n'o devezo quet ên anzavet dirac an dud: crênâ a dleont c'hoas o consideri cundu ar zænt e general, hac e particulier cundu ar verzerien pere o deus scuillet o goad, evit renta publicamant testeni d'o feiz... *En un oad tener*: a vianic eo e tleomp en em rei da Zoue: ar prividi eus hon ræson, evel eus a bep tra, a dle beza dezan, rac quement mad hon deus a so digantan. Petra lavarrempeus a ur fermour pehini ne rofe d'e autrou nemet ar restajou eus e eost? Allas, ar re ac'hanomp a ziffer d'en em rei da Zoue, a so

henvel ous ar fermour fall-ma ! Rei a reomp ar greun mad , hor yaouanquis , al loden vella eus hor buez , d'ar c'hiq , d'ar bed , d'an drouc-speret , ha ne fell deomp rei da Zoue nemet ar greun treud ha fall , hor c'hozni , ar blaveziou diveza eus hor buez ! Allas , abred eo e tleer remedia da ur c'hlêved dangerous ! abred eo e tleer moug a un tân goal ! abred eo e tleer plega ur blanten ; en em stumi da zesqui ul langach estranjour !... *Hep partach* : Da Zoue e zomp antieramant corf hac ene , ha dezan e tleomp beza ive hep partach-ebet , couls hac hon oll oberou : oll frouez ar vezen a so d'he mæstr , evel ma zeo ar vezen e-unan. Na eller quet , eme hor Zalver , servicha daou vestr assamblez , Doue hac ar bed. Ma plichfen d'an dud , eme an abostol , ne veçzen mui servicher da Jesus-Christ. Hor Zalver en em offr antieramant hirio evidomp d'e Dad eternal : en em offret en deus evidomp antieramant var ar groas , ha bemdez en em ro deomp antieramant er sacramant sacr eus an auter ; perac eta , eme sant Bernard , n'en em hastit quet ive hoc'h-unan d'en em rei antieramant da Zoue ? Petra sinifi ar boan-se hoc'h eus , o tistaga ho calon eus a zerten pec'hejou ? An hini a dôr al lezen en ur poent , eme an abostol sant Jacques , a ra aoualc'h evit en em goll. Poan hoc'h eus , eme c'hui , oc'h en em zizober eus an tech fall-se , hennez eo ho pec'het mignon : ar c'hostez-se eo ho costez sempl : destumit eta hoc'h oll nerz evit ampech hoc'h adversourien da antren dre eno en ho calon : evel-se habitantet ur guær a gaç ar moia a zicour varzu an andrejou simpla eus o mogueriou evit gallout o dioual. Ur roue a Syrie ,

a behini e parlant ar Scritur, var ar poent da ober brezel da Achab, roue a Israel, a ordrenas d'e oll officerien teuler ho oll birou var Achab hepquen; evel-se ive ordrenit da oll buissançou hoc'h ene, d'ho memor, d'hoc'h ententamant, d'ho bolontez attaquì ho pec'het a habitud, ar roue eus hoc'h oll viçou, ho defaut brassa: ur veac'h m'o bezo discaret he-ma, ar re-all a guezou hep dale nebeud ha nebeud... *Evit bepret: Ne dê quet aoualc'h beza fidel da Zoue epad ur pennad amzer, red eo beza ato fidel dezan: ar re-companç a zo e pen ar veac'h, hac ar gurunen e fin ar brezel. Cals a heuill hor Zalver var menez Thabor hac a zilez anezan var menez Calvar: da lavaret eo, tals a dud, eme levr an Imitation, a gar Jesus etre ne erru affliction-ebet ganto: rei a reont dezan neuse mil veuleudi ha mil venos, mæs murmuli, hac en dilezel a reont pa vezont controliet gant ar bed, pe autramant pa erru ganto un goal-heur bennac. Allas! peguer bian eo an niver eus ar re a servich Doue bepret hep en em glasq o-unan e netra? Cousgoude, den ne vezo salvet nemet guir zervicherien Doue pere o devezo perseveret betec ar fin.*

2° Ar Verc'hes a ro deomp, er myster-ma, ur guentel gaer a oboissanç. N'he deus nemet ur mab, hac evit oboissa d'al lezen, e consacr anezan a galon-vad da Zoue. Anaout a ra an urzou rigolius eus an êe, cousgoude dre un effort eus ar gourajussa oboissanç, e consant ê vè he mab sacrificet evit redemption ar bed. Jesus en devoa observet lezen ar circoncision, daoust-ma en em laquee evel-se e renq ar bec'herien; Mary, fidel da vâle var roudou he mab, a observ ive lezen ar

burification. Goulen a alle, eme sant Bernard : perac ne antrein-me quet en templ, me pehini am eus douguet, ganet ha maguet mæstr an templ : *Cur non ingrediar templum, quæ peperî Dominum templi ?* Mæs nan ; mont a ra da offr he mab unic da Zoue, e dad, evit ma disposo anezan hervez e volonte. O tra admirabl ! o myster, o Doue, guele a ran oc'h avanç varzu an templ rouanez an oll vertuziou, hac etre he divrec'h mæstr an oll lezennou just ! Templ sacr a Jerusalem, lezit ho torojou da zigueri franq evit receo Redemptor ar bed hac e vam santel ! Ar vam hac ar mab en em zoumet da lezennou a bere e oant exant ; mæs nî, pe seurt digareou ne glascomp-nî quet evit en em zispanci eus a lezen Doue da behini ez omp obliget ? Mary a guz muia ma ell he c'halite a Verc'hes hac a vam da Zoue ; mæs nî, ne fell quet deomp beza quemeret memes evit ar pezh ma zomp en effet, da lavaret eo, evit tud fragil ha pec'herien !

3° An den coz Simeon goude beza bet an heur-vad da velet ar Messi, a ra da Zoue, a greiz e galon, ar sacrific eus e vuez : mæs nî, daoust d'ar graçou-caer a recevomp, ne fell jamæs deomp souffr na quitaat ar vuez-ma pehini a so cousgoude leun a zangerou ar re vrassa evit ar silvidiguez. Petra da songeal ha da lavaret eus a vugale ur roue, pere en em ruill e pep seurt disurzou, hac en em blich en ur vro estranjour pell dious o zad, petra-bennac ma c'houzont e tleont rên assamblez gantan ? Nî eo ar vugale foll ha dinatur-se : huanadomp eta varzu hor bro pehini eo an êe, ha leveromp alies da Zoue, a greiz hor c'halon evel an abostol : *piou a zilivro ac'hanon-*

me eus ar c'horf-man a varo? Piou a doro ur chaden pehini am dalc'h c'hoas pell diouz Jesus! Piou a roi d'in-me diou-ezquel, evel d'ar goulm, a lavare ar profet David, evit ma c'hallin nigeal en ée, hac en em reposit pelloc'h e Doue!

4° Ar c'hreg ancien, Anna a behini e parlant an Aviel, a ra ive da Zoue ar sacrific eus a joa ar bed, evit en em rei antieramant d'ar binigen, ha d'ar gontemplation eus an traou spirituel: perac na heuillomp-nî quet he exempl, hervez hor gallowd? Da viana, mortifiomp hon oll vemprou dre garantez evit Doue, hervez an avis a ro deomp an abostol! Pebes goal-heur evidomp, m'ar bez hor c'horf caus deomp da goll hon ene! certain, beza ez eo e brassa adversour, petra-bennac ma oar erfad penos oc'h he c'holl, en em gollo ive e-unan. Evit gallout en em bræservi, ha proculi mad hon ene, præferomp evel ar c'hreg santelma, ar joa a ro an traou cœlestiel da blijadurezou ar bed: Evit eus ho punç, eme ar fur Salomon, ha quemerit ho tour eus ho feunteun: *bibe aquam de cisterna tua*: dre ar c'homzou-ma ar Speret Santel a gouvî ac'hanomp da bræferi plijaduresou hon ene d'ar re hor c'horf. Joa ar re a servich ar bed a so væan ha distrempet gant cals a boan; en effet, a cavet hoc'h eus-hu biscoas ur guir joa etouez ar plijadurezou terrien? Goude beza constantet hoc'h inclinationou direglet, a c'hui a so biscoas en em gavet contant hoc'h-unan? O va Doue, en ordrenet hoc'h eus hac erruont a ra penos ar pec'her a gav en e bec'het ar boan memes eus an drouc a ra! An everien, an dud debauched ha libertin a ne zisprisont-by quet ar re a bec'h evelto, ha memes assamblez ganto? Pe

seurt joa a ell rên ê calonou troublet gant ar remorchoù eus a ur goustianç coupabl ! Er c'hontrol, servich Doue a so douç : an douçter a sante ar zänt en oräson , a roë dezo un dic'hout bras evit plijaduresou ar bed. Doue a garg a gonsolationou coelestiel ar re a zervich anezan a galonvad ha gant fidelite ! Clêvit sant Paul , sant Laurant , sant Frances Xavier hac un niver incomprenabl a zänt-all , o parlant eus ar joa hac eus an douçter a zantent etouez ar brassa poaniou hac ar brassa trubuliou ! essait hac e velod hoc'h-unan peguen douç eo servich Doue , ar guella eus an oll vistri , hac an tenerra eus an oll dadou !

Ar gouel-ma a so hanvet ive , gouel ar *Chandelour* , pe gouel ar Goulou , abalamour d'ar goulou a vez benniguet da guever an deiz-ma. Ar goulou-se a repräsant Jesus-Christ , guir sclerigen ar bed , hac a dleomp da zerc'hel ha da zouguen gant ar memes santimanchou a anoudeguez-vad ma tougue an den santel Simeon , hor Zalver etre e zivrec'h ; repräsanti a reont ive an exempl vad a dleomp da rei an eil d'eguile , hac an tân eus ar garantez divin pehini a dle chom ato ellumet en hor c'halonou.

(*Jesus cavet en templ. Pempet myster eus ar chapelet a joa. Aviel ar sul quenta goude ar Rouane.*)

Var ar Septuagesim pe amzer an Ened.

Aa guer *Septuagesim* a sinifi dec ha tri-uguent , abalamour ma ez eus ive adalec ar sul-ma dec devez ha tri-uguent betec fin Pasq , pere a repräsant an dec vloas ha tri-uguent ma voue ar bobl

a Israel e captivite e Babylon, e punition d'an of-
 fançou bras o devoa græt da Zoue. Nî a dlê ive
 epad an amzer-ma queuzia d'hor pec'hejou evit
 ma vizimp dilivret eus a esclavach an drouc spe-
 ret, ha laqueet, evel ar bobl a Israel, el liberte
 eus a vugale Doue, da lavaret eo, en e c'hraç dre
 voyen ur Pasq-mad; en hevelep sæçon-ma c'hal-
 lor lavaret ac'hanomp da fin Pasq, ar peç
 a leverer o commañç an oferen da sul ar *C'hasi-
 modo: Quasi modò geniti infantes*: penos e vi-
 zimp henvel neuse ous a vugaligou nevez ganet,
 o veza neteet diouz hon offançou dre ar binigen,
 evel ma vez neteet ar vugaligou diouz ar pec'het
 originel dre ar vadiziant pehini a vize roet gue-
 chal solanelamant da Basq.

Dre an dec devez ha tri-uguent-ma a binigen pe-
 re a gommanç hirio, eo repræsantet deomp ive an
 amzer eus a vuez an den pehini n'ê da nemeur en
 tu-all da zec vloas ha tri-uguent pa ouffe mont
 hirra, evit rei deomp da entent e tleomp tremen
 hor buez en ur binigen continuel. O va ene, be-
 zomp eta sourcius da offr alies hor c'halon da
 Zoue, d'e hedi, da viana diouz ar mintin, da
 greis-deiz ha diouz an nos, hac aroc quemeret
 hor pred: offromp dezan hor songesonou, hor
 c'homizou, hon oberou, hon oll labourou hac
 hon oll boaniou quen spirituel quen corporel: ne
 reomp netra control d'e lezen santel: recevomp
 gant joa pep tra eus e zourn, ar boan evel ar bli-
 jadur, ar goall-fortun evel ar fortun-vad, an
 adversite evel ar brospèrite, ha meulomp anezan
 e pep amzer: greomp bemdez ur vortification-
 bennac a gorf hac a speret evit antreteni en hor
 c'halon, ar regret da veza offancet Doue. Evit

hon exhorti da guemen-se, an Ilis a zilez he c'hanticou a joa, evel an *alleluia*, hac a guemer ornamanchou violet pere a sinifi ar binigen.

Cetu eta, ô va ene, daou vanyel savet hirio, ini ar bed hac ini Jesus-Christ! Banyel ar bed a so ur banyel a joa, mæs eus a ur joa pehini a dremenno hep dale, hac a vezo cenchet en un dristidiguez pehini n'he devezo fin-ebet!... Petra da songeal eus an ini en em ruill er fanq var digarez ma tosta ar poent e pehini e c'hallou en em ne-taat? pe eus an ini a gresq e glênvêd e pep fæçon, var digarez e tosta an amzer e pehini e vezo possubl dezan en em barea? Cetu a ze comportamant bugale ar bed, pere en deizioù-ma, var digarez ma tosta an amzer fasq, en em ruill er fanq eus a bep seurt pec'hejou, hac a vuntr e pep fæçon o eneou, oc'h o zouilla dre ar viçou ha dre ar follenteziou ar re horrupla.

Banyel Jesus-Christ savet hirio gant an Ilis dirac daoulagad he bugale, a so ur banyel a dristidiguez, mæs eus a un dristidiguez pehini a vezo cenchet en ur joa pehini ne vezo biquen la-met digancomp, abalamour ma dle beza eternal. Soudardet da Jesus-Christ, anavezomp hor banyel, ha combatomp oc'h e heull: Jesus a bromet deomp ar victor, ha goude ar victor ar gurunen a behini ar privilach a so an immortalite. Poan hon devezo evit guir, fouilla a ranquimp an douar; mæs caout a raimp un tenzor ar preciousa; douguen a ranquimp pouez an deiz hac an domder, mæs Jesus e-unan a vezo hon recompanç. Labouromp ha goëloomp gant Jesus er bed-ma, evit gallout en em reposi hac en em rejouissa gantan er bed-all!

**Evit merch'er al Ludu , var zertimoni an
deiz.**

GUECHAL an Ilis en em zerviche eus ar zertimoni-ma evit lacat e pinigen ar bec'herien pere a espere da reconcilia da Basq; mæs brêma en em zervich anezi en andret an oll gristenien quen pec'herien , quen re just , pere en em bräsant da receo al ludu pehini a so ur repräsentation eus an humiliation hac eus ar binigen. Goude beza ben-niguet al ludu e vez laquêt anezan var hor pen, en ur lavaret da bep-unan ac'hanomp : Ho pezit sonch , ô den , penos-ne d'oc'h nemet poultr ha ludu , hac e tistrood a nevez e poultr hac e ludu. *Memento , homo , quia pulvis es , et in pulverem reverteris...*

Endra vior o venniguen al ludu , goulennid ur galon contristet ha bruzunet munut evel al ludu , gant ar c'heuz da veza pec'het : goulennit c'hoas ur guir doujanç rac jujamanchou Doue , rac an doujanç-se eo ar gommançamant eus ar furnez hac eus ar binigen gant pere e voue sesiet ar bobl a Ninivez , pa en em c'holojont a ludu evit apesi coler Doue. Considerit al ludu evel un habit a gaoun pehini a laqueer deoc'h , abalamour d'ho pec'hejou pere o deus lamet digant hoc'h ene huez ar c'hraç : songit er maro etre ma vezo ar beleç o rei al ludu , ha bezit sonch penos ho corf a vezo hep dale cuzet dindan an douar , flastret gant an treid ha debret gant ar prêved. Neuse e velot , penos ar vuez-ma oll ne dê nemet vanite , ha penos guir furnez an den a gonsist o tistaga e galon eus an traou crouet , o veva e doujanç Doue , o viret mad e c'hourc'hemennou ha re e

Ilis, oc'h ober pinigen hac oc'h en em bræpari bemdez d'ar maro.

Epad ma vior gant an ofiç, poënt-pe-hoënt, lennit unan-bennac eus a bedennou ar maro ha recevit al ludu evel ul lizer pe ur merq pehini a ro Doue deoc'h evit hoc'h avertissa a nevez penos e rencot hep dale comparissa dirazan evit heññ barnet, hac en em laquit guella ha quenta ma ellod, er stad e pehini e carfac'h beza cavet neuse. O va ene, hezomp sonch penos daou hent hep-quen a gundu d'ar barados, hent innoçanç ar vadiziant, hac hent ar binigen : allas, hor pec'hejou o deus serret ouzimp an hent quenta, ne chom eta gueneomp nemet hent ar binigen, pehini evit guir a so diaz ha stric, mæs goude tout, ar zænt o deus baleet dreizan ; baleomp var o lerc'h gant courach, repos a raimp en eternite. O veza bet ar goal-eur d'en em goll er mor eus ar pec'het, ne chom mui gueneomp nemet ar hinigen, pehini eo ar planquen unic a ell c'hoas servichout deomp evit erruont er porz eus hor silvidiguez eleac'h na vezo mui na tempest, na danger-ebet. O veza coëzet, dre ar pec'het, en ur c'hlenved mortel, ne chom gueneomp, evit en em barea, nemet ar hinigen, evit remed... Meulomp Doue eus e vadelez, hac en em zervichomp gant joa ha gant anoudeguez-vad eus ar planquen hac eus ar remed-ma, evit caout ar vuez eternal. (*Epad ma distribuer al ludu, e c'haller cana : Songit, den abuset.*)

**Evit ar guener quenta eus ar C'horais .
var amzer ar c'horais.**

Ar C'horais a so ar c'huec'h sizun-anter , pe an daou-uguent dez aroc Pasq. Consideromp evit petra eo bet instituet ar c'horais , peguen avantajus eo evidomp , ha penos e tleomp e dremen.

I. Amzer ar c'horais a so bet instituet gant an Ilis : 1° evit enori ar yun a zaou-uguent devez hac a zaou-uguent nosvez , a eure Jesus-Christ en desert : intantion an Ilis eta eo ma teuimp d'en em occupi eus a Zoue , d'er pedi alies , hervez exempl Moyses , Elias hac hor Zalver e-unan , pere a so bet en em dennet eus a douez trous ar bed evit ar memes sujet , e spaç a zaou-uguent dez , hep dibri nac eva hed an amzer-se. M'ar d'oc'h servicher-mad , e tleit en em c'hlorifia da heuill exempl ho mæstr , hervez ho galloud , ha m'ar d'oc'h christen mad , grit guella ma c'hellot , eme sant Ambroas , ar pezh en deus græt Jesus-Christ.

2° Amzer ar c'horais a so bet ive instituet evit ma rajemp pinijen eus hor pec'hejou. Allas pe guellies a bec'het ne gometit-hu quet bemdez , dre sonch , dre gomz , dre oberou pe dre vanca-manchou ? Hoguen , ur pec'het a vilit ur boan pehini a rencomp da souffr er bed-ma pe er bed-all : mæs poaniou ar bed-ma a so ber ha dister , ha poaniou ar bed-all a so hir ha grius ; greomp eta pinigen er bed-ma , eme sant Augustin , evit gallout beza espergnet er bed-all. Evit hon exhorti da guemen-se eo e laca an Ilis un tamic ludu var hor pen , en ur digaç deomp da sonch eus ar maro.

3° Amzer ar c'horais a so c'hoas instituet evit hor præpari da celebri erfad ar memor eus a bassion, eus a varo hac eus a resurrection hor Zalver. Ar binigen a so ur remed excellant evit parez hon ene, hoguen n'en deus amzer ebet, eme sant Leon, e pehini an ene a dle beza guelloc'h disposet eguet en amzer e pehini e celebromp ar brassa mysteriou eus hon religion. Ar gommunion a reomp da Basq a so ur sourcen a bep seurt graçou, mæs ret eo, eme sant Jerôm, en em bræpari mad evit o receo hac evit profitta anezo. An den, eme an abostol, a renq en em burifia hac en em amprou e-unan aroc dibri eus ar bara cœlestiel-se: *probet autem se ipsum homo*: bezomp eta recours d'ar binigen pehini a roi ar maro d'hor pec'hejou hac ar vuez d'hon ene!

II. Consideromp bremâ peguen avantajus eo evidomp an amzer santel eus ar c'horais. Ar yun a so ur voyen excellant evit evita ar pec'het, o veza ma zeo nerz an ene: evit bale mad en hent eus va silvidiguez e castian va c'horf, eme an abostol, dre al labour, an naon, ar sec'het hac ar yun. Heuillit exempl sant Paul, castiit ho corf evit en ampech d'en em revolti a enep hoc'h ene. Ul loën direis, eme sant Augustin, a vez soupleet dre'r fatig ha dre'r yun: ho corf a so ho brassa adversour, mar re vaguit anezan, ne viot quet evitan, ho teuler a rai en abymou eternal.

Ar yun a so ive ur voyen d'en em reconcilia gant Doue: an ene o veza goloët eus a lorgnez ar pec'het, n'he deus remed-all-ebet, nemet ar binigen: o veza quemeret an hent franq, e ranq cench a hent, ha quemeret a nevez an hent stric, pehini eo hent ar binigen. Ar yun a so er fin, ur

guir voyen da satisfia da justic Doue. Goude ma en deus an den pænitant obtenet ar pardon eus e bec'het hac ar remission eus ar boan eternal, e chom c'hoas gantan da satisfia da justic Doue dre boaniou temporel, er bed-ma pe er purcator: n'en deus nemet Doue hac a ell anaout pe seurt satisfaction a c'houlén e justic digant ur pec'her: o c'hui eta pere hoc'h eus cometet quement a bec'hejou, guëlid peguer precius eo amzer ar binigen evidoc'h, ha satisfid da justic Doue, o vale gant joa dre an hent-se, varlerc'h ar roue David pehini, o veza recevet ar pardon eus e bec'het, a vevas er binigen betec fin e vuez; varlerc'h Mary Ægyptianes pehini, goude he c'honversion, en em dennas en desert evit ober pini-gen; varlerc'h santes Pelagia hac an darn-vuia eus ar zænt pere a so bet quer bras pænitantet, ha cousgoude quer bras servicherien da Zoue.

III. Penos e tleomp-ni tremen an amzer zantel-ma? Oc'h en em lacat e stad-vad m'ar rebech hor c'houstianç un dra-bennac deomp: o vont da goëss e commançamant ar c'horais evit ma vezo agreaploc'h da Zoue hor yuniou hac hon œuvrou-mad eus a bere e colfemp ar milit ma veç-zemp e stad a bec'het marvel; oc'h offr gant muïoc'h a acquet, hor pedennou, hon labour hac hor poan da Zoue; o rei alusemou brassoc'h, ha non pas o yun evit espergn; oc'h azista devotamant da sul ha da ouël en ofiç parres, er zermou hac en instructionou.

Quement so deut en oad a ur bloas-varnuguent a so obliget da yun, dindan boan a bec'het marvel, nemet infirmite, paourentez, pe labour rust ha necesser, pe ur ræson-all bennac legitim

o excuse, hervez avis o fastor pe ur c'hoëssour prudent. Ma na eller quet yun bemdez, e tleer da viana caout ar volonte d'en ober : yun muia ma eller, en em vortifia bemdez dre ur brivation-bennac e plaç ar yun, hac ober pedennou hir-roc'h. Dreist pep tra e tleomp yun a bec'het : yunet hon eus, eme ar Yuzevien, ha n'oc'h eus quet sellet a druez ouzimp, ô va Doue ! *Jejunavimus et non aspexisti*. Ia, eme Zoue, mæs ho polontez ne voa quet conform d'am ini : vabolon-ter eo ho santification, ha c'hui en amzer ma yunac'h, a veve er memes dizurzou : hac hennec eo eta ar yun a c'houlennan-me ? *Nunquid tale est jejunium quod elegi* ? Yunid, mæs ive torrid ar chaden pehini ho talc'h e captivite ar pec'het : *dissolve colligationes impietatis* ; neuse e criad varzu-ennoun, ha me a responent deoc'h penos ex-oun præst d'ho sicour : *clamabis et dicet : ecce adsum*. Ar yun, eme sant Leon, a dle caout evit esquel ar beden hac an alusen : red eo d'in eta, epad an amzer santel-ma, en em zervichout eus ar moyenou-se a silvidiguez ! O va Doue, roit d'in ar c'hraç da accomplissa ar resolution a guemeran en ho præsanç da ober pinigen, da bedi a greiz va c'halon, ha da ober an oll aluzennou hac an oll œuvrou-mad a vezo em galloud !

**Evit an eil guener eus ar C'horale, var
bemp goull hor Zalver.**

Aviel ar meurs Fasq.

**Evit an drede guener eus ar C'horais, var
an devotion d'ar Grucifi.**

AN hini a studi mad ar grucifi ha passion hor Zalver a ra ur studi an agreapla da Zoue, hac ar profitapla evitan e-unan : rac hor Zalver a fell dezan hor bê ato en hor speret ar sonch eus e bassion hac eus e varo. Evit-se eo en deus bet instituet ar sacrific santel eus an oferen, hac en deus bet lezet gueneomp e gorf hac e oad precius er sacramant sacr eus an auter : *Offrit*, emezan, *quemen-ma é memor eus va fassion.... Quellies guech ma tepro d'ar bara-ma pehini eo va c'horf, ha ma c'hevod ar c'halir-ma pehini eo va goad, e c'hanonçot va fassion ha va maro*. Evit ma hon devezo memor eus a bassion hac eus a varo hor Zalver, eo e fell d'an Ilis ato cunduet gant ar Speret Santel, e vê croaziou en he oll ornamanchou, ha var bep auter, pa offerer ar sacrific divin ; evit-se ive e laca sevel croaziou er placennou, er c'hroas-henchou hac en andrejou muiahentet. En effet, ar grucifi a zesq deomp anaout justic Doue hac e garet, hon instru hac hor c'hon-sol e pep rancontr hac e pep amzer.

1° Ober a ra deomp anaout justic Doue : pa gonsideran ar chafodou savet gant justic ar bed, e velan ive criminaled condaonet da vervel varnez : mæs militet o devoa ar maro abalamour d'ho zorfejou. Pa gonsideran an ifern, e velan, gant daoulagad ar feiz, un niver-bras a dud etouez un tân pehini ne varvo jamæs ; mæs en em revolti o devoa græt alies a enep un Doue just hac eternal : an traou-se oll, peguer spontus bennac ma zint,

ne estounont quet ac'hanon : mæs pa gonsideran ar grucifi, peguen terruble seblant d'in justic va Doue ! netra ne ro d'in anaout guel ar greusded eus ar pec'hed hac ar poaniou-bras dleet dezan, egued ar guêl eus ar pez en deus græt Doue evit e effaci ! Rac piou a velan var ar grucifi ? Mab unic an Tad eternal, an objet eus e gomplesançou hac eus e garantez ! cousgoude e Dad ne dê bet quen rigolius en e andret, nemet abalamour ma voa en em garguet eus hor pec'hejou, ha m'en devoa an aparanc a bec'het. Tostait, ô va ene, ha considerit Jesus crucifiet ! *Gouliet eo, eme ar profet Isaï, abalamour d'hon offançou : bruzunet eo bet e gorf, abalamour d'hor c'hri-mou : maro eo, eme an abostol, abalamour d'hor pec'hejou.*

2° Ar grucifi a zesq deomp caret Doue : penos chomp hep caret an hini en deus scuillet e oll voad, evit rei deomp ar vuez ! Sant Bernard, o consideri gant daoulagad ar feiz, hor Zalver mailluret hac astennet er c'hraou à Vetthem, a lavare : pebes mouez o deus maillurou, craou ha memprouigou ar mabic Jesus ! *Clamant panni : clamat præsepe : clamant infantilia membra.* Mæs peguement elocantoc'h ne dê quet evit ur galon gristen, an imach eus a Jesus crucifiet ! E zaëlou, e huanadou, e c'houliou, pep beraden eus e voad, ar grucifi a beç a gri ouzomp : carit, carit Jesus ! E zivrac'h a so astennet evit o tenna varzu ennan : e ben a so stouet evit rei deoc'h ar poq a beoc'h : e gostez hac e galon a zo digor evit ho receo : lavaret a ra deoc'h : va mab, carit ac'hanon, ha me ho caro : va mab, roit d'in ho calon ! he c'hrouet em eus evit va c'haret ! d'in-me

hoc'h , va mab , rac me am eus ho crouet hac ho prenet !

3° Ar grucifi hon instru hac hor c'honsol : ar grucifi a so ur gador divar behini un Doue a instru ar bed-oll , hac ur scol e pehini ar zænt o deus desquet ar furnez hac ar pratic eus an oll vertuziou. Sant Paul en em c'hlorifie da gaout un anoudeguez hepquen , anoudeguez ar grucifi. E c'harz troad e grucifi eo e cave sant Bonavantur an douçter hac ar sclerigen pere a rê admiration an oll. Sant Philip Benitii en e glênved diveza , goude beza recevet e oll sacramanchou , a c'houlennas e levr , e crucifi eo a entente : oc'h e vriata , hac oc'h e starda var e galon eo e rentas e ene da Zoue. Ræson en devoa da c'hervel e grucifi e levr : rac en ur studia ennan , oc'h e gonsideri , oc'h e gontempli eo en devoa desquet squiant ar zænt. Ne dê quet sant Benitii hepquen , mæs sant Thomas , an doctor angeliq , ha cals a zænt-all , o deus anzavet penos o deus desquet mui e c'harz troad ar grucifi eguet n'o devoa desquet en oll levriou ha dre o oll studi... Jesus eo a lavar deoc'h divar ar groas : deut d'am c'haout , c'hui oll pere a so poaniet , ha me ho consolo ! M'ar d'hoc'h troublet gant an niver hac ar greusded eus ho pec'hejou , Jesus crucifiet a lavar deoc'h : va mab , taulit-o em goad , ha me o effaço ! Er c'hontrol , ma na rid vãn-ebet evit guëlet ho fautoù , ho crucifi a lavaro : ho pec'hejou , va mab , a so coustet d'in va oll voad , ha n'o deus quet coustet c'hoas deoc'h ur veraden daëlou ! En amzer an dentation ho crucifi a grio ouzoc'h : antreit er gouli eus va c'hostez , hac en em guzid em c'halon , eno e viod en assuranc : m'ar cavit

diez beza goapeet ha dispriset gant an dud : Jesus crucifiet a lavaro deoc'h : me am eus maguet ha savet bugale pere o deus ive va dispriset, scoet guenêen , scopet em bisach ha va c'hrucifiet etre daou laer ! m'ar goulennit ouzoc'h hoc'h-unan , pe digant an nessa : petra am eus-me græt evit beza goaldretet evel ma z-oun ? Jesus a responto deoc'h : na me , va mab , petra am eus-me græt evit beza crucifiet !... Mar hoc'h eus poan o pardoni , clêvit Jesus o pedi divar e groas evit e vourrevien.

O va Jesus , ra viot meulet eus an instruction-nou caer a roit d'in divar ho croas ! bemdez , is-picial epad ar rest eus ar c'horais-ma , e songin en ur poent-bennac eus ho passion. O vont hac o tont , en eur ober va labour e songin en un dra-bennac , eus ar pezh hoc'h eus souffret evidon. Pa labourin asezet e vezo ato ur grucifi dirac va daou-lagad , hac e sellin outy alies : douguen a rin ato varnon , ur groasic vian-bennac hac en ur voucha dezi e livirin : o va Jesus , o va c'harantez , bezit em c'halon bemnos ha bemdez ! (*Cantic etal ho croas , etc.*)

Pevare guener eus ar c'horais.

Jesus er jardin Olivet.

QUERQUENT a ma c'hantreas hor Zalver er jardin Olivet , e voue sesiet gant ur spount quer bras , ma commanças da grêna ha da cench a liou : *capit pavere* ; an oll anquen , an oll glac'har hac an oll enouamant a ell antren e calon un den , a antreas neuse e calon Jesus : *capit tædere*. Betec ar moment-se en devoa parlantet eus e souf-

françou hac eus e varo gant joa evel pa na vize
 quet ên a dleje o anduri : mæs , allas ! pebes cen-
 chamant ! bremâ eo melconiet-oll ha mantret a
 galon ; *capit contristari et mæstus esse*. Lavaret a
 ra e-unan : va ene a zo trist betec ar maro. Mæs ,
 ô va Zalver Jesus , petra so caus eus an dristidi-
 guez estranch-se ? En em velet a ra samet eus a
 guement pec'het a zo bet hac a vezo cometet betec
 fin ar bed , ha compren a ra penos an darn-vras
 eus an dud ne dennint profit nac avantach-ebet
 eus e varo ! O Jesus , sicourit ac'hanon da zistaga
 va c'halon eus ar pec'het , gant aoun ne gresqfen
 ive ho tristidiguez , ha ne vê ive ho maro inutil
 evidon !!!

Ober a ra ar beden-ma d'e Dad eternal : *Va
 Zad , pellait diouzin , m'ar plich gueneoc'h , ar
 c'halir-ma a boan ; cousgoude , ho polontez bezet
 græt , ha non pas va ini !* Pebes exempl evidomp-
 nî , ô va Doue , d'en em gonformi e pep tra d'ho
 polontez santel ! neuse souden e veler un æl o tis-
 quen eus an êe evit e gonforti : *apparuit ange-
 lus de cælis confortans eum* ; mæs en despet d'ar
 sicour-ma , ar beac'h eus hor pec'hejou a oa quer
 pounner , ma c'hantre hor Zalver en e angoni :
factus est in agonia. O Jesus , d'in-me eo dleet an
 dristidiguez hac an angoni poanius-se , abala-
 mour ma em eus pec'het ! C'huesi a ra an
 dour hac ar goad en un abundanç quer bras , ma
 zeo treuzet e zillad ha distrempet an douar var
 behini e ra e beden ! Deomp a speret d'ar jardin
 Olivet , ha contemplomp hor Zalver adorabl er
 stad truezus-ma ! Hor guervel a ra , ha lavaret a
 ra da bep-unan ac'hanomp dre c'hinou ar profet
 Isaï : va mab , considerit ha guêlit a ên so bet

bischoas glac'har henvel ous va ini? *Attendite et videte si est dolor sicut dolor meus!*

Pardon, va Doue, m'ar dê quer calet va c'halon quen ne allan quet scuilla daëlou, e tlean da viana antren en ur guir santimant a humilite o consideri va fec'hejou, o quemeret ar propos-ferm d'o effaci dre ur guir binigen! Evit-se e rin bemnos va examen a goustianç evit en em excita d'ar gontrition eus ar pec'hejou am bezo cometet epad an deiz. Ober a rin bemdez ur binigen bennac ac'hanon va-unan, evit goulén pardon ouz Doue; evel-ma vè: ur beden, ur vortification pe un alusen bennac. Ofrr a rin da Zoue gant carantez, ha suporti a rin gant patiented, e satisfaction d'am pec'hejou, quement poan, quement controliez, quement accidant a erruo guennén. Va Doue roit d'in ar c'hraç da lacat e pratic ar resolutionou mad-ma! Guerc'hes sacr, o laçaat a ran dindan ho protection!

Pevare sadorn eus ar C'horals.

Jesus-Christ scourjezet evit hor pec'hejou.

PILAT en devoa dija lies a vech discleriet penos Jesus a voa divlam; cousgoude, var un digarez-fall da zavetei dezan e vuez, en em zervichas eus a ur voyen gruel oc'h er c'hondaoni da veza scourjezet. Neuse Jesus, an douçter memes, a voue livret etre daouarn soudardet barbar, pere, evel quellies a vourreo arraget, a ra dezan goassa ma ellont. En divisca a reont en noaz; er staga a reont hep truez-ebet ous ur pilier ifam, hac eno e teuont gant crueldet da zispen e gorf sacr a dailiou fouët. Squeia reont, non pas dec, uguent, tre-

gont, daou-uguent taul, evel a bérmete al lezen ;
 mæs squei a reont gant fulor hac hep muzurquen, a
 deu o divrec'h da squiza, ar goad da redec a bep
 gostez ha corf Jesus da veza gouliet oll, adalec e
 dreid betec e ben : *à planta pedis usque ad verti-*
cem non est in eo sanitas!... O va Jesus, ne gar-
 fen quet guelec lacat en ur stad quen terrubl va
 brassa adversour, penos eta, ô va Doue ne varvan-
 me quet gant ar glac'har oc'h ho quelet-hu er
 stad-se, c'hui pehini-so va zad carantezus, va
 mæstr ha va roue ; hac o compren penos va fe-
 c'hejou eo o deus ho laqueet en ur stad quet dîn
 a gompasion hac a druez ! Jesus a so divisquet
 evel ur miserabl, garrotet evel un esclav, scour-
 jezet evel ar brassa torfetour ! Divisquet eo en
 noaz an hini a visq an dud hac al loenet, ar
 parquier hac ar gouez eus ho ornamanchou caer !
 Exposet eo da sellou lubric ha barbar an dud fall,
 ar c'horf divin a so bet furmet dre vertus ar Spe-
 ret Santel ! Ema disolo corf an hini en deus an
 heaul, al loer hac ar stered evit guiscamant, her-
 vez comzou ar profet ! AElez santel dinigit-buan
 da c'holo corf ho mæstr divin ! O Jesus ! dre ar
 vez estranch-se eo falvezet deoc'h expia pec'hejou
 mezus ho bugale, hac o ampech da goeza enno !!!
 Staguet eo ous ur pilier, an hini a ro ar vuez
 hac ar mouvamant da guement-so ! Staguet eo an
 ini pehini, gant unan eus e zious-vrec'h a zalc'h
 ar firmamant, ha gant ar vrec'h all a vuzul goëled
 ar mor ! Jesus a bermet er staga evit ma c'hal-
 limp beza dilivret eus a chaden hor pec'hejou,
 ha bezalibr da vale en hent eus e c'hourc'hemen-
 nou divin. Lezel a ra er squei ha dispen e gorf
 sacr, evit miret ne vizimp hon-unan scoet gant jus-
 tiç e Dad eternal !

O

O myster, ô burzud! ô carantez! ô va Doue, m'ar fell d'in profita eus ho poaniou, e rancan ive unissa va foaniou gant ho re: suporti a rin eta gant patientet hac a volonteiz-vad, ar c'hlenved, an affliction hac an traou controll a bermeto Doue da erruout guenêen! en em zizober a rin eus ar brez hac eus an attach am eus bet bete vrema da goutanti va inclinationou ha da glazq æzament va c'horf: songeal a rin alies penos e rancan necesseraint satisfia evit va fe-c'hejou er bed-ma pe er bed-all; rac-se em bezo sourci d'en em vortifia va-unan er vuez-ma, ha da gonsideri ar poanius a zigaço Doue d'in evel ar scourgesou a bere e fell dezan en em zervichout brema, evit gallout va espergn er bed-all!... (*D'ar sul, lennit ha meditet an Aviel, eguis custom.*)

Al lun aroc sul ar Bassion.

Jesus curunet a spern.

JESUS goloet a voad goude e flagellation, a voue cacet gant soudardet Pilat da ur sall eus a balæs ar barnour-ma, hac eno e teujont adarre da lemel e zillad pere a voa stag oc'h e c'houliou, ha da visca dezan ur goz vantel scarlec. Ober a rejont dezan azeza, hac o veza laqueet ur gurunen spern var e ben, hac ur benduen en e zorn, e teuent d'e zaludi, o vont var ben ur c'hlin d'an douar, oc'h ober goab anezan, hac o lavaret: *deiz-mad deoc'h, roue ar Yuzevien!* Anfonci a reont a dauliou-bras, ar gurunen spern o devoa laqueet var e ben: cranchat a reont en e visach hac ober a reont dezan a bep seurt disme-ganç...

H

Considerit, ô va ene, penos e lequeer ur gurunen spern var ben hor Zalver evit ober goab anezan, abalamour m'en devoa lavaret e voua roue, hac evit e dourmanti muioc'h-mui ! Squei a reont tauliou pounner var ar spern pere a antre en e empen : ar goad a string a bep gostez : bleo e ben a stag ouz e ziscoaz hac ouz e visach : cruella tourmant a behini ne voa biscoas clêvet parlant bete neuse ! Pardoun, va Jesus, va ourgouill ha va ambition a so caus eus ar poaniou estranch-ze pere a andurit dre garantez evidon ! Mæs renonç a ran dezo : roit d'in ho c'raç, ô va Doue, hac e vizin enoret ha pinvidic aoualc'h !

Considerit ive ar goz vantel scarlec a lequeer var diou-scoaz Jesus, evel ur vantel royal, hac ar benduen a lequeer en e zorn evel goalen ur roue, ha quemen-se c'hoas evit ober goab anezan : en em drompla a rit, soudardet cruel ; mirit ar benduen-se evit rouanez ar bed, evit disquez dezo peguer zempl ha peguen dister eo o galloud ; mæs evit va Zalver, an aour fin hac ar vein brecius a so vil, evit rei da anaout e c'hal-loud dreist vuzul hac e rouantelez caer pehini n'en devezo fin ebet ! O Jesus, c'hui a guze guechal pa falle d'ar bobl ho clasq hac ho choas evit e roue, perac eta en em bräsantit-hu bremâ, pa fell dezan ober goab ac'hanoc'h hac ho goal-dreti ? O va Jesus, dre garantez evidon, evit effaci va fec'hejou ha militout d'in rouantelez an êe, eo e souffrit an dismegañç hac ar poaniou bras-se !

Considerit c'hoas an affrontchou hac an injuriou a receo Jesus ! golo a rer e visach : lacat a rer ur vanden var e zaoulagad, ha neuse e crancher en e faç hac e scoer varnezan a bep seurt

tauliou, en ur lavaret, evit en insulti : *divin piou en deus da scoet?*... Petra ho pize-hu græt da dud pere o divize er façon-se goal-dretet ho mi-gnon pe ho tad! troit ho coler en hoc'h ec'henep hoc'h-unan : c'hui eo an ini a so coupabl : pet guech ne dê quet falvezet deoc'h-hu golo bisach Jesus ha bandenna e zaoulagad, o cometi e cuz quellies a grim, hac o nac'h ho pec'hejou el-leac'h o c'hoës gant sincerite! pet guech hoc'h eus-hu e voaldretet e personach ar paour hac e personach ho nessa? pet guech hoc'h eus-hu cranchet en e visach dre ho comzou vil hac impi ha dre ho canouennou lubric? O Jesus, me a c'houl-len pardon ouzoc'h eus a greiz va c'halon! Me a bromet penos, gant ar sicour eus ho craç, e recevin gant patientet, abalamour deoc'h, ar gurunen spern eus an afflictionou, eus ar vez hac eus an affrontchou a erruo guenêen! Va Doue, roit d'in ar c'hræç da zisprisout an traou terrien, ha da garet hepquen an traou cœlestiel!

Ar meurz aroc sul ar Bassion.

Jesus o touguen e groas.

Ar Yuzevien o devoa præparet dre avanç ar groas var behini e tleie beza crucifiet hor Zalver ; rac-se querquent a m'en devoa Pilat prononcet an arret injust a varo, e voue digaçzet ar groas da balæs ar barnour-ma gant aoun na deuje den em zislavaret. Neuse e c'hordrenont d'hor Zalver quemeret e viscamant e-unan pehini a voa ur zaë hep gri... Jesus a gaff ar groas prest e quichen dor ar palæs: he zaludi a ra gant respet, boucha a ra dezi gant joa ; he c'honsideri a ra evel an

instrumant choaset gant e Dad eternal evit save-
 tei ar bed oll : evel Isaac , e laca , gant carantez ,
 var e ziou-scoaz an auter var behini e tle beza
 immolet. Mæs nî , penos e suportomp-nî ar
 c'hlenvejou , ar c'hollou , an afflictionou a erru
 gueneomp ? Ar re-ze eo ar c'hroasiou a ro Doue
 deomp da zouguen : mæs , hac o douguen a
 reomp-nî gant joa evel ma en deus douguet e ini ?
 O Jesus , c'hui hoc'h eus gourc'hemennet deomp
 douguen hor c'hroas gueneoc'h , var ho lerc'h
 hac evel d'hoc'h gant joa pe da viana hep en em
 nec'hi , hac hep murmuli a enep ho Providanç
 divin , roit deomp an nerz da ober ar pezh a c'hou-
 lennit diganeomp goude beza roet deomp hoc'h-
 unan an exempl !

Jesus o veza scuillet cazi e oll voad , a voa di-
 nerzet-oll , hac a guêze cazi bep camec dindan
 ar bouez eus e groas. Rac-se ar Yuzevien gant
 aoun na deuje da vervel a hed an hent , ha n'o di-
 vije quet ar blijadur harbar d'e velet o vervel var
 ar groas , a gontraignas un tremeniad hanvet Si-
 mon , d'e sicour d'he douguen. Dre'r voyen-se e
 c'hallas continui e hent : en ur vont e rancontras
 e vam santel , melconiet ha beuzet en he daelou.
 Rei a ra dezan da anaout dre he c'hundu hac be
 glac'har penos n'e deus quen desir nemet da ver-
 vel assamblez gantan. Guerc'hes sacr , deomp-nî
 e roit ive da gompren penos na eller quet servi-
 cha daou vestr , Doue hac ar bed ; ha penos un
 hent hepquen a gundu d'an êe , hent ar groas !
 Eurys eta ar re a vir o c'halon distag eus an
 traou crouet , hac a zervich Doue bepret hac hep
 partach ! Eurys ar re a vale en hent ar binigen o
 touguen ho c'hroas varlerc'h hor Zalver , rac an-

tren a raint ive var e lerc'h er joaustet eternal!

Aroc erruout var menez Calvar, Jesus a remercas var e hent groaguez devot a Jerusalem pere en em zeplore hac a scuille cals a zaëlou o velet e dourmanchou cruel; distrei a reas outo ha lavaret a reas dezo : *Merc'het a Jerusalem, ne voëlit quet varnon-me, mæs goëlit varnoc'h hoc'h-unan* ; evel pa lavarje deomp oll : ne voëlit quet var va maro pehini a ro deoc'h ar vuez, mæs goëlit var ho pec'hejou pere a ro d'in ar maro... Ne voëlit quet var ar c'hlênvejou, ar c'hollou, an afflictionou-se pere a so ar remejou a roan deoc'h evit o parez, evit hoc'h eprouvi pe evit caëraat ho curunen en êe; mæs goëlit abalamour d'ho pec'hejou pere o deus tennet varnoc'h ar goaligner-se eus va justic, pe abalamour d'ho bolontez revoltet pehini ne fell quet dezi en em zoumeti d'an urzou ha d'ar secrejou adorabl eus va Providanç.... Pardon, va Doue ! ho polontez bezet græt e pep tra ha non pas va ini ! songeal a rin alies er grevustet eus va fec'hejou, hac er poaniou eternal am boa militet dreizo : rac-se e veulin e pep amzer ho trugarez infinit !

Evit ar merc'her aroc sul ar Bassion.

Jesus o vervel var ar groas.

JESUS o veza er fin erruet var menez Calvar gant cals a boan, a zisquen eno e groas. Lod eus ar Yuzevien a zeu d'e zivisca a nevez, ha da gresqui e dourmanchou o tiguere a nevez e c'houliou; lod-all a echu da bræpari ar groas, ha re-all a ra an toul evit he flanta. Neuse e c'hordrenont da Jesus gourvez var ar goële poanius-se e pehini n'en devoa evit oriller nemet ar spern gant

pere e voa curunet e ben sacr. An oan Doue a zent gant joa, dre garantez evidomp, evit desqui deomp penos e tleomp hon-unan oboissa e pep tra da volonteze e Dad eternal : en em asten a ra var ar groas : querquent ar vourrevien a stag gant tachou hir, daouarn ha treid an ini en deus hor c'hrouet ha roet deomp ar mouvamant ! O Doue pebes poan ! ô pebes patientet ! ô pebes oboissanç ! ô pebes carantez evidomp-nî ! O pec'het milliguet, da betra ec'h eus va douguet-me ? A n'em bezo-me quet a horrol ouzit ? a ne zantin-me biquen an drouc am eus græt !... O va Jesus, c'hoant hoc'h eus c'hoas d'am pardoni ! Stoueteo ho pen : digor eo o tivrec'h hac ho costez : va guervel a rit : en em deuler a ran eta ec'hars troad ho croas... Pardon, na bec'hin mui !!!

Staguet eo Jesus ouz ar groas : bourrevien gruel, laquit e vez da orgella ar groas-se, rac an disterra orgel a dle nevezi gouliou va Zalver. Allas ! ous piou e parlantan-me ? He lezel a reont da zisquen en toul a voa præparet evit he receo gant quement a stronç, ma teu oll vemprou Jesus da zisloqui... Savet eo cousgoude, ha va Zalver a zispil outy ! Me hoc'h ador, ô va Jesus ! me a ador ho corf sacr hac ho coad precius ! me hoc'h ador ive, croas santel, o instrument eurus eus a redemption ar bed !... Va Zalver adorabl, c'hui o poa lavaret penos ur vech ma vijac'h bet savet ouz an douar, o bije tennet pep tra davedoc'h ! *Cum exaltatus fuero à terra, omnia traham ad me ipsum.* O Jesus, tennit eta davedoc'h va bolontez, va c'halon, evit n'am bezo quen bolontez nemet hoc'h-ini, hac evit ne garin nemedoc'h ! Allas, ya mæstr divin, ho quelet

a ran var ar poent da renta an huanad diveza ,
 cousgoude e c'halvit c'hoas ac'hanomp evel un
 tad mad pehini e guële ar maro, a c'balv e vuga-
 ligou evit ober dezo e instructionou diveza ha
 rei dezo e ziveza benediction. O Jesus, ô va zad !
 petra hoc'h eus-hu da lavaret deomp-nî var ar
 poent da vervel dre garantez evidomp!... Evit
 desqui deomp pardoni d'hor brassa inimiet me-
 mes, e pardon e-unan d'e vourrevien : va zad ,
 emezan, pardonit dezo , rac ne ouzont quet petra
 reont ! *Pater, dimitte illis.*

Goude-se o veza græt ur sêl varzu troad e
 groas , hac o veza remerquet eno e vam santel
 ha sant Ian, e zisquib muia caret, e lavar d'e
 vam : *greg, cetu aze ho mab* ; ha da sant Ian :
va mab, cetu aze ho mam. Dre ar c'homzou-
 ma hervez doctrin oll Dadou an Ilis, ar Verc'hes
 sacr a voue roet deomp oll evit mam , ha nî oll
 a voue roet dezi evit bugale e personach sant Ian.
 O comzou divin ! ô testamant infinimant precius !
 ô madelez eus va Doue, ra vezo ar sonch ac'ha-
 noc'h ato præsent d'am speret ! Ur momentic
 goude, Jesus a lavaras : *sec'het am eus.* O va
 Zalver, eus a betra e c'hallit-hu caout sec'het var
 ar poent da vervel evidomp ? A ne dê quet abala-
 mour ma talean da cench a vuez ? eus va silvi-
 diguez, hac eus va eurusdet eo eta hoc'h eus
 sec'het!!! Neuse, evit disquez penos ne varv quet
 dre nerz an tourmanchou, mæs abalamour ma
 fell dezan, e sav e vouez hac e lavar : *consum-*
matus est ; echu eo tout : an douar a zo reconci-
 liet gant an êe : digor eo hent ar barados ! *Va*
Zad, a gontinu c'hoas, *lacet a ran va ene etre*
ho taouarn ; hac o veza prononcet ar c'homzou-

se, e stouas e ben hac e rentas an huanad diveza !
 O va Jesus, roit d'in en heur va maro, ar c'hraç
 da lacat ive e stad vad va ene paour etre ho
 taouarn ! Mæs evit-se, e tlean cundui, hervez va
 galloud, ur vuez henvel ous hoc'h ini, dre sæçon
 ma c'hallin lavaret gant guirionez evel an abos-
 tol : me a so stag ouz ar groas gant Jesus, dre
 va fidelite da viret e c'hourc'hemennou.

Evit ar yaou aroc sul ar Bassion.

Var amzer ar Bassion.

PETRA-BENNAC m'az eo consacret da bassion
 hor Zalver oll amzer ar c'horais, cousgoude an
 diou sizun diveza a so destinet mui c'hoas evit
 quemen-se. Heuillomp eta intantion an Ilis,
 o commanç er zizun guenta eus a amzer ar bas-
 sion, da songeal gant mui a zevotion er mys-
 teriou anezi. An Ilis a c'holo imachou ar zænt
 goude cres-deiz da sadorn ar bassion evit dou-
 guen caon da varo he fried divin, oc'h hon
 avertissa dre guemen-se da antren ive ganti en
 ur speret a dristidiguez, o queuzia d'hor pec'he-
 jou pere so bet caus eus a varo hor Zalver.

An deiz quenta eus an eil sizun a so hanvet ar
 sul-bleunyou ; abalamour ma commanç Pasq, evel
 pa lavarfen da vleunvi en deiz-se, pa zeo ennan
 e commanç an dud fidel da ober ho Fasq ; hac
 abalamour ma voue en deiz-ma e c'hantreas so-
 lanelamant hor Zalver er guær a Jerusalem, el-
 leac'h ma oue recevet gant un triomph-bras, gant
 ar bohl pehini a zeue d'en diguemeret o teuler
 var e hent, darn bodou gouez ha Palm, darn-all
 o dillad memes. E memor a guemen-ma eo e ra

deomp an Ilis douguen er procession hac en ofer-
ren-bred eus ar memes deiz, bodou lore, pe vo-
dou beuz, pe vodou pin ha palm, en enor da
antre triomphant hor Zalver, hac e testeni eus ar
victor a dleomp da veza gounect var adversou-
rien hor silvidiguez, ha var hor goal inclinatio-
nou, dre ar beden, ar yun, an alusen hac an
œuvrou-mad. Anez na velitemp quet douguen ar
bodou-se pere a dleer da gonservi, dre ma c'hal-
lont servichout a enep tentationou an drouc-spe-
ret, ha da deuler dour benniguet pa vez unan clân
pe un enteramant-bennac.

Crenit gant aoun ne veac'h henvel ouz ar re a
obligeas hor Zalver da voëla varnezo, ha da re-
bech dezo e creiz e driomph penos ne anavezent
quet an deiz eus ar vizit a rê dezo pehini na dleie
servichout nemet d'o renta coupaploc'h dirac
Doue, pa voant quen dibarfed ha quen infidel,
ma tleient da ben c'huec'h devez goude crial :
crucifit-anezan, var an ini a recevent en deiz-
ma gant quement a enor. Allas! cundu ar bobl in-
grat-se a so an imach parfed eus a gundu ar pe-
c'her pa zeu da grucifia Jesus-Christ, dre ur
gommunion sacrilach, pe da zistrei d'ar memes
goal-habitujou.

En distro eus ar procession, ar celebrant a sco
tri daul gant troad ar groas var dor an ilis, evit
rei deomp da entent penos e voa serret diaguent
dor an êe, ous an dud. Querquent a ma vez echu
ar zeremoni-ma, an Ilis a len pe a gan an histor
truezus eus ar bassion. O passion, o souffrançou,
o maro precius va Zalver, ra viot scritet em ene
hac em c'halon evit ma viot ato præsent d'am
speret !!!

Evit ar guener aroc sul ar Bassion.

*Var hent ar groas pehini a so lequeet goude
Breuriez Propagation ar feiz.*

Evit ar sadorn aroc sul ar Bassion.

*(Lennit ha medtit e levr ic hent ar groas ur
station bemdez adalec ar sadorn aroc ar Bassion
belec ar sadorn Fasq.)*

Evit ar sadorn Fasq.

Var an amzer Fasq.

AR zul Fasq eo an deiz-ma ressuscitas hor
Zalver, da lavaret eo, ma teuas e ene eus al lim-
bou, d'en em unissa adarre gant e gorf pehini a
voa er bez, hac eus a behini e sortias leun a vuez
hac a c'hloar, ha victorius var ar maro ha var ar
pec'het : var ar maro, o retorn da ur vuez glorius
hac immortel; ha var ar pec'het, o rei deomp
ar voyen d'e effaci dre ar vadiziant ha dre ar bi-
nigen, hac o c'haquisita deomp dre e varo ar
vuez eternal.

Pasq el lezen ancien a gonsiste o tibri, eus ar
za, ur vaz en dorn, un oan rostet gant bara hep
goel, ha quemen-ma, bep bloas, e memor da
dremenediguez an æl pehini, en un nosvez, a
scoas a varo oll vibien êna an Ægyptianed, hac e
memor da dremenediguez ar mor ruz pehini en em
zigoras evit lezel an Israelited da dremen, hac en
em serras evit beuzi an Ægyptianed a zindan do-
mination pere e tec'he pobl an Autrou Doue,
evit mont dre ar mor ruz ha dre an desert varzu
an douar prometet.

Evel-se Pasq a sinifie tremenediguez el lezen ancien, hac a voa an imach parfet eus ar Pasq el lezen nevez. An oan rostet a repræsante Jesus-Christ pehini eo an oan a effaç pec'hejou ar bed, ar guir oan rostet var ar groas, dre an tñ eus e garantez evidomp. Ar bara hep goël gant pehini e tebret an oan a repræsante ar bara dindan speçou pehini e recevomp Oan-Doue, da lavaret eo, corf, goad, ene ha divinite hor Zal-ver Jesus-Christ. Ar bara hep goël a repræsante ive ar burete eus ar galon hac ar garantez a dleomp da gaout evit Doue hac hon nessa; rac evel mateu ar goël da gorrompi ha da drenqua an toas, evel-se ive hor c'halon a vez corrompet dre an impurete ha trenquet dre ar gassoni pe ar valiç. Red eo eta deomp, dre voyen ur guir goëssion hac ur guir binigen, purifia hor c'halon a bep pec'het, hac en em reconcilia gant Doue ha gant hon nessa aroc dibri eus ar bara coëstiel-se pehini a ro ar vuez d'ar re a so disposet mad, hac ar maro d'ar re a so disposet fall. Ar vaz a zalc'he an Israelitet en o dorn a repræsante an disposition e pehini e tleomp beza, da vale ato varzu hor bro pehini eo ar barados.

Evel-se c'hoas, Pasq el lezen nevez a sinifi ive tremenediguez: tremenediguez eus a ur vuez coz ha fall da ur vuez nevez ha santel, pe autramant ive, eus a ur vuez santel da ur vuez santelloc'h: tremenediguez eus ar vro estranjour-ma d'an douar a bromission, da lavaret eo, d'hor guir vro, da rouantelez an êe. An amzer Fasq pehini a so un amzer a joa, a repræsant an curusdet eternal, e pehini e canimp assamblez un *alleluia* hep fin, da c'houzout eo, e veulimp Doue da

viquen. Mæs aroc celebri an amzer Fasq hac ar gouëliou-bras eus ar vuez præsent e renquomp tremen dre ar c'horais hac ar vigilou : evel-se Doue ne recompañ nemet ar re o deus labouret, ne ro ar peoc'h nemet goude ar brezel, nac ar repos eternal nemet goude ar boan hac ar fatig eus ar vuez-ma. Quemeromp courach eta, ô va ene, evit poaniou dister hac a dremen buan, e chouissimp eus a ur joa pehini ne devezo fin ebet!

Ar ciergen bascal pehini a vez benniguet d'ar sadorn Fasq, hac a serviche guechal da rei sclerigen d'ar gristenien guenta pere a dremene an nos aroc ar sul Fasq, oc'h ober an ofiç a reomp brema da sadorn aroc cres-deiz, a repræsent Jesus-Christ ressuscitet, hac a vez lezet e costez an Aviel, dirac an auter-vras betec gouël an Ascension pehini eo an deiz ma pignas hor Zalver en êe. Ar pemp toul pere a so a groas 'er ciergen bascal, a repræsent ar pemp gouli a recevas hor Zalver var ar groas, hac a zesq deomp penos ar gouliou sacr-se pere en deus conservet goude e resurrection, n'e dint mui sanglant, mæs glorius, hac o deus scuillet evel un ezanç a c'huezvad dre'r bed oll, evit hon douguen da gaout recours dezo evel da guement ar sourcennou a silvidiguez.

O va ene, m'ar ez omp eta veritablament ressuscitet gant Jesus-Christ, clasquomp, evel a lavar an abostol, an traou cœlestiel : quemeromp goût evit ar pezh a aparchant ous an êe, ha non pas evit ar pezh aparchant ouz an douar : da entent eo, caromp non pas plijaduresou na commoditeou ar bed-ma, mæs caromp Doue a greiz hor

c'halon ha quement a gundu varzu ennan , evel ma zeo an oræson , al lectur spirituel , ar servich divin , an instructionou-mad , an œuvrou a drugarez , en ur guær , an oll exerciçou a vertus hac a zevotion : evel sant Ignaç a Loyola , greomp pep tra evit brassa gloar an Autrou Doue.

Evit ar sul Fasq.

Resurrection hor Zalver. Quenta myster eus ar chapelet a c'hloar. (Aviel an deiz.)

Evit al lun hac ar meurz Fasq.

Lennit ive ha meditit Avielou an deiziou-ma.

Evit gouel sant Marc, hac evit ar Rogationou.

Var ar processionou e general.

An fin hac an intantion evit pere eo bet insti-tuet procession tro'n vered hac ar processionou-all e general , eo evit renta da Zoue un enor dreist-ordinal , hac ive d'ar Verc'hes ha d'ar zænt. Evel-se , e procession ar sul bleunyou e teu an Ilis da nevez i an enor a voue rentet d'hor Zalver , pa reas e antre solanel er guær a Jerusalem , evel c'hoas e procession ar sacramant e pehini e rër ur speç triumph d'hor Zalver er myster-ma : lavaromp ar memes tra eus ar processionou a vez græt en enor d'ar Verc'hes pe d'ar zænt el-leac'h mavez douguet gant triumph ha gant respet imach ar Verc'hes , pe relegou ur zant bennac. Ar processionou ive a vez græt evit trugarecaat Doue eus a ur c'hraç particulier-bennac hac evit goulenn digantan graçou nevez , evit apesi e goler ha ten-na var an douar benedictionou an êe.

Procession sant Marc a so bet instituet gant ar pap sant Gregor evit apæsi coler Doue pehini a deuas en amzer-se da alligea e bobl, o tigaç serpantet varnic pe guelyen hir evel aëred-munut, hac ur vocen estranch gant pehini e varve un niver-bras a dud e punition d'o fec'hejou, ha dreist-oll, d'ar goal-goëssionou ha d'ar goal-gommunionou a rent da Basq. Ac'hano e teu marteze ar c'hustum da lavaret: *Doue d'hoc'h azisto*, abalamour ma varvet gant ar c'hlnved-se en ur digueri ar guinou. Sant Gregor a obligas pep-unan da zont d'ar procession-ma e pehini e c'hasistas ive gant e oll dud a ilis, o cana litanion an oll zænt pere en devoa composet evit ar sujet-se. E fin ar procession, ar vro en em gavas dilivret assamblez diouz ar serpantet ha diouz ar vocen.

Ar Rogationou pere a vez græt epad an tri-dez aroc ar yaou Basq pe an Ascension, a so pèdennou public, instituet da guenta gant sant Mamert, escop, evit an necessiteou hac an afflictionou a voa neuse etouez e bobl, hac a so bet goude-se aprouet ha continuat gant an Ilis evit apæsi coler Doue ha præservi madou an douar pere a gustum, a vechou, beza goallet vardro ar poent-ma eus ar bloaz. Ne vez quet yunet en deiziou-ma, abalamour d'an amzer fasq pehini a so un amzer a joa; mæs oblijet omp dindan boan a bec'hed, da ober abstinanç a guic. Epad ar procession e tleer observi un urz hac ur vodesti vras, gant aoun, el-leac'h tenna benediction Doue var-nomp, na denfemp e goler!...

.. O va Doue, roit eta d'in ar c'hraç da assista en oll brocessionou gant guir santimanchou a feiz!

Ar procession a chom var zao , hac exposet d'an oll amzer , betec ma c'hantren en ilis : evel-se ez oun , va Doue , beac'hour var an douar , hac exposet da vil dentation , betec ar moment ma c'halin repou en ho ty , en ho parados , ô va Zalver ! Epad ar procession e caner litanieu an oll zant : pedomp , a greiz hor c'halon an dud eurus a so erruet er porz eus o silvidiguez , da gaout compassion eus ar re a so c'hoas var ar mor rust ha dangerus eus ar bed : var an douar , er vro estranjour-ma , canomp gant feiz , evel ar profet , meuleudiou an Autrou Doue , evit ma vezo Ilis an douar un imach parfet eus a Ilis an êe : *Cantabiles mihi erant justificationes tuæ , in loco peregrinationis meæ*. Ar groas pehini a vez aroc ar procession , a dle digaç deomp da sonch e tleomp bale var roudou hor Zalver , o touguen hon-unan hor c'hroaziou , hac oc'h unissa hor poaniou gant e rê , betec an huanad diveza , betec ma c'herruimp gant an en e rouantelez.

Gouel an Ascension.

Ar myster eus an Ascension pehini a so an diveza eus a vysteriou hor Zalver , en reprasant deomp , o pignat divar menez Olivet en êe , el-leac'h ma zeo azezet en tu-deou d'e Dad eternal : ac'hano e ped evidomp continuelamant , e scuill e c'hraçou varnomp , hac ema oc'h hor guervel bepred : eno ema o prapari deomp ar plaç hor bezo en e varados , mar queromp heuill an exempl en deus roet deomp ha miret-mad e c'hourc'hemennou ha gourc'hemennou e Ilis.

Consideromp , ô va ene , hor Zalver Jesus-Christ o pignat en êe , dre e vertus hac e nerz e-

unan! O Doue, pebes triumph! an eneoù en deus dilivret eus al limbou a bign assamblez gantan, hac a gri a vouez huel: digorit franq dorojou eternal evit ma c'hantreo Roue ar gloar, Mab-unic an Oll-Galloudec, hon Redemptor carantezus! Cherubinet ha seraphinet, ælez ha c'hui oll sperejou eurus, nigid da ziguemeret ho mæstr hac ho Toue! Antren a ra er plaç eus e repos eternal: Doue-ha-den e c'hazez en tu-deoù da Zoue an tad: an êe a zo an trôn eus e c'hloar hac an douar ar scabel eus e dreid!

O va ene, en em rejouissomp e Doue! hor Zalver ne dê quet pignet en êe evitan e-unan: pignet eo 1° evit præpari deomp hor plaç: *ego vado parare vobis locum*; pignet eo 2° evit beza ar men-fond eus hon esperanç: an natur humen evit ar vech quenta a ra he demeuranç en êe: nî hon devezo ive un deiz an heur da erruout er memes plaç ha da bartagi ar memes bonor: rac hor Zalver a lavar e-unan penos e zervicherien n'o devezo quet ur plaç diffarant ouz e hini: *ubi sum ego, illic et minister meus erit*. Hor c'horfou ne dint quet distrujet, mæs hadet hepquen dre ar maro: *non destruuntur funere, sed seminantur corpora*. Hor Zalver o ressuscita en deus græt hent ar resurrection, hac o pignat en êe en deus præparet deomp hor plaç en e rouantelez: *fecit resurgendi viam surgens ab inferis Deus*. Pignet eo en êe 3° evit beza hon alvoad, hac evit en em bræsanti evidomp d'e Dad eternal, eme an abostol: *ut appareat vultui Dei pro nobis*. E c'houliou sacr a so evel quellies a c'hinou pere a barlant en hor faveur: ar yuniou, ar pedennou en deus græt; an daëlou, ar goad en deus scuillet;

ar poaniou , an tourmanchou en deus anduret
var an douar , a c'houlén pardon evidomp. En
em gonsolomp , ha souffromp pep tra var an
douar dre garantez evit Doue , rac beza hon de-
vezo un deiz an heur-vad d'e velet , d'er posse-
di , da rêñ da viquen assamblez gantan en êe ! O
Doue , pebes bonor ! piou a ell er c'hompren !
Compren a eller joa un den a vor , pa vèl a zia-
bell douar e vro goude beza græt mil ha mil leo er
broyou estranjour ha var ur mor rust ha dange-
rus ; mæs impossubl eo compren joa un ene eurus
pagommanç da jouissa eus ur guel splam a Zoue !
Va Doue , eme sant Augustin , guelet a ran pe-
guen caër eo an heaul , al loar hac ar stered pere
hoc'h eus crouet evidon , mæs ne velan quet ac'ha-
noc'h-hu , ô va mæstr souverén ! *Te non video ,*
Deus meus. Tentet oun da staga va c'halon ous
an traou crouet a velan var an douar o consideri
peguer caer int , mæs va avertissa a reont penos
ne dlean en em zervichout anezo nemet evit en
em zével var-zu-ennoc'h-hu , ô va Doue , c'hui
pehini ne velan quet. *Te non video , Deus meus.*
Mæs an ene mad a vell Doue. Seblantout a ra
d'in he c'hlêvet o lavaret : cetu me er fin erruet
em bro e peleac'h ne vezo mui evidon na glac'har
na danger-ebet ! gallet em bije en em goll var
mor perillus ar bed , mæs erruet oun , gant sicour
Doue , er porz eus ar silvidiguez ; guelet a ran an
douar santel hac an eurusded prometet d'in ! Pos-
sedi a ran an objet eus va c'harantez , possedi a ran
va Doue , ha vezin mui exposet d'er c'holl : *tenui*
eum , nec dimittam. Sec'het en deus an daëlou ous
va daoulagad , ha n'em bezo mui na glac'har nac
anquen-ebet : laqueet en deus em c'halon ur joa

hac ur gontantamant pere ne vizint biquen lamet digapteen : recevet em eus digantan ur gurunen gaer a behini ar privilach a so an immortalite !... Rên a rin assemblez gant va Doue , ha va rên , evel e ini , n'en devezo fin ebet. Peguement a brinced hac a generaled-vras a bere ne barlanter mui : o gloar a so tremenet evel ar goabren a ia gant an avel ; mæs gloar ar zænt ne dremeno jamæs : santes Genovefa ne voa nemet un diouallerez dênvêd , ha sant Isidor nemet ul labourer paour , mæs abalamour ma o deus en em santifiet en o stad hac en o c'hondition an Ilis he deus laqueet ho relegou var an auter ; enoret int hirio var an douar , hac enoret e vizint e palæs an Drindet epad an oll eternite ; *in memoria æterna erit justus*. Tud paour eus a vadou an douar , c'hui pere a renq treina ho miser eus an eil dor d'eben , ur rouantelez a so præparet deoc'h , mæs ur rouantelez eternal : *possidete paratum vobis regnum*. Tud just , c'hui pere a so goapeet ha dispriset , abalamour ma carit Doue ha ma c'heullit e lezen , en em gonsolit e Doue , præparet eo ho trôn hac ho curunen , ha rên a reod eternalamant gant Jesus ! eneoù mad , c'hui pere hoc'h eus quement a boan o velet an dizurzou a rên dre ar bed , o clêvet maximou an dud a voal-exempl , hac o consideri o buez direglet , sec'het ho taëlou ; an heaul a justiç a savo hep dale , ha neu-se pep tra a vezo laqueet en e blaç ! An êe a vezo recompanç ar re-vad , hac an ifern paëamant an dud-fall.

Etouez poaniou an douar , savomp alies hor speret hac hor c'halon varzu an êe. O Doue , eme ar profet , int a zo caër ho tabernaclou eter-

nel! int a zo dîn da veza caret! va ene a languis
gant an desir da antren enno! Piou a roi d'in-me
diouesquel evel d'ar goulm, ma c'hallin nigeal da
repos en êe! P'heur, va Doue e vizin dilivret eus
ar chadenou am dalc'h c'hoas pell diouz va bro!
O va Doue, lezit pelloc'h ho servicher da vont e
peoc'h, me a vell tud just an êe oc'h va gortoz
hac o c'hasten d'in o divrec'h! O peguen dister e
cavan an douar pa songean a barfetet en êe! que-
meromp courach, ô va ene; c'hoas ur gamed
bennac, hac e c'herruomp en douar prometet!
c'hoas ur moment a boan, hac e commanço an
amzer a bep consolation! c'hoas un assortic-ben-
nac, ha cetu nî victorius: receo a raimp digant
Jesus ur gurunen a immortalite; rên a raimp
gant Jesus, hac hon rên henvel ous e ini, n'en
devezo fin ebet!

Evit sul ar Pantecost.

PANTECOST a sinifi anter-canvet, abalamour an
deiz eus ar Pantecost a so an anter-canvet devez
varlerc'h ar sul Fasq. An deiz-ma a voa conside-
ret-bras el lezen ancien pehini a roas Doue da
Voyses var menez Sinai d'ar memes deiz-ma, da
guêver pehini e c'hoftret ive da Zoue ar prividi
eus a froueziou an douar, pere a gommancet da
zestum vardro an amzer-ma ebars er Judee...
Brassoc'h mysteriou a ra c'hoas ar sujet eus hor
Pantecost-nî, rac an deiz-ma a gonsacromp da
zelebri ar memor eus a zonediguez ar Speret
Santel var an ebestel, eus a brædication al lezen
nevez, hac eus a c'hinivelez an Ilis catholic...

Consideromp eta penos e tisquennas ar Speret

Santel var an ebestel, pe seurt effejou a broduas, ha pe seurt buez a gundue ar gristenien guenta.

1° Aroc ma tisquennas ar Speret Santel var an ebestel e voue clêvet un drouç-vras evel trouç un tempest pehini a gargas an ty ma voa ar Verc'hes Vari hac an ebestel er retret. An drouç-se a annonças præsanç ar Speret divin evel ma c'hanonças ar gurun præsanç an Autrou Doue, guechal var menez Sinai, pa zeuas da rei e lezen. Neusesouden, Speret Doue a zisquennas visiblamant, a guêver an deiz-ma, vardro nav eur, var disquibien hor Zalver, dindan ar furm a deodou tân. An teodou-se a repræsent ar graçou a recevas an ebestel, hac a dleomp da receo hon-unan m'ar domp disposet-mad.

2° Disquen ar Speret Santel var an ebestel a broduas effejou ar re admirapla; ober a reas anezo tud nevez: aroc beza recevet Speret Doue, an ebestela voa tud ignorant, aounic ha charnel: mæs querquent a ma o deus recevet ar Speret divin-ma, o ententamant a zigor hac en em gav leun a sclerigen: compren a reont manific ar Scritur: parlant a reont a bep seurt langach, ha preseg a reont Jesus-Christ gant quement a vouizyeguez, a nerz hac a onction, ma teu sant Per da gontvertissa tri mil den, en e instruction guenta, ha pemp mil en e eil. Dre an instructionou all a ra an Ebestel, e cresq bemdez an niver eus ar gristenien en ur fæçon burzudus meurbed. Ar Yuzevien estonet oc'h o guëlet hac oc'h o c'hlêvet, a c'houlenne an eil digant eguile: a ne voa quet ar re-ma tud paour hac ignorant eus a C'halilee? penos eta e c'houzont hac e parlantont hon lan-

gach-ni pehini a so quen diffarant, o veza ma zomp eus a guellies a vro?

O va Doue, en so bras ho calloud ! guëlet a ran an ebestel, leun a sclerigen hac a gourach, o sortial eus ar cænacl, evel flamou tân, evit mont dre an oll broyou da breseg an Aviel : en ur moment sclerigen ar feiz a so douguet queit ha sclerigen an heaul : ar religionou faus a dec'h, evel an devaligen a zirac ar sclerigen : an idolou a guëz evel ma teuz an erc'h e præsanç an heaul : ar groas pehini a voa diaguent ur merq a zizenor a so plantet dre-oll, betec e palæziou ar rouanez, ha dre-oll ar groas a zo ar merq a enor dre excellanç hac an ornament quenta eus ar bed. Fontet eo an Ilis catholic, e meas a behini n'en deus silvidiguez ebed. Bugale ar guir Ilis, a deu hep dale da veza e quer bras niver, ma lavare Tertulien d'an tyrant Neron : *Nevez deut omp, ha cousgoud e cargomp ho quæriou hac ho plaçou public ; ne lezomp gollo gueneoc'h nemet templou ho toueou-faus.*

3° Ar gristenien guenta a gundue ur vuez santel meurbed : an union en o zouez a voa quer bras, ma laquent o madou e commun. Bemdez en em assamblent da bedi ha da asista er sacrific divin eus an oferen ; communia a rent bemdez, ha quement en em gare an eil eguile, ma lavar ar Scritur anezo, penos n'o devoa nemet ur memes calon hac ur memes speret : *cor unum et anima una.* Ar bayaned o-unan a admire ar peoc'h a rêne en o zouez, hac a lavare : *Guelit penos en em garont...* O respet evit ar Scritur sacr a voa quer bras, ma touguent bepred var o feultrin un dra-bennac eus an testamant nevez. Douguen a

rent ive ganto dour benniguet en ur vuredic , evit gallout ober sin ar groas e cas a zanger pe a dentation. Imach ar groas a voa levr bras an oll : aroc disquen ur c'horf maro er bez e vije laqueet varnezan ur groazic vian , hac un dra bennac eus ar Scritur santel. En amzer ur bersecution o brassa dezir voa souffr ar verzerinti evit Jesus-Christ, hac o goad a voa , eme sant Cyprien , evel an had eürus eus a un niver bras a gristenien-all : *Sanguis martyrum semen christianorum.*

Epad an eizvetet-ma , livirit bemdez ar *Veni, Creator*, pe ar *Veni, Sancte Spiritus*, pe autramant seiz *Pater* ha seiz *Ave, Maria*, evit goulenn seiz donæson ar Speret Santel, pere so : 1° an donæzon a furnez , pehini a zistag hor c'halon eus an traou crouet pere a so væan ha fragil , hac a ro deomp goût evit an traou cœlestiel pere a so guirion ha padus ; 2° an donæzon a ententamant vad, pehini a ra deomp compren peguement guelloc'h eo ar madou spirituel-se pere a chom, eguet madou an donar pere a dremen ; 3° an donæzon a guzul-vad , pehini hon ali da zilezel an hent franq a gundu d'ar maro , ha da guemeret an hent stris pehini a gundu d'ar vuez eternal ; 4° an donæzon a nerz , pehini a ro deomp courach etouez dangerou , maximou hac exemplou fall ar bed , hac a ro deomp ar victor var adversourien hor silvidiguez ; 5° an donæzon a vouizyeguez , pehini a zisqueze deomp ar pez a renquomp da ober evit erruout e rouantelez an êe ; 6° an donæzon a zevotion , pehini a rent deomp servich an Autrou Doue douc hac agreabl ; 7° an donæzon a zoujanç Doue , pehini a laca etouez ar garantez hon deus evit Doue , un aoun hac ur spount santel da zisplijout dezan.

O va Doue , roït d'In an donæzonou divin-
ma ! Compren a ran , penos an disterra anezo a
so preciussoc'h eguet oll vadou an douar. *Da ,
Domine Jesu , Spiritum sapientiæ et intellectûs ,
consilii et fortitudinis , scientiæ et pietatis , cum
timore Domini.*

Var sul an Drindet.

BEMDEZ ha particulieramant bep sul eus ar
bloas e tleomp adori an Drindet sacr , da lavaret
eo , un Doue e tri ferson , Tad , Mab ha Speret
Santel : hêma eo ar myster brassa eus hor feiz.
An Ilis he deus instituet ur gouël particulier evit
enori myster an Drindet , ar c'henta sul goude ar
Pantecost , abalamour ma voue ive hennez an
devez a zolanizas ar gristenien guenta en enor
d'an Drindet sacr , goude ma o devoa recevet ar
feiz hac ar vadiziant digant an ebestel pere a gom-
manças da breseg an Aviel goude disquen ar Spe-
ret Santel , deiz ar Pantecost. Enoromp eta an
Drindet santel , o santifia mad ar zul , oc'h ober
alies sin ar groas ha bepred gant santimanchou a
feiz , hac oc'h offr pep tra da Zoue.

1° An oll amzer a so da Zoue , mæs ar zul en
deus choazet ha consacret d'e servich. Enoromp,
ispicial da zul , ar repos a guemeras Doue an tad
goude beza crouet ar bed , hac en em reposomp
hon-unan eus a bep labour , evit adori Doue ,
ober reflexionou-mad varnomp hon-unan , gue-
let penos hon eus tremenet ar sizun , hac e pe
stad en em gavomp. Enoromp ive en deiz-ma re-
surrection hor Zalver pehini a sortias da sul vic-
torius var ar maro : songeomp er pezh en deus
anduret evidomp ha laqueomp evez-mad da goll ,

dre ar pec'het, ar guir en deus acquisitet deomp e rouantelez an êe. Enoromp c'homæ, da zul, donediguez ar Speret Santel pehini a zisquennas da sul ar Pantecost var an ebestel evit o c'harga a c'hraçou, hac hor guervel dreizo d'an anoudeguez eus ar guir religion. Nevezomp bep-sul promessaou hor badiziant, ha meulomp Doue da veza hon tennet eus a esclavach hac eus a devalligen ar pec'het, da liberte santel e vugale ha da sclerigen ar feiz. Caromp, meulomp hac adoromp a greiz hor c'halon Doue an Tad pehini en deus hor c'hrouet, Doue ar Mab pehini en deus hor prenet gant ar pris eus e voad, Doue ar Speret Santel pehini en deus hor santifiet.

2º Greomp alies sin ar groas, ha bepred gant santimanchoù a feiz, o c'hervel gant respet ha gant fizianç d'hor zicour an tri ferson adorabl eus an Drindet sacr: ar sin-ma merquet varnomp a vezo evel ur c'hachet pehini hon roi d'a anaout evit guir vugale da Zoue, hac a rai d'an droucsperet hon espergn, evel ma c'hespernas guechal an æl an dorojou a voa bet russiet gant goad an oan pascal. Pebes bonor evidomp, gallout lavarret gant guirionez: en hano an Tad pehini en deus va c'hrouet evit en êe; en hano ar Mab pehini en deus, dre e varo var ar groas, acquisitet d'in guir er rouantelez divin-se; en hano ar Speret Santel pehini en deus va santifiet ha pehini am c'hundu bepred varzu an eurusded eternal... En hano an Drindet adorabl eo bet effacet ar pec'het a voa deut gueneomp var an douar: en ur scuilla an dour mysterius eus ar vadiziant var hor pen, ar belec a lavaras deomp eus a berz Doue: me a dôr ar chaden pehini a zalc'he
ac'hanoc'h

ac'hanoc'h dindan esclavach an drouc-speret, en hano an Tad, hac ar Mab, hac ar Speret Santel... Pa hon deus ar goal-heur da gometi ur pec'het actuel-bennac goude an usach a ræson, ar pe-c'hejou ma a so c'hoas effacet deomp en hano an Drindet sacr : me a ro deoc'h, eme ar belec, ar pardon eus ho pec'hejou, en hano ar Tad, hac ar Mab, hac ar Speret Santel... An Ilis, goude hor maro, aroc lezel hor c'horf da zisquen er bez, a deu ive da recommandi ac'hanomp da Zoue, ha d'er pedi da gaout truez ouzomp, abalamour ma touguemp, epad hor buez, ar sin adorabl eus an Drindet sacr : *Qui dum viveret, insignitus est signaculo sanctæ Trinitatis.*

3° Greomp hon oll actionou, evit meuli, enori ha glorifia ar myster adorabl-ma ; rac-se leveromp en ur gommanç hac en ur achui pep-unan anezo : *En hano an Tad, hac ar Mab, hac ar Speret Santel*, evel pa lavarfemp : me fell d'in commanç, continui ha finissa an action-ma evit meuli hac enori an Tad, hac ar Mab, hac ar Speret Santel. Epad an deiz, savomp alies hor c'halon varzu Doue ha lavaromp alies gant an Ilis : *Gloar ra vezo d'an Tad, ha d'ar Mab, ha d'ar Speret Santel !* Pe autramant gant seraphinet ar barados : *Santel, santel, santel, eo Doue an armeou, an êe hac an douar a so leun eus e vajeste adorabl.*

Ar guenta eus an oll devotionou evit enori ar myster bras-ma eo an imitation. Mæs a leverot : penos e c'heller e imita ? Dre an union hac ar garantez christen, da lavaret eo, evel an Tad, ar Mab hac ar Speret Santel ne dint nemet unan, e zeo ret ive ne vemp-ni oll nemet unan, da

c'houzout eo, n'hon deffe oll nemet ar memes calon hac ar memes speret, evel a lavar sant Lucas o parlant ouz ar gristenien guenta : *pegue-ment-bennac*, emezan, *ma voa cals a gristenien fidel n'o devoa oll nemet ar memes calon hac ar memes speret*. Hor Zalver, en deiz diaroc e bassion a reas ar beden-ma d'e Dad eternal : *me ho ped, va Zad*, emezan, *grid na vezimp oll assamblez nemet unan : me am eus roet d'ar gristenien ar gloar ho poa roet d'in, evit ma vezint unan, evel ma zomp unan e pep tra...* Mar fell deomp eta renta un enor parfet d'ar myster-ma, bezomp oll a unan dre ar garantez christen, o viret-mad ar gourc'hemmen-ma eus hor Zalver : *ar gourc'hemmen a roan deoc'h eo en em garet an eil eguile evel m'am eus ho caret*.

Solanite ar Sacramant.

GOUEL ar Sacramant a vize solaniset guechal ar yaou quenta varlerc'h sul an Drindet, e memor eus an deiz e pehini e c'hinstituas hor Zalver ar Sacramant eus e gorf hac eus e voad precius dindan ar speçou a vara hac a vin. Guir eo e c'hinstituas ar Sacramant adorabl-ma d'ar yaou-amblit, an nos aroc e bassion; mæs evel ma zeo an Ilis occupet-oll en amzer-se eus a soufrancou hor Zalver, he fried divin, eo bet cavet a propos celebri ar memor eus ar myster-ma, ar yaou quenta varlerc'h eizvetet ar Pantecost, abalamour, evel ma celebrer d'ar Pantecost surmation an Ilis, e zeo naturel celebri ar c'henta yaou varlerc'h an eizvetet-se, ar solanite eus ar Sacramant-ma, dre behini eo maguet ar memes Ilis

goude beza bet furmet d'ar Pantecost... An Ilis he deus instituet gouël ar Sacramant, hac a ra hiri ur procession solanel evit celebri ar victor gouneet var adversourien ar myster-ma, hac evit rei d'ar guir gristenien un occasion da zisquezh bep bloas ur merq hac un desteni public eus ar feiz, an anoudeguez-vad, ar respet hac ar garantez gant pere e tleont adori Jesus-Christ er Sacramant sac' eus an auter.

Consideromp eta penos, evit solanisa erfad ar gouel-ma, e tleomp en em zisposi, dre ur goëssion vad, da receo ar sacramant adorabl-ma dre ar gommunion; goulenn pardon eus an oll immodestiu, an oll irreverançou hac an oll gommunionou sacrilach hor bê græt en hor buez, hac eus a guement outrach o deus cometet, a gomet hac a gometo c'hoas ar re vechant a-enep præsanç hor Zalver er sacramant-ma eus e garantez.

Assista a dleomp ive muia ma c'ballimp dirac ar sacramant hac er salud epad an eizvet-ma; ouспен, e tleomp quemeret ar resolution sincer da ober bemdez ur vizit d'ar sacramant, o vont d'an ilis, m'ar gallomp, ha ma ne allomp quet, o trei varzu hon ilis parres e peleac'h Jesus a repos nos-deiz dre garantez evidomp, en e daber-nacl santel.

Id ive, m'ar gallid, da heuill ar sacramant adorabl pa vezo cacet d'an dud clân; ma na illid quet mont betec an ty, id d'e gundui, hirra ma ellod. M'ar be cacet d'ho quær, id d'e zigumeret: penos, mont a raffer da zigumeret ur prinç pa erruo en ur vro, ha ne zaimp quet da zigumeret Roue ar rouanez pa zeui d'hon ty? Goulennit evidoe'h hac evit ho tud, ar graçou a bere

hoc'h eus ezom : pa voa hor Zalver er bed-ma , en deus græt vad da guement a so en em adresset dezan : *transiit benefaciendo* ; ar memes madelez hac ar memes galloud en deus hirio er sacramant adorabl , evel en devoa pa voa var an douar. Hor guervel a ra evit hor zicour : *Deut*, emezan , *d'am c'haout, c'hui oll pere a so poaniet hac affliget, ha me ho soulageo !* Un Doue oll-galloudec hac oll vadelezus eo a barlant , perac eta ne oboissomp-nî quet ? Eus a peguer bras niver a dud ne vê quet heuillet un den pehini a roffe yec'het d'ar re glân , madou d'ar re baour , consolation d'ar re affliget ? Jesus hepquen eo an ini a ell hac a brômet quemen-ma oll ; e peleac'h eta ema hor feiz , nî pere a varv gant an naoun ha gant ar sec'het e quichen ar bara coelestiel hac an dour a vuez !

Eurus ar re a ell bemdez ober o bizit d'ar sacramant hac he gra evel ma zeo dleet ! cals a red d'a veur a blaç evit bizita relegou ar zænt : joa o deus o clevet an actionou caër eus o buez : admira a reont an ilisou savet en o enor : poquet a reont d'o esquern sacr pere a gonserver etouez ar zeï hac an aour pur : mæs nî hon eus an heur vad da gaout tost deomp en hon ilisou , roue ar zænt hac an ælez , ha c'hoas hon deus an ingrateri da chom hep mont bemdez d'er bisita ! Da viana , er bizita a dlefemp bemdez a speret hac a galon....

O va Zalver Jesus , me a rent deoc'h mil action a c'hraç eus ar vadelez hoc'h eus da chom en hon touez , evit servichout da vagadurez d'hon eneou , evit accordi deomp hon ezomou , hac evit hor c'honsoli en draouien-ma a zaëlou ! Bemdez , ha m'ar gallan , alies-bemdez ez in d'ho caout ,

da viana a speret ; rac allas, va Doue , da gaout piou ez in-me, nemet d'ho caout-hu? C'hui eo an ini am c'har hac a zeziran da garet : c'hui eo an ini a ro ar peoc'h , an oll donæzonou parfet hac ar vuez eternal!...

Conception ar Verc'hes.

CONSIDEROMP e pe stad eo bet concevet ar Verc'hes Vari ; pere eo an effejou eurus eus he c'honception , ha penos e tleomp enori ar myste-ma.

I. Pep den adalec ar moment ma zê concevet a so souillet gant an taich eus ar pec'het originel. Contractet hon deus oll an taich-ma dre bec'het hon tad quenta Adam, pehini a zizoboissas d'e Grouer hac a gollas graç Doue evitan hac evit e vugale. Mæs ar Verc'hes sacr , choaset ha prædestinet a bep eternite evit beza mam d'hor Zalver , a so bet præservet diouz an taich commun ha general-se dre ur c'hraç dreist-ordinal ha dre ur privilach particulier. Er moment eus he c'honception , da lavaret eo , er moment ma voue furmet he c'horf ha crouet he ene , e voue santifiet , hac en em gavas oll pur , oll santel , oll caër hac agreabl da Zoue : *tota pulchra es, amica mea, et macula non est in te.*

Evit enori ar c'hraç precious pehini a santifias ar Verc'hes sacr er moment ma voue concevet , eo e deus an Ilis instituet gouël ar gonception : na deu da celebri , en enor d'ar zænt , nemet an devez ma zint deut da vervel , abalamour ma voar erfad e zeo santel o maro , mæs celebri a ra ar gonception bur eus ar Verc'hes sacr , abalamour

ma en em gavas santelloc'h er moment-se eus he buez, eguet na dê ar zænt oll en heur eus ho maro. Quemmen-ma ne dê quet un articl a feiz, mæs ur greden devotamant recevet er guir Ilis, ha proposet deomp eus he ferz da gredi: *sic piè docuit et credidit Ecclesia*. Rac-se ar C'honcil a Drant, goude beza anzavet gant an abostol, penos, abaoue disoboissanç Adam, e teuomp oll var an douar coupabl eus ar pec'het originel, a lavar cousgoude ne fell quet dezan entent quemmen-ma, pa vez quæstion eus ar Verc'hes sacr pchini a so bet exantet eus an taich commun ha general-ma: *declarat hæc sancta synodus non esse intentionis suæ, comprehendere in hoc decreto ubi de peccato originali agitur, beatam et immaculatam Dei Genitricem*. Sant Augustin, Sant Thomas, sant Bonavantur ha cals-all eus a Dadou an Ilis, na fell quet dezo clêvet parlant eus ar pec'het originel, pa barlanter var zujet ar Verc'hes sacr; dishenorabl, a leveromp gant guirionez, e ve d'hor Zalver, beza bet ganet eus a ur vam conceivet er pec'het: *exceptâ Virgine Mariâ, de qua propter honorem Domini, nullam prorsùs, cum de peccato agitur, haberi volo quæstionem*. En effet, rouanez ar zænt hac an ælez a dle beza recevet graçou caëroc'h ha preciusoc'h evito, ha pa'z eo certen penos an æl quenta hac an den quenta a so bet crouet en ur stad a justiç hac a zantelez, o rouanez na dlê quet beza bet conceivet er pec'het: templ beo ar Speret Santel na dlê quet beza bet da quenta souillet dre ar speret impur...

Ar Verc'hes sacr o veza consideret gant Doue evel e vam, adalec ar moment quenta eus be

c'honception, a so bet concevet hep pec'het, dre c'hraç; mæs hor Zalver a so bet concevet hep pec'het dre natur, rac quer control e voue ar pec'het d'an divinite evel an devaligen d'an deiz. Sant Ian-Badezour, concevet er pec'het, evel ar rest eus a vugale Adam, a so bet santifiet e corf e vam : ar Verc'hes Vari, hepquen, eus a oll lignez hon tad quenta, a so bet præservet gant Doue eus ar pec'het originel, he deus concevet e-unan, hep ofañc-ebet d'he guerc'hded, douguet he frouez hep diæsamant, er ganet hep poan hac er maguet eus he leas virginal. Bevet he deus hep en em renta coupabl eus an disterra imperfection : maro eo abalamour m'az eo falvezet dezhi hac evit heuill exempl he mab divin pehini a so ive en em offret hac en em immolet dre e volontez e-unan : *oblatus est, quia ipse voluit.*

II. Daou-dra a so principalamant an effejou eürus eus a gonception bur ar Verc'hes sacr : da guenta, o veza bet præservet diouz ar pec'het originel, ne deus ive biscoas santet an disterra inclination d'an drouc, hac he ententamant a voa brassoc'h eguet ententamant an oll dud-all concevet er pec'het.

Divlam eus ar pec'het originel, na dleie quer beza sujet d'e effejou : evel-se ar c'hraç a recevas en instant quenta eus e buez a voue evity, non pas hepquen un exantion a bep pec'het, mæs a bep inclination d'ar pec'het. Biscoas ne zantas en effet an disterra panchant d'an ourgouill, d'ar goler, da blijaduresou difennet ar c'horf, na da bec'het-all ebet. En he c'horf hac en he ene pep tra a voa reglet dre ar ræson ha dre ar feiz : rac-se ar Verc'hes sacr e deus pratiquet an oll ver-

tuziou en o huella perfection : ho celu eno an eil effet, eus he c'honception zantel ha didaich. Fidel eo bet da viret ha da lacat da dalvout ar graçou hac an talanchou caer he doa recevet : cunduet he deus ur vuez cuzet e Doue, o pedi, o labourat, o veilla ato varnezi e-unan, petrabennac ma voa bet santifiet ho crêveet e graç adalec ar moment eurus eus he c'honception. Bras eo bet ar poaniou o deus anduret ar zænt ; bras eo bet o c'harantez evit Doue hac ar madou spirituel o deus acquisitet ; mæs dister int oll comparachet gant poaniou, carantez ha militou ar Verc'hes sacr : *multæ filia congregaverunt divitias, te supergressa es universas*. Ar Verc'hes Vari, huelloc'h evit ar zænt oll e graç hac e santelez, a so ive huelloc'h evito e gloar : *adducuntur regi virgines post eam*. Ar guenta eo goude Doue, abalamour ma'z eo mam d'hor Zalver Jesus-Christ, guir Doue ha guir den, hac abalamour d'ar graçou dreist-ordinal he deus recevet, ha d'he acquet d'o miret ha d'o lacât da dalvout.

III. Evit enori ar myster-ma, e tleomp principalamant trugarecat Doue eus ar graçou dreist-ordinal en deus accordet d'ar Verc'hes sacr, hor mam ; ober un istim ar brassa eus a c'hraç hor badiziant hac eus a oll c'hraçou Doue e general ; quemeret ar propos ferm da renonç d'ar pec'het, ha da rapari dre ar binigen ar c'holl hon deus græt eus a innoçanç hor badiziant.

1° Ur c'hrouadur-mad a so anoudec eus a guement a rêr evit e dud, hac a gonsider ar peza rer evito evel græt evitan e-unan : pebes anoudeguez-vad na dleomp-nî quet eta da Zoue evit quellies a c'hraç hac a brivilach dreist-ordinal en

deus accordet d'hor mam sacr ar Verc'hes Vari? Eürus eo ar vugale o deus ur vam vad, capabl ha douguet d'o zicour : trugarequeomp Doue da veza accordet deomp e personach ar Verc'hes Vari, ur vam da behini ne vez refuset netra en êe, eme sant Antonin : *impossibile est Mariam non exaudiri*. Peguer stang ha peguen ardant e voa guechal huanadou ar batriarchet, ar brofetet an oll dud just pa c'houlennent digant Doue done-diguez ar Messi? Meulomp eta an Autrou Doue da veza erfin exaucet o fedennou, ha roet d'ar bed an ini a behini e bet ganet Jesus, evel a lavar an Aviel : *de quâ natus est Jesus*.

2° Ar Verc'hes a so bet eürus da veza bet concevet hep pec'het, mæs eürus eo bet ive dre ne deus biscoas cometet an disterra imperfection. Ur goal-heur eo evidomp beza deut var an douar, coupabl eus ar pec'het originel ; mæs ur goal-heur eo c'hoas evidomp beza cometet quellies a bec'het actuel. Allas, n'en domp quet bet ganet e stad a c'hraç, mæs red eo deomp mervel e stad a c'hraç evit beza salvet : rac-se e tleomp ober un istim ar brassa eus a oll c'hraçou Doue. Graç hor badi-ziant hac ar graçou-all pere hon deus recevet a so precius meurbed : oll vadou an douar compara-chet ganto, a so disterroch'eguet ar fang : un tenzor ar c'haera int, mæs en douguen a reomp en ur vessel torus, eme an abostol ; ur zonch, ur gomz, un action gontrol da lezen Doue, a so aoualc'h evit e lemel diganeomp : beillomp eta evel ar Profet-Roue, evel ar Verc'hes sacr hac evel an oll zænt, rac an drouc-speret, eme sant Gregor, a so partout var hon hent o stigma laçou evit hon lacât da guëza, hac evit gallout lemel

diganeomp ar madou spirituel a zougomp, da c'houzout eo, graçou Doue.

3° Cousgoude pell da ziouall eus ar pec'het, cals ac'hanomp ne glascont nemet an occasion d'er c'hometi, er c'har en o c'halon, hac evit-se, a berisso, siouas! Descomp beza fur divar o c'houst, ha pa ro Doue deomp ar c'hraç d'en em anaout, raparomp dre ar binigen ar c'holl hon deus græt eus e c'hraçou : renonçomp-crên d'ar pec'het ha supliomp ar Verc'hes sacr da intercedi evidomp dirac he mab Jesus : discoëzomp dezi an desir hon deus da blijout da Zoue ha da viret e c'hourc'hemennou : pedomp-hy d'hor præsanti dirazan hac e sello a druez ouzimp, hac e vezimp recevet, purifiet, santifiet dre e c'hraç : *et hæc quidem fuistis, sed abluti estis, sed sanctificati estis, sed justificati estis.* Dalc'homp neuse, ar rest eus hor buez, hon daoulagad paret var ar stereden-gaër pehini a dle hor c'hundui d'ar porz eürus eus hor silvidiguez : da lavaret eo, etouez dangerou, tentationou ha trubuliou ar vuez-ma, bezomp alies recours d'ar Verc'hes sacr pehini a obteno evidomp ar c'hraç da heuill an exemploumad he deus roet deomp, da veuli Doue evel-ty, var an douar, ha d'e drugarecât assamblez gant-hy er barados.

Guinivelez ar Verc'hes sacr.

DEOMP oll hirio da gavel ar Verc'hes, saludomp anezi gant joa, evel ar verelaouen pehini a anonç deomp an heaul a justiç; evel ur grouadurez pur a bep pec'het, evel un exempl a bep-seurt vertuziou.

1°. An êe a ra deomp hirio ur præsant caër, eme sant Bernard : en deiz-ma eo e commanças an devaligen e pehini e voa sebeliet ar bed, abaoe ouspen pevar mil bloas, da zisparissa dre apparition ar verelaouen-ma gortoet ha desiret queit amzer gant ar batriarchet, ar brofetet hac an oll dud just. Ar Speret Santel a gouvî ac'ha-nomp da zelebri a galon-vad guinivelez ar Verc'hes Vari, pehini a dle beza ur sujet a joa evit ar bed-oll : *Nativitas tua, Dei Genitrix Virgo, gaudium annuntiavit universo mundo.* Saludomp eta ar Verc'hes sacr evel ar goulou-deiz ar preciusa : *quasi aurora consurgens.* Gant pebes joa e vël ur beachour un deiz caer o c'houlaoü ? Nî-oll a so beajourien pere a ra hent varzu an êe ; ha guinivelez ar Verc'hes eo ar goulou-deiz pehini a anonç deomp un amzer favorabl, deiziou a c'hraç hac a silvidiguez, ur rên a beoc'h hac a justiç. Gant pebes hast e teport ur chlânvoir an deiz da c'houlaoü, hac ur prisonier ar c'helou eus e zilivranç ? Nî a voa an dud clân-se, o veza goloet eus a lorgnez ar pec'het : nî a voa ar brisonerien-se o veza abaoe pec'het hon tad quenta Adam dindan esclavach an drouc-speret, ha destinet d'ar maro eternal aroc memes ma voamp deut var an douar : ar Verc'hes a voa evel ar goulou-deiz eus an amzer e pehini e tleimp receo ar yec'het ha beza dilivret eus hor c'haptivite. Al loened gouez ha noazus pere a vale en nos, en em dên hac en em guz da c'houlou-deiz, eme ar Speret Santel : *catuli leonum rugientes.... in cubilibus suis collocabuntur* ; evel-se, an niver-bras eus an drouc-sperejou o deus quemeret an tec'h, querquent a ma e deut var an douar an ini a

dleie bruzuni pen ar sarpant, ha digaç deomp Redemptor ar bed. Ar Verc'hes Vari a so caer evel al loar, eme ar Scritur : *pulchra ut luna* ; chasseal a ra an devaligen divarnomp , hac hon dilivra a ra diouz an nos eus ar pec'het, ha diouz ar maro eternal. Brillant eo evel an heaul, a lavar c'hoas al levriou sacr : *electa ut sol* ; evel ma teu an heaul da dôma an douar ha d'e lacaat da bro-dui, evel-se ive ar Verc'hes sacr a deu d'hon re-jouissa o rei deomp da anaout e tosta an amzer e pehini e c'hallimp , dre vilitou Jesus-Christ, douguen frouez a silvidiguez.

2° Ar Verc'hes Vari a so bet ganet er guær a Nazareth, pur ha neat a bec'het, eus a sant Joachim hac eus a zantes Anna, pere a voa e zad hac e mam. Sant Joachim a voa eus a lignez ar roue David, ha santes Anna eus a lignez Aaron, peguer paour ha peguen dister-bennac e voant hervez ar bed. N'o devoa mui a esperanç da gaout bugale, o veza an eil hac eguile avancet-bras en oad : evel-se eo bet falvezet d'hor Zalver e sortije e vam eus a zaou zen oaget, evit ma vije conception ha guinivelez ar Verc'hes, quentoc'h un œuvr eus ar c'hraç eguet eus an natur. Dre ar zantelez eus o buez eo e vilitas sant Joachim ha santes Anna, beza tad ha mam d'ar Verc'hes sacr, rac ar frouezen o veza mad-bras, ar vezen e pehini e voa, a dleie beza ive : ar pezh a zisquezh d'an tadou ha d'ar mamou penos m'ar fell dezo caout bugale vad, e tleont beza o-unan tud a zou-janç hac a garantez Doue. Ar guës fall a ro frouez fall, ha bilimus eo an dour a zorti eus a ur zourcen ampoëzonet.

Ar Verc'hes a voue cacet d'an templ vardro

eiz dez goude ma voa ganet hac a recevas an hano a Vari pehini a sinifi : *Itron , Rouanez , Stereden*. Sant Ambroas , sant Bernard ha cals-all eus a Dadou an Ilis a gred e recevas an hano-ma eus an êe , evel an hano capapla da rei da anaout ar pez ma tleie beza un deiz.

Hon itrôn , da lavaret eo , hon alvocadez , hor protectourez , hor mam-vad e quever Doue. Hon rouanez : ar Verc'hes sacr eo ar rouanez dre excellanç pehini a rên var an oll galonou. En êe , Mari a so rouanez an oll zænt hac an oll sperejou eürus , ha var an douar an oll generationou a veulo he bonor da veza roet ur redemptor d'ar bed. En oll broyou e pere e vezo anavezet hac adoret an hano a Jesus , an hano a Vari a vezo ive pedet : ar re vras hac ar re binvidic eus ar bobl a imploro he zicour , hac ar brincet o-unan en em hasto da lacat o rouanteleziou hac o c'hurunennou dindan he frotection.

Hor stereden : Mari , eme sant Bernard , a so ur stereden gaër ha brillant savet dreist ar mor bras ha perillus eus ar bed : an nep a goll ar guël eus ar stereden-ma a so en danger d'en em drompla var an hent mad ; da squei var ar garrec ha d'en em goll. A c'hui o fell deoc'h , a gontinu ar memes sant , miret ne zaffac'h da goll ? Sellid ous ar stereden-ma , galvid Mari d'ho sicour : invoquit e hano zantel. M'ar d'oc'h tourmantet gant tentationou ar bed , ar c'hiq , an drouc-speret , sellit c'hoas ous ar stereden-ma hac invoquit a galon-vad an hano a Vari. En heur ar maro eo e tleimp , dreist pep tra , derc'hel hon daoulagad paret var ar stereden-gaer-ma , evit gallout en em bræservi diouz an tempest diveza hac erruont er

porz eus hor silvidiguez Tadou zantel an Ilis a lavar penos ar Verc'hes Vari he deus recevet digant Doue graçou particulier evit asista he bugale var o zremenven diveza, abaoe ma e deus bet an heur da asista hor Zalver var menez Calvar er moment-ma rente an huanad diveza evit redemption ar bed : bezomp eta recours d'he frotection liessa ma allimp, mæs dreist pep tra en heur eus hor maro. Peguen eürus e vizin-me, a lavare sant Gregor a Nazianç, m'ar gallan prononç evel m'az eo dleet an daou hano sacr a Jesus hac a Vari, er moment-ma varvin ! Jesus ha Mari, cetu ar pez a repetin cant guech ha cant all var va maro ! Jesus ha Mari, cetu ar pez a lavaro va c'halon, hep hean, pa ne allo mui va guinou parlant ! Jesus ha Mari, cetu an daou hano a vezo græt d'in da glêvet betec va huanad diveza, ha betec va huanad diveza e vezint evidon daou hano a fizianç hac a silvidiguez.

3° Saludi a dleomp ar Verc'hes sacr evel un exempl a bep seurt vertuziou. Adam hac Eva o devoa, dre o fec'het, carguet ar bed a dristidiguez, mæs Jesus ha Mari o deus er c'harguet a joa dre o santelez ha dre bep seurt vertuziou a bere o deus roet deomp an exempl. Intantion an Ilis er gouel-ma eo ma teuimp da enori santelez ar Verc'hes o lacât hor poan d'en em renta dîn da zouguen Jesus en hor c'halon dre ar gommunion, evel m'az eo bet douguet, aroc e c'hinivelez, e corf sacr ha pur ar Verc'hes santel. Evit-se te-c'homp diouz ar pec'het, diouz an occasionou dangerus ha diouz antretienou inutil ar bed, o cundui, evel Mari, ur vuez cuzet e Doue. Savomp alies hor speret hac hor c'halon var-zu an

êe, hac en em acquitomp-mad eus hon oll deve-
riou hervez hor stad hac hor c'hondition.

Ar pezh a so da veza muia remerquet e santelez
ar Verc'hes sacr, eo ar bromessa a reas da Zoue,
a vianic, da viret he guerc'hded epad he buez, ar
pezh a behini ne voa gullet exempl-ebet betec
neuse, evel a lavar an oll dadou ancien. M'ar fell
deomp eta en em renta agreabl d'ar Verc'hes, e
tleomp, dreist pep tra, caret ar burete, an hu-
milite hac ar vertuziou all a bere he deus roet
deomp an exempl. En effet, penos e c'halse ar
vam-se a oll burete, lacat en niver eus he bugale-
vad an dud lubric-se eus a bere ar galon a so ul
laguen ifam eus a bep seurt viçou! petra ell da
esperout digant servicherez humbl an Autrou
Doue, an den ourgouillus-se, pehini a vev tran-
quil er stad horrubl eus ar pec'het, hac a so leun
a istim evitan e-unan hac a zisprijanç evit ar re
oll? Ar Verc'hes a so evit guir refuch ha mam ar
bec'herien; ia refuch ha mam ar bec'herien o
deus queuz da veza pec'het; mæs na ell quet pli-
jout d'ar vam an ini a chom adversour d'ar mab:
evit beza sicouret gant ar vam, e tleomp eta re-
nonç d'ar pec'het hac imita he vertuziou. Ar
Verc'hes sacr a lavar deomp gant mui a ræson
eguet an abostol: heuillit va exempl, evel ma em
eus heuillet exempl Jesus-Christ: *imitatores mei
estote sicut et ego Christi*. Servicherien fidel d'ar
Verc'hes, grit, eme sant Bonavantur, ma vezo
henvel ho buez ouz he ini: *Mariam induite, quot-
quot diligitis eam*. Lavaret e carit Doue hac ar
Verc'hes epad ma vevit er pec'het, a so ober
goab eus an eil hac eguile ha militout beza aban-
donet ganto. Renoncit da guenta d'ho pec'hejou

ha goulennit neuse sicour hac azistanç ar Verc'hes : santout a reot dre un experianç eürus, penos ne dê quet e vean eo hoc'h eus supliet ar vam vad-se da intercedi evidoc'h brema hac en heur ar maro ; rac obteni a rai deoc'h ar c'hraç eus a ur maro mad hac eürus.

Præsentation ar Verc'hes Vari en templ.

Ar Verc'hes Vari en em offr hac en em gonsacr antieramant da Zoue : en em offromp hac en em gonsacromp ive dezan antieramant honunan.

1° Santes Anna ha sant Joachim oc'h en em velet oaget-bras hac hep crouadur ebet, a brometas da Zoue penos m'ar plich gantan rei dezo ur c'hrouadur e teujent d'er c'honsacri d'e zervich ebars en templ. Doue pehini a falle dezan e vije pep tra miraculus en ini en devoa destinet a bep eternite evit beza mam da Zalver ar bed, a exauças o feden en ur rei dezo ar grouadurez eürus, ar verelaouen-se quen desiret, pehini a dleie rei deomp an heaul a justiç evit hon tenna eus a devaligen ar pec'het. Quentre ma oa deut ar Verc'hes sacr d'an oad a dri bloas, he zad hac he mam en em velas obliget da accomplissa o vœu, hac a gaças o merc'h d'an templ evit ober ar zervich a zeree outy... Ar guerent devot etouez ar Yuzevien ne vanquent jamæs da offr o bugale da Zoue, aroc ha goude ma vijent ganet ; mæs cals anezo n'en em gontantent quet eus ar gonsacration general-ma, caç a rent, a vianic, o bugale d'an templ e peleac'h e choment meur a vloas evit beza instruet-mad, hac evit servicha ar

veleyen hac al levitet, en o fonctionou sacr. Un exempl hon deus a guemen-ma e personach ar profet Samuel hac e personach cals-all eus a douez ar Yuzevien. Beza e voa ive en templ apartaman-chou evit ar merc'het pere en em gonsacre da zervich Doue : etouez ar re-ma en em gave Josabeth , pried da Joïada hac Anna , merc'h da Phaniel.

O peguen caer e voue guelet ar Verc'hes sacr o vont varzu hac an templ evit en em gonsacri da Zoue en un oad quen tener ! peguer zantel e voue an ofranç a reas da Zoue anezi e-unan ! peguen agreabl e voue an ofranç-ma da roue an êe ! Evel-ma e devoa neuse ar Verc'hes , an usach a ræson dre ur privilach special , e c'hanavezas an oll importantç eus ar zerimoni zantel-ma. An ær-vad hac ar volesti eus ar verc'h-vian-ma oc'h antren en templ , a reas admiration ar zænt hac an ælez , eme sant Ambroas : mæs peguement agreaploc'h e voue c'hoas da Zoue , an dispositionou santel eus he c'halon ! o peguer precius e voue ar sacri-fiç a reas d'he C'hrouer eus he buez ar burra hac ar barfeta eus an oll dud crouet ! epad ma chomas ar Verc'hes sacr en templ , e tremene an darn-vuia eus an deiz o præsanti da Zoue an desirou zantel eus he c'halon ; o c'houlén donediguez ar Messi , hac o pedi Doue da zistrugea rên ar pe-c'het ha da lacat en e blaç ar rên eus e justiç. Piou a ell compren ar ferver eus he oræsonou , hac an nerz eus an tân divin gant pehini e oa an-flamet he c'halon er plaç santel-se ! Ar Verc'hes Vari a chomas en templ betec vardro an oad a zaouzec vloas ma voue demezet da sant Joseph pehini e c'haças gantan d'e dy eus an templ. Doue

pehini en devoa destinet dezi ar pried chast-ma , en devoa en donæsonet eus a ur burete parfet, hac ar Verc'hes ne gonsantas e gaout evit pried, nemet goude beza en em assuret penos ar memes vœu a virginite a dleie o unissa assamblez ha beza an ornament principal eus o union santel.

2° Ar Verc'hes en em offr hac en em gonsacr antieramant da Zoue , en em offr hac en em gonsacri a dleomp ive dezan antieramant hac evit bi- quen : den na ell servicha daou vestr , ha ne vezo salvet nemet an ini en devezo perseveret betec ar fin. En em roomp eta , a vrema , da viquen hep partach ebet da Zoue , o consacri dezan a bred, evel ar Verc'hes sacr, hor speret hac hor c'halon, hor c'horf, hac hor squianchou naturel : ar prividi eus a bep tra a dleomp da Zoue evel d'hon Autrou ha d'hor mæstr souveren.

Ia , va Doue, me a gonsacr deoc'h va speret, evit ma c'hallin beza continuellamant occupet ac'hano- c'h , ober pep tra evidoc'h hac offr deoc'h a bep seurt sacrificou a veuleudi , a c'hloar hac a anoudeguez-vad, deoc'h-hu, va Doue pehini a so va c'hrouer, va redemptor ha va mæstr sou- veren, ha pehini a c'houlén beza adoret e speret hac e guirionez. O va Doue, d'in-me eo e livi- rit, evel guechal da Vartha : occupi a rit ho spe- ret gant cals a draou, ha cousgoude n'ez eus ne- met un dra necesser pehini eo affer ho silvidi- guez ! Nan, va Doue, ne dê quet necesser d'in beza habil, caret nac istimet gant an dud, mæs necesser e d'in en em zavetei, nemet consanti a raffén, dre un dizesper horrubl, beza eternela- mant maleurus. Va avertissa a rit c'hoas dre unan eus a zoctoret hoc'h Ilis da songeal ennon va-

unan, ha non pas er bed-ma pehini a dremen, nac en traou crouet pere a renquin hep dale da zilezel, nac en æzamanchoù va c'horf pehini a vezo hep dale cuzet dindan an douar.

Me a gonsacr deoc'h va c'halon : quemeret-y, m'ar plich gueneoc'h ! grit enni ho temeuranç evel en ho templ ; renit enni evel ur roue var e drôn, ha disposit anezi evel ur mæstr eus e dra ! Mæs penos, ô va Doue, e c'hallit-hu goulén diganêen va c'halon ? He c'hrouet hoc'h eus evidoc'h ha ne ell caout peoc'h na repos ebet nemet ennoc'h. O Doue, piou ha petra a garfen-me, pa na garfen quet ac'hanoc'h ! O va mæstr, re zivezat em eus ho caret ! recevit eta pelloc'h va c'halon : staguit-y gueneoc'h ous ho croas evit ne garo nemedoc'h hac ar pezh a gundu varzu hac ennoc'h evel ar beden, al lecturiou devot, an ofiçou divin, an instructionon-mad ! *Inclina cor meum in testimonia tua.*

Me a gonsacr deoc'h va daoulagad : o roet hoc'h eus d'in, ô va Doue, evit consideri an êe hac an douar evel daou levr-bras e pere pep tra a barlant d'in eus ho calloud infinit hac eus ho madelez em andret ! varzu-hac-ennoc'h eo e tlean o zevel bepred, e barz em oll ezomou : *oculi mei semper ad Dominum.* Ia, m'ar guêlan adversourien va silvidiguez var ar poent d'am derc'hel el laçou o deus stignet evit va c'holl, me a zavo va daoulagad varzu-hac-ennoc'h evit ho pedi d'am dilivra eus a dre o daouarn : *quoniàm ipse cvellet de laqueo pedes meos.* Abandonet gant an dud, astennet var ur guêl a boan ha var ar poënt da renta an huanad diveza, me a baro va daoulagad anter-serret var ar menez e peleac'h e rit ho te-

meuranç, ô va Doue, hac-ac'hano e vezin sicouret ha consolet.

Me a gonsacr deoc'h va zeaud ha va guinou : ne fell d'in en em zervichout anezo nemet evit ho meuli, ha douguen ar re-all d'ho meuli asamblez gueneen. Purifiit va zeaud, ô va Doue, evel ma purifijoc'h guechal teaud ar profet Isaï, gant ur c'hlaouen ardant, evit ma c'hallin parlant mad eus ho lezen hac eus ho bolontez d'ho pobl ! Purifiit ive va c'halon hac e vezo mad va oll gomzou, rac ar guinou, eme c'hui, ne barlant ordinalamant nemet eus a abundanç ar galon. Renonç a ran, dre avanç da hep gomz inutil, pe noazus d'am nessa : ur follentez eo parlant cals, eme ar Speret Santel, ha compt a renquimp da renta eus hon oll gomzou. Evit beza pardonet, eo red rapari an tor a vez græt ; mæs penos rapari an tor hon deus græt d'hon nessa o tûa e vrud-mad dre an drouc preseguez ? Eaz eo liva e dû ar glan-guen, mæs penos renta guen ar glân livet e dû ? Roit d'in eta, ô va Doue, ar c'hraç da Sïoual va zeaud evel ur c'hlêze pehini a ro ar maro da dri personach en un taul : d'an ini a lavar drouc, d'an ini a zelaou gant joa, ha d'an ini ne bardon quet an drouc a vez lavaret anezan.

Me a gonsacr deoc'h, va Doue, va oll liberte, va ententamant, va memor, an oll buissançou eus va ene. Alies, sïouas, ez-oun en em zervichet anezo evit hoc'h offanci ! Pardonit d'in va ingrateri ha teuzit pelloc'h va bolontez en hoc'h ini pehini a so ato just, ato mad, ato zantel. Petra zervich ar squiant hep ho toujanç, ô va Doue ! Ur paysant humbl, eme levr an Imitation, a so pre-

færabl da ur philosoph ourgouillus pehini ne ra
quet e zilvidiguez. Passion ha maro va Zalver a
bere va fec'hejou a so bet caus; va maro va-unan
pehini a dosta bep moment; tromplerez ar bed
pehini a ra e bossubl evit va c'holl; gloar an êe
pehini am eus da c'hounit, ha poaniou an ifern a
bere em eus da ziuuall, cetu a ze ar guirioneziou-
bras pere a dle beza ato præsent d'am speret
ha d'am memor. *Mors mea, mors Christi, fraus
mundi, gloria cæli et dolor inferni sunt memo-
randa mihi.* Hirio eta, ô va Doue, en em of-
fran hac en em gonsacran deoc'h antieramant :
disposit ac'hanon, evel ma plijo gueneoc'h, ha
pa blijo gueneoc'h, evit biquen hac hep partach !

N. B. Mad e vè ive lén dirac ar sacramant, an act-ma
a gonssecration.

Assomption ar Verc'hes Vari.

Ar guer *Assomption* a sinifi *diguemer*, abala-
mour da guever an amzer-ma e voue diguemeret ar
Verc'hes sacr corf hac ene ebarz en êe, gant Doue
e-unan ha gant an oll sperejou eürus. Rac-se an
Ilis a deu da zelebri ar solanite-ma en enor da
varo, da resurrection ha da assumption ar Ver-
c'hes glorius Vari. Consideret eo bet ato en Ilis
evel unan eus he gouëliou caëra; mæs lavaret a
eller penos ar zolanite-ma a so deut c'hoas da ve-
za caëroc'h e Franç, abalamour ma teuas ar roue
Louis trizecvet, er bloas 1638, da choas an de-
vez-ma evit consacri e bersonach hac e rouante-
lez da vam Doue. Evit-se rêr hirio, dre oll rouan-
telez Franç, processionou solanel pere a so un
desteni public penos hon rouanez a deu da bro-

testi e tepantont ous an Itron Varia hac e c'hanevezont anezi evit o mæstrez souveren.

Raporti a raimp ama, un abreg eus a vuez ar Verc'hes sacr, oc'h ober, en ur dremen, ur reflexion bennac var ar vuez santel-ma.

Ar Verc'hes gloriüs Varia vilit beza enoret mui eguet an oll ælez hac an oll zænt, pa en deus Doue he enoret mui eguet ini-all-ebet, ha memes mui eguet ar re-all oll assamblez. Doue a brometas ar c'hrouadur burzudus-ma da sant Joachim ha da santes Anna pere na esperent mui a vugale, o veza ma oant re-avancet en oad; mæs n'en deus netra impossibl da Zoue. Concevet eo ar Verc'hes e corf santes Anna, he mam, ha concevet eo pur ha didaich eus ar pec'het originel: na zerêe quet, en effet, e vije templ beo ar Speret Santel, souillet da guenta dre ar speret impur; na zerêe quet e vije rouanez an ælez hac ar zænt iselloc'h evito e graç hac e santelez; ha pa zeo certen penos an æl quenta, hac an den quenta a so bet crouet ha ganet en ur stad a zantelez hac a justiç, o rouanez na dlê quet beza bet concevet er pec'het.

Ar Verc'hes sacr a voue ganet er guær a Nazareth, d'an eiz a viz guengolo, vardro pemzec vloas aroc donediguez hor Zalver. Eiz dez goude e voue cacet d'an templ hac he recevas an hano a Vari pehini a sinifi: *Itron, Rouanez, Stereden*. Sant Bernard, ha cals-all eus a Dadou an Ilis a gred e recevas an hano-ma eus an êe, evel ar c'hapapla da rei da anaout ar pez e vije un deiz. D'an oad a dri bloas, he zad hac e mam e c'hunduas d'an templ evit he c'honsacri da Zoue hac evit accomplissa dre eno ar vœu o devoa græt.

Chom a reas en templ, en apartamant destinet d'ar guerc'hezec betec vardo an oad a zaouzec vloas ma voue prometet da sant Joseph. Ar Verc'hes ne gonsantas e guemeret evit pried nemet goude beza-en em assuret penos ar memes vœu a virginite a dleïe beza an ornament principal eus o union santel. Ar rigol eus al lezen pehini a ordrene laza a dauliou mein an ini e dize bugale hep beza demezet, an ezom he devoa ar Verc'hes sacr eus a ur gardien d'he guerc'hded, hac eus a ur zicour-bennac da veva, eo a reas, hep-mar, d'ar Providanç divin, rei dezi sant Joseph evit pried. Vardo an oad a 14 vloas, ha goude beza tremenet vardo daou vloas e compagnunez sant Joseph, e voue annoncet dezi gant un æl eus a berz Doue penos e oa choaset evit rei ur redemptor d'ar bed. Querquent a ma consantas ar Verc'hes, en urlavaret : *celu amaservicheres Doue*, e voue concevet hor Zalver en he c'horf sacr, dre vertus ar Speret Santel. En douguen a reas epad nao miz hep poan-ebet, hac er guenel a reas er guær a Vellhem hep ofanç-ebet d'e guerc'hded. Redemptor ar bed a salvezas dezan dont var an douar en ur stad ar paoura evit gallout dre eno distaga hor c'halon eus an traou crouet, discar hon ourgouill ha rei deomp un exempl caer a oboissanç hac a humilite.

Ar Verc'hes sacr he deus bet perz en un darn-vras eus a vysteriou buez he mab : er præsanti a reas en templ daou-uguent devez goude ma oaganet : en despet d'he faourentez e tec'h en AEgypt gant he c'hrouadur divin evit en diouall eus a fulor Herodes pehini en devoa ordrenet massacri an oll vugale betec an oad a zaou vloas ;

clasq a reas hor Zalver gant cals a hast en am-poënt ma chomas en templ da zisput ous an doctoret : en em gaout a eüre gant hor Zalver en eured Cana ê Galilee, pa voue , hervez he feden , cenchet an dour e guin : ar Pasq diveza a reas ive assamblez gant he mab divin ha gant e zisquibien : en heuillet e devoa betec var menez Calvar, ha divar ar groas eo, e voue recommandet gant Jesus da sant Ian , e zisquib muia caret , hac e voue roet deomp oll evit mam : goude m'en devoa rentet Jesus an huanad diveza, ar Verc'hes sacr eo a recevas e gorf santel etre he divrec'h pa voue disquennet eus ar groas : test e voue , gant an disquibien, eus a resurrection hac eus a ascension hor Zalver, hac ive eus a zisquen ar Speret Santel var an ebestel , deiz ar Pantecost.

Ar Verc'hes Vari e divize hep mar requettet mervel assamblez gant he mab divin, ha ne chomas er bed , goude e ascension , nemet evit santifia dre he exempl, ha consoli an ebestel hac ar gristenien dre he fræsanç hac he c'homzou, ha beza o refuch hac o zouten. He buez ne voue nemet un exerciç eus a ur garantez ar burra ; un exempl parfet eus an oll vertuziou, hac un oræson continuel. Bizita a rê alies ar plaçou santifiet dre bræsanç hor Zalver, hac ê pere en devoa accomplisset mysteriou hon redemption. Beza e oa var an douar a gorf, mæs a speret hac a galon e oa gant he mab divin en êe. Ne zeblantequet e tleie ar Verc'hes sacr beza sujet d'ar maro, ha ne varv, en effet, nemet evit heuill exempl he mab benniguet, hac evit disquez deomp penos e renquer tremen dre ar bez evit receo digant Doue ur vuez purroc'h ha preciussoc'h. Evel-se,
eme

eme hor Zalver, ar c'hreunen cuzet ha breinet en douar a zioüan caëroc'h, hac evit unan a ro cals : *cùm mortuum fuerit, multum fructum affert.* Ar Verc'hes sacr a varvo, mæs non pas evel ar re-all : ar boan eo hon laca da vervel, ar boan eo a zisparti hon ene diouz hor c'horf, mæs ar Verc'hes ne souffro poan-ebet : un effort eus he c'harantez evit he mab eo a raï an disparti etre he c'horf hac he ene. He c'harantez evit Doue o cresqui bep moment, ne oa mui evit chom en ur c'horf terrien ; rac-se he ene santel en em zispartio eus he c'horf goustadic hac hep poan, evel ma coëz ur frouezen dare eus ar vezen : sevel a rai varzu Doue evel ur flâm-tân pehini na ell mui chom cuzet. *Id, va Mab*, a lavare guechal Philip da Alexandr, *id hac astennit pell o mæstro-niach ; va rouantelez a so re vian evidoc'h* : evel-se ive e seblant d'ïn clewet an Tad eternal o lavaret d'ar Verc'hess sacr : deut, va merc'h ; ho carantez evidon hac evit silvidiguez an eneou a so re vras evit gallout chom er prison eus ho corf, deut da rên assemblez guenêen en êe, ha var ar bed-oll.

Pa dostaas e zermen da sortial eus ar bed-ma e teuas un æl da ziscleria dezi an deiz hac an heur eus he maro. An nezventi-ma a reas d'an ebestel ha d'an disquibien pere a oa disperset dre ar bed, o preseg an Aviel, en em renta pront e Jerusalem evit ober o c'himiad diveza d'o mam hac evit receo he diveza benediction. Goude-m'e devoa ar vam-vad-ma, o assuret eus he frotection, hac o c'hourachet da berseveri er feiz ha da souffr evit Jesus-Christ, e varvas hep poan hac hep anquen-ebet, oaget a zaouzec vloas ha tri-

uguent, pemp bloas varnuguent goude maro he mab. Er memes moment e voue guelet ur sclerigen endro dezi brillantoc'h evit ini an heaul, hac e voue clêvet ur c'hant melodius eus an ælez. An ebestel hac an oll azistantet en em brosternas d'he zreid, oc'h o goelc'hi gant daëlou a garantez, a joa hac a c'hac'har er memes amzer. Ar gristenien eus a Jerusalem ha divar dro a deuas gant hast evit enori ar c'horf santel : e enterri a rejont e Getsemani, tric'hant pas diouz ar guær a Jerusalem. Sant Ian Dâmacéen a raport penos sant Thomas o veza erruet tri devez goude he enterramant, hac o veza desirèt guêlet ar c'horf sacr e pehini e oa bet douguet redemptor ar bed, an ebestel evit contanti e zevotion ha devotion ar gristenien all, pere, evel sant Thomas, n'o devoa quet bet an heur da velet ar Verc'hes sacr o vervel, a zigoras ar bez, mæs n'er c'hassont quet ennan, ar pez a roas da gredi, gant ræson, e oa ressuscitet. En effet, ne zeree quet, eme sant Augustin ha cals a zoctored-all eus an Ilis, e vize ur c'horf quer pur dilezet gant Doue, etouez breïnadurez ar bez : ur c'horf concevet ha ganet didaich a hep pec'het, na dleie quet beza sujet d'ar gorrupcion. Doue en deus permetet hac autoriset memes dre gals a viraclou enori relegou ar zant, penos eta en dize ên gallet lezel relegou e vam zantel, cuzet hac hep enor ebet? Creden an Ilis eo penos ar Verc'hes santel a so en êe corf hac ene : nî a ressuscito ive, un articl eo eus hor seiz; mæs concevet er pec'het ha pe-c'herien dre hor bolontez hon-unan, n'hon deus guir ebet e privilachou divin ar Verc'hes sacr : ressuscita a rai hor c'horfou, deiz ar varn, dre

an oll galloud a Zoue, evit caout perz e gloar pe e tourmant hon ene, hervez ar mad pe an drouc hor bezo græt var an douar. Er moment-ma sortias corf ar Verc'hes sacr eus ar bez victorius var ar maro, hor Zalver e-unan, e compagnunex un niver-bras a ælez, a deuaz d'e ziguemeret, eme sant Per Damien, evit renta caeroc'h an triomph eus a assumption mam Doue. Ma n'en deus biscoas speret an den comprenet ar pezh en deus præparet Doue d'ar re er c'har, piou a allo biquen compren ar pezh en deus præparet d'e vam benniguet pehini e deus er c'haret mui eguet an oll dud assamblez? N'en deus den hac a ell es-plica ar gloar a behini e jouis ar Verc'hes sacr en êe, nac an huelder eus he zrôn; n'en deus ive netra a guement ne alsemp da obteni dre voyen ur brotectourez quer galloudus, en em adressomp eta dezi gant fizianç!

Curunamant ar Verc'hes.

Prou a ell parlant en ur faëon dîn aoualc'h eus an deiz caer e pehini e voue ar Verc'hes sacr curunet en êe? Ne zeblante quet e tleie beza sujet d'ar maro, o veza bet concevet hep pec'het hac o veza cunduet ur vuez, divlam memes eus an disterra imperfection. Ne dê maro en effet, nemet evit heuill exempl he mab divin, hac evit disquet deomp penos e renquer tremen dre ar bez aroc receo digant Doue ur vuez caeroc'h ha precussoc'h. Mæs he c'horf ne chomas quet pell cæzet dindan an douar, sevel a reas pront, evel ur sclerigen gaër pehini a chasse hac a drec'h an de-valigen. An ælez, ar cherubinet hac ar zeraphi-

net leun a admiration, a c'houlén : *piou eo ar
 verc'h-se, quen caret gant Doue, pehini a zao
 hac avañ varzu hac ennomp-ni gant quement a
 vajeste ?* Ar batriarchet hac ar brofet et leun a joa,
 o velet mam o liberatour, a lavar, gant pep seurt
 santimanchou a anoudeguez-vad : *digorit frang,
 dorojou eternal, ha lezit da antren an ini he deus
 contribuet quement d'hon dilivra ha d'hon renta
 eürus !* An oll sperejou cœlestiel he receo evel o
 rouanez hac e c'honvi da antren e joa he mæstr,
 goude beza laqueet da dalvout quement an talan-
 chou e devoa recevet digantan ! seblantout a ra
 d'in clêvet hor Zalver oc'h adressi d'e Vam zantel
 ar c'homzou carantezus-ma : *deut, va mam, re-
 cevit diganeen ar gurunen a immortalite pehini
 hoc'h eus militet dre ho buez santel : sul-vui oc'h
 bet humbl, sul-vui e viot glorifiet en êe ha var an
 douar : dre-oll, et leac'h ma vezo va hano ana-
 vezet hac adoret, hoc'h ini a vezo ive an objet eus
 a respet ar bobl hac ar rouanez : en êe e viot
 rouanez an oll zant, ha var an douar an oll ge-
 nerationou ho calvo eürus....* En em rejouissomp
 eta oll e Doue, abalamour ma hon deus en êe un
 alcovades pehini na bean da intercedi evidomp ;
 meulomp Doue da veza roet deomp evit mam ur
 rouanez pehini a so bepred occupet ac'hanomp ;
 ha behini n'ema en êe var un trôn huel nemet
 evit recommandi guelloc'h hon ezomou da Zoue
 ha distribui guelloc'h e c'hraçou deomp-oll. Le-
 veromp eta dezi alies gant an Ilis, ha bepred a
 greiz hor c'halon : *Guerc'hes sacr, pedit evidomp,
 brema hac en heur eus hor maro !*

Var an devotion da sant Joseph.

ENOROMP ar zant bras-ma dreist pep tra, abalamour d'an excellanç eus an diou galite pere a so bet accordet dezan, dreist an oll dud eus ar bed; ar galite a bried d'ar Verc'hes Vari, hac a dad maguer d'hor Zalver Jesus-Christ. Bet en deus an enor d'en douguen etre e zivrec'h, d'en dilivra eus a fulor Herodes, da dremen e vuez assamblez gantan ha da vervel etre e zivrec'h hac etre divrec'h ar Verc'hes sacr. Mervel etre divrec'h Jesus ha Mari, pebes enor!

Choazet eo bet gant Doue evit beza gouarnour da Jesus ha da Vari, evit o difen hac o maga: enorapla choas! Mar dê bet ar patriarch Joseph quen galloudus e rouantelez Pharaon, abalamour m'en devoa maguet an Ægyptianet en amzer ur guernez estranch, pe seurt galloud n'en deus quet en êe, an ini en deus maguet Salver ar bed? Goulennomp eta bemdez, dre e intercession, ar graçou a bere hon deus ezom, mæs dreist pep tra ar c'hraç eus a ur maro mad. Santes Theresa hon assur penos ne deus goulennet biscoas netra oc'h Doue, dre intercession sant Joseph, ne deus en obtenet... Renonçomp d'hor pec'hejou; pedomp a greiz hor c'halon Jesus, Mari ha Joseph da gaout truez ouzimp, ha bezomp sur e vezimp sicouret: nicun eus an tri hanç santel-ma na vez pedet e vean.

Var an devotion d'an Ælez, ispiclal d'hon Æl gardien.

Daou dra a ellomp da gonsideri en ælez san-
K 3

tel : ar pezh ma zint dirac Doue, hac ar pezh ma zint en bon andret.

Beza ez eus un niver bras a ælez : o fartagi a rër oll en nao c'hœur, pe en nao renq. Ar re guenta eo ar Cherubinet ; an eil, ar Zeraphinet ; an drede, an Tronet ; ar bevare, ar Brincipau-tet ; ar bempet, ar Puissançou ; ar c'huec'hvet, an Dominationou ; ar seizvet, Vertuziou an êvou ; an eizvet, an Arc'helez ; an navet, an Ælezh. Oll e velont Doue, er c'haront, en adoront ha ne heanont oc'h e veuli. O veza sperejou pur, n'o deus quet a gorf ; mæs o repræsanti a rër gant diouesquel, evit disquez peguen pront e reont quement a so gourc'hemennet dezo gant Doue evit silvidiguez an dud ha gouarnamant ar bed. Beza o deus un desir bras eus hor silvidiguez ; quemeret a reont perz e quement a reomp : offr a reont da Zoue hor pedennou, pedi a reont evi-domp, hac hor zicour a reont a enep adversou-rien hor silvidiguez.

Ar re anezo a c'halver ælez gardien, da bere en deveus Doue roet urz d'hor miret, o deveus ur zourci barticulier ac'hanomp. Pep den en deus e æl gardien evit e ziuall, er c'hundui, er c'huzu-lia e pep ezom, hervez ar c'homzou-ma eus ar Scritur : *celu me o caç va æl deoc'h, evit ma querzo en ho roc'h, ha ma ho tiouallo en ho c'hent : respetit anezan ; ha clévit ouc'h e vouez hac ouc'h e inspirationou.*

Just eo respeti ha caret ar sperejou eurus-ma pere a so princet eus a balæs an Autrou Doue, hac a so e vignonet hac hor mignonet hon-unan : unissomp alies hor moueziou gant ho rê ; hac evel ma tesq ar rossignolet vian cana gant ar re vras,

eme ul levr devot, evel-se ive e vouezimp cals guël cana ar meuleudiou-divin, goude beza heuillet exempl ar roue David pehini a unisse e vouez gant ini an ælez evit cana meuleudi da Zoue : *in conspectu angelorum psallam tibi*. En em rentit familier gant an ælez, a lavar c'hoas ar memes levr, sellit outo alies invisiblamant en ho quichen : dreist ar re-all, ho pezit ur garantez hac ur respect vras evit æl gardien hoc'h escopti, evit æl gardien ho parres, evit ælez gardien ar re gant pere e chomit, hac ispiacial evit hoc'h æl gardien hoc'h-unan. Evel sant Frances Xavier ha cals a zænt-all, en em adressit dezo en hoc'h oll affe-riou quen temporel quen spirituel : livirit alies er beden-ma composet gant an Ilis : *O va Doue, c'hui pehini, dre ur brovidanç admirabl, a briz digaç hoc'h æl zantel d'hor miret, grit deomp ar c'hraç, nê ho supli, ma vezimp difennet ato dre o frotection, ouz hon adversourien hac ouz pep-goal accidant, ha ma en em rejouissimp assamblez ganto er barados !*

Var gouël an oll Zænt.

AN Ilis a celebr ar gouël-ma gant ur solanite-vras, abalamour ma compren an oll gouëliou-all, ha ma'z eo an imach eus ar gouël eternal a zelehr Doue e-unan en êe gant e oll zænt. An intantion evit pehini e deus an Ilis instituet gouël an oll zænt ha pehini a dleomp ive da gaout evit er zolenniza erfad, eo : 1° evit enori ar zænt quen ar re a so anavezet, quen ar re ne dint quet, pere n'o deus gouël particulier-ebet epad ar bloas ; 2° evit rapari, dre ar solanite-ma, ar manca-

manchou pere hor bê cometet er gouëliou-all ;
3° evit renta graçou da Zoue eus a guement fa-
 veur **en** deus græt d'ar zænt ha d'an oll eneu eü-
 rus ; **4° evit** tenna mui a c'hraçou varnomp hon-
 unan , oc'h implija ive mui a intercessoret dirac
Doue evidomp : evit en em excita da bratica gant
 mui a gourach ar vertus dre guement a exem-
 plou-mad unisset assamblez eus a bep seurt oad
 tud , a bep sex hac a bep condition , hac ive dre
 ar guel eus ar recompañç caer a behini e jous-
 sont brêma.

En em excita a dleomp da heuill o exempl , o
 consideri penos ez-omp hon-unan bugale ar zænt :
filii sanctorum sumus ; laboura a reomp an douar
 o deus labouret : ober a reomp hon demeureañç
 en tyez ê pere e choment , hor c'horfou a reposo
 er memes bered , perac eta ne errusemp-ni quet
 er memes bro ? Hor c'herent , hor mignonet , hon
 anoudeyen o deus gounezet ar victor ; quemeromp
 tourach hac e vezimp evelto victorius , soudardet
 omp ive da Jesus-Christ. Ar zænt a oa tud simpl
 ha fragil eveldomp-ni , sujet d'ar memes tentatio-
 nou , hep caout evit o zrec'hi nemet ar memes
 graçou , perac eta ne rafemp-ni quet ar pezo
 deus græt ? Heuillet o deus lezen **Doue** : *operati
 justitiam* ; heuillomp ar memes lezen , hac e re-
 cevimp ar memes recompañç : *adepti sunt repro-
 missionem* ; greomp ha souffromp pep tra var an
 douar dre garantez evit Doue , hac hor bezo ive
 an heur d'e velet , d'er possedi , da rên da viquen
 assamblez gantan en êe !

Var gouël an anaoun.

AN Ilis e deves destinet un devez particulier da bedi evit an anaoun, hac e deus choaset evitse antronos gouël an oll zænt evit disquez an union a zo etre an oll vemprou eus ar guir Ilis. Ar gristenien fidel pere a zo en êe, er purcator ha var an douar, a zo oll memprou eus ar memes corf: galvet int oll d'ar memes eurusded eternal: an teir Ilis-ma, da lavaret eo, an Ilis militant, an Ilis souffrant hac an Ilis triomphant, na reont nemet unan dindan ar memes pen pehini eo Jesus-Christ. An Ilis a so var an douar a deu d'en em gourachi, deiz gouël an oll zænt, o vellet an eurusded a bebini e jous ar rê-ma, hac a fell dezi, antronos, proculi ar memes bonor d'an Ilis souffrant, pe da eneou ar purcator, dre ar pedennou hac an œuvrou-mad a ra evito, en deiz-ma ispicial... Intantion an Ilis eo eta ma petemp Doue, tronos gouël an oll zænt, non pas hepquen evit hor c'hærent hac hor mignonet, mæs evit an oll eneou eus ar purcator.

Guelomp brema petra eo ar purcator ha pe seurt poaniou a souffrer ennan.

I. AA purcator a so ur plaç a boan e pehini an eneou just a echu da satsifia evit o fec'hejou aroc mont d'ar barados. Ur plaç a boan: rac tourmanchou ar purcator a so quen-bras, na eller quet o c'hompren. E pehini an eneou just: rac evit an dud e varv er pec'het marvel n'e deus satisfaction na pardon ebet. A echu da satsifia evit o fec'hejou: ama ez-eus daou dra da gonsideri: da guent-

ta, penos ar pec'hejou marvel o veza pardonet dre an absolver, ar boan eternal dleet dezo a so cenchet en ur boan temporel pehini a renquer da souffr er bed-ma dre ar binigen, pe er bed all, dre ar purcator ; d'an eil, penos ar pec'hejou veniel a zo un taich pehini a renq beza effacet aroc antren er barados, rac netra souillet ne all antren e rouantelez an êe, eme ar Speret Santel : an dud eta pere a varv coupabl eus a ur pec'het veniel bennac, pe autramant n'o deus quet græt a binigen avoalc'h er bed-ma evit o fec'hejou, a renq satisfia da justiç Doue er purcator... Ar virionez-ma, ô va Doue, a zo ur virionez a feiz, ha cetu ama ar pez a lavar d'in ar Scritur, an Ilis, an dradition hac ar ræson memes var ar poent-ma,

1° Rapportet eo en eil levr eus Vachabeaned, penos Judas Machabee, goude m'en devoa gouneet ar victor var e adversourien, a gaças daouzec mil beç arc'hant da Jerusalem evit ma vize offret ur sacrific a *propitiation* evit ar re a oa maro er brezel : rac, eme ar Scritur, un inspiration-vad ha santel eo pedi evit ar re-varo evit ma vezint dilivret diouz ho fec'hejou. Beza ez-eus eta pec'hejou pere a ell beza effacet er bed-all : ne dê quet er barados ; netra souillet na ell antren enno : ne dê quet en ifern, enno ne deus redemption ebet : diouz ar purcator hepquen eo e c'heller eta beza dilivret. Jesus-Christ a c'hourdrous ac'hannomp eus a ur prison e pehini e renquimp paëa betec an diner diyeza : ar prison-se, ne dê netra all-ebet, nemet ar purcator e pehini an eneo a renq satisfia antieramant da justiç Doue... An abostol sant Paul a lavar ive penos an ini eus a

behini an œuvrou ne vezint quet parfet avoalc'h,
a vezo, emezan, salvet evit guir, mæs goude be-
za tremenet dre an tân.

2° An Ilis universel, er C'honcil a Drant, e
deveüs prononcet ar zetanç a excommunuguen a
enep piou-bennac a gredo souten penos n'e deus
quet er bed-all ur purcator evit ar re pere a zo
maro coupabl eus a ur pec'het veniel bennac, pe
autramant, n'o deus quet græt a binigen avoalc'h
evit ho pec'hejou er bed-ma.

3° An *dradition* a zesq deomp penos e pep
amzer hac e pep leac'h, an dud fidel o deus græt
pedennou hac œuvrou-mad evit soulagi ar re va-
ro : hon-mâ eo doctrin sant Cyprien, sant Je-
rôm, sant Ambroas ha cals a zoctoret-all eus an
Ilis.

4° Ar ræson fontet var ar feiz a lavar : ar pe-
dennou a rêr evit an dud varo ne allont beza pro-
fitabl nemet da eneoù ar purcator; rac an dud
just er barados n'o deus ezom-ebet a zicour, hac
an dud collet en ifern ne allont receo soulaja-
mant-ebet. Pe leac'h e za ar re a varv coupabl eus
a ur pec'het veniel bennac? Ne antreont quet rac
eoun er barados, rac ne dint quet pur avoalc'h :
ne zisquennont quet ive en ifern pehini a zo ar
baeamant dleet d'ar pec'het marvel : er purcator
eo eta e ranq ar seurt tud - se satisfia da justic
an Autrou Doue.

Beza ez eus eta ur purcator.

II. Daou seurt poan a souffr an eneoù er pur-
cator : privet int eus ar guel a Zoue : en tân eo e
chomont.

1° Privet int eus ar guel a Zoue : pebes tour-

mant ! an den a zo crouet evit Doue : dispartiet ous Doue , emae emeas eus e blaç ; henvel eo ous ar pesq var bord an dour ; ous an nados-vor pehini a flach hac a dro quen he deus cavet an nord. An ene en em zao varzu Doue ; mæs arretet eo gant ar vrec'h eus e justiç : pebes boan ! pebes anquen ! Ama , var an douar , ne gomprenomp quet mad aoualc'h ar virionez-ma : ar c'holl a Zoue ne ra casi impression-ebet varnomp. Henvel omp ous ar vugaligou vian-se pere a goll o zud hep nec'hamant ebet , hac a c'hoari memes gant an dillad cânv a vez guisquet dezo. Mæs goude ar maro , an ene , dispartiet ous he c'horf , e deus ur garantez vrassoc'h evit Doue , hac un anoudeguez parfetc'h eus e berfectionou divin , ha cetu ar pez a rent poaniussoc'h ar c'holl a ra eus e bræsanç hac eus ar guel anezan. Allas , m'ar bouë quer bras glac'har an dud instruet gant an abostol sant Paul , quen na allent queten em gonsoli pa lavaras dezo penos n'er guezent mui er bed-ma ; m'ar dê quen diremed poan ur c'hrouadur , deiz enteramant e dad , ma carfe beza cuzet gantan er memes bez ; m'ar bouë quer violant ar glac'har en devoue Absalon , pa glêvas ne falle quet da Zavid e dad e velet dirazan ; petra dleit-hu da songeal eus an tourmant a souffr un ene , oc'h en em gaout privet eus ar guel hac eus ar bossession a Zoue ! An tourmant-se a so quen estranch , eme santes Catel , quen na'z eus teaud-ebet hac a alfe el lavaret , nac ententamant ebet hac a alfe er c'hompren. Pebes affliction eta evit eneou ar purcator beza privet eus ar guel a Zoue , hac er beza dre o faut !

2° En a zo trist stad un estranjour pehini en

em vel privet, dre e faut, eus ar honor da zistrei d'e vro querquent a ma en dize gallet, m'ar carze beza en em sicouret muioc'h! Partiet eo, emezan, al lestr evit va bro : m'ar carzen beza poaniet e vizen erruet a bred avoalc'h hac en dize va c'hemeret : brema e rencan chom ama etouez a hep seurt poaniou, pell diouz va zud : distrei a rai al lestr ha va c'hemeret a rai, mæs ne ouzon quet p'heur!... Bras eo ive glac'har ur c'hlânvoir pa gonsider penos ez-eo ar pen-caus eus e glêved : diez eo compren peguer poanios eo da ur c'hrouadur chom en ur prison ténval, pell diouz e dud, ha songeal ez-eo dre e faut ; mæs imposubl eo lavaret just peguer-bras eo tourmant eneo ar purcator, pa songeont ez-int dre o faut, privet eus ar guel a Zoue. Oh ! perac, a leveront neuse, perac n'hon deus-ni quet græt muioc'h a reflexion varnomp hon-unan ? AËz e oa bet deomp, pa oamp var an douar, offr guelloc'h hor poaniou hac hon labourou da Zoue ; ober pep tra e speret a binigen, gounit an induljançou, tostaat ous hor sacramanchou aliessoc'h ha gant muioc'h a frouez ! Oh ! disquiantet m'az omp bet, dre hor faut eo ez omp privet hirio eus ar guel a Zoue, ha ne ouzomp quet evit pegueit !

3° Ur beachour en em gonsol en e squisder, pa leverer dezan n'en deus mui nemet ul leo pe ziou da ober : joa-bras eo gant ur c'hlânvoir clêvet e vidicin e lavaret dezan e timinuo e boan dre ma tostañ an deiz : den na ell rei mad da apaout, peguer contant eo ur prisonier pa gleo lavaret penos e vezo roet dezan, hep dale, e liberte ; mæs allas ! Doue, en e justiç, a guz ous an ene paour er purcator, ar moment eürus-se, pehini a so an

objet eus he oll desirou... Lavaret a ra continue-
lamant : ô Doue, merquit pelloc'h d'in ar mo-
ment e pehini ho pezo ar vadelez da gaout sonch
ac'hanon ! *Constituas mihi tempus in quo recorde-
ris mei !* Piou a roi d'in-me diou-esquel evel d'ar
goulm, ma c'hallin nigeal eus ar plac-ma a boan,
d'ar repos eternal ! piou a doro ar chaden pehini
am dalc'h c'hoas pell diouz va bro ! p'heur, ô va
Doue, e c'herruin-me dirazoc'h hac e jouissin-
me eus ho præsanc ! Allas, ne ouzon quet : hac
abalamour ne ouzon quet, va glac'har ha va foan
a zo en tu-all d'ar pezo a eller da gompren !

An eil seurt poan a souffr an eneou er purca-
tor eo poan an tân, pehini a so, evit guir, dou-
ceet dre an esperanc da velet Doue ; mæs pehini
ne allont quet da verroat anezo o-unan.

I. Ar boazidiguez eus a dân ar purcator a zo
reizet var an niver ha var ar grevusded eus ar
pec'hejou chomet da effaci. An tân-se, eme sant
Augustin ha cals a zoctoret-all, a zo henvel ous
a dân an ifern, a ra ar memes poan, nemed an
disesper hac an hirnez : en hevelep façon, que-
ment a ouffet a horrupla tout da imagina, ne dê
netra e comparæson d'ar boan a souffr an eneou
er purcator : an disterra poan eus ar purcator a
so brassoc'h egued ne dê assamblez oll dourman-
chou ar verzerien. Na livirit quet eta, eme ar me-
mes doctor, penos nemet e viot salvet, ne roit
forç pegueit chom er purcator, rac o comz er
façon-se, ne ouzoc'h petra livirit, pa zeo guir
penos tân ar purcator ellumet gant justic Doue,
a so quen horrubl, quen na dê nemet ur squeud
tân ar bed en e guêver. O Doue, piou ac'hanomp-
nî a allo chom en tân devorant-se ?

II. Cousgoude, daou dra a zouten hac a gonsol an dud just er purcator : ar garantez o deus evit Doue, hac an assuranç o deus d'er possedi : 1° carantez ar zant evit Doue a oa quer-bras, ma sortient contant a zirac o barnourien, abalamour ma oant bet cavet dîn da veza persecutet evit an hano a Jesus. Pa souffrer evit ur mignon sincer, eme sant Augustin, ne souffrer quet, pe autramant m'ar souffrer, en em bliger o souffr : *non laboratur, vel si laboratur, labor amatur.* Compren a eller penos carantez an dud just evit Doue o zouten hac o c'honsol, ha penos ive, 2° an assuranç o deus d'er possedi a ziminu cals ar grevusded eus o foan. En effet, petra ne ra quet tud ar bed evit acquisita madou hac enorion an douar? petra ne ra quet ur soudard evit militout ur recompanç-bennac, ur gurunen dister ha fragil? petra ne ra quet ur prisonier evit caout e liberte? Evel-se, an eneou er purcator a veul justic an Autrou Doue abalamour d'e vadelez : *Justitia et pax osculatæ sunt.* Souffr a reomp evit guir, emezo, mæs anaout a reomp etre daouarn piou ema an tenzor eus hon œuvrou-mad : goëla a reomp, mæs Doue a sec'ho hon daëlou ; rên a raimp eternalamant assamblez gantan ; lacaat a raï var hor pen ur gurunen a immortalite, hac en hor c'halon ur joa pehini ne vezo jamæs lamet diganeomp !!! Evel-se, an dud just er purcator, pell d'en em zisesperi, en em gonsol en o foan-niou.

III. Mæs ne allont quet o berraat : sortiet eus ar vuez-ma, ne allont na coll na gounit netra evit an êe. Henvel ous a ur c'hrouadur yaouanq coëzet dre e faut en ur punz a behini ne all quet

en em denna, an anaoun, coezet dre e faut er purcator, a renq chom eno, ha na ell nemet goulen sicour diganeomp. Doue pehini er c'har, a asten varzu-ennan an dorn eus e drugarez, mas an dorn-se a so arretet gant an dorn eus e justiq: deomp-ni eta, pere a so c'hoas e buez, eo pedi an Autrou Doue da gaout truez ous an eneou er purcator. Hor c'hærent, hor mignonet, tud hor bro, eneou caret gant Doue eo a gri var-zu-ennomp: *grit attantion ha guelit hac en a zo bet biscoas glac'har henvel ous hon ini! ho pezit truez ouzimp, c'hui da viana hor mignonet!* Pa glêvomp ar c'hloc'h o sôn d'an tân-goal, e querzomp da sicour, memes hon inimiet; allas, alies e clêvomp ar c'hloc'h o sôn glazou, ha ministret an Autrou Doue oc'h hor suplia da bedi evit an anaoun, ha ne reomp vân na seblant ebet! Doue a vuzulo deomp gant ar memes muzul ma hon devezo muzulet d'ar re-all, soulageomp eta eneou ar purcator dre hor pedennou, hor c'hommunionou, hor yuniou, hon aluzennou hac hon oll œuvrou-mad, ha dreist pep tra, dre ar sacrifici santel eus an oferen, hac en hon ezom e vezimp ive sicouret.

PEDERVET LODEN.

MAXIMOU SPIRITUEL ,

TENNET EUS AR SCRITUR SACR, EUS A LEVR AN
IMITATION HAC EUS A VUEZ AR ZËNT.

1° Comzou Doue eo a ro ar vuez eternal: m'ar fell deomp eta caout ar vuez eürus-ma, se-laouomp, lennomp ha meditomp gant attantion comzou Doue evit gallout ho c'honservi doun en hor c'hälon evel ar Verc'hes sacr, hac ober anezö ar reglen eus hor buez. Ma na dë quet conform hor buez da vaximou ar Speret Santel, ne antreimp biquen e rouantelez an êe; red eo deomp eta comparachi hor buez gant ar maximou divin-ma evit guelet just petra vanq deomp. Avoalc'h eo, eme sant Jerom, caout dirac hon daoulagad certen maximou santel evit hor c'hourachi hac hon excita d'o heuilla. Gant pebes sourci e tjsquer d'ar vugaligou ar principou quenta eus a squian-chou hac eus a vaximou ar bed! perac na reompi quet, da viana, quement evit an êe, evel a reomp evit an douar?

2° Levr an *Imitation* a gompren ar pezh a zo a barfeta er religion gristen: hon instrui a ra gant un douçter hac un onction pere a ravis ar galon; en hevelep sæçon, ma seblant beza quent inspiret gant ar Speret Santel eguet beza composet gant

un den mortel. Ur religius santel pehini a veve vardo an drizec canvet, hanvet Thomas a Gem-pis, en deus, hervez ma creder, composet al levr-ma, ar c'haëra eus an oll levriou græt gant an dud, an Aviel o veza labour Doue e-unan, eme Fontenell. Ar c'hardinal Bellarmin a lavare e oa al levr an excellanta, ha penos, petra-bennac ma en devoa e lennet alies, er c'have bepret nevez, hac e sante bepret, oc'h e lenn, ur joa hac ur gontantamant vras en e galon... Ar c'hardinal Baronius a grede penos ar re o devoa o c'halon disposet-mad, ne lennent jamæs levr Imitation Jesus hep tenna ur profit-bras anezan. Sant Ignac, fondatour an tadou Jesuistet, en devoa anavezet dre e experianç propr, penos o tiguëri al levr-ma e cave bepret ennan ar santiman-chou hac ar maximou a bere en devoa ezom hervez an disposition e pehini en em gave. Cals a dud vertuzus hac habil-bras o deus ive discleriet penos pa o dize ur boan speret pe un affliction bennac n'o devoa nemet len ar c'henta chabistr en em bræsante, hac en em gavent quer buan e peoc'h ha consolet.

3° Levr buez ar zænt a zo ive ul levr ar c'haëra: ar re e lenno gant un intantion vad, a denno, gant graç Doue, ur profit bras anezan o tisqui diouz exempl ar zænt en em zantifia o-unan. Lennit eta ha desquit ar maximou a zo ama varlerc'h partaget e seiz chabistr unan evit pep devez eus ar zizun.

EVIT AR ZUL. — QUENTA CHABISTR.

*Ret eo santifia mad ar zul oc'h en em aquilla eus
hon oll deveriou e guever Doue, e guever hon
nessa hac en hor c'héver hon-unan.*

Setançou tennet eus ar Scritur.

Ho pezit sonch da santifia-mad an deiz consacret da Zoue... Rentit da Zæzar ar pezh a zo da Zæzar, ha da Zoue ar pezh a zo da Zoue... Tec'hit diouz an drouc ha grit ar mad... Hep ar feiz eo imposubl plijout da Zoue... An ini ne gred quet, a zo barnet dre avanç... Ar feiz hep an œuvrou a zo ur feiz varo... An esperanç a zo eor hon êne : hon derc'hel a ra ferm var ar mor rust eus ar bedma, a enep an tempest eus hor passionou... Anez ar garantez ne doun netra, eme an abostol sant Paul... Caret Doue ha caret an nessa, hennez eo ar c'henta hac ar brassa gourc'hemen... An adversite evel ar brospérité, pep tra oll a zo profitabl d'an ini a gar Doue... Caret a reot an Autrou ho Toue, eus a greiz ho calon, eus hoc'h oll ners, ha dreist pep tra... Cals a zo galvet, ha nebeud a zo choaset ; grit eta ho silvidiguez gant aoun ha gant spount.

Baleit e præsanç Doue ha bezit parfet... Pedit ha beillit, gant aoun da veza trec'het gant an dentation... Goulennit hac e vezo roet deoc'h...

Carit ho nessa evel d'hoc'h hoc'h-unan abalamour da Zoue... Na rit quet d'ar re-all ar pezh ne garrac'h quet a ve græt deoc'h hoc'h-unan... Ma na garit quet ho nessa pehini a velit, penos e c'halfac'h-hu caret Doue pehini ne velit quet...

An ini ne gar quet e nessa a chom en ur stad a varo dirac Doue pehini ne roñquet a bardon d'ar re ne bardonint quet... Goal-heur d'an den a voal exempl, salo e vije dezan ne vije bet biscoas gagnet... Doue a fell dezan hor be sourci eus a silvidiguez hon nessa... Ar bed en em rejouisso ha c'hui a vezo en dristidiguez, mæs ho tristidiguez a vezo cenchet e joa... Roit an aluzen d'ar paour, goloit ar re a zo en noaz, ha ne zispriset quet tud henvel ouzoc'h... Roit hac e vezo roet deoc'h... Doue ho dilivro a bep drouc, hac a bardono deoc'h ho pec'hejou... Bezit trugarezus en andret ar re-all, ha Doue a vezo trugarezus en hoc'h andret... Musula a rai deoc'h gant ar memes musul ma ho pezo musulet d'ar re-all... An ini a zesco d'e vreur ar façon da anaout ha da zervicha mad an Autrou Doue, er zicouro d'en em zavetei hac a obteno e-unan ar pardon eus e bec'hejou... Deut, tud benniguet va Zad, eme hor Zalver, possedit ar rouantelez am eus præparet deoc'h; rac bet em eus naoun hac hoc'h eus roet d'in da zibri; bet em eus sec'het, hac hoc'h eus roet d'in da eva; bet oun estranjour, hac hoc'h eus va recevet en ho ty; bet oun clân, hac hoc'h eus va bizitet... Desquit guenêen beza douç hac humbl a galon... Eürus ar re a zo pur a galon, abalamour ma velint Doue!... Eürus an dud a beoc'h, abalamour ma vezint galvet bugale Doue!... Eürus ar re a voël, abalamour ma vezint consolet!... Eürus ar re a zo persecutet injustamant, abalamour ma c'houncont evel-se rouantelez an êe!... Grit vad d'ar re a ra drouc deoc'h, ha pedit evit ar re a deu d'ho persecuti ha d'ho cassaat... Ar rouantelez hac an ty e pere ez eus division, ne

badint quet... Ar pec'her a antre en eternite, hep
beza songet enny... An den just a zo ar zonch
eus e eternite alo prasant d'e speret...

Setançou tennet eus a Broverbou ar fur Salomon.

Commançamant ar furnez eo doujañ-Doue...
Va mab, ne ancounac'hait quet va gourc'hemen-
nou, rac enno e cassot ur vuez hir ha leun a
beoc'h... Ar furnez eus ho comportamant a rai
deoc'h caout graç dirac Doue ha dirac an dud...
Ne vezit quet fur dirac ho taoulagad hoc'h-unan,
ha pellait diouz an drouc... Na zispriset quet cor-
rectionou Doue, ha ne guemerit quet re a nec'h
pa deu d'ho castia, rac Doue a gasti ar re a gar,
evel ma repren un tad mad ar c'hrouadur evit
pehini en deus ur garantez tener.

EVIT AL LUN. — EIL CHABIST.

*Dioual diouz ar pec'het ha diouz pep goal occa-
sion : offr pep tra da Zoue.*

Setançou tennet eus ar Seritur.

AN ini a bec'h a laz e ene, da lavaret eo, an
ini a dôr, gant anaoudeguez ha gant ur gonsan-
tamant parfet, unan bennac eus a c'hourc'hemen-
nou Doue en ur poent important, a gomet ur
pec'het marvel, ha dre eno en em rent dîn eus
an ifern... Gouezit eta ha guelit peguer bras
drouc eo abandoni an Autrou ho Toue!... Tec'hit
aroc ar pec'het, evel ma tec'hfac'h aroc ur ser-
pant cruel... Guelloc'h eo tec'het aroc ar pec'het,
eguet aroc ar maro... An vurgouill a zo ar gom-
mançamant maleürus a bep pec'het... Digant

Doue eo hon eus recevet ar vuez, an nerz, ar yec'het, ar madou, perac eta en em c'hlorifia, evel pa n'hor bê recevet netra?... Doue a resist ous an dud superb, hac a ro e c'hraçou d'ar re humbl... An avaridet a zo ar c'hrien eus a bep seurt drouc... An den a zo ganet evit labourat, evel al labous evit nigeal... It d'ar scôl gant ar verrienen, den didalvez, ha desquit an obligation hoc'h eus d'en em occupi... Ar feneantiç a zo ar vammen a gals-bras a bec'hejou... An dud avaricius, an dud gourmand, an dud lubric, an dud colerus ne antreint biquen è rouantelez an êe... An ini a gontinu da vale dre un hent risclus, n'en deus quet a gueuz aoualc'h da veza cuezet... Quen impossubl eo chom er goal occasion hep pec'hi, evel ma'z eo bale var glaou beo, hep dêvi plantou an treid... An ini a gar an danger a berisso ennan... Petra-bennac a reot, grit-ên evit gloar Doue... Hep sicour Doue, ne eller ober netra... En Doue hon deus ar vuez, an nerz hac ar mouvamant... Petra-bennac a c'houlennot digant va Zad em hano, a vezo accordet deoc'h, eme hor Zalver. Petra servich d'an den gounit ar bed-oll, m'ar coll e ene.

Setançou tennet eus a Barabolennou ar fur Salomon...

An den fur a receo gant joa an avizou-mad a roer dezan, an den sot hac ourgouillus en em fac'h, pa vez reprenet... An ini a barlant cals ne vezo quet dibec'h; mæs an ini a oar brida e deaud a zo prudent-bras... Lealdet an dud just o c'hunduo gant an hent mad, ha tromplerez ar re vechant a vezo caus eus o révin... An ini a guz an êd a vezo milliguet gant ar bobl, an ini er c'hac

da verza a recevo benedictionou... Petra-bennac a erru gant an den just, ne vez quet digourachet, mæs an dud fall a vezo carguet a affliction evit an disterra tra... An dud ourgouillus a vez bepret disput etrezo. An ini a heuill tud fur a deu da veza fur e-unan, ha mignon an dud fall a vezo henvel outo... An den fur en deus aoun hac a zistro divar an drouc, an den sot a lam dreist hac en em gred en assuranç... Un den patient a dall muioc'h eguet un den courachus, hac an ini a zo mæstr varnezan e-unan a so guelloc'h eguet an ini a guemer quæriou-clos... Ar goal-chanch ne zortio jamæs eus a dy an ini a rent an droug evit ar mad... Ar guir vignon a gar e pep amzer; en amzer an affliction eo e c'hanavezer ar guir vreudeur... Joa an ene a vag yec'het ar c'horf: tristediguez ar galon a zic'hec'h an esquern... Ar guin a zoug d'al luxur hac ar vezventi a vez caus eus a gals a zrouc... Piou-bennac a gav e blijadur en evach, ne vezo biquen fur... Brud-vad a dall muioc'h eguet madou bras, hac ur guir vignon a zo præferabl d'an aour ha d'an arc'hant... An den yaouanq ne guitaï quet en e goznî an hent en devezo quemeret en e yaouanqis... Avel an nord a vir eus ar glao, hac ar visach trist a serr guinou ar goal deaud... Pa na vo quen a goat, an tân a varvo, ha pa na vo quen a voal deodou, ne vo mui disput-ebet... An hini a behini ar muzellou a zisqueze cals a garantez, hac en deus ur galon fall, a zo evel ur pot pri, livet en arc'hant.

EVIT AR MEURZ.—TREDE CHABIST.

Moyennou d'en em zioval ous ar pec'het.

Setançou tennet eus ar Sêritur.

SONGIT en ho finvezion diveza ha ne bec'hot jamæs... Laquit urz en hoc'h afferiou, rac mervel a reot ha ne vevot mui... Maro ar pec'her a zo fall bras.. Maro an den just a zo precius dirac Doue.. Ra varvin, ô va Doue, eus a varo an dud just... Ho pezit memor penos ar maro a zo tost... Ur gamed hepquen a zo etre ar maro ha nî... Ar maro temporel, ar maro spirituel hac ar maro eternal, couls hac an oll goal-lou, a zo an effejou terrubl eus ar pec'het hac ar beamant dleet dezan... Comprenit eta ha guelit peguer-bras drouc eo ar pec'het... Oll e renquimp comparissa dirac tribunal Jesus-Christ... Neuse e velint Mab an den o tisquen eus an êe var ur goabren gaer evit barn ar re veo hac ar re varo... Balançou Doue a so just, balançou ar bed a zo tromplus... Pep tra a zo noaz ha disolo dirac daoulagad an Autrou Doue... Ar pec'her a velo an ini en deus crucifiet dre e vuez disordren.... Neuse an dud daounet a scrijo gant ar c'heuz da veza collet Doue... Ar bed oll, a un tû gat Doue, en em zavo en o enep... En em dromplet omp, a lavarint, disquiantet ma edomp; nî a gonsidere buez an dud just evel ur vuez leun a follentez, mæs o guelet a reomp brema etouez bugale Doue, hac un eternite a c'hloar a dle beza o recompanç... Pellait diouzin, tud milliguet, iit d'an tân eternal... Me a guzo outho va bisach hac a ellumo evit o zourmanti un tân quen ardant ma lesco betec
goëled

goëled ar meneziou... An dud just a recevo ar vuez eternal... O va Doue, va c'halon a vezo rassasiet, pa ho pezo roet d'în perz en ho cloar... Ur boan ver ha dister souffret evit Doue, a broculo deomp un eurusded hep fin... O Jerusalem cœlestiel, peguen caër eo an traou a leverer ac'hanoc'h !

Setançou tennet eus a Barabolennou Salomon.

Piou-bennac a guz e grimou ne rai quet a finvad, mæs an hini o anzaio a vezo pardonet... Ar barner a gonsider calite an dud en ur renta ar justic, a zo coupabl bras... An hini a laer e dad hac e vam, hac a lavar ne dê quet pec'het quemense, en deus perz e crim ar vuntrerien... Pa vezo an dud just er c'hargou, ar bed a vezo e joa; mæs pa vezo tud fall e pen ar gouarnamant, ar bobl a glêmo... Ar roue just a rent e rouantelez florissant, an hini disleal en distruch... Ar prinç a ro scouarn d'ar gueyer, n'en devezo nemet tud fall da vinistret... Oll gomzou Doue a zo pur evel an tân.

Imitation.

Queit a ma hoc'h eus yec'het, e c'hillit ober cals a œuvrou-mad; mæs pa viot clân, ne ouzon quet a betra e viot capabl... Ma n'hoc'h eus quet a zourci ac'hanoc'h hoc'h-unan epad ho puez, piou en devezo sourci ac'hanoc'h pa viot maro?... Songit penos e tosta bemdez hoc'h heur diveza, penos an amzer gollet ne zistro mui, ha penos biquen ne viot vertuzus hep cals a zourci hac a labour.

L

Buez ar Zænt.

Oll vadou ar bed ne dalont quet ar peoc'h eus a ur goustianç vad. *S. Norbert...* An den a zestumo en heur ar maro, ar pez en devezo hadet epad he vuez. *S. Paul...* N'en deus nemet ar pech'het a quement a eller da c'hervel guir drouc. *Santes Catel a Sienn...* Evit ur moment a blijadur difennet, e viliter un eternite a boan. *S. Augustin.*

EVIT AR MERC'HER.—PEVARE CHABIST.

En em anaout hac en em zisprisout hon-unan.

Setañçou tennet eus ar Scriptur.

RA zeuï pep-unan da ober reflexion var ar pez a dremen en e interior, ha da examina an intantion en deus, hac ar fin en em bropos en e actionou... Beza ez eus un hent pehini a zeblant d'an den beza eeun, mæs a behini ar fin a gundu d'ar maro... Ne illit quet servicha daou væstr, Doue hac ar bed... Ne varnit quet, dious ma varnot ar re-all e viot barnet hoc'h-unan... Peguen stric eo an hent a gundu d'ar vuez eternal, ha peguen nebeud a dud a vale dreizan!... Bezit misericordius en andret ar re-all, ha Doue a vezo misericordius en hoc'h andret... Rentit ar mad evit an droug... Buez an den a zo ur brezel continuel... Ne vezo curunet nemet ar re o devezo bresellequeet mad... Brezellecait eta evel ur soudard-mad da Jesus-Christ... Considerit mad ar stad da behini e zoc'h galvet... Va Doue, roit d'in da anaout an hent e pehini e tlean bale... Ar mad hac an drouc, ar vuez hac ar maro, ar baou-

rentez hac ar madou a zeu deomp eus a zorn Doue... Penos e credin-me parlant ous Doue, me pehini ne doun nemet poultir ha ludu!... An hini a ra œuvrou-mad evit beza meulet gant an dud, ne vezo quet recompancet gat Doue... Pa reot an alusen, na lezit quet ho torn clei da anaout ar pez a rai ho torn deo... An hini a zisprich ar pec'hejou bian, a gometo hep dale pec'hejou bras... Hor Zalver a zo en em humiliet betec quemeret furm un esclav... Pa en deus souffret hac en em humiliet, greomp eveltan... Pa eo guir penos hoc'h eus recevet digant Doue quement a bossedit, penos e c'hallit-hu en em c'hlorifia evel pa n'ho pè recevet netra?... Ma na rit pinigen, ne antreot biquen e rouantelez an êe... Beza ez eus un dristidiguez pehini a ro ar maro d'an ene... Evel ma tebr ar prenved ar c'hoat, evel-se an dristidiguez a zebr ar galon hac a verra ar vuez...

Imitation.

Ar guella hac ar profitapla studi eo desqui en em anaout hac en em zisprisout hon-unan... Carit beza dizanavezet ha tremenet evit netra... Ur furnez hac ur berfection vras eo en em istimout nebeud hon-unan, hac istimout cals ar ré-all.

Buez ar Zænt.

Trist oc'h, abalamour ma'z eus erruet un drabennac gueneoc'h, pe abalamour ne illit quet obten ar pez a zezirit: ar re a souffr pep tra evit Doue, ha ne zeziront nemet Doue, a zo ato en ur peoc'h bras ha leun a joa. *S. Augustin...* Petra oun bet? petra ez oun? petra e vezin-me? Ne ouzon quet pe an ifern pe ar barados a vezo va

fartach. *S. Bernard...* E pep leac'h en em gavan mad ; abalamour ma caçan em roc , en pep leac'h , an anoudeguez ac'hanon va-unan. *S. Frances Borgia...* Va Doue , roit d'in ar c'hraç d'hoc'h anaout , ha d'en em anaout va-unan. *S. Augustin...* D'hoc'h anaout evit ho meuli , ha d'en em anaout va-unan evit en em zisprijout. *S. Augustin...* An ini ne glasq nemet plijout da Zoue a zo er bed evel pa ve gant Doue hepquen , ha ne ra vâñ-ebet pe ên a zo enoret pe disprijet gant an dud. *S. Chrisostom...* Carguet ouñ a vez pa gonsideran petra o deus græt ar zant ha petra a ran va-unan , evit Doue. *S. Romual...* Pa vanq an dud deomp , Doue hor sicour , ha guel eo caout sicour Doue e-unan , eguet sicour ar bed oll assamblez. *S. Romual...* An ini en deus aoun da goll istim an dud , hac en deus poan pa vez disprijet , a vezo diæz dezan beza ur c'hristen parfet. *S. Thomas...* An ini ne dê quet humbl , ne dê quet e guirionez devot na vertuzus. *S. Frances a Baul...* N'en deus tristidiguez santel-ebet nemet an ini a ra deomp goëla evit hor pec'hejou hac evit pec'hejou ar re-all. *S. Leon...* An humilite e deus peder vazen : ar guenta eo disprijout ar bed ha quement a ouffe da lavaret : an eil , en em viret da zisprijout den-ebet : an drede en em zisprijout hon-unan : ar bedervet , beza content d'en em velet disprijet.

EVIT AR YAOU.—PEMPET CHABIST.

*Caout recours d'ar gommunion : caret Doue ha
caret selaou e gomzou.*

Setançon tennet eus ar Scritur.

CETU me o chom gueneoc'h betec fin ar bed...
Va joa-vras eo ober va demeuranç etouez bugale
an dud... Deut oll d'am c'haout, c'hui pere a zo
poaniet hac affliget, ha me ho soulageo... Parlan-
tit, va Doue, rac ho servicher a zelaou... Da
gaout piou ez aimp-nî nemet d'ho caout, ô va
Doue; ho comzou a ro ar vuez eternal... Lezet
hoc'h eus gueneomp ho comzou evit servichout
deomp da sclerigen, en hent a reomp var-zu an
êe, hac ar gommunion santel, evit mezur hon
eneou... Caromp ive an Autrou Doue, rac hor
c'haret en deus da guenta.

Setançon tennet eus a levr an Ecclesiast.

An hini a gar an arc'hant ne lavaro jamæs
aoualc'h eo; hac an ini en deus cals a atach evit
ar madou, ne brofito quet anezo... Pa antreot e ty
Doue, considerit e peleac'h e laqueot ho treid, ha
tostait evit selaou, rac an oboissanç a dâl muioc'h
eguet victimou an dud disquiant pere ne anave-
zont quet an drouc a reont... Ne gomzit jamæs,
hep songeal mad er pezh a livirit, ha n'en em
hastit quet da bronoñ cals guerieu dirac Doue
pehini a zo speret ha guirionez, hac a c'houlenn
beza adoret e speret hac e guirionez... Guelloc'h
eo mont da un ty a ganv eguet d'a un ty a joa, rac
en ty a ganv e vezer avertisset eus a fin an oll

dud , hac an ini a zo beo , a zonch eno er pezh a dle erruout gantan un deiz... Ne vizit quet pront d'en em lacat e coler , rac ar goler ne chom nemet e calon an disquiant... N'ez eus quet un den just var an douar hac a raë ar mad hep pec'hi jamæs... Beza ez eus tud just gant pere e tigoüez goallou evel p'ho deffe græt actionou tud-fall ; ha beza ez eus tud-fall hac a vev en assuranç evel p'ho deffe græt actionou tud just... Consideret em eus quement a dremen dre ar bed , ha ne gavân dre oll nemet vanite hac affliction a speret... Ia , pep tra a zo vanite nemet douja an Autrou Doue ha miret e c'hourc'hemennou... Ar furnez ne antreo quet en un ene livret d'an drouc... An dud impi a velo maro an den just , mæs ne gomprenint quet dessinou Doue varnezan : er gueleit a raint o vervel hac en disprisint , mæs Doue a rai goab anezo... Mervel a raint o-unan , ha cuëza a raint etre daouarn Doue , goloet a vez hac a gonfusion.

Imitation.

En em offret em eus oll evidoc'h d'am Zad eternal , roet em eus ive deoc'h va c'horf ha va goad , ha græt em eus anezo ho magadurez ; en em roit eta oll ive d'in , evel ma'z oun en em roet deoc'h... Ne gontan netra quement a roet d'in , ma n'en em roit quet hoc'h-unan , rac c'hui eo a glaskan , ha non pas ho præsanhou... Evel ma teu an tân da zivergla an ouarn , evel-se an affliction pe ar bersecution a burifi an den just.

Buez ar Zant.

Sant Frances Xavier gonde beza tremenet an deiz o labourat da gontvertissa ar bayaned , a dre-

mene alies an nos dirac ar sacramant hac a gave eno ur joa, ur gonsolation hac un douçter ar vrassa... Querquent a m'en divije sant Frances d'Asiss un affer bennac da dreti, pe ur boan bennac da anduri, e zea da rei perz a guemenma da Jesus er sacramant... Sant Frances Regis en devoa ar memes accustumanç, ha pa gave an Ilis serret, e chome var e zaoulin er porchet, exposet d'ar goal-amzer... Cals a zænt en em laquee var o daoulin, troet varzu an Ilis evit adori ar Sacramant, pa ne allent mont d'an templ santel: perac na rin-me quet evelto?

EVIT AR GUENER.—C'HUEC'HVET CHABIST.

Unissa hor poaniou gant re hor Zalver.

Setançon tennet eus ar Scritur.

AN ini a fell dezan beza va disquib, eme hor Zalver, a renq renonç dezan e-unan, douguen e groaz ha dont var va lerc'h. An disquib ne dê quet huelloc'h eguet e væstr: pa o deus va fersecutet, bezit sur e viot ive persecutet ganto... An Autrou Doue a so e quichen ar re a bere ar galon a zo poaniet... Nep piou-bennac a fell dezan cundui ur vuez devot, a vezo persecutet... Scoet hoc'h eus an dud fall, ô va Doue, ha n'o deus santet netra... O c'halon a zo caletloc'h eguet ar mæn... An dud just o devezo cals a drubuilh, hac en o affliction en em hastint da gaout recours ouz Doue... Pa en deus souffret Jesus, en em armomp eus ar zonch-se, ha souffromp eveltan... Ne vezo salvet deiz ar varn, nemet ar re o devezb souffret evel hor Zalver... Souffret en deus evit desqui

deomp souffr hon-unan... Souffrançou ar bed-ma ne dint netra comparachet gant ar gloar dreist vuzul a c'houneomp dreizo... Eürus ar re a voël, abalamour ma vezint consolet!... Eürus e viot, pa deui an dud d'ho cassaat, d'ho persecuti ha da lavaret a bep seurt drouc ac'hanoc'h injustamant ; en em gonsolit hac en em rejouissit neuse, rac ho recompanç a vezo bras ebarz en êe.

Setançou tennet eus a levr an Ecclesiastiq.

An ini en deus doujanç Doue en em gavo eürus var fin e vuez, hac a vezo benniguet en deiz eus e varo... Recevit a galon-vad quement a erru gue-neoc'h, ha conservit ur batiantet en amzer ma'z oc'h humiliet... An aour hac an arc'hant a vez am-prouet dre an tân, hac an dud ablich gant Doue da receo en niver eus e servicherien, a vez am-prouet er fournès eus an affliction... Ho pezit fizianç e Doue, hac e tenno ac'hanoc'h eus an oll afflictionou-se... An ini a zoug an Autrou Doue, a enoro e dad hac e vam ; servicha a rai bepret evel e vistri, ar re o deus roet dezan ar vuez... Peguen iffam eo an ini a zilez e dad, ha peguer milliguet eo gant Doue an ini a ra nec'hamant d'e vam!... Dilivrit eus a dre zaouarn an den ourgouillus, an ini a souffr injustiç, ha ne vizit quet lent na digourach, pa vezo quæstion d'en difen... Ne vezit quet evel ul leon en ho ty, ha ne voaldretit quet ar re a zo dindan-noc'h... Ne zaleit quet da zistrei ous Doue, ha ne astennit quet a zeiz da zeiz an termen eus ho conversion, rac e goler a guëzo varnoc'h en un taul-eeun, hac ho coll a rai en deiz eus e venjanç... Na droit quet gant pep avel, ha ne guerzit quet dre bep seurt henchou : baleit

ferm en henchou Doue pere a zo henchou ar virionez, a ra vezo ato en ho quinou comzou a beoc'h hac a lealdet... Ar preseg-douç a ra cals a vignonet hac a ziscar coler an adversourien... Teaud an den vertuzus e deus un douçter pehini en rent dñn a garantez... Na guitait quet ur mignon-coz, rac ur mignon nevez n'en talvezo quet... Doujit Doue eus hoc'h oll ene, ha respetit an dud consacret dezan... Na c'houlennit quet digant Doue ar garg da gundui ar re-all, na digant ar roue ur plaç enorabl... Na barlantit quet cals pa viot etouez tud coz, mæs selaouit... Ur merq a zotoni eo parlant-re; teaud an den fur a zo en e galon, ha calon an disquiant a zo en e c'hinou... Carit evel hoc'h ene ur servicher fidel, ha n'en lezit quet da guëza er baourentez... Beza hoc'h eus mibien? Labourit d'o zevel en ur façon dereat, custumit anezo da blega deoc'h a vianic : beza hoc'h eus merc'hed? Diouallit ar burete eus o c'horf : n'en em ziscuëzit quet dezo gant ur visach laouen.

Imitation.

An ini a souffr ar guella eo an ini a jouiss eus ar brassa peoc'h : beza ez eo victorius varnezan e-unan, mæstr ar bed, mignon da Jesus-Christ hac hæritour an êe... Considerit souffrançou hor Zalver ha re ar zænt, hac heanit d'en em glêm... Adalec an heur ma oun bet ganet, eme Jesus, betec an heur ma varvis var ar groas, n'ez-oun bet jamæs hep poan... Ar zænt a zerviche Doue, en ur souffr evit e c'hloar, an naon, ar sec'het, ar baourentez, ha pep seurt injuriou ha tourmanchou hac ar maro memes... Na illit quet hep

brezel militout ar gurunen, rac-se m'ar refuzit souffr, e refuzit beza curunet.

Buez ar Zænt.

An affliction a zo merq servicherien Jesus-Christ: ma n'hoc'h eus affliction ebet, credit penos ne m'aoc'h quet c'hoas en e zervich. *S. Augustin...* Ar c'hraç cæra a ell Doue da ober deomp, eo ober deomp souffr gant patientet. *S. Chrisostom...* Souffr gant patientet an afflictionou a erru guencomp eus a berz Doue, pe eus a berz an dud dre bermission Doue, a zo guelloc'h-cals, eguet choas hon-unan hor souffrançou. *S. Ligori...* Ar c'horf en deus poan o yun hac oc'h ober pini-gen, mæs an ene a gâv eno he nerz hac he c'hontantamant. *S. Chrisostom...* Buez ur religius, ur pastor, ur belec, ur c'hristen-mad a zo ur verzerinti hir. *S. Pacoom...* An oll dud eürus en êe a zalc'h en o dorn palm ar verzerinti a voad pe a batiantet. *S. Ligori...* Ha ne dê quet un dra derubl, e teuffe un den da veza superb hac orgouillus goude ma'z eo deut Doue e-unan d'en em humilia! o mempr dilicat dindan ur pen curunet a spern. *S. Bernard...* Ur mignon a zo e joa beza henvel ous e vignon: ma na fell quet deomp souffr, e refusomp eta beza henvel ouz Jesus-Christ ha dre eno beza salvet, pa eo guir penos Doue e-unan a lavar deomp penos ne zaveteo nemet ar re a bere ar vuez a zo bet henvel ous a ini e Vab. *S. Ligori...* Ar groas a zo ar c'hoat a brodu hac a gonserv ar guella carantez an Autrou Doue. *S. Ignac...* Diguemerit bepret gant douçter un den affliget, evit e gonsoli eo e teu Doue d'en adressi deoc'h. *S. Ignac.*

EVIT AR SADORN.—SEIZVET CHABIST.

*Enori ar Verc'hes... Imita he vertuziou... Caret
an humilite hac ar burete.*

Setançou tennet eus ar Scritur.

CAER oc'h dreist-oll, Guerc'hes sacr, ha di-
dach e pep faëon ho guinivelez, ô Guerc'hes,
Mam-Doue, e deus rejouisset ar bed-oll, rac
ac'hanoc'h eo savet an heaul a justiç, Jesus-Christ
hon Doue... N'en doun quet deut da derri al le-
zen, mæs d'e accomplissa... Desquit guenêen be-
za douç hac humbl a galon... Heuillet va exempl,
evel ma em eus heuillet exempl Jesus-Christ...
Speret Doue ne ra quete zemeuranç ê calonou an
dud charnel... Eürus ar re a zo pur a galon, aba-
lamour ma velint Doue... Bolontez an Autrou
Doue eo ma viot pur a gorf hac a speret... Ha ne
ouzoc'h-hu quet penos ho corf a zo templ beo ar
Speret Santel, penos e c'halfac'h-hu eta e lezel,
da veza souillet dre ar speret impur?... Ho pezit
sonch d'en em zerc'hel pur ha chast dirac Doue...
An dud lubric ne antreint biquen e rouantelez
an êe... Drouc speret al lubricite na ell beza chas-
seet nemet dre ar yun hac ar beden... Ar guin
hac ar cher-vad a zoug d'al luxur.

Setançou tennet eus a levr an Ecclesiastiq.

Na zizoloit quet ho calon da bep seurt tud, gant
aoun na vê ur fals-mignon... Ne arretit quet ho taou-
lagad var ur plac'h yaquanq, gant aoun na deuffe

L 6

he guened da veza caus deoc'h da bec'hi... Meur a ini, goude heza consideret re guened ur c'hreg, a zo bet dilezet gant Doue... An artisanet a laca o istimout dre'n œuvrou eus o daouarn ; prinç ar bobl dre'r furnez eus e avizou, hac ar re goz dre ar squiant eus o c'homzou... Na zisprisit quet un den honest var digarez ma'z eo paour, ha ne istimit quet ur pec'her abalamour ma'z eo pinvidic... Na veulit quet un den evit e façon-vad, ha n'en disprisit quet var digarez ma'z eo difaçon ; ar venanen a zo bianic etouez al laboucet-nich, ha cousgoude ar mêl a ra a zo douçoc'h eguet quement seurt frouez-so... Ne respontit quet aroc beza selaouet-mad, ha ne zit quet var guer an ini a barlant... N'en em fourrit quet e cals a asferiou, pe autramant e reot enno meur a faut... Na hentit quet pinvidic oc'h evidoc'h, pe seurt union a ell beza etre ur pod pri hac ur pod ouarn ? pa stoquint an eil ous eguile, ar pod pri a doro... Ul laër a zo guelloc'h eguet un den boazet da lavaret guevyer, an daonation a vezo partach an eil hac eguile... An den sot a c'hoarz a boez-pen ; mæs an den fur a vusc'hoarz a veac'h... Calon an dud disquiant a zo en ho guinou, ha guinou an dud fur a zo en ho c'halon... An ini a guelen an den sot a zo evel an ini a glasq unani podou torret : coll a ra e boan... An ini a dôu aliez a vezo carguet a bec'hejou, ha goalen Doue ne zortio quet eus e dy... An den lubric pehini a ra goal-usach eus e gorf, a zispris e ene... Guel e ve chom assamblez gant ul leon pe un dragon, eguet beva e compagnunez ur plac'h malicius... Mar e deus ar c'hreg ar vrassa autorite, e controlio e fried e pep tra... An ini a zizolo secret e vignon a zo indin eus a

bep fizianç ha ne gavo birviquen guir vignon-ebet... An nep a fell dezan en em vengi, a zanto venjanç Doue, ha Doue ne ancounac'hai biquen e bec'hejou... An ini a zrouc-preseg e cuz, hac an teaud a droc'h diouz an daou-dû a vezo milliguet, abalamour ma laqueont yenien etouez ar re a veve e peoc'h... Taul goalen a ra brunduen, taul teod a vrurun esquern... An tad a gar e vab, e represen aliez... An ini a zebr nebeud, a rai ur c'houseq-yac'h... An demperanç en êva a ro yec'het ar c'horf hac an ene... Conservit hoc'h autorite betec fin ho puez, ha gortozit heur armaro aroc lodenna ho tanvez... Un tamic bara a vev ar paour, an ini er lâm digantan a zo ur muntreer... Doue en deus græt d'an dud anaout ar vertuz eus al louzaou, evit ma vije enoret gantan en e vurdou... An œuvrou a drugarez a zo evel ur jardin delicios a behini ar frouez a bado eternalamant.

Imitation.

Carit an oll abalamour da Jesus, ha carit Jesus abalamour dezan e-unan... Ne c'hoantait jamæs beza meulet na caret mui eguet ar re-all, rac quemenn-se ne dê dleet nemet da Zoue da behini netra na dle beza comparâchet... Na requetit quet e vê calon den ebet occupet ac'hanoc'h, ha ne lezit quet ho calon d'en em occupi eus a zen; mæs requetit ma rêno Jesus-Christ en ho calon hac ê calonou an oll.

Buez ar Zeent.

Na gredin biquen e vê ur mez yer un den chast.
S. Jerom... An ini a fell dezan conservi ha cres-

qui en e ene ar garantez divin, a dle lacat e studi da vouga en e galon carantez ar bed. *S. Augustin...* An ini en deus roet e galon da Zoue, ne gar mui an traou terrien. *S. Pacoom...* Peguen dis-ter e cavan-me an douar, pa sellan ouz an êe! *S. Ignac...* Impossubl eo ne vê quet selaouet gant Doue peden ar Verc'hes sacr. *S. Antonin...* An hano santel a Vari, ne vez jamæs pedet e væn. *S. Bernard...* Ar guella faëçon da enori ar Verc'hës, evel da enori ar zænt-all, eo imita he vertuziou. *S. Bonavantur.*

Pedennou hac instructionou da len e levr an *Imitation*, e pep amzer hac ispicial epad ur retret.

(*Lennid-ho en daulen, ama varlerc'h.*)

PENNET LODEN.

BIZITOU

D'AR SACRAMANT HA D'AR VERC'HES,

EVIT PEP DEVEZ EUS AR SIZUN.

BEMDEZ e tleomp ober ur vizit d'ar Sacramant adorabl ha d'ar Verc'hes sacr; bemdez ive e tleomp communia spirituelamant; caout intantion da c'hounit an oll induljançou staguet gant an Ilis ous ar pedennou pe an œuvrou-mad a ellomp da ober; examina hor c'houstonq; quemeret ar propos ferm d'en em viret eus ar pec'het e general, hac e particulier eus ar pec'het e pehini e cuëzomp an aljessa hac an æssa; hac en em broposi

ar pratic eus an oll vertuziou a vezo en hor gal-
loud, hac ispicial eus ar vertus control d'ar pe-
c'het a fell deomp dreist-oll da evita. Pebes profit
spirituel evidomp, m'ar en em accustumfemp mad
da guemen-ma!

INSTRUCTION

var ar

BIZITOU A DLEOMP DA OBER D'AR SACRAMANT.

QUEMERIT ar resolution sincer da ober bemdez
ur vizit d'ar Sacramant, o vont d'an Ilis mar e
ma oc'h tost, ha mar e ma oc'h pell, o trei
etreze hoc'h ilis parres, hac o len var ho taou-
lin, ispicial goude crez-deiz, en ilis pe e leac'h-
all, ar reflexionou devot pere a gaffot ama var-
lerc'h, hac a zo tennet oll eus a ul levr composet
gant sant Ligori, hac hanvet *Bizitou d'ar Sacra-
mant ha d'ar Verc'hes*.

Jesus-Christ, hoc'h Autrou hac ho Toue, ho
mæstr hac ho Salver, a zo en hoc'h ilis parres er
sacramant adorabl; ma na vize nemet en un ilis
hepquen eus ar bed, en em hastjac'h, hep mar,
da vont d'e vizita ha da renta dezan ho teveriou;
ha possubl eo en abandonfac'h, abalamour ma
ema quen tost deoc'h! Ah, mar carit ar Zalver
divin-se, e comprenit æzament gant pebes hast
ha gant pebes joa e tleit er bizita! credit parfet
penos ne zeot jamæs da vizita Jesus-Christ er sa-
cramant, na zistroot guel eguet na ouac'h quent.
Pa edo er bed-ma en deus græt vad da guement
a zo en em adresset dezan: *transiit benefaciendo*;
ar memes madelez hac ar memes galloud en deus

brema evel pa oa corporelamant ha visiblamant var an douar... Eus a beguer bras niver a dud ne vè quet heuillet un den pehini a roffe yec'het d'ar re glân, madou d'ar re baour, joa ha consolation d'ar re affliget? Jesus eo hepquen an ini a ell hac a bromet quemen-ma oll : *petra-bennac*, emezan, *a c'houlennod digant va Zad em hano*, *a vezo accordet deoc'h*; pelec'h eta emâ hor feiz, nî pere a varv gant an naon ha gant ar sec'het e quichen ar bara hac an dour a vuez! Mont a reomp da vizita relegou ar zant; joa hon deus o clêvet an actionou caer eus o buez; poquet a reomp gant respet d'o esquern sacr père a virer etouez ar zei hac an aour; mæs en hon ilisou, ema Roue ar zant hac an ælez, ha c'hoas hon deus an ingrateri da chom hep er bizita bemdez, da viana a speret, ma ne allomp quet ober autramant!

Comprenomp guelloc'h en amzer da zont hon interest hon-unan hac ar pezh a c'houlenn Doue diganeomp : adoromp bemdez hor Zalver er sacramant santel : trugarequeomp anezan eus e c'hraçou; goulennomp pardon eus hon offançou; exposomp dezan hon ezomou, dreist-oll hon ezomou spirituel, ha roomp dezan hor c'halonou.... Sant Louis a C'honzag n'en em denne a zirac ar sacramant, nemet dre ar boan ar vrasa : sant Frances Xavier, goude beza labouret gant cals a fatig epad an deiz da gonvertissa an infideled, a dremene alies ul loden vras eus an nos dirac ar sacramant adorabl : sant Frances d'Assiss, sant Frances Regis hac ar zant e general, en em haste da rei perzh d'hor Zalver, er sacramant divin, eus a guement a rent hac a souffrent : heuilloomp o exempl, hac e vezimp sant evel-to.

INSTRUCTION VAR AR BIZITOU

A dleomp da ober d'ar Verc'hes; var ar gom-munion spirituel, var ar zourci a dleomp da gaout bemdez, da c'hounit an induljançou; da examina hor c'houstianç, da evita ar pec'het, ispecial ar pec'het a habitud; da bratica ar vertuziou, ispecial ar vertus control d'ar pec'het a habitud.

1° SANTIMANT COMMUN an deologianed var lerc'h sant Bernard, eo penos Doue ne zistribu graç ebet nemet dre zaouarn Mari: *nihil voluit nos habere quod per manus Mariæ non transiret*. Rac-se, hervez an doctor Suarez, an Ilis universel a gred penos intercession ar Verc'hes a zo, non pas hepquen util, mæs en ur fæçon bennac necesser evit obteni graçou eus an êe. Dre'r Verc'hes ez er da Jesus, eme Dadou an Ilis, evel ma zer dre Jesus da Zoue: *per Mariam itur ad Jesum, sicut per Jesum ad Deum*. Ar pezh a zouten-mad ar zantimant-ma eo, abalamour ma lavar an Ilis e-unan eus Verc'hes ar c'homzou-ma eus ar Scriptor: ennon-me eo fontet an oll esperanç eus ar vuez hac eus ar vertus: *in me omnis spes vitæ et virtutis*; eürus an ini am zelaou-me, hac a zo aquetus da c'houlén va frotection, abalamour oc'h va c'haout e cavo ar vuez hac ar silvidiguez e Doue... Goude beza bizitet ar sacramant, bizitomp eta ive ar Verc'hes sacr, en ilis pe en hon ty, dirac unan-bennac eus he imachou, ha bezomp certen penos e recevimp cals a c'hraçou precius eus a berz ar vam santel-se, pehini e deus custum,

hervez comzou sant Andre, da accordi faveuriou bras evit an disterra homach rentet dezi a galon vad: *solet maxima pro minimis reddere*.

2° Ar gommunion spirituel pehini a dleomp da ober, da viana ur vech bemdez, a gonsist, eme sant Thomas, en un desir ardant da receo Jesus-Christ er sacramant santel, hac en ur zantimant a garantez, evel pa hon deffe bet an heur d'e receo en effet. Ar c'honcil a Drant a veul cals an devotion-ma, hac ar zænt oll a zo bet aquetus d'ho lacaat e pratic, o communia spirituelamant lies a vech en deiz. Mad-bras e ve, eme sant Ligor, ober ar gommunion spirituel epad pe e couls an oferen, e commañçamant, e creiz hac e fin ar vizit a reomp d'ar zacamant. Ar gommunion spirituel-ma a eller da ober hep beza remerquet, hac hep beza var yun; he ober a eller pa garer; cals a zænt a gustume he ober lies a vech en deiz... Un act a zezir hac un act a garantez a ra evel ar fond anezi: aoualc'h eo eta lavaret a c'hinou hac a galon, pe a galon hepquen: va Jesus, va Doue, c'hui hepquen a zeziran... C'hui eo va c'harantez, ennoc'h-hu e c'hesperan... O va Jesus, ô va c'harantez, bezit em c'halon bemnos ha bemdez!

3° Evit gounit an induljañcou ne dê quet necesser caout intantion d'o gounit er moment-ma leverer ar pedennou pe ma rêr an œuvrou eus a bere int bet staguet; mæs aoualc'h eo beza bet an intantion-ma, un nebeudic amzer diagent; *non actualis, sed virtualis requiritur intentio*; rac-se an Autrou Bouvier, escop Mans, a lavar eo util-bras nevezi bep mintin an intantion da c'hounit an oll induljañcou a ellomp da c'hounit quen

evidomp hon-unan, quen evit ar beo hac ar maro. Heuillomp eta an avis-ma, ha greomp muia ma allimp a bedennou hac a œuvrou-mad evit gounit an induljançou : un tenzor int ar preciusa dre voyen pehini e c'hallomp satisfia da justic Doue evidomp hac evit hon nessa.

EVIT AR ZUL.

QUENTA BIZIT D'AR SACRAMANT.

Da gaout piou e zaimp-ni nemet d'ho caout, ô va Doue !

VA Autrou Jesus-Christ, pehini, dre ar garantez hoc'h eus evit an dud, a chom nos-deiz er sacramant adorabl-ma, o c'hortos, o c'hervel hac o receo quement ini a zeu d'ho pizita, me a gred fermamant penos e maoc'h amâ præsent e guirionez : me hoc'h ador en ur anaout dirazoc'h an abym eus va neant : me ho trugareca eus an oll graçou hoc'h eus accordet d'in, hac ispecial da chom gueneomp er sacramant sacr eus ho carentez : da veza roet d'in evit alvocades, ho mam divin, ar Verc'hes Vari ; d'am beza galvet hac inspiret da zont d'ho pizita en ilis-ma : adori a ran er moment-ma ho calon sacr leun a garantez, ha renta a ran deoc'h ar vizit-ma, principalamant evit teir ræson : ar guenta, evit ho trugarecaat da chom en hon touez ; an eil, evit rapari, hervez va galloud, an outrajou a recevit er sacramant ; an drede, evit hoc'h adori dre ar vizit-ma, en oll blaçou eus ar bed, e pere e zoc'h nebeuta enoret, ha muia abandonet.

O Jesus, me ho car a greiz va c'halon ! queus am eus da veza quen aliez offancet ho madelez infinit : en em broposi a ran, gant ar sicour eus

ho craç, ne zeu'n jamæs mui d'hoc'h offanci, ô va Mæstr souveren! Grit ac'hanon hac a guement a zo ennon, ar pezh a bligeo gueneoc'h, ne c'houlennan ouzoc'h nemet ho carantez, ar berseveranç final, hac an accomplissamant parfet eus ho polontez divin!!! Recommandi a ran deoc'h an eneou eus ar purcator, ispcial ar re a zo bet devota d'ar sacramant adorabl ha d'ar Verc'hes sacr, hac oll eneou va c'hærent, va mignonet ha va madoberourien! recommandi a ran c'hoas deoc'h an oll bec'herien baour : unissa a ran erfin, ô Salver adorabl, an oll santimanchou hac an oll affectionou eus va c'halon d'ar santimanchou ha d'an affectionou eus ho calon quel leun a denerediguez hac a garantez; hac evel-se unisset, o offran d'ho Tad eternal, hac er pedan, en hoc'h hano, ma pligeo gantan o receo dre garantez evidoc'h... Amen.

Communion spirituel... Intantion da c'hount an induljançou... Examen a goustianç... Propos ferm da evita ar pec'het, ispcial ar pec'het a habitud.

QUENTA BIZIT D'AR VERC'HES.

DOUE en deus carguet ar Verc'hes Vari a c'hraçou pa eo guir penos an æl a deu d'he saludi dre ar c'homzou-ma: Me ho salud, leun a c'hraç: *Ave, gratiâ plena.* Ne dê quet evit-y e-unan, eme sant Per Chrisolog, eo e deus recevet an abundanç-se a c'hraçou, mæs evidomp-ni, hac evit o distribui d'he oll zervicherien.

O Mari, guir zourcen a joa, pedit evidomp!

EVIT AL LUN.

EIL BIZIT D'AR SACRAMANT.

Beza gant bugale an dud eo a ra va deliçou.

Guir eo eta penos un Doue a gav e zeliçou oc'h ober e zemeuranç gant an dud; penos nebeud contant da veza maro evidomp, eo c'hoas, goude e varo memes, salvezet dezan chom gueneomp er sacramant dre excellanç eus e garantez. « O tud » ingrat, eme santes Theresa, penos e c'hillit- » hu consanti da offanci un Doue pehini a ro » deoc'h testeni eus a ur garantez quen admirabl ! » mæs petra ! Jesus a gav e zeliçou o chom gue- » neomp, ha nî ne gaffemp quet hon re o chom » gantan ! » Peguen enoret na gaver quet ar gourtizanet-se, da bere ar roue a ro plaç en e balez ! mæs pebes enor cals brassoc'h evidomp : cetu nî e palez Roue an êe e peleac'h e c'hallomp chom hac en em antreteni gantan !!!

O Jesus, cetu me ama-ta e præsanç an auter sacr-se, var behini e chomit deiz-ha nos dre garantez evidon : c'hui-so sourcen an oll vadou ; medicin an oll glênvejou ; tenzor an oll beorien ; nerz an oll dud sempl : cetu ama dirac ho treid ur pec'her ar paoura hac ar zempla eus an oll, pehini a zeu da implori ho trugarez infinit : o Jesus, pliget gueneoc'h sellet a druez ouzin ! Nan, peguer miserabl bennac e ven, n'en em zizesperin quet dre ar guel eus va miseriou, pa ho coëlan hoc'h-unan er sacramant adorabl-ma, evit va c'honsoli, va zicour ha va mezur !

Hoc'h adori, o meuli hac o caret a ran, ô va Madoberour divin ! ha mar fell deoc'h e raën

brema ur requet bennac , cetu amâ an ini a gredan da adressi deoc'h : accordit d'in ar c'hraç na zeuin mui d'hoc'h offanci , hac an ini d'ho caret eus va oll galon ! Ia , Jesus , me a fell d'in ho caret eus va oll nerz , hac eus va oll ene ! **A**Elez eus au êe , Seraphinet glorius , Cherubinet anflammet a garantez , va sicourit da garet un Doue infinimant d'in da veza caret... Amen.

Communion spirituel... Intantion da c'hounit an induljançou... Examen a goustianç... Propos ferm d'en em viret eus ar pec'het , ispicial eus ar pec'het a habitud.

EIL BIZIT D'AR VERC'HES.

DEOMP gat fizianç da gaout an trôn eus ar c'hraç evit obteni eno trugarez e poent hac en amzer. Ar Verc'hessacr, eme sant Antonin, eo an thrônse a c'hraç ; rac dre zaouarn ar Verc'hes eo e tistribu an Autrou Doue e oll c'hraçou. O Mari , ð va rouanez souveren , pa hoc'h eus un desir quer bras da zicour ar bec'herien , guelit ec'hars ho treid ur pec'her paour pehini 'a c'houlén hoc'h asistanç : accordit d'in , mar plich gueneoc'h , ur sicour pront hac effedus !

O Mari , patrounez ar bec'herien , pedit evi-domp.

EVIT AR MEURZ.

TREDE BIZIT D'AR SACRAMANT.

E gonservation a zo douç hac agreabl.

En bed , ar vignoned pere en em gar , a gav etrezo quement a gontantamant , ma tremenont alies an deiz oc'h en em antreteni assamblez ;

en hevelep façon, mar deuomp buan da enoui gant Jesus-Christ ec'hars troad e auteriou, eo ur merq scler n'er c'haromp quet cals : ar zænt a gave eno ur speç-barados, abalamour m'er c'harant veritablant.

Oh Oan pur ha didach, sacrificet hac immolet evidomp var ar groas, ho pezit sonch penos ez oun unan eus ar re hoc'h eus prenet gant ar prix eus ho koad ! chomit bepret guenêen, evit ma c'hallin ive chom bepret gueneoc'h ! Ia, Salver carantezus, en em abandoni a ran antieramant etre ho taouarn : consacri a ran deoc'h va bolontez : ne fell d'în mui beva evit contanti va dezirou, mæs hepquen evit ober ar pez a zezirit, hac ar pez a ell plijout deoc'h !!! Me ho car, ô va Zalver divin, eus va oll galon, dre garantez evidoc'h hoc'h-unan ; me ho car, abalamour ma tezirit beza caret guenêen ; me ho car, abalamour ma zoc'h infinimant d'în da veza caret : va oll displijadur eo default n'em eus ato ho caret, ha dre n'ho caran quet c'hoas quement a ma vilitit ha quement a ma tlean ho caret ! me a gavfe mervel dre garantez evidoc'h, ô va Jesus ! recevit an dezir-se eus va c'halon ha roit d'în ho carantez, ne zeziran mui netra var an douar !!!

Communion spirituel... Intantion da c'hounit an induljançou... Examen a goustianç... Propos ferm d'en em viret eus ar pec'het, ispcial eus ar pec'het a habitud.

TEIRVET BIZIT D'AR VERC'HES.

Henvel ous he mab, ar Verc'hes Vari, hor mam dener, en em blich o sicour hac o consoli an dud affliget. An dezir he deus da zistribui

deomp graçou Doue a zo quer bras, ma tezir mui o distribui deomp, eguet na zeziromp o receo, a lavar deomp sant Bernardin.

O Mari hon esperanç, saveteit eta ac'hanomp!!!

EVIT AR MERC'HER.

PEDERVET BIZIT D'AR SACRAMANT.

Va daoulagad ha va c'halon a chomo eno bemdez.

JESUS-CHRIST e-unan eo a ra deomp ar bro-messa consolant-ma, hac hon assur e vezo deiz ha nos præsant, en hon touez, er sacramant adorabl eus an auter. O Jesus, a ne dê quet aoualc'h chom eno epad an deiz, pa illit caout adoratu-rien, hep chom epad an nos, epad pehini e serrer an ilisou, hac e vezit dilezet hoc'h-unan! mæs me hoc'h entent, ô va Doue, ar garantez hoc'h eus evidomp eo a zo caus na illit hor c'huitaat, na nos, na deiz!!!

O va mæstr divin, me a fell d'in ho contanti, ha dont alies da renta deoc'h an homach eus va c'halon! Deut, Salver adorabl, dezirout a ran ho receo! Ra zeuï quement a zo ennon, da rei plaç d'ho carantez! plijaduresou, satisfactionou, bolontez propr, ra vezo pep-tra sacrificiet ha consacret deoc'h! O Doue a garantez, rênit em c'halon! distrugit hac immolit quement a zo ennon ha ne vê quet deoc'h! ne bermetit quet e teuffe va ene, goude beza ho recevet, d'en em staga ous an traou terrien en despet d'ho carantez!!!

Communion spirituel... Intantion da c'hount an induljançou... Examen a goustianç... Propos ferm d'en em viret eus ar pec'hel, ispicial eus ar pec'hel a habitud.

PEDERVET

PEDERVET BIZIT D'AR VERC'HES.

An ini a zo aquetus d'am enori, eme ar Verc'hes santel, a bersevero er mad : hac ar re a rai ma vezin anavezet ha caret, ar re-se a obteno ar vuez eternal... Enorit eta ar Verc'hes sacr, evel m'az eo dleet, ha prometit ama, dirac ar sacramant, e parlantot, hervez ho galloud, quen e public quen e particulier, eus an obligation hon eus oll da veza devot dezi.

O Mari, permetit d'in publica ho meuleudiou ! roit d'in nerz a enep hoc'h adversourien !

EVIT AR YAOU.

PEMPET BIZIT D'AR SACRAMANT.

Cetu ho roue o tont d'ho caout leun a zouptet.

UN deiz, ê traouien Josaphat, e calite a varner ar re veo hac ar re varo, Jesus-Christ a aparisso var un thrôn a c'bloar hac a vajeſte ; mæs brêma, er sacramant santel, eo azezet var un thrôn a c'hraç hac a garantez. Ma teuffe ur roue, evit disquez e garantez da ur pastor dênvêd, d'ober e zemeuranç ec'harz e gabanen ; ar pastor-se, a ne vê quet ur monſtr a ingrateri, ma vanqſe da vont alies da vizita ar roue carantezus-ma, ha da offr dezan e bomachou, o c'banaout an deſir en deus ar prinç d'e velet, hac o c'houzout eo, evit-se, e ra e zemeuranç en e guichen ? O Jesus, dre garantez evidon eo e rit ho temeuranç er sacramant santel ! rac-se, ô va Doue, me garre e ve poſſubl d'in en em zerc'hel nos-deiz, ama en ho præſanç ! Ma na heañ an ælez d'en em

M

zerc'hel en dro deoc'h ha d'oc'h adori, estonet ma'z int o consideri ho carantez evidomp er sacramant divin-ma, ha ne dê quet just d'în tremen ive, ama en ho præsanç, muia ma illin a amzer, evit ho meuli, ho caret ha celebri ho madelez infinit? Ia, va Jesus, me a seblant d'în gallout lavaret gant guirionez penos ho caran a greiz va c'halon, ha mar plich gueneoc'h recompansi ar garantez-ma, e c'houlennan diganeoc'h ur garantez v rassoc'h c'hoas ha flammou crêoc'h d'am c'honsumi hep hean !!!

Communion spirituel... Intantion da c'hounit an induljançou... Examen a goustianç... Propos ferm d'en em viret diouz ar pec'het, ispecial diouz ar pec'het a habitud.

PEMPET BIZIT D'AR VERC'HES.

Henvel ous an dud infirm-se, pere, abandonet gant an oll, ne gavont quen plaç nemet en hospitaliou public; evel-se ive ar bec'herien vrassa, abandonet gant an oll grouadurien, ne gavont quen distro nemet en drugarez a Vari, eme sant Basil. Rac-se, va Rouanez santel, mar goulennan ho sicour, ne allit quet e refusi d'în, abalamour d'am pec'hejou : er c'hontrol, sul-vui ez-oun miserabl, sul-vui a leac'h am eus da esperout en hoc'h azistanç, pa'z eo guir ez-oc'h bet crouet ha choaset gant Doue evit beza mam d'ar bec'herien. O Mari, ô va mam, deut eta d'am sicour; me en em laca dindan ho protection!... Beza ez oc'h alvocadez ar bec'herien, bezit va alvocadez-me, va esperanç, va silvidiguez! Mar rebutit ac'hanon, da biou em bezo-me recours?

O Mari, n'em eus quen refuch nemed hoc'h,
saveteit ac'hanon!!!

EVIT AR GUENER.

C'HULC'HVET BIZIT D'AR SACRAMANT.

E leac'h ma vezo ar c'horfou maro, eno en em assainblo
ive al laboucet.

DRE ar c'horfou maro-se, ar zænt ê general o
deus entetet corf hor Zalver pehini a zo er sa-
cramant santel evel en ur stad a varo, ha dre al
laboucet, o deus entetet an eneou just, pere,
diangach diouz pep tra, en em zao evel laboucet
dreist traou an douar varzu an êe, varlerc'h pe-
hini e c'huanadont hep hean, ha varzu pehini e
savont oll zongesonou hac oll desirou ho c'halon.

Al laboucet-ma, da lavaret eo, an dud just,
a gav ive o barados var an douar partout e leac'h
ma cavont Jesus-Christ er sacramant : seblantout
a ra ne allont jamæs en em rassasia da chom en
e guichen. Ar zænt epad ma int bet en draouien-
ma a zaëlou, o deus ato huanadet varlerc'h ar
feunteun-ma a silvidiguez.

An Tad Alvarez, e pe seurt occupationou ben-
nac en em gave, a droë alies e zaoulagad varzu
ar plaç e pehini e vouie e repose ar sacramant
santel : e vizita a re alies-meurbed ; hac a vechou
memes, e tremene dirazan nosvesiou pen-da-ben :
goëla-dourec a rê, pa gonsidere eus a ur c'hos-
tez paleziou ar rouanez ato carguet a gourtisanet,
hac eus a ur c'hostez-all, templou ar guir Doue
casi abandonet gant an oll.

Pa blich gueneoc'h, Doue a vadelez, va guer-
vel c'hoas ha va c'honvia da vont d'ho caout,

n'en em lezin quet da veza digourachet dre ar guel eus va miseriou : mont a rin varzu-hac-ennoc'h , ô va Jesus , gant ur fizianç nevez : pliget gue-neoc'h ober ennon ur cenchamant absolu : chas-seit eus va c'halon pep carantéz pehini ne dê quet evidoc'h : pep dezir hac a alfe displijout deoc'h : pep songeson pehini n'en em zoug quet varzu-hac-ennoc'h : va zennit davedoc'h , ô va Jesus , en ur façon quen crê , na vezo mui-biquen netra capabl d'am dispartia diouzoc'h !!!

Communion spirituel... Intantion da c'hounit an induljançou... Examen a goustianç... Ferm propos d'en em viret diouz pep pec'het , ispicial diouz ar pec'het a habitud.

C'HUEC'HVET BIZIT D'AR VERC'HES.

O Guerc'hes sacr , sant Bonavantur ho calv , mam ar vinoret : allas , ha ne d'int quet minoret paour ar re o deus collet Doue o zad dre ar pe-c'het ? Cetu me amâ eta dirazoc'h , o Mam a dru-garez , ô va mam ! Collet em eus va zad ; mæs c'hui zo va mam , ha c'hui a dle ober d'in er c'haout a nevez ! Me a renonç d'am pec'hejou pere o deus græt d'in e goll ; va c'hunduit a ne-vez da gaout va Doue , va zad , va Autrou sou-veren , hac e vezin recevet , pardonet , purifiet , santifiet , salvet !!!

O Mari , me a laca ennoc'h va oll fizianç !

EVIT AR SADORN.

SEIZVET BIZIT D'AR SACRAMANT.

An iniam c'havo-me, a gavo ar vuez.

GUELET a rêr un nombr-bras a gristenien oc'h ober beachou hir, oc'h en em exposi da gals a fatig ha da zangerou-bras evit mont da vizita ar plaçou eus an douar santel e pere hor Zalver a zo bet ganet, en deus souffret ha roet e vuez evit hor prêna : devotion an dud-ma a zo meulabl ha zantel ; mæs n'hon deus quet a ezom da ober ur veach queit, ha d'en em exposi da guement a zangerou ; beza hon deus tost deomp ar memes Salver, e gaout a reomp en e demplou, hac ennan e cavomp ar guir zourcen a vuez. Mar deu ar belerined, eme sant Paulin, d'en em istimout eürus, da allout digaç ganto un nebeud-poultren eus ar c'hraou e pehini eo bet ganet Jesus, pe eus ar bez e pehini eo bet laqueet e gorf sacr ; gant pebez carantez na dleomp-ni quet bizita ar sacramant adorabl e pehini e chom hor Zalver eunan hac e peleac'h eo quen æz deomp mont d'e gaout !

O seraphinet, c'hui pere a gar quement Jesus, hac a chom bepret endro da auteriu ho mæstr divin ha va ini, ah, præstit d'in ho calonou anflammet, evit ma vezin eveldoc'h consumet a garantez evit Jesus ! Ne dê quet evidoc'h, mæs evidon-me eo e ra e zemeuranç er sacramant santel ! O Doue a vadelez, grit d'in anaout ho carantez dreist vuzul evit ho bugale, evit ma teui ar guel a guemen-ma da gresqui hep hean ennon,

an dezir da blijout deoc'h ha d'ho caret da vi-
quen!!!

*Communion spirituel... Intantion da c'hounit
an induljançou... Examen a goustianç... Propos
ferm d'en em viret eus ar pec'het, ispicial eus ar
pec'het a habitud.*

SEIZVET BIZIT D'AR VERC'HES.

Guerc'hes gloriüs Vari, pec'het em eus; mæs
renonç a ran d'am pec'hejou hac ho suplia a ran
da intercedi evidon. Sant Ephrem ho galv sicour
ar re a zo en danger, *opitulatrix periclitantium*;
allas, va Mam, va alvocadez-vad, va rouanez,
piou a zo e brassoc'h danger evidon-me? Collet
em eus va Doue dre ar pec'het, ha certen oûn
penos em eus militet an ifern; mæs, allas! ne
ouzon quet a me zo pardonet; ha m'ar d'oun
pardonet, a ne allan-me quet coll c'hoas graçou-
mad va Doue? Sicourit eta ac'hanon, me o supli,
Guerc'hes sacr; esper em eus, penos en êe, e
vezin unan eus ar re a bublicho an huella ho truga-
rez, abalamour ma vezin bet saveteet dre hoc'h
intercession!!!

O Mari, cana a rin eternalamant ho madobe-
rou em andret!!! Amen.

C'HUEG'HVET LODEN.

INSTRUCTION

var

AN INDULJAÑÇOU.

AN induljançou a bartajimp ê tri foent : ar c'henta en devezo evit objet an induljançou ê general ; en eil, e parlantimp eus an induljançou ê particulier ; hac en drede, eus ar breuriezioù hac eus ar jubile.

QUENTA POENT.

Petra eo an induljançou? ped seurt induljançou-so? piou en deus ar galloud d'o accordi? e pe stad e renquer beza ha petra a dleer da ober evit o gounit? da biou e c'heller o aplica?

I. Petra eo an induljançou? An induljançou a zo ar remission eus ar boan temporel dleet d'ar pec'hejou actuel effacet dre an absolven... *Ar remission eus ar boan temporel*: rac an induljançou ne effaçont jamæs ar boan eternal : *dleet d'ar pec'hejou effacet dre an absolven* ; abalamour ar vadiziant ne lez poan eternal na poan temporel ebet da effaci : an ene goude ar vadiziant a zo parfetamant pur ha didach dirac Doue, hac a dle antren er barados er memes moment ma'z eo dispartiet eus he c'horf : mæs goude ma en deus an den pænitant obtenet, dre an absolven, ar pardon eus e bec'het hac ar remission eus ar boan

M 4

eternel, e chom c'hoas gantan ordinalamant da satisfia da justiç Doue dre boaniou temporel, er bed-ma pe er bed-all. Lavaret a ran ordinalamant, rac ar garantez parfet, evel carantez ar verzerien ha carantez cals a dud just, ne lez, var he lerc'h, netra da effaci : an absolven memes a effaç ive un dra bennac eus ar poaniou temporel, hervez disposition ar pænitant : Doue hepquen a ell anaout pe seurt satisfaction a c'houlén e justiç ; cousgoude guechal an Ilis, bepret cunduet gant ar Speret Santel, a gondaone ar re eus he bugale a vize cüezet ê pec'hejou-bras, da bini-gennou public ha rust pere a bade meur a vloas, epad pere e voant obliget da ober cals a yuniou divar bara ha dour ha da bratica austeriteou poanius meurbed... Pevar seurt pænitantet a oa, ha peder-seurt pinigen public, peurvuia epad seiz vloas, alies epad dec, daouzec, pevarzec vloas, avechou epad ar vuez. Ar c'henta rum a oa hanvet rum ar *voëlerien*, abalamour ar bænitantet-ma a chome er porchet, hep gallout antren en ilis, hac a suplie, en ur voëla, an dud fidel a antree en templ da bedi evito. An eil rum, a oa hanvet rum an *auditoiret*, abalamour ma o devoa permission da antren ê traoun an ilis evit selaou an instructionou goude pere e sortient aroc commançamant an oferen. An drede rum a oa hanvet rum an dud *prosternet*, abalamour ar re-mâ, goude beza clevet an instructionou hac azistet en oferen betec an *offertor*, en em brosterne var bave an ilis epad ar pedennou public a vize græt evito, goude pere e sortient. Ar bevare rum a c'halvet rum an *Azistantet*, abalamour ma c'ha-zistent en oll bedennou public ha mæmes en ofe-

ren, mæs ne allent quet communia quen o divize achuet o finigen, ha recevet an absolven publicamant eus o sec'hejou. An impalaer Theodoos a rencaç ober ar binigen public ordrenet dezan gant sant Ambroas, ar pezh a zisquezh penos an dud oll, rouanezh, noblañs ha partabl, a oa obliget d'en em zoumeti d'ar pinigennou public-se pere a oa cousgoude quen rigolius. Evel-se, hervez ar reglennou a bere en em zervichet evit rei ar pinigennou public (les canons pénitenciaux), evit beza danset da zul, e renquet yun divar bara ha dour epad tri bloas : an ini en divize touet var ar gaou, a renque yun epad daouguent devez ; hac an ini en divize injuriet e dad pe e vam, a renque ober pinigen epad seiz vloaz... Justic Doue a zo hirio ar pezh ma oa neuse, ha credi a ellomp e chom gueneomp c'hoas cals a bec'hejou da satisfia evito, m'ar comparachomp ar pinigennou ber ha dister a recevomp bremâ, gant ar pinigennou hir ha rust a receive ar gristenien guenta... Mæs peguer-bras na dlê quet beza hor spount, m'ar songeomp a barfetet e poaniou ar purcator e peleac'h e renquimp satisfia da justic Doue, ma na fell quet deomp satisfia er bed-ma ? Oh peguer precius eo eta ar c'hraç a zo offret deomp en induljançou ! Diez-bras e caffemp beza condaonet da chom pell-amzer en tân ar purcator, pe hepquen, da velet hon tud en tourmanchoù grevus-ma ; ne garfemp quet memes ober pinigen public ebet, evit beza exantet a guemen-ma, petra ne raemp-ni quet ? Bezomp eta recours d'an induljançou, ur voyen excellent int evit satisfia æzetamant da justic Doue, roet deomp gant hor mam santel an Ilis.

II. Ped seurt induljançou-so? Beza ez eus daou seurt induljançou, an induljançou *partiel* hac an induljançou *plenier*. Dre an induljançou *partiel* e vez pardonet lod eus ar boan-temporel dleet d'hor pec'hejou effacet dre an absolven, ha dre'n induljançou *plenier*, ar boan-mâ a vez pardonet antieramant : evel-se, an induljançou *partiel* a zaou-uguent devez, a acquit, dirac Doue, ar boan a behini e vizet en em acquitet e quëver e justiç, oc'h ober ur binigen *ganonic* a zaou-uguent devez. Induljançou a seiz vloas a acquit ur dlê egal d'an ini a vize acquitet oc'h en em zoumeti da ur binigen a seiz vloas. An induljançou *plenier*, pa vezer eürus aoualc'h evit o gounit hed-ha-hed, a brodu, dirac Doue, ar memes effet evel pa ve græt ur binigen reglet gant an Ilis evit hon oll bec'hejou.

III. Piou en deus ar galloud da accordi an induljançou? An Ilis e deus ar galloud-ma, rac an Ilis e deus recevet digant Jesus-Christ ur galloud absolu da liama ha da zisliama : evel ma tilivr eus ar pec'het hac eus ar boan eternal dleet d'ar pec'het, ar re eus he bugale o deus recours d'ar sacramant a binigen, evel-se ive, e tilivr anezo, hervez he bolontez, eus ar boan temporel dleet d'o fec'hejou, dre voyen an induljançou. Sant Paul en em zervichas eus ar galloud-ma en andret an den lubric a Gorinth, excumunuguet ha condaonet gantan da ober ur binigen public pehini a verraâs dre c'hraç pe dre induljanç. Tertulien ha sant Cyprien a raport penos en amzer guenta eus an Ilis an esquibien a dore, pe a ziminue ar pinigennou public da bere e vije condaonet ar re pere, en amzer ar bersecution, gant spount rac an tourmanchou, a zacrifie d'an

idolou, pe a obtene digant ar Gouverneur romen ul libel evit disquez o devoa sacrificet. An esquibien a accorde an induljançou-ma e consideration da bedennou ar verzerien pere, aroc mervel, a c'houlenne graç evit an dud paour-ma. Ar c'honcilou a Nicee hac a Gartach a barlant er memes façon eus an induljançou a vize accordet d'ar bænitantet, recommandet gant ar verzerien, ha d'ar re en em acquite gant cals a ferveur eus o finigen, hac ive pa gommance a nevez ur bersecution bennac. Bonifaç VIII, eus an hano, en deus ar c'henta accordet an induljançou plenier, da lavaret eo, ar pardon eus an oll boan merquet er pinigennou *canonic*. En ober a eüre er bloas 1300, hac ordren a reas ma vije accordet ar memes induljançou, heb cant vloas, d'ar re a visitche beziou an ehestel sant Per ha sant Paul... Hon tad santel ar pap hac an esquibien hepquen o deus ar galloud da accordi an induljançou: ar pap, dre an Ilis universel; an esquibien, pep-unan en e escopti. Ar galloud da accordi an induljançou a zupos ur jurisdiction absolu, an induljançou o veza ar pardon eus a ur boan merquet dre ur zetanç: evel-se n'en deus nemet ar roue hac ar brinces quenta hac a alfe rei e c'hraç da ur c'hriminel condonet dirac un tribunal-bennac. Abaoue ar bevare Concil a Latran pehini en em assambles er bloas 1215, an esquibien n'o deus mui ar galloud da accordi nemet ur bloas induljançou pa gonsacront un ilis-bennac; ha daou-uguent devez pa roont ar gonfirmation pe autramant pa oficiont solanelamant en o escopti. Ar pap hac an esquibien a ell communica, n'ez eus forç da biou, memes da unan ha na vez quet den a ilis, ar galloud o deus

da rei an induljançou, evel ma c'hell ur roue rei d'an dribunal a blich gantan ar galloud da executi e urzou souveren... An induljançou a vez tennet, gant ar re o deus ar galloud d'o accordi, eus a denzor an Ilis pehini a zo composet eus a vilitou hor Zalver, eus ar re e vaim, ar Verc'hes Vari, hac eus a vilitou an oll zænt. Ur veraden eus a voad hor Zalver, o talvout ur prix infinit, a oa en tu-all da oualc'h evit prêna ar bed eus gaptivite ar pec'het; o veza scuillet e oll voad, en deus eta lezet en tenzor an Ilis militou eus a bere an niver evel ar prix a zo incomprenabl, o veza infinit : *ubi abundavit peccatum, superabundavit et gratia* : militou ar Verc'hes glorius Vari pehini e deus pratiquet pep seurt vertuziou, hep biscoas cometi an disterra imperfection, a zo c'hoas precius-bras meurbed : cals a zænt, goude beza peur-echuet da satisfia da justiç Doue, o deus lezet ive militou abundant en tenzor an Ilis, pehini, o tistribui d'he bugale donæsonou quer caer, a lavar cousgoude dezo gant an abostol penos ez int absoluamant obliget da accomplissa etno o-unan ar pez a vanq da souffrançou Jesus-Christ; da lavaret eo, da ober pinigen o-unan ha da unissa o foaniou gant he re. Cetu perac e staguer ato an induljançou ous certen pedennou, pe ous certen œuvrou a drugarez, ha na eller o gounit, nemet oc'h accomplissa fidelamant ar c'honditionou-se, gant ur galon glac'haret da veza offancet Doue, hac un dezir-bras da satisfia d'e justiç.

IV. E pe stad e renquer beza evit gounit an induljançou? Evit gounit an induljançou tri zra a zo absoluamant necesser : ret eo beza e stad a c'hraç accomplissa mad ha pen-da-ben ar c'honditionou

merquet gant an ini a accord an induljançou ; caout intantion d'o gounit. 1° Ret eo beza e stad a c'hraç ; rac an induljançou ne effaçont quet ar pec'het marvel, mæs hepquen ar boan temporel dleet dezan. Lavaret a ran ne effaçont quet ar pec'het marvel, rac effaci a ellont ar pec'het veniel, pa eo guir penos ar pec'hejou veniel a ell beza effacet dre ar glac'har da veza o c'hometet, ha dre an œuvrou-mad. Ne dê quet necesser quen nebeut accompliça e stad a c'hraç an oll gconditionou merquet evit gounit an induljançou, aoualc'h eo ober e stad a c'hraç an œuvr diveza. Red eo beza partetamant e stad a c'hraç, ha caout ur galon distag a bep affection d'ar pec'het veniel evit gounit an induljançou plenier. Evel ma'z eo dibot ar stad eürus-ma, e c'heller, hac eo mad, essa gounit meur a induljançou plenier er memes deiz, rac an induljançou-ma a deu da veza *partiel* abalamour d'hon dispositionou pere ne d'int quet peurvuia santel aoualc'h. 2° Ret eo *accomplissa* mad, ha pen-da-ben ar c'honditionou merquet evit gounit an induljançou, o veza ma *tepanont* eus a volontez an ini en deus ar galloud d'o accordi, hac o veza ne accord anezo, nemet etre ma raimp, poënt-da-boënt, ar pezh a c'hourc'hemen deomp. Evit gounit an induljançou eo ret, ordinalamant, detesti hor pec'hejou, caout an absolven anezo ha communia : *contritis, confessis et communicatis*. Lavaret a ran ordinalamant, rac, petra-bennac ma'z eo ato necesser detesti hor pec'hejou, ar goëssion hac ar gommunion ne d'int quet ato necesser, dre exempl, evit gounit induljançou hent ar groas. Ar pap Clemant XIII a zispanç ive eus ar goëssion, ar re a ia bep sizun da goëss.

V. Red eo caout intantion da c'hounit an induljançou : rac, an ini a lavarfe certen pedennou eus a bere an Ilis e deus staguet induljançou, ne c'hounefe quet anezo, ma n'en deus quet intantion d'o gounit. Ne dê quet necesser, evit guir, caout an intantion ma er moment ma leverer ar pedennou, pe er moment ma rêr an œuvrou merquet, mæs necesser eo da viana he beza bet, ur certen amzer diaguent : *non requiritur intentio actualis, sed virtualis*. Util-bras eo eta, nevezi an intantion da c'hounit, quen evidomp hon-unan, quen evit hon tud varo, an oll induljançou a zo staguet gant an Ilis, ous ar pedennou a ellomp da lavaret bemdez, evel an actou, al litaniou ha certen oræsonou all, etc; hac ous an œuvrou-mad a ellomp da ober, evel an alusen, ar vizit d'ar re glân pa gacer ar gommunion dezo, ar zourci da instrui ar vugale, etc... Caëra tenzor spirituel ne zestumfemp-nî quet er fæçon-ma?

VI. Da biou e c'heller *aplica* an induljançou? O *aplica* a ellomp deomp hon-unan ha da encou ar purcator. Deomp hon-unan, da lavaret eo, evit effaci ar poaniou temporel dleet d'hor pec'hejou, goude beza bet an heur-vad d'o detesti ha da gaout an absolven anezo. Mæs ne eller quet gounit an induljançou evit ar re veo, rac marteze n'em a int quet e stad a c'hraç ha ne zeziront quet beza, hac ouspen ne dê quet intantion an Ilis : cousgoude, o recommandi da Zoue dre ar beden hac an œuvrou-mad, a zo un dra meulabl meurbed, ha profitabl evidomp hac evito. *Aplica* a ellomp an induljançou d'ar re eus a eneo ar purcator a fell deomp da sicour. Tra admirabl, na ell quet an eil caout contrition evit eguile, na ell

quet an eil coëss evit eguile, mæs ar re veo a ell satisfia evit ar re varo, eme ar C'honcil a Drant; hac evel-se e c'hellomp, en ur fæçon-bennac, douguen c'hoas bec'h an eil eguile : *alter alterius onera portantes!* En effet, oll ez omp bugale d'ar memes tad, ar mad a reomp a zo profitabl deomp-oll, evel ma'z eo profitabl da vugale un ty ar pezh a zestum pe a c'hounit pep-unan eus ar vugale. Memprou ez-omp eus ar memes corf, hoguen, ur membr ne labour quet evitan e-unan hepquen, mæs evit mad an oll vemprou-all : evel-se al lagad a vel evitan e-unan hac evit e vestr. An Ilis, evit guir ne deus jurisdiction-ebet var eneou ar purcator, sortiet int eus ar vuez-ma, na ell mui, dre voyen an absolven (*per modum absolutionis*) terri ar chaden eus o c'haptivite ; mæs o sicour a ell dre he fedennou ha dre he oll œuvrou-mad (*per modum suffragii*). Ar vam dener-ma a zo pried an ini a zo mæstr e pep leac'h, o veza dre oll an Autrou souveren : *cùm sit Dominus omnium* ; o c'houzout eta dre ar feiz, penos e ma he bugale ê poan, etouez flammou ar purcator, e supli e fried divin pehini a zo ive mæstr ar plaç-ma, da gaout truez outo : clêm hac hirvoudi a ra oc'h ho guelet : offr a ra evit o dili-vranç satisfactionou Jesus-Christ ha re ar zænt, gant pere e c'hunis poaniou, pedennou, œuvrou-mad ha daëlou an dud fidel pere a zo c'hoas var an douar, oc'h o c'honvia da c'hounit evito o-unan hac evit an anaon, an induljançou a offr dezo, hac a fell dezi da lacaat etre o daouarn... O peguen ingrat ne vizimp-ni quet en hon andret hon-unan, hac en andret encou ar purcator, ma na brofitomp quet eus ar vadelez-ma a Zoue!

caout dlê, ha chom hep o faea, pa eller en ober, a zo un disurs : guelet an nessa e poan, ha chom hep e zicour a zo beza didruez : satisfomp eta da justic Doue evidomp hon-unan hac evit hon tud decedet, dre voyen an induljançou ha dre ur vuez santel !!!

EIL POENT.

Var an induljançou en particulier.

NE raportimp quet amâ an oll induljançou a eller da c'hounit, pep-unan en e barticulier, mæs hepquen, an induljançou muia anavezet hac æssa da c'hounit ha var bere na eller caout douetançebet. Rac-se ne raimp nemet copia ar pezh en deus tennet an Autrou Bouvier, escop Mans, eus a lizerou hac eus a scridou hon tadou zantel ar pab, goude beza græt e-unan beac'h Rom, ha consultet var e oll labour Congregation an Induljançou.

Induljançou.

I. Evit ur beden en enor d'an Drindet... En hano an Drindet sacr eo hon deus recevet ar vadiciant hac e recevomp c'hoas ar pardon eus hor pec'hejou actuel hac an oll graçou a ra Doue deomp bemdez ; evel-se, ar pap Clemant xiv, dre e *vul*, roet er bloas 1770, en deus accordet 100 devez bemdez a induljançou, ha tric'hant bep sul, hac induljançou plenier ur vech er miz, d'an deiz a garror da choas evit coëss, communia ha lavaret pemp *Pater* hac *Ave*, d'ar re nep piou bennac a lavaro bemdez ar salut-ma : *Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus exercituum; plena est omnis terra gloriâ ejus : gloria Patri,*

gloria Filio, gloria Spiritui Sancto... An induljançou-ma a eller da *aplica* da eneu ar purcator.

II. Evit ar *Gloria Patri...* Ar pap Pii VII, dre e *vul* eus an 11 a vis guere 1815, en deus accordet tri-c'hant devez induljançou d'ar re a lavarze ar *Gloria Patri*, teir guech eus ar mintin, teir guech da grez-deiz, ha teir guech-all d'ar pardaez; cant dervez evit pep guech, hac induljançou plenier ur vech er mis, d'an deiz a garrint da choas evit coëss, communia ha lavaret pemp *Pater* hac *Ave...* O *aplica* a eller ive d'an anaoun.

III. Evit goulén bolontez Doue e pep tra... Evel n'en deus netra caëroc'h eguet ar gonformite da volontez Doue e pep tra, couls er c'hlenved evel er yec'hed, en adversite evel er brospérité, ar pap Pii VII, dre e *vul* roet er bloas 1818, en deus accordet cant devez induljançou d'ar re a lavarje bemdez ar beden-ma : *fiat, laudetur atque in æternum superexaltetur justissima, altissima et amabilissima voluntas Dei in omnibus!* hac induljançou plenier, ur vech er bloas, d'an deiz a garrint da choas evit coës, communia ha lavaret pemp *Pater* hac *Ave...* O *aplica* a eller d'an anaoun.

IV. Evit an actou a feiz, a esperanç hac a garantez... Pep christen a dle beza, eme an abostol, templ beo ar Speret Santel, hoguen ar feiz eo fond an templ divin-ma, an esperanç er zao nebeud ha nebeud, hac ar garantez en achu, a lavar deomp sant Augustin : evel-se, ar pap Beneat XIII, dre e *vul* roet er bloas 1728, evit hon douguen da c'houlén en hor pedennou, hac alies bemdez an donæsou-ma, a accord evit bepret,

1° induljançou plenier, bep mis, d'an dud oll pere a lavaro bemdez an actou a feiz, a esperanç hac a garantez, o choas an deiz a garrint er mis, evit coës, communia ha lavaret pemp *Pater* hac *Ave*. 2° induljançou plenier en heur ar maro. 3° Ar pap Beneat xiv, en ur aproui an induljançou-se en dec a vis guenver 1756, en deus ajoutet induljançou a seiz vloas ha seiz quarantenez, pere a eller da c'hounit, beb-vech ma rêr an actou-se gant devotion ha gant intantion da c'hounit an induljançou. Ur c'hustum meulabl-meurbed eo o lavaret bemdez, da viana, er pedennou diouz ar mintin ha diouz an nos... O *aplica* a eller da eneou ar purcator.

V. Evit ober catekis hac instructionou devot, ha memes evit assista enno... Ar Speret Santel a lavar deomp penos ar re a zesco d'ar re-all ar fæçon da anaout, da garet Doue, ha d'en em zave-tei, a vrillo, er barados epad an oll eternite, evel ar stered er firmamant; rac-se ar pap Clemant xii, dre e vul eus ar 27 a vis even 1735, a accord seiz vloas ha seiz quarantenez induljançou d'an oll dud fidel quellies guech me rajent catekis, pe un instruction devot bennac d'ar re-all, e public pe en particulier: hac induljançou plenier da Nedelec, da Basq ha da vouel sant Per ha sant Paul, m'ar continujent da instrui evel-se ar bobl fidel... Ar pap Paul v, dre e vul eus ar 6 a vis guengolo 1607, a accord ive d'ar vistri ha d'ar vestrezet scol, cant devez induljançou, quellies guech ma c'hinstrujent ar vugale en o scol, var an doctrin christen. Ar memes induljançou a c'hounit an tadou hac ar mamou, ar vistri hac ar vestrezet a dy, pere o deus sourci da ober bemdez

scol gristen d'o bugale ha d'o domestiquet... Hor Zalver a lavar en e Aviel : eurus ar re a gleô hac a vir comzou Done ! *Beati qui audiunt verbum Dei et custodiunt illud !* Ar memes pabet , fontet var ar virionez-ma , o deus accordet ar memes induljançou d'ar re a gleô evel d'ar re a ra an instructionou-mad a bere hon deus parlantet... An oll induljançou-mâ a eller da *aplica* d'an anaon.

VI. Evit ober hac evit desqui ober oræson... Ur virionez a feiz eo penos na ellomp ober an disterra-mad evit hor silvidiguez , pas memes caout ur zonch-mad ac'hanomp hon-unan , na sortial eus ar stad a hec'het na terri hon inclination d'an drouc nemet dre ar sicour eus a c'hraç Doue ; hoguen var an necessite continuel eus ar c'hraç eo fontet an obligation eus ar beden pehini eo ar voyen roet deomp gant Jesus-Christ , evit beza sicouret gantan : obliget omp eta da bedi ha beza ez eus diou seurt peden , ar beden vocal hac ar beden mental : ar beden vocal eo a reomp pa recitomp hor pedennou , hac ar beden mental pa occupomp hor speret hac hor c'halon eus a Zoue , o songeal ennan hac oc'h en em excita d'er c'haret , hac o songeal ennomp hon-unan hac oc'h en em excita d'en em zisprijout dre an anoudeguez eus hor fragilite hac eus bor zempladurez. Ar beden-ma eo ar gaëra hac an agreapla da Zoue pehini o veza e-unan ur speret pur , a c'houlén beza adoret e speret hac e guirionez. Cetu perac ar pap Beneat xiv , dre e vul eus ar 16 a vis querzu , er bloas 1746 , a accord , ur vech bep mis , induljançou plenier , d'ar re pere , epad ur mis , a rai hemdez , un anter-heur , pe da nebeuta ur c'hardeur oræson mental , ha pere , o

caout queuz da veza offancet Doue, a goëssai, a gommunio hac a lavaro ar pemp *Pater* hac ar pemp *Ave* ordinal, ur vech epad ar miz-se. O *aplica* a eller d'an anaoun... Ar memes pap a accord induljançou a seiz vloas ha seiz quarantenez d'ar re a zesco en ilisou pe e leac'h-all, e public pe en particulier, ar fæçon da ober oræson. Accordi a ra c'hoas induljançou plenier, ur vech er miz, d'ar re a gontinu da instrui ha d'ar re a gleo an instructionou-ma, gant m'o devezo sourci da goës, da gommunia ha da lavaret ar pemp *Pater* hac *Ave* ordinal... An oll induljançou-ma a eller ive da *aplica* da eneou ar purcator.

VII. Evit daou-uguent heur an deiziou ened... An dizurzou-bras a gometer en deiziou-ened o deus ato glac'haret hor mam santel an Ilis. An escop sant Charles Boromee, o consideri pegue-ment eo offancet Doue en amzer-se, a ordrenas pedennou public evit apesi e goler. An arc'hescop a Bologn a recommandas ar memes pedennou, er memes intantion, dre e oll escopti : ar pap Beneat xiv, dre e *vul* eus ar c'henta a vis guenver 1748, a accord, 1° induljançou plenier d'ar re a goës, a gommuni hac a vizit ar sacramant, unan eus an tri devez ma vez exposet. Coës a eller d'ar sadorn goude crez-deiz, communia d'ar sul, m'ar caver a propos, hac ive ober ar vizit d'ar sacramant en deiz-se, pe en unan eus an daou zezvez all : aoualc'h eo beza e stad a c'hraç pa rêr an œuvr diveza. Ar pap Paul v, dre e *vul* eus an dec a vis mae 1606, a accord induljançou a zec vloas hac a zec quarantenez quellies guech ma viziter ar sacramant epad unan eus an tri devez-ma : ret eo ive coës ha communia... Ar pap Pii vii, dre e

vul roet er bloas 1818, a accord cant devez induljançou, evit lavaret ur vech bemdez, an *Tantum ergo*, etc., gant ar verset *Panem de cælo*, etc., hac an oræson : *Deus, qui nobis*, etc.; hac induljançou plenier d'ar yaou amblid, pe n'en deus forç pe zeiz eus a eizvetet ar sacramant. Ar goesion, ar gommunion hac ar pemp *Pater* hac *Ave*, a zo ive requis evit quemen-ma... An oll induljançou a bere hon deus parantet er seizvet articl-ma a eller da *aplica* d'an anaoun.

VIII. Evit prononç an daou hano sacr a Jesus hac a Vari, hac evit litanieu Jesus ha litanieu ar Verc'hes... An daou hano sacr ha santel a Jesus hac a Vari, o veza armou excellent evit pel-lat diouzimp adversourien hor silvidiguez ha tenna varnomp graçou Doue, ar pap Pii VII, dre e vul eus an eiz varnuguent a vis ebrel 1807, a accord induljançou a dri c'hant devez d'ar re a lavaro ur vech bemdez ar beden-ma : *Jesus, Joseph ha Mari, me a offr deoc'h va c'halon ha va ene! Jesus, Joseph ha Mari, va zicourit bre-ma, ha dreist pep tra en amzer diveza! Jesus, Joseph ha Mari, ra zeui va ene, goude va maro, da repos e peoc'h assamblez gueneoc'h!*... Ar pap Sixt V, dre e vul eus an 11 a vis guere 1587, a accord induljançou a dri c'hant devez d'ar re a lavaro devotamant litanieu an hano a Jesus; hac induljançou a zaou c'hant devez d'ar re a lavaro ive gant devotion litanieu ar Verc'hes... *Aplicabl* int ive d'an anaoun.

IX. Evit ar *Veni, Creator*... Ar Speret Santel eo a ro sclerigen d'an Ilis, e c'hêlen, e gouarn hac e zouten epad an tempest a laca an ifern da zevel en e enep, hac a zervich dezi da bilot evit e

c'hundui d'ar porz eus ar silvidiguez eternal. Ar Speret divin-ma pehini a zo an drede ferson eus an Drindet sacr eo a ro dezi an ners a behini e deus ezom evit ober he oll fonctionou. Evel ma ve ar c'horf hep buez pa ve dispartiet an ene dioutan, evel-se ive an Ilis a ve hep buez, ma na vize soutenet ato gant ar Speret Santel; rac-se ar Speret divin-ma eo a gonsacr ar veleyn, ha dreizo e ra an oll fonctionou sacr. Dreizo e ro ar vadi-ziant, dreizo e ro an absolven eus ar pec'hejou; dreizo e ro ar gonfirmation, ar gommunion, an nouen. Ar veleyn ne d'int etre e zaouarn nemet instrumanchou a bere en em zervich evit scuilla e c'hraçou gant abundanç var e bobl. Pa bedomp, ar Speret Santel eo a c'houlén evidomp dre huanadou pere na ell quet an den da raporti, quer galloudus int, ha quen ardent! *Gemitibus innarrabilibus...* Evit hor c'hourachi hac hon alia da c'houlén alies sicour ha donæsonou ar Speret divin-ma, ar pap Pii VI, dre e vul eus ar 26 a vis mae 1796, a accord d'ar re a lavaro bemdez ar *Veni, Creator*, induljançou a gant devez, bep guech, a dri c'hant da sul ar Pantecost, ha bemdez epad an eizvetet, hac induljançou plenier ur vech ar mis: evit gounit ar re-ma eo ret coës, communia, ha lavaret ar pemp *Pater* hac *Ave* ordinal... O *applica* a eller d'an anaon.

X. Evit an *Angelus*... Goude Doue eo d'ar Verc'hes e tleomp caout recours, o veza ma'z eo mam d'hor Zalver ha mam deomp-oll, hac o veza ma zer dre zorn ar Verc'hes da Jesus, evel ma zer dre zorn Jesus da Zoue: *Per Mariam itur ad Jesum, sicut per Jesum ad Deum* (SS. PP.). Impossubl eo da beden ar Verc'hes sacr chom hep

beza selaouet, a lavar deomp sant Antonin : bis-coas den n'en deus clevet lavaret, eme sant Bernard, penos an hano a. Vary a ve bet invoquet e vên. Rac-se, evit hor c'hourachi d'e *invoquet* alies, an Ilis e deus staguët cals a induljançou bras ous a gals a bedennou composet en enor d'ar Verc'hes... Ar pap Beneat XIII en deus accordet, ar 14 a vis guengolo 1724, induljançou plenier, ur vech er mis, d'an deiz a garror da choas, d'an nep piou bennac a recito bemdez var e zaoulin, pa zono ar c'hloc'h, m'ar galler e glêvet, an *Angelus* en enor hac e memor da vyster an incarnation... Coës, communia, pemp *Pater* hac *Ave*... Hac induljançou a gant devez quellies guech ma lavarror ar beden-ma var an daoulin... D'ar sador da nos, d'ar sul hac epad an amzer fasq e tleer e lavaret a za.

XI. Evit santifia mis Mari... Evit courachi an dud fidel da santifia mis Mae pehini a zo particulieramant consacret d'ar Verc'hes, ar pap Pii VII en deus accordet induljançou a dri c'hant devez pere a eller da c'hounit bemdez, o lavaret bemdez, epad ar mis-ma, ur beden barticulier bennac en enor d'ar Verc'hes, hac induljançou plenier en deiz a vezo choazet evit coës, communia ha lavaret ar pemp *Pater* hac *Ave*... O *aplica* a eller d'an anaon.

XII. Evit lavaret ar *Salve, Regina*, hac ar *Sub tuum*... Pii VII, dre e vul eus ar bemp a vis ebrel 1796, a accord induljançou a gant devez bemdez, ha bep sul induljançou a seiz vloas ha seiz quarantenez, d'ar re a lavaro ous ar mintin ar *Salve, Regina*, hac ous an nos, ar *Sub tuum*, gant an diou verset-ma, varlerc'h pep-unan : *Ÿ. Dignare*

me laudare te, Virgo sacrata: R. Da mihi virtutem contra hostes tuos... V. Benedictus Deus in sanctis suis. R. Amen... Induljançou plenier beb daou-sul, da vouëliou-berz ar Verc'hes, ha da vouel an oll zænt hac en articl ar maro. An diou beden-ma a rêr evit rapari an outrajou græt d'ar Verc'hes sacr ha d'ar zænt. Evit gounit an oll induljançou-ma pere a ellerive da *aplica* d'an anaon, eo ret coëss, communia ha lavaret ar pemp *Pater* hac ar pemp *Ave* ordinal.

XIII. Evit lavaret ar chapelet, ar *Stabat mater*, ar seiz psalm... Hon tadou zantel ar pabet o deus staguet, a bell amzer-so, induljançou bras ous certen chapeledou, croaziou ha metalennou benniguet. Induljançou santes Berc'het eo ar re abundanta. Ar pap Leon x en deus staguet induljançou a gant devez ous ar *Gredo*, ous a bep *Pater* hac ous a bep *Ave* eus ar chapelet-ma... Leon xi en eus accordet cant devez induljançou, evit recita ar *Stabat mater*, composet gant sant Gregor, pap... Lavaret ar chapelet petra-bennac ne dê nemet simplamant induljancet; recita devotamant ar seiz salm a binigen; bizita ar re glân; asista ar beorien, instrui ar re ignorant, a zo œuvrou quen agreabl da Zoue, ma c'haccord an Ilis d'ar re o gra, da viana, a amzer da amzer, induljançou plenier da Basq, da Nedelec, d'an Ascension, d'ar Pantecost, da sul an Drindet, da vouel ar Sacramant, da vouel an oll Zænt, ha da vouëliou an Annonciation, ar Purification, an Assomption, da vouëliou an daouzec abostol, ha da vouel sant Joseph... Ar re a lavar bep sizun ar rosera pe ar seiz salm a binigen gant litanion an oll zænt hac an oræsonou a zo merquet var o lerc'h

lerc'h, a c'hounit cant devez induljançou bep
guech, hervez Decret Congregation an Induljan-
çou, eus an 29 a vis c'hoërvet 1820... An oll in-
duljançou-ma a eller da *aplica* d'an anaon. Evit
gounit ar re a zo plenier anezo, eo red coës,
communia, ha lavaret ar pemp *Pater* hac *Ave*
ordinal.

XIV. Evit an *Angele Dei*... Ar zænt hac an
ælez a zo mignoned an Autrou Doue; un dra vad
ha meulabl eo, eme ar C'honcil a Drant, implori
o sicour, ispicial sicour ar Verc'hes Vary hor
mam, sicour hor zænt patronet hac hon ælez gar-
dien, rac-se hon tad santel ar pap, dre e vul eus
an 2 a vis here 1795, a accord induljançou a gant
devez bep guech, hac induljançou plenier d'an
eil a vis here, hac en heur ar maro, d'ar re a la-
varo bemdez ar beden-ma: *Angele Dei*, etc.

XV. Evit heuill ar viatic santel... Pedi e pep
amzer an eil evit eguile a zo un dra gourc'hemen-
net deomp gant an abostol, eus a berz Doue:
Orate pro invicem ut salvemini; mæs evel ma
cresq carantez ha spount ur vam vad, dre ma
cresq an danger e pehini en em gav he c'hroua-
dur, evel-se hor c'harantez evit silvidiguez hon
nessa, hac hor spount gant aon ne vanqfe d'en
em zavetei a dle cresqui dre ma vrassa e glêved,
ha ma tosta e heur diveza; rac-se hor mam san-
tel an Ilis, evit hor c'hourachi da bedi evit ar re
glân ha da heuill ar viatic santel, pa er c'hacer
dezo, a accord induljançou a bemp bloas ha
pemp quarantenez d'ar re a allo mont da heuill ar
sacramant, ha cant devez a induljançou d'ar re
ne allint quet mont, mæs a lavaro ur *Bater* hac
un *Ave, Maria*, hervez intantion ar pap.

XVI. Evit an *De profundis*, ar pemp *Pater* evit an anaon... Pedi evit ar re varo, a zo un dra zantel ha profitabl-bras, eme ar *Scriptur*; en em acquitomp eta gant cals a zourci eus an deverma : recommandomp servichou hac oferennou ; communiomp alies, ha greomp alies an alusen ha pep-seurt œuvrou-mad evit soulajamant, peoc'h ha repos eneou ar purcator : poaniomp da c'hounit evito an oll induljançou a vezo en hor galloud : hor c'haret o deus pa voant var an douar hac hor zicouret hervez o fossubl ; rentomp dezo carantez evit carantez ha sicour evit sicour : hor profit hon-unan eo ive, rac an eneou mad-ma a vezo anoudec, hac a bedo Doue evidomp goude beza bet dilivret dre hor pedennou, pe dre voyen an induljançou, eus a boaniou ar purcator. Rac-se, ar Pap Pii VI a accord induljançou a gant devez, bemdez, ha plenier, ur vech er bloas, d'ar re a lavaro bemdez evit an anaon, un *De profundis*, ur *Bater* hac un *Ave*, gant ar verset : *Requiem æternam dona eis, Domine*, etc. Ar beden-ma a ve mad da lavaret pa zôn glazou-nos, pe var dro cuz heaul, pa na glêver quet ar c'hloc'h. Ar re ne ouzont quet an *De profundis*, a ell gounit ar memes induljançou o lavaret hepquen, ur *Bater* hac un *Ave* gant ar verset : *Requiem æternam dona eis, Domine*, etc.

XVII. Evit enori gouliou hor Zalver ha goulén dreizo repos an anaon... Gouliou hor Zalver a zo, eme sant Bernard, evel quellies a c'hinou pere a c'houlén pardon evidomp digant Doue, hac evel quellies a blaç dizanger è pere e c'hellomp ato en em denna ; rac-se, evit o enori, evit hor mad hon-unan ha repos an anaon, ar pap Pii VII, dre

e vâl roet er bloas 1817, a accord induljançou a dri c'hant devez da c'hounit bemdez, hac induljançou plenier, da c'hounit ur vech er mis, d'ar re a lavaro bemdez pemp *Pater* ha pemp *Ave*, *Maria*, gant an diou verset-ma : *Te ergò quæsumus famulis tuis subveni quos pretioso sanguine redemisti... Requiem æternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis...* O aplica a eller d'an anaon.

N. B. Evit gounit an induljançou plenier, ar re-ma, couls hac ar re-all a bere hon deus parlantel, eo ret coës, communia ha lavaret pemp *Pater* ha pemp *Ave*, en intantion ar pap : evit gounit an induljançou partiel, eo aoualc'h beza e stad a c'hraç, hac ober ar pezh so merquet.

TREDE HA DIVEZA POENT.

Var induljançou ar Breurieziou hac ar Jubile.

AN hano a vreuriez a sinifi *assemble* eus a ur certen niver a dud pere en em bropos da veva evel breudeur ha c'hoarezet. Rac-se ar breurieziou a zo assembleou a dud devot autoriset gant an Ilis, evit enori ur myster bennac eus hon religion santel, pe Vam-Doue, pe ur zant bennac-all. Evel-se Breuriez ar Sacramant a zo instituet evit enori præsanç hor Zalver er sacramant adorabl eus an auter; breuriez ar Rosera, evit enori ar Verc'hes sacr, ha breuriez sant Frances Xavier, evit enori ar zervicher bras-ma da Zoue. Na eller quet ræsonablamant doueti eus an avantajou a dên an dud fidel eus ar breurieziou : rac, ouspen ma teu ar garantez christen dre behini int unisset da rei mui a vilit d'o fedennou, e teuont c'hoas d'en em excita d'an devotion dre an exemplou-mad hac an avizou fur a roer en o zouez. Cousgoude beza en

ur vreuriez, assista en he assambleou, douguen ar chapelet pe ar scapuler, ne dê c'hoas nemet an diavez eus an devotion; mæs ar poent *essantiel* eus ar breuriezioù eo lavaret mad ar pedennou recommandet, purifia ar galon muioc'h-mui, ha santifia an devezioù consacret da bep breuriez o veza assidu d'an ofiçou divin, hac o tostaat gant frouez ous ar sacramanchou. Ar pedennou pe ar praticou all a zevotion merquet d'ar breudeur ha d'ar c'hoarezet eus a ur vreuriez ne oblijont quet anezo evit guir dindan boan a bec'het; mæs pa vancont dre o faut d'an deverioù-ma, e collont ar guir o devoa e pedennou ar breudeur-all, hac er graçou staguet ous a zeveuriou ar vreuriez.

Breuriez ar Sacramant.

Piou en deus fontet breuriez ar Sacramant? Petra-so ret da ober evit beza eus ar vreuriez-ma? Pe seurt induljançou a eller da c'hounit enni? Penos nevezi, dirac ar sacramant, promessaou hor badiziant?

I. Cals a gristenien devot a gommenças, anezo o-unan, d'en em assambli en un ilis consacret d'ar Verc'hes, er guær a Rom, var dro fin ar c'huezec-ganvet, evit enori hor Zalver Jesus-Christ er sacramant adorabl eus an auter hac evit rapari an outrajou a receo er sacramant-ma eus e garantez. Ar pap Paul, trede eus an hano, touchet o clêvet parlant eus a zevotion an dud-ma, a roas dezo reglennou da heuill, hac a hanvas o assambleou breuriez ar sacramant ous behini e stagas cals a induljançou plenier. Nebeud ha nebeud goude, breuriez ar sacramant a zo bet en

em squignet ê cals a escoptiou , hac ê particulier en escopti Leon, dre *vul* ar pap Clemant x, recevet hac annoncet evit-se, gant an Autrou de la Bourdonay, escop a Leon, en e *vandamant* eus an eiz a vis c'huerver 1713. Ar memes breuriez a voue ive anavezet, ha fontet, gant an amzer, en escoptiou tro-var-dro.

II. M'ar fell deoc'h antren er vreuriez-ma, choasit an deiz hac an heur a blijo gueneoc'h evit ober hoc'h adoration dirac ar sacramant. Quemeret a illit an deiz eus a vouel ar zant pe ar zantez a behini e touguit an hano, pe m'ar querit, an deiz-ma rejoc'h ho communion guenta, pe autramant, ar pezh a ve marteze guelloc'h c'hoas, an deiz ma'ouec'h badezet : oc'h ober d'ar memes deiz hoc'h heur a adoration, e rafac'h evel an ofiç deiz ha bloas eus ho padiziant, evel a re guechal ar gristenien guenta, hac e teuffac'h da nevezi ar brofession a feiz hac ar promessaou a rejoc'h neuse da Zoue. Goude beza choaset an heur hac an deiz eus hoc'h adoration, en em adressit d'ar belec en deus sourci eus ar vreuriez-ma evit receo digantan ur billet var behini e vezo merquet hoc'h hano, ho devez hac hoc'h heur da adori ar sacramant. Mæs ne dê quet aoualc'h deoc'h en em lacaat er vreuriez-ma, disquez a dleit ive ho tevation e quêver ar myster adorabl-ma, 1° o tont d'an oferen bemdez, muia ma c'hallot; 2° oc'h ober var ar pardaez ur vizit d'ar sacramant, m'ar d'oc'h tost d'an ilis, ha m'ar d'oc'h pell, o trei varz hoc'h ilis parres, evit renta da Jesus, guella ma ellot, an homac'h eus ho speret hac eus ho calon; 3° o tostaat alies ous ho sacramanchou, oc'h heuill ar gommunion pa vez cacet d'an dud

clân, o contribui da orni an auteriu, hac oc'h en em gomperti er plaçou zantel gant ur vodesti vras.

III. Oc'h ober bep bloas hoc'h heur a adoration e c'houneot induljançou plenier, gant ma coesaot ha ma communiot en deiz-se, pe un devez-all eus ar sizun ha ma recitot pemp *Pater* ha pemp *Ave* en intantion an Ilis... Cals a induljançou-all, a eller c'hoas da c'hounit e certain paresiou, evel ma'z eo, en deiz ma c'hantreer er vreurie, en articl ar maro, etc.; ar belec pehini en deus ar zourci eus ar vreurie a examino-mad quemen-ma hac en esplico d'ar bobl.

IV. *Peden, evit nevezi dirac ar sacramant adorabl promessaou hor badiziant.*

VA Zalver Jesus, guelet a rit ama prosternet en ho præsanç ur pec'her paour pehini a anzaot gant humilite e ingrateri en andret ho madelez infinit: conceive ha ganet er pec'het, ne viliten nemet an ifern, pa deus var an douar; mæs guelc'het, purifiet ha santifiet ho poa va ene dre zour ar vadiziant: eus va c'hostez va-unan, hac evit rei deoc'h ur merq eus va anoudeguez-vad, e promittis beza fidel d'ho lezen zantel epad va buez, goude beza renoncet d'an drouc-speret, d'e bompou ha d'e œuvrou; mæs, allas! va Doue, torret em eus promessaou va badiziant ha coupabl en em gavan e pep façon.

Recevet em boa, var ar men-fond hano unan eus ho sænt evit ma serviche d'in da squær ha da exempl; mæs bete-vrema, n'en deus bet henvelidiguez-ebet etre e vuez ha va ini, siouas!... Chasseet ho poa an drouc-speret pell diouzin dre

exorcismou ha pedennou caer an Ilis, hac em eus roet antre dezan ennôn a nevez o consanti d'e den-tationou milliguet, lies a vech. Merquet oun bet gant sin ho croas, va Zalver Jesus; hac ez-oun en em rentet e adversour dre va zansualite, va gourmandis ha va impatientet... Laqueet e voue d'in em guinou an hollen eus ar furnez; ha cous-goude em eus caret maximou, plijadurezou ha sotoniou ar bed... Digoret e oa bet va discouarn, deiz va badiziant, evit clêvet ho comzou, ô va Doue; mæs pet guech n'em eus-me quet cous-goude dispriset hoc'h inspirationou-mad hac ho comzou divin!.. E pep leac'h e tleien beza c'hüez-vad va Zalver Jesus-Christ, hac ez-oun bet ur c'hüez a varo evit va nessa dre va goal exemplou... Græt em boa profession eus ar guir feiz, mæs ar feiz hep an œuvrou a zo ur feiz varo; malheur d'in eta abalamour ma'z eo bet va buez quen control d'am c'hreden... Renoncet em boa d'an drouc-speret, d'e bompou ha d'e œuvrou; mæs, allas! o heulliet em eus, oc'h heuill vaniteou ar bed ha dezirou direglet va c'halon!.. Græt e voue onctionou sacr etre va diou-scoas ha var va feultrin, evit rei d'in da gompren penos e tleien beza ato præst da enebi oc'h adversourien va silvidiguez; hac ez-oun bet lach aoualc'h evit en em lezel da veza trec'het ganto, siouas d'in, ô va Doue! En ur lacat d'in saë-ven va badiziant e vouên avertisset d'he derc'hel pur ha disouill betec ar moment ma vijen præsentet dirac ho tribunal, ô va Barner souveren; mæs, allas! bemdez em eus-y souillet muioc'h-mui oc'h e zreïna er fanq eus a bep seurt pec'hejou... Recevet em boa em dorn ur c'houlaouen pehini a oa recommandet d'in da

zerc'hel var-elum evel ul lampr, mæs e lezet em eus da vervel, o vancout d'e antreteni gant an eol eus an œuvrou-mad... Petra ouffen-me eta da ober var guemen-ma oll, va Doue, nemet goulenn pardon ouzoc'h gant humilite, hac eus a greiz va c'halon, eus a guement a infideliteou am eus bet en hoc'h andret! Ama eta var va daoulin, ê faç an êe hac an douar, dirac an auter sacr, e præ-sanç ministret Jesus-Christ, e renonçan, dreizoun va-unan, libramant ha dre va bolontez propr, d'an drouc-speret, d'e bompou ha d'e œuvrou! Me a brotest, a vouez huel, penos eo da Jesus-Christ e fell d'în beza fidel betec ar maro, penos ne fell d'în servicha nemetan, ha penos e fell d'în beva ha mervel en e garantez! O Jesus, me a c'houlenn hac a esper ar c'hraç-ma diganeoc'h dre ar militou eus ho passion, hac eus ho maro var ar groas; dre ar zicour hac an intercession eus ar Verc'hes sacr, eus va æl-mad, eus va zant paëron, eus a zænt patronet va bro, hac eus an oll zænt hac an oll zæntezet eurus eus ar barados! Evel-se bezet græt!

Var an Adoration perpetuel.

Piou en deus fontet da guenta an devotion-ma? Piou en deus e nevezet en hon touez en es-copti Querne? Pe seurt induljançou a eller da c'hounit enny? Pe seurt pedennou so mad da lavaret?

I. An adoration perpetuel ne dê quet un devotion nevez: fontet ê voue ê Quemper gant an tad Huby, eus a gompagnunez Jesus, en amzer ma oa an Autrou Du Louet, escop ê Querne, da

lavaret eo, er bloas 1651. Ar garantez en devoa ar religius santel-ma evit Doue, a oa iginus meurbed, ha bemdez e c'hinvante ur voyen nevez-bennac da gontribui da c'hloar Doue ha da sicour an eneou d'en em zavetei. Biscoas devotion ne voue recevet gant mui a hast, n'en em squignas quer pront, ha na zougas mui a frouez. En effet, an oll escoptiou a Vreiz a heuillas præst exempl escopti Quemper, ha da ben un nebeud bloaveziou, an tad Huby en devoue ar gonsolation da velet an adoration perpetuel oc'h en em asten dre bevar c'horn ar Franç, o treinen er broyou estranjour hac hoc'h en em squigna bete goëled an Indes. Dîn eo eta eus hon oll respect an devotion gaër-ma inspiret gant Doue da ur religius santel, autoriset gant quement a esquibienvad, recevet gant quement a joa etouez an oll dud fidel, ha carguet a faveuriou gant cals-bras a babet, ha brema da ziveza gant Gregor XVI eus an hano.

II. An adoration d'ar sacramant santel eus an auter a zo bet nevezet en hon touez, en escopti Querne gant an Autrou Poulpiquet, escop a Guemper, dre e vandamant eus an eiz a vis here 1835. Beza ez-eo un dever a zevotion, ha ne el-ler quet e refusi ræsonablamant da Jesus-Christ pehini a repos nos-deiz var hon auteriu, evit hor sicour, hor c'honsoli hor maga, hac hon tenna eno ive d'e adori da bep heur ha da bep moment, evit hor c'harga a bep seurt graçou : *ut ditem diligentes me et thesauros eorum repleam.* An ælez pere a zo endro dezan hor c'honvî d'en em unissa ganto evit renta perpetuelamant d'hor mæstr divin ar memes enor hac ar memes homach

evelto. Fontet eo eta a nevez an devotion gaër-ma en hon touez, non pas hepquen evit proculi d'hor Zalver Jesus-Christ adoratourien, mæs evit proculi dezan adoratourien perpetuel, evit ma vezo Doue, non pas hepquen meulet, caret hac adoret, mæs meulet, caret hac adoret da bep heur ha da bep moment, en nos couls hac en deiz... An devotion-ma quen respetabl enni e-unan, a deu c'hoas da veza respetaploc'h dre an nombr-bras a gouenchou e deus procullet d'an Ilis. Daou vloas goude m'en devoa an tad Huby he fontet ê Quemper, ur belec devot a Sant-Sulpic, hanvet an Autrou Picott, a voue inspiret gant Doue da ober ar memes-tra ê Paris. Cetu ama e pe fæçon e roas ar Brovidanç divin d'ar belec-mad-ma occasion da zont a ben eus ar pezh en devoa laqueet en e spere: Anna a Autrich, mam da Louis XIV, epad brezellou Paris a lavaras d'an Autrou Picott pehini a dremene gant ræson evit ur zant, ober ur vœu a blichze gant Doue da inspira dezan evit obteni ar peoc'h er rouantelez, hac en em garche, y e-unan, d'en accomplissa. An Autrou Picott a reas vœu da zével ur gouent e pehini e vije nos-deiz leanezet oc'h adori ar sacramant eus an auter. Ar pap Clemant X, dre e vref scrifet d'ar rouanez-ma er bloas 1653, a stagas induljançou plenier ous a vreuriezh an adoration perpetuel, goude beza e aprouet evit oll rouantelez Franç. An ty quenta a voue savet ê Paris, ebars er rû Casset, e quichen Sant-Germen: ar sacramant a voue exposet en ty-ma evit ar vech quenta, da Vouël Maria, en meurs, er bloas 1655, hac ar rouanez Anna a Autrich a reas e-unan, ur c'houlouen-goar en he dorn, ar c'henta amand eno-

rabl da Jesus præsent var an auter. Al leanezet santel eus a urs reformat sant Bernard pere en em gonsacras d'an adoration perpetuel eus ar sacramant, a zeuë, nos-deiz, an eil goude eben, d'en em brosterni en o chapel dirac ar sacramant ha d'en em offr da Jesus evel o c'hen-alies a victim evit calmi e justiç outrajat dre guement a grimou hac a brofanationou. O divis a oa : *meulet ra vezo bepret ar sacramant sacr hac adorabl eus an auter !* E repeti a rent bep moment, e commançamant hac e fin pep ofiç ; pa en em rancontrent ; pa zent d'ar parlouar ; quent ha goude ho fred ; aroc cousquet, hac en ur zihuna. An urz eus an adoration perpetuel ne zaleas quet da veza recevet en un niver bras a dyez-all : ar c'houenchou-ma oll a zo c'hoas hirio consacret d'ar memes devotion.

III. Cetu ama an induljançou staguet ous an adoration perpetuel. Hon tad santel ar pap Gregor XVI eus an hano, en deus, er 6 a viz meurs 1835, accordet induljançou plenier da bep christen fidel pehini, glac'haret da veza offancet Doue, a goëssai, a gommunio hac a dremeno un heur hed-ha-hed dirac ar sacramant en un ilis bennac eus an escopti-ma, gant ma vezo en unan eus an deizioù e pere ar sacramant a vezo exposet evit an adoration perpetuel. An induljançou-ma a eller da *aplica* d'an anaon.

IV. Pep seurt pedennou, mental pe vocal, hervez devotion ha capacite pep ini, a zo mad da ober epad an heur a adoration. Lèn ha medita a alfet gant frouez an act a zo ama varlerc'h, couls hac an daou act-all a gueffot, unan en breuriez ar sacramant, hac eguile, en breuriez calon Je-

sus. Ar re ne ouzont quet len , a ell , evel ar re a oar , lavaret ar rosera , al litanioù pe ar peden-nou a garrint. Oll e tleomp anaout hon ezomou hac o exposi d'hor Zalver : ne dê quet ret lavaret d'ar paour penos goulén an alusen , na d'an den clân penos parlant eus e glênvéd. Na eller gounit an induljançon nemet ur vech epad amzer an adoration er memes ilis , mæs o gounit a eller en ilisou-all eus an escopti en amzer ma vezo an adoration enno. Pep-unan a ell chom var e zaoulin , pe azezet , pe en e za , hervez e c'halloud hac e zevotion , epad an heur ma vezo oc'h adori ar sacramant. Guella moment evit ar re n'o deus quet bet an absolver , da c'houlén ar c'hraç , da cench ha d'he receo hep dale ; hac evit ar re o deus e recevet , da drugarecaat Doue , da guemeret resolutionou-mad , ha da c'houlén ar c'hraç d'o accomplissa ! Goude beza tremenet un heur oc'h adori ar sacramant , achuit en ur lavaret pemp *Pater* ha pemp *Ave* , *Maria* , evit an union etre ar brincet christen , triumph an Ilis , maro an hæresiou ha gonservation hon tad santel ar pap.

N. B. Coëss , communia , tremen un heur , oc'h adori ar sacramant , lavaret , goude an heur , pemp *Pater* ha pemp *Ave* , a zo requis hac aoualc'h evit gounit induljançon an adoration perpetuel.

Act a' gonsécracion da Jesus er sacramant adorabl eus an auter.

VA Zalver Jesus , c'hui pehini , dre ur garantez admirabl evit hoc'h Ilis , oc'h eus teurveet chom ganti bete fin ar bed , er sacramant sacr eus an auter , evel ur pastor etouez e zênvéd , un tad etouez e vugale , ur roue etouez e sugidi ; eguis

ur victim santel savet etre an êe hac an douar evit arreti ar c'hêze eus ar justic divin præst d'hor squei, hac evit scuilla var hon eneou ur mor a c'hraçou hac a venedictionou : majeste souveren, e præsanç pehini quement-so en êe ha var an douar a grên gant respet, ne gradan quet sevel va daoulagad da sellet ous an auter var behini e reposit ; mæs hoc'h adori a ran gant humilite ; credi a ran ennoc'h, va Doue, abalamour ma'z-oc'h ar virionez memes ; esperout a ran en ho madelez abalamour ma'z-eo infinit, hac ho caret a ran, a greiz va c'halon abalamour ma'z-oc'h infinimant-mad ha dîn da veza caret!... Cetu me ama, va Zalver adorabl, prosternet en ho præsanç evit goulen pardon ouzoc'h eus an oll injuriou hac an oll outrajou a recevit er sacramant sacr eus an auter, hac evit en em gonsacri deoc'h antieramant. Ia, va Doue, me a gonsacr deoc'h va spere, evit ma c'hallin beza continuelamant occupet ac'hanoc'h, ober pep-tra evidoc'h hac offr deoc'h a hep seurt sacrificou a c'hloar, a veuleudi hac a anoudeguez-vad ! consacri a ran deoc'h va c'halon, ô va Zalver ; he c'hrouet hoc'h eus evidoc'h ha na ell caout peoc'h na repos ebet nemet ennoc'h ; quemerit-y eta, m'ar plich gue-neoc'h ; grit enui ho temeuranç evel en ho templ, rênit enni evel ur roue var e drôn, ha disposit anezi evel ur mæstr eus e dra : staguit-y gue-neoc'h ous ho croas, evit ne garo nemedoc'h, hac evit ma chomo distag diouz an oll draou crouet, ispicial, diouz quement so control d'ho lezen zantel ! va c'horf a gonsacran ive deoc'h, ô va Doue : hep dale e vezo discaret gant ar mare, cuzet dindan an douar ha flastret gant an treid,

mæs goude beza bet purifiet dre ar bez , evel ari aour dre an tân , e ressuscito evit caout pers en ho cloar , m'ar bezan sourcius d'er miret pur a bec'het , hac evit-se , d'er c'hastia dre'r yun ha dre'r binigen ! c'hui , va Zalver , a zo en em offret antieramant evidon e sacrific d'ho Tad eternal , hac hoc'h eus scuillet evidon hoc'h oll voad var ar groas : bemdez en em roit deomp antieramant er sacramant sacr eus an auter , ha ne dê quet just eta en em offren-me ive deoc'h antieramant ? Ne rit istim-ebet eus ar pezh a allan da rei deoc'h hep don : n'hoc'h eus ezom-ebet eus va frezanchou , ha ne fell deoc'h caout nemedon : rac-se , ô va Doue , en em roan deoc'h antieramant gant joa , evit biquen , hac hep partach-ebet ! recevit , me ho ped , dre hoc'h hano santel , recevit , m'ar plich gueneoc'h , va speret ha va c'halon , va c'horf ha va ene ! recevit va memor , va ententamant ha va bolontez ! o lezel a ran absoluamant ha da jamæs en ho tisposition ! Ia , va Doue , disposit eus a guement a aparchant ouzin evel ma plijo gueneoc'h ! roit d'in hepquen ners ha gourach , ho carantez hac ho c'raç : gant quemen-se e vizin pinvidic aoualc'h , ô Jesus , ha ne c'houlennan quen tra diganeoc'h !!!

Breuriez Calon Jesus.

PENOS e commanças ar vreuriez-ma ? Pe seurt induljançou a eller da c'hounit enni ? Petra renquer da ober evit o gounit ? Amand enorabl d'ar galon sacr a Jesus er sacramant santel eus an auter.

I. Hor Zalver a zisclerias guechal da ur perso-

nach santel penos e vire an devotion d'e galon sacr, evit an amzeriou diveza eus ar bed, evel an effort diveza eus e garantez evidomp. Ar personach santel-ma hanvet Mac'harid, leanez eus 'a urs ar visitacion, maro evel ur zantez en he c'houent, ha meulet goude he maro gant arc'hescop Sens, pehini en deus scrifet he buez, o veza un deiz dirac ar sacramant adorabl a velas, ar galon sacr a Jesus var un trôn a dân, curunet a spern hac ur groas var he gorre: clêvet a reas ive ar c'homzouma : « Cetu ama ar galon pehini e deus quement caret an dud, ha pehini cousgoude ne receo eus a bers un darn-vras, nemet a bep seurt ingrateri, hac a bep seurt outrajou. » Neuse, hor Zalver a ordrenas dezi lacat ober bep bloas ur gouël a *expiation* en enor d'ar galon sacr, hac inspira muia ma c'halze an devotion-ma d'an dud, en ur disquez dezo e garantez evit e vugale, hac ingrateri e vugale en e andret. Ne ouffet quet lavaret peguer-buan en em squignas an devotion-ma etouez ar bobl fidel : prononç he hano hepquen, a oa aoualc'h evit tenerraat ar c'halonou. Hon tadou santel ar pabet e recevas gant joa hac a stagas outy cals a induljançou, aprouet oll, nevezet ha cresquet gant ar Pap Pii VII, er bloas 1801, hac er bloaveziou varlerc'h. An oll esquibien a Franç he autorisas dre o escoptiou, hac an eneoumad en em gave eürus da allout antren en ur vreuriezh quer caër. En amzer-ma rê ar vocen ur ravach ar brassa ê Marseil, escop santel ar guërma, hanvet an Autrou Belsanç, a vouas e bobl d'ar galon sacr a Jesus, ha querquent e c'heanas ar c'hlênved. Louis XVI a reas ive vœu da consacri e rouantelez d'ar memes calon divin, ar pezh a

deuas , hervez ma creder , da apæsi coler Doue varnomp ha da obteni ma chomje c'hoas ar guir feiz en hon touez. An Ilis , persecutet a bep tû , a voar erfad penos , evit en em zavetei , ne deus da ober nemet en em denna er galon sacr a Jesus.

II. Daou seurt induljançou a eller da c'hounit er vreuriez-ma : induljançou plenier hac induljançou partiel : oll e c'heller o *aplica* d'an anaoun.

Ar pap Pii VII , dre e lizer eus ar seiz a vis meurs 1801 , a accord induljançou plenier , 1° an devez ma c'hantreer er vreuriez : 2° da vouël Calon Jesus pe d'ar sul varlerc'h : 3° d'ar c'henta guener a bep miz : 4° ur vech-all bep mis en deiz a garror da choas : 5° en articl ar maro , en ur bedi hac en ur brononç an hano santel a Jesus , da viana a galon , ma na eller quet en ober a c'hinou... Induljançou partiel , 1° a seiz vloas hac a seiz guech daou-uguent devez evit ar pevar sul , aroc gouël calon Jesus : 2° induljançou partiel a dri-uguent devez , accordet da bep-ini eus an œuvrou-mad a vezo græt epad ar gouël-ma.

III. Evit gounit an oll induljançou-ma , quen plenier quen partiel , eo ret rei an hano d'ar belec a guemer sourci eus ar vreuriez , ha lavaret bemdez , ur *Bater* , un *Ave* , *Maria* , hac ar *Grêdo* gant ar beden-ma : *Calon sacr a Jesus , ra vo va oll heritach ; ho caret tre ma vevin , ha bemdez davantach !* Evit gounit an induljançou plenier eo necesser c'hoas coës , communia ha lavaret pemp *Pater* ha pemp *Ave* , *Maria* , en intantion an Ilis.

Ar pap Pii VII , dre e lizer eus an eil a vis ebrel 1805 , a accord ouspen d'an dud eus ar vreuriez-ma , pere a bratic c'hoas ur binigen pe un œuvr-vad bennac merquet gant o c'hoessour , en tu-al

d'ar binigen a recevont evit o fec'hejou : 1° induljançou plenier da Nedelec, d'ar Yaou-Amblid, da Basq, d'an Ascension, da vouëliou Conception, Guinivelez, Annonciation, Purification hac Assomption ar Verc'hes ; da vouëliou an oll Zænt, an Anaoun, sant Joseph, sant Per, sant Ian Avieler, ha d'ar c'huec'h sul pe d'ar c'huec'h guener tosta aroc gouël Calon Jesus. En deiz-ma c'houneer an induljançou, sul pe vener, eo ret ive ober ur vizit d'an ilis e pehini ema breuriez Calon Jesus, m'ar gueller, ha ma na eller quet, eo aoualc'h ober ar vizit d'an ilis parreres, hac evit e ober, ne renquer nemet lavaret ur beden-bennac en intantion-se, pa deuer da goës pe da gommunia. Ar pemp *Pater* hac ar pemp *Ave* a zo ive requis, eguis custom. 2° induljançou partiel a dregont vloas hac a dregont guech daou-uguent devez, da Vener ar groas, d'ar Sadorn Fasq, epad ar sizun goude ar Zul Fasq, epad ar sizun adalec Sadorn ar Pantecost betec ar sadorn varlerc'h ; d'an tri devez varlerc'h Nedelec, da vouël ar Circoncision, da vouël ar Rouanez, d'an tri zul aroc ar C'horais, da vouël sant Marc, ha tri devez er Rogationou. Induljançou partiel a bemp bloas varnuguent hac a bemp varnuguent quarantenez d'ar zul Bleuyou. Induljançou a bemzec vloas hac a bemzec quarantenez da verc'her al Ludu, d'an drede sul eus ar mis epad ar bloas ; d'an eil ha d'ar bevare sul eus ar C'horais ha d'an eil oferen nos Nedelec. Induljançou a seiz vloas ha seiz quarantenez d'an oll deveziou eus ar C'horais, d'an oll zuliou eus an Azvent ; da bep deiz eus ar Pevare-Amzer, ha d'an nao devez tosta aroc gouël Calon Jesus...

An oll induljançou-ma, quen plenier, quen partiel, a eller da *aplica* ive da eneu ar purcator. Pebes motif evidomp d'en em lacat e stad a c'hraç dre ur goëssion-vad, rac e stad a varo, pe a bec'het marvel, ne allomp, nac en em zicour honunan, na sicour ar re-all.

IV. *Amand enorabl d'ar galon sacr a Jesus er sacramant santel eus an auter.*

CALON sacr a Jesus præsent var an auter-ma; calon ar gaëra, ar burra, ar zantella hac ar garantezussa; mantret o velet an affronchou, an irreverançou hac an outrajou hoc'h eus recevet, hac a recevit c'hoas bemdez er sacramant santel eus an auter, e teuan d'en em brosterni ama dirac ho majeste evit goulén pardon ouzoc'h, hac ober deoc'h solanelamant ur reparation a enor hac un amand public, quen evidon, quen evit ar re o deus græt un outrach-bennac deoc'h er sacramant divin eus ho carantez. Ia, va Jesus, me a c'houlén humblamant pardon ouzoc'h eus ar fautou a allan da veza cometet a enep ar sacramant adorabl eus an auter! Me a brotest dirac an ælez santel pere a zo ama endro deoc'h, penos ne fell d'in mui mancout d'ar respet, d'ar garantez ha d'an anoudeguez-vad a zo dleet deoc'h er sacramant divin-ma, ha penos e rin va oll fossubl evit inspira d'ar re-all ar memes santimanchou-mad en hoc'h andret! Pardon a c'houlennan ive, ô va Zalver, evit va c'hærent, evit tud va bro hac evit an oll bec'herien! Pardonet hoc'h eus d'ho bourvien var ar groas, pardonit ive d'ar brofanatourien divar hoc'h auter! selaouit mouez ho calon

hac e pardonot deomp oll hor pec'hejou ! O Calon Jesus, ho pezit truez ouzimp-oll ! Evit renta effedus an anquen hon deus da veza hoc'h offancet, perac ne allomp-nî quet goalc'hi gant hon daëlou ar plaçou e pere ez-oc'h bet hac ez-oc'h c'hoasquen outrajet ! Tostait da viana, c'hui eneon fidel, deut, pobl Doue, deut ha goëlomp assamblez, ama dirac an auter, var boaniou ha goulou ar galon sacr a Jesus ! Savomp betec an êe hor mouez hac hon huanadou, ha n'en em gonsolomp mui abalamour calon ar Zalver a Israel a zo bet blesset d'ar maro gant ar re memes a oa obliget d'er c'haret ar muia ! O madelez infinit a galon Jesus ! ô maliç incomprenabl a galon an den ! ha possubl vê, ô va Zalver, ne veac'h en em rentet præsent er sacramant adorabl eus an auter, nemet evit beza outrajet eno e pep façon ! Sperejou eürus, ælez santel pere a zo ama oc'h adori ar galon sacr a Jesus, cresquit ho fervor, ha permettit deomp en em unissa gueneoc'h da lavaret-oll assemblez eus a greiz hor c'halon : *Meulet, caret hac adoret ra vezo ar galon sacr a Jesus er sacramant santel eus an auter ! Da jamæs !!!*

Breuriez Propagation ar Feiz.

Commançamant ar vreuriez-ma : he induljançou hac ar c'honditionou requis evit o gounit.

I. En dri a vis maë 1822, tud devot ha douguet-meurbed evit mad ha prosperite ar guir feiz, a fontas er guær a Lyon ur vreuriez evit si-cour ar Vissionerien gatholic da squigna hon religion zantel etouez an infidelet, er broyou es-

traujour. Er vreuriez - ma e peder an Autrou Doue da scuilla e venediction var ar missionou pell-se, bac en em angager d'o zouten, guella ma eller, dre ar pedennou ha dre an alusennou a rer evit-se. Hon tadou zantel ar pabet Pii VII, Leon XII, Pii VIII, Gregor XIV, o deus aprouvet ha recommandet breuriez Propagation ar Feiz evel un œuvr an excellanta, bac o deus staguet outy cals a induljançou precius. An dud charitabl pere a zicour dre o fedennou ha dre o madou temporel ar visionerien, o deus pers en o oll labourou apostolic bac e quement a reont evit Doue.

II. An induljançou staguet ous a vreuriez Propagation ar Feiz, gant ar pap Pii VII, dre e lizer, eus ar bemzec a vis meurs 1823, a zo : 1° induljançou plenier en deiz ma c'hantreer er vreuriez, da vouël ar groas, en dri a vis maë, ha da vouël sant Frances Xavier, en dri a vis querzu ; 2° ar memes induljançou plenier da c'hounit-ur vech er mis, evit ar re a vezo bet aquetus da lavaret bemdez ar pedennou merquet ama varlerc'b, gant ma o devezo queuz da veza offancet Doue, ma coëssaint, ma communiint ha ma lavarint ive ar pemp *Pater* bac ar pemp *Ave* ordinal, ha ma vizitint ilis ar vreuriez pe o ilis parres. Ar vizit-ma a eller da ober pa deuer da goës pe da communia o lavaret ur beden-bennac en intantion-se... 3° induljançou partiel a 100 devez quellies guech ma rêr pedennou ar vreuriez, ma rêr an alusen merquet, ma c'basister en un assamble bennac evit propagation ar feiz ha ma rêr un œuvr-bennac a zevotion pe a garantez evit an nessa. Evit gounit an oll induljançou eus ar vreuriez-ma, daou dra a zo necesser : da guen-

ta, lavaret bemdez ur *Bater* hac un *Ave* evit mad ar missionou estranjour, gant ar c'homzouma : *Sant Frances Xavier, pedit evidomp*; d'an eil, rei ur goennec bep sizun pe autramant dec real ha daou-ennec er bloas evit sicour pourvei da ezomou ar missionou.

Breueria Hent ar Groas.

Petra eo Hent ar groas ? Pe seurt induljançou a eller da c'hounit oc'h e ober ? Pere eo ar c'honditionou requis evit o gounit hac evit gounit ar memes induljançou gant ur grucifi ?

I. Evit alia ar gristenien da visita an douar santel, hac ar plaçou santifiet dre bræsanç adorabl hor Zalver, hon tadou santel ar pabet, o devoa accordet induljançou-bras d'ar re a raje ar pelerinach devot-ma. Pevarzec plaç a voa da visita, hac induljançou plenier a c'houneet o visita pep-unan anezo, ha c'hoaz ouspen un niver-bras a induljançou partiel. An oll induljançou-ma a ellet da c'hounit evit an eneou eus ar purcator.

Mæs an douar zantel o veza coëzet etre daouarn ar bayaned, ar pelerinach-ma a deuas da veza diaz meurbed, ha cazi impossubl : rac-se ar pap Beneat xiv a accordas ar memes induljançou d'ar re a raje o stationou en ilisou e pere e vijent etablisset, evel a accordet guechal evit mont da Jerusalem, hac evit bizita ar pevarzec station quen e quær quen e meaz a guær, adalec ar plaç ma voue saludet ar Verc'hes evit beza mam da Zoue, betec ar plaç e pehini e voue enterret corf hor Zalver, ar pez a hanvet Hent ar Groas.

Ar pap Clemant xiv, dre e lizer eus ar 26 a

viz guenver 1773, a accord ar memes induljançon d'ar re glân pe infirm pere ne allont quet mont d'an ilis da ober o stationou, e condition m'o devezo ur grucifi benniguet evit-se gant ur belec pehini en deus recevet ar galloud digant ar pap. Ar memes privilach a so ive c'hoas e faver ar re n'o deus quet hent ar groas en o farres, hac ive e faver ar re a so pell diouz an ilis o chom. Ar re a ell mont æzetamant d'an ilis, o veza yac'h ha tost, ne c'houteont quet an induljançon oc'h ober o stationou gant o c'hrucifi.

II. Ar memes induljançon a c'houteer brema, oc'h ober ar stationou en ilis, pe gant ur grucifi, evel a c'houteet guechal o vont da visita ar plaçon santel : da lavaret eo cals a induljançon plenier, hac un niver-bras a induljançon partiel ; pere a eller oll da aplica d'an eneu eus ar purcator. Ar pabet o deus rênet da ziveza, evel an ini a rên c'hoas hirio, o deus quæ-dalc'het an induljançon-ma, evit hon douguen-oll da bratica un devotion quen agreabl da Zoue ha quen profitabl deomp hon-unan... Ar Verc'hes sacr eo e deus roet deomp an exempl quenta eus an devotion-ma, o vont alies he-unan da vizita an hent, hac oc'h en em arreti alies er plaçon, dre bere e oa tremenet he mab divin o touguen e groas.

III. Evit gounit induljançon hent ar groas ne dê quet ret coëss na communia, mæs ret eo : 1° beza e stad a c'hraç, da lavaret eo, exant da viana a bep pec'het marvel. Cousgoude an devotion-ma a so iveutil-bras d'ar re ne maint quete stad a c'hraç, mæs pere a zezir en o c'halon cench a vuez, rac beza e vezo evito ur bræparation excellant da receo sacramant a binigen, hac evel un hærez eus ar

pardon a recevint digant hor Zalver pehini a gar hac e zaveteo mignoned ar groas. 2° Red eo cench a blaç bep station, evit heuill exempl hor Zalver o touguen e groas. An dud infirm ne dint quet obliget da guemen-ma. 3° Red eo medita var bassion hor Zalver epad ar stationou ; da lavaret eo , occupi hor speret eus hor Zalver adorabl o touguen e groas , hac o vervel varnezi dre garantez evidomp... Pep-unan a so libr da dremen an amzer a garo ha da lavaret ar pedennou a bligeo gantan dirac pep imach eus ar stationou. Ur c'hustum meulabl eo ober ur beden, pe lavaret ur *Bater* bennac dirac pep-ini eus an imachou, ha lavaret ouspen, c'huec'h *Bater* hac c'huec'h *Ave, Maria*, goude beza achuet hent ar groas ; mæs Congregation an Induljançou e deus discleriet en dri a viz ebrel 1731, penos e voa avoalc'h cench a blaç bep station, ha medita n'en deus forç var be boënt eus a bassion hor Zalver.

IV. Evit gounit induljançou hent ar groas gant ur grucifi benniguet, evit-se, eo red : 1° derc'hel ar grucifi en dorn ; 2° cench a blaç bep station ; 3° medita var bassion hor Zalver ; 4° lavaret ur *Bater* hac un *Ave, Maria* bep station ; 5° goude beza achuet ar stationou, lavaret pemp *Bater* ha bemp *Ave, Maria*, en intantion an Ilis, hac ur *Bater* hac un *Ave, Maria* evit ar pap.

N'en deus devotion-ebet agreaploc'h da Zoue na profitaploc'h evidomp eguet an devotion da vedita var bassion ha var maro hor Zalver : houguen, epad hent ar groas, pen-da-ben, e c'hocupomp hor speret eus an tourmanchou-bras hac eus ar maro cruel en deus anduret evidomp. Evit gounit an induljançou-all, e renquer, ordinala-

mant, coës ha communia, mæs evit gounit induljançou hent ar groas eo aoualc'h beza e stad a c'hraç; e ober a rin eta liessa ma allin, ispecial bep guener eus ar sizun, o veza ma'z eo an deiz e pehini va Zalver en deus souffret ar maro dre garantez evidon. Ouspen ma quemeran ar resolution da ober va stationou liessa ma vezo possubl d'in, en em resolan ive da souffr gant patientet, ha gant joa, m'ar gallan, ar poaniou, ar c'hollou, an afflictionou a erruo gueneen, o compren e zint ar c'hroasiou a fell da Zoue Ja rei d'in da zouguen er bed-ma, hac o credi parfet penos hep croas n'en deus silvidiguez ebet, evel n'en deus milit ebet hep patientet, na victor ebet hep combat. Evit en em zavetei, e rencomp chom gant hor Zalver stag ouz ar groas, rac amzer ar vuez-ma, a lavar deomp sant Augustin, ne dê quet an amzer da denna an tachou, mæs an amzer d'o star-da muioc'h-mui, gant aoun, o veza distag diouz ar groas, na deuffemp d'en em goll etouez dangerou ar bed. An dour maro a deu d'en em gorrumpi; ar c'hiq disal da vreina; ar ouarn dila-bour da vercla: er c'hontrol, an dyrantet a ra ar verserien; an tân a burifi an aour; ar groas hor gra guir disquibien da Jesus-Christ.

Breuriez ar Rosera.

Pe seurt breuriez eo breuriez ar Rosera? Gant piou eo bet instituet? Pe seurt induljançou a eller da c'hounit enny? Pere eo ar c'honditionou requis evit o gounit?

I. Profitapla façon a ouffemp da choas evit en em recommandi d'ar Verc'hes sacr ha d'he Mab

divin

divin assamblez, eo en em acquita erfad eus a vreuriez ar rosera pehini a so ur beden mental ha vocal instituet en enor da Jesus-Christ ha d'e Vam zantel, o lavaret pemzec digenez, da lavaret eo, pemzec guech dec *Ave, Maria*, gant ur *Bater* aroc pep digenez, hac o *vedita* ar pemzec myster principala eus a vuez, a varo, a resurrection hac a ascension hor Zalver hac e vam ar Verc'hes Vari. Ar rosera a so partaget en tri chapelet, a bere pep-unan a gompren pemp digenez ha pemp myster... Ar c'henta a so galvet ar chapelet a joa, abalamour d'ar joa a zigaças Mab Doue er bed dre voyen e incarnation a behini e vediter ar mysteriou var bep digenez eus ar chapelet-ma. An eil a so galvet ar chapelet a gueus, abalamour da clac'har ar Verc'hes var souffrançou he Mab, pere a gonsiderer var bep digenez eus an eil chapelet. An drede a so hanvet ar chapelet a c'hloar, abalamour d'ar mysteriou a c'hloar eus a resurrection hac eus a ascension hor Zalver hac e Vam sacr, pere a vez consideret var bep digenez eus ar chapelet diveza-ma.

II. Doue en em zervichas eus a zant Dominic evit rei da anaout hac institui breuriez ar rosera pehini a so composet eus a gant anter-cant *Ave*, hac eus a ur *Bater* bep digenez. Ar zant a vercas an niver-se evit mad ha consolation ar gristenien devot pere ne allent quet lavaret salmou David, a bere an niver a zo ive a gant anter-cant. Ar Verc'hes e-unan a revelas dezan an devotion-ma evel ur voyen an excellanta pehini a dleie da implija evit conversion an hæretiquet, hanvet Albi-joa, eus ar guær a Albi e pehini e voant o chom. An oll dud catholic e recevas gant hast, hac ac

rosera a deuas e ber amzer da veza ur merq a religion pehini a ziffarante diouz an hæretiquet, ar pezh a voue pen-caus eus a gassoni adversourien an Ilis a enep an devotion-ma : mæs ar gassonise a zo evidomp-ni ur ræson d'he istimout ha d'he c'haret. Ouspenn-se ez-eus c'hoas cals a abegou-all pere hon doug ive d'he *fratica* : d'ar Verc'hes eo en em adressomp dre ar beden-ma, ha ne ouffemp quet caout re-alies recours d'he frotection : ar *Bater* hac an *Ave*, da lavaret eo, an excellanta pedennou eo a gompos ar rosera : ar mysteriou a zigaç en hor memor a zo ar mysteriou touchanta eus hon religion santel, ha na eller quet niveri ar frouez a silvidiguez en deus produet ar zonch anezo!...

III. Beza ez eus induljançou plenier : 1° an deiz-ma c'hantreer er vreuriez ; 2° en articl ar maro ; 3° bep sul quenta eus ar mis ; 4° da vouëliou ar Verc'hes ; 5° da oll gouëliou pemzec myste ar rosera, ha da sul ar rosera... An dud fidel eus ar vreuriez-ma a c'hounit induljançou a dri-c'hant devez evit mont da assista un den clân, pe da enteramant unan maro. Cant devez quellies guech ma viziter chapel ar rosera Auter ar chapel-ma a so ato privilegiet evit ar veleyn pere a lavar an oferen evit unan bennac decedet eus ar vreuriez.

IV. Evit gounit an oll induljançou a bere hon deus parlantet, eo ret : 1° lacat scriva an hano var gayer ar rosera, eleac'h ma emâ ar vreuriez ; 2° lavaret bep sizun ar rosera hed-ha-hed : e bartagi a eller, o lavaret ul lodennic bemdez ; 3° evit gounit an induljançou plenier, eo ret coës, communia, lavaret pemp *Pater* ha pemp *Ave* en in-

tantion an Ilis. Mad-bras eo ive assista, pa eller,
er procession a vez græt en enor d'ar Verc'hes,
bep sul quenta eus ar mis, pe autramant pedi er
guær, pa na eller quet assista er procession.

CANTIC AR ROSERA.

Ton, *Santes Mari.*

*Peden. Intantion da c'hounit an induljançou ha
da c'houlén ur vertus bep myster.*

GUERC'HEs gloriüs Vari,
Sicour ar gristenien,
Sclerder ar re a fazi,
Recours ar bec'herien,
Permetit d'ho bugale
Lavaret assamblez
En hoc'h enor, Mam Doue,
Ar pempzec digenez.

MEDITA a raimp ive
Un nebeud pep myster,
Guerc'hes sacr, eus ho pue
Ha vue hor Zalver;
Evidomp-oll goulennet
An oll induljançou
Gant an Ilis accordet
Dre Jesus hon Autrou!

MYSTERIOU AR CHAPELET A JOA.

Var don : *Selaouit oll.*

1. M. *Jesus conceive*, p. 114.

Sonjomp d'ar c'henta digenez
Er joa e devoue ar Verc'hes,

Pa oue gant an æl saludet
Da veza mam Salver ar bed.

Roet deomp oll, ô va Doue ,
An douçter, an humilite
O deus da Vari militet
Beza mam da Zalver ar bed !

(*Ar vertus a humilite*).

2. M. *Santes Elisabeth bizitet*, p. 124.

Sonjomp d'an eil devotamant
En he joa ha contantamant ,
Pa saludas Elisabeth
A zougue sant Ian venniguet.

Pebes quentel a garantez
A ro deomp amâ ar Verc'hes!
Caromp Doue a vir galon ;
Bevomp e peoc'h, en union !

(*Ar vertus a garantez.*)

3. M. *Jesus ganet*, p. 132.

Sonjomp d'an drede digenez
Peguen laouen oue ar Verc'hes,
Pa c'hanas he Mab quer meurbed
En ur c'hraou etouez al loened !

Madou hac enoriou ar bed
Renonç cren a ran d'ho caret,
Evit caret ar baourentez,
Evel Jesus hed va buez !

(*Ar vertus ar baourentez.*)

4. M. *Purif. ar V., Præs. J. en templ*, p. 145.

D'ar bevare pa en rentas
 En templ santel d'ar belec-bras ,
 Evit ma vize præsantet
 Da Zoue e dad , Crouer ar bed.

Oboissanç ha purete
 Ar Verc'hes sacr , guir vam Doue ,
 A zesq deomp-oll oboissa ,
 Beza pur ha chast dreist pep tra.
 (*Ar vertus a burete.*)

5. M. *Jesus cavet en templ*, p. 153.

D'ar bempet meditomp ar joa
 E devoue ar Itron Varia ,
 P'er c'havas en templ azezet
 O tisput ous an doctoret!

Ar Verc'hes o clasq hor Zalver
 A zesq deomp hon c'henta dever :
 Cundui ur vuez santel ,
 O veza da Zoue fidel.

(*Ar guir furnez.*)

MYSTERIOU AR CHAPELET A GUEUZ.

Ton , *Vexilla regis.*

1. M. *Jesus er Jardin Olivet*, p. 165.

Guelomp d'ar c'henta digenez
 Jesus er Jardin Olivez
 Beuzet en ur c'huezen a voad ,
 Prosternet o pedi e Dad.

Roit, va Doue, d'am daoulagad
 Daëlou a gueuz, daëlou a voad,
 Pa'z eo, siouas! va fec'hejou
 So bet caus eus ho tourmanchou.

(*Ur guir gontrition.*)

2. M. *Jesus scourjezet*, p. 167.

Sonjomp d'an eil e oue frezet
 E gorf santel a dauliou fouët,
 Adal ar pen betec an troad
 Ne oa nemet gouli ha goad.

Ar c'huez, ar vlaz, ar c'hleo, ar guel,
 Hon oll squianchou naturel,
 So bet ar fouetou maleurus
 O deus dispennet corf Jesus.

(*Ar vertus a vortification.*)

3. M. *Jesus curunet a spern*, p. 169.

Sonjomp d'an drede e oue toullet
 E ben gant spern hir ha calet,
 Antreet ennâ bet'en empen
 Ha græt eguis ur gurunen.

Jesus sicourit ac'hanon
 Da garet ar madou guirion,
 Ha da zisprisout a vremâ
 Madou, enorion ar bed-ma!

(*Disprisout ar pezh a gar ar bed.*)

4. M. *Jesus o touguen e groas*, p. 170.

Consideromp d'ar bevare
 Peguement a boan en devoue,
 Pa rencas var e scoet douguen
 Ar groas evit ar bec'herien!

Em rog, pa hoc'h eus bet douguet
 Ho croas, va Zalver benniguet,
 Gant patiantet me souffro
 Pep tra oll betec ar maro!

(*Souffr pep tra gant patiantet.*)

5. M. *Jesus maro var ar groas*, p. 173.

Sonjomp d'ar bempet er maro
 Hac en oll dourmanchou garo
 A souffras ous ar groas tacht
 Dirac e vam guer glac'haret.

O Jesus var ar groas maro
 E creiz ar brassa tourmancho,
 Grit d'in ive mervel d'ar bed,
 D'in va-unan ha d'ar pec'het!

(*Beva evit Doue hepquen.*)

MYSTERIOU AR CHAPELET A C'HLOAR.

Ton, *O filii et filiae.*

1. M. *Resurrection hor Zalver*, p. 181.

Sonjomp da guenta er c'hloar-vras
 A Jesus pa ressuscitas,
 E tri dez goude ma varvas,
 Meulomp Doue!

Meulomp Jesus, meulomp Mari, dre ar rosera!

Jesus ur vech ressuscitet
 Ne varvo mui guech-all ebet;
 Na zistroomp mui d'ar pec'het,
 Meulomp Doue!

Meulomp Jesus, etc.

(*Ar vertus a berseveranç.*)

2. M. *Jesus o pignat en êe*, p. 183.

D'an eil pa bignas en evou
Jesus, Mab Doue, hon Autrou,
Leun a c'hloar hac a driomphou.

Meulomp Doue!

Meulomp Jesus, etc.

O barados caer va Doue,
Ennoc'h-hu e songimp nos-dê;
C'hui a vezo hor c'harante!

Meulomp Doue!

Meulomp Jesus, etc.

(*Ur guir dezir da veuli Doue en êe.*)

3. M. *Disquen ar Speret Santel var an ebestel*,
p. 187.

D'an drede, var an ebestel
Couls a var ar Verc'hes fidel,
Pa deuas ar Speret Santel.

Meulomp Doue!

Meulomp Jesus, etc.

Speret Santel, Speret guirion,
Roit deomp ho seiz donæzon,
Nâ ho goulén a vir galon.

Meulomp Doue!

Meulomp Jesus, etc.

(*Seiz donæzon Speret Doue.*)

4. M. *Assomption ar Verc'hes*, p. 213.

D'ar bevare en êe pa oue
Diguemeret corf hac ene
Ar Verc'hes sacr, guir vam Doue.

Meulomp Doue!

Meulomp Jesus, etc.

Beza devot d'ho mam santel
Ha deoc'h-hu, va Doue, fidel
A c'houlennimp betec mervel.

Meulomp Doue !

Meulomp Jesus, etc.

(*Ur guir devotion d'ar Verc'hes.*)

5. M. *Ar Verc'hes curunet en êe*, p. 219.

D'ar bempet pa oue curunet
Er barados gant an Drindet
Rouanez an êe hac ar bed.

Meulomp Doue !

Meulomp Jesus, etc.

Pedit ma zaimp da repos
Gueneoc'h, Guerc'hes, d'ar barados,
Da veuli Doue deiz ha nos !

Meulomp Doue !

Meulomp Jesus, etc.

(*Ar c'hraç da veza ive curunet en êe.*)

VAR AR FÆÇON DA LAVARET AR CHAPELET, PE AR
ROSEIRA.

Ar chapelet a zo unan eus an devotionou agrea-
pla d'ar Verc'hes ha profitapla evidomp. Ar zant o
deus comprenet-mad ar virionez-ma, hac a zo bet
aquetus d'e lavaret, da viana, ur vech bemdez.
Un deiz e occupationou dreist-ordinal n'o doa
quet permetet da sant Frances a Zâl lavaret e cha-
pelet d'an heur ma oa custom : e secretour o ve-
let e oa avancet an nos, er pedas da vont da re-
pos, ha da lezel e chapelet betec an devez var-
lerc'h : « Va mab, eme ar zant, ne dleer jamæs

caç d'an devez varlerc'h, ar pezh a dleer hac a el-
 ler da ober en amzer bräsant. » Ur religius san-
 tel a zougue bepret gantan e chapelet hac a lava-
 re : « beza em eus tri zenzor gant pere e carfen
 mervel : va c'hrucifi , va chapelet ha reglennou
 va urz. » Doue a accordas dezan e requet... Evit
 lavaret ar chapelet gant frouez, e tleer, oc'h e lava-
 ret, en em occupi a zantimanchou a zevotion,
 pep ini guella ma ell : mad-bras e ve medita var
 ar myster en enor da behini e leverer an digenez ,
 ha goulén digant Doue ur vertus pe ur c'hraç par-
 ticulier bennac dre ar myster-se ha dre interces-
 sion ar Verc'hes sacr. Ur missionner santel eus a
 Vreiz , hanvet an tad Monfort , a lavare evel-se e
 chapelet, ha missionnerien ar Speret Santel pere er
 c'hemer evit o zad hac o fatrom en em zervich
 eus ar memes façon da bedi ha da vedita. Heuil-
 lomp o exempl, ha leveromp evelto , goude beza
 en em laqueet var hon daoulin ha græt sin ar
 groas † :

« O va Doue , en em unissa a ran gant an oll
 » zänt a so en êe, gant an oll dud just a zo var
 » an douar , hac e particulier gant an oll eneou-
 » mad amâ präsant ; en em unissa a ran gue-
 » neoc'h , ô va Zalver , evit enori ho mam zantel
 » evel ma'z eo dleet, hac ho meuli hoc'h-unan
 » dre he sicour : renonç a ran d'an oll distrac-
 » tionou a alse dont d'ïn epad ar chapelet-ma ,
 » pehini a fell d'ïn da lavaret gant modesti , at-
 » tention ha devotion, evel pa ve an diveza eus
 » va buez... Ar *Gredo* a offran deoc'h , Trindet
 » adorabl , evit enori an oll mysteriou eus ar feiz :
 » ar *Bater* hac an teir *Ave* , evit enori un Doue
 » ê tri ferson , Tad, Map ha Speret Santel , hac

» evit goulen digant ho madelez, ur feiz crên,
 » un esperanç ferm hac ur garantez ardant !...
 » Chapelet a joa : ar *Gredo*, ar teir *Ave*, ar
 » *Gloria Patri*. » Livirit goude :

« Va Doue, nî a offr deoc'h ar guenta dige-
 » nez-ma evit enori ho conception divin ê corf
 » sacr ar Verc'hes Vary, hac a c'houlou diganeoc'h dre ar myster-ma
 » ha dre intercession ho mam, ar vertus a humilite... » Reflexion... *Pater*...
 » dec *Ave*... *Gloria Patri*.

« Va Doue, nî a offr deoc'h an eil digenez-
 » ma evit enori ar vizit a reas ar Verc'hes Vari
 » d'e c'hiniterv santez Elizabeth, hac an ini
 » a rejoc'h hoc'h-unan d'ho præcursor zantel,
 » hac a c'houlou diganeoc'h dre ar myster-ma
 » ha dre intercession ho mam, ar vertus a garan-
 » tez en andret an nessa... » Reflexion... *Pater*...
 » dec *Ave*... *Gloria Patri*.

« Va Doue, nî a offr deoc'h an dervet digenez-
 » ma evit enori ho quinivelez er c'hraou a Ve-
 » tlehem hac a c'houlou diganeoc'h dre ar mys-
 » ter-ma ha dre intercession ho mam, ar c'hraç
 » da zerc'hel hor c'halonou distag eus an traou
 » crouet ha da garet ar baourentez... » Reflexion...
 » *Pater*... dec *Ave*... *Gloria Patri*.

« Va Doue, nî a offr deoc'h ar bedervet dige-
 » nez-ma evit enori ho præsentation en templ,
 » hac a c'houlou diganeoc'h dre ar myster-ma
 » ha dre intercession ho mam, ar vertus a bure-
 » te... » Reflexion... *Pater*... dec *Ave*... *Gloria*
Patri.

« Va Doue, nî a offr deoc'h ar bempet dige-
 » nez-ma evit enori ar joa he devoue ar Verc'hes
 » Vari pa gavas hor Zalver en templ, o tisput ouz

» an doctoret, hac a c'houlén diganeoc'h dre ar
 » myster-ma ha dre intercession ho mam, ar
 » guir furnez... » Reflexion... *Pater... dec Ave...
 Gloria Patri.*

N. B. M'ar liquit ur certen amzer a zisparti etre ho cha-
 peledou, commancit pep unan anezo dre ar beden-ma : *O
 va Doue, en em unissa a ran, etc.*

Chapelet a gueus.

« *Va Doue, nî a offr deoc'h ar guenta digenez-
 » ma evit enori ho souffrançou er jardin Olivet,
 » hac a c'houlén diganeoc'h dre ar myster-ma ha
 » dre intercession ho mam, ur guir glac'har d'hor
 » pec'hejou... » Reflexion... *Pater... dec Ave...
 Gloria Patri.**

« *Va Doue, nî a offr deoc'h an eil digenez-ma
 » evit enori ho flagellation hac a c'houlén diganeoc'h
 » dre ar myster-ma ha dre intercession
 » ho mam, ur speret a binigen hac a vortifica-
 » tion... » Reflexion... *Pater... dec Ave... Glo-
 ria Patri.**

« *Va Doue, nî a offr deoc'h an deirvet dige-
 » nez-ma evit enori ho souffrançou en amzer ma
 » voue ho pen curunet a spern, hac a c'houlén
 » diganeoc'h dre ar myster-ma ha dre interces-
 » sion ho mam, ar c'hraç da zisprisout enoriou
 » ha madou an douar ha da garet an traou
 » coelestiel... » Reflexion.... *Pater... dec Ave...
 Gloria Patri.**

« *Va Doue, nî a offr deoc'h ar bedervet di-
 » genez-ma evit enori ar boan-vras a guemer-
 » joc'h da zouguen ho croas var menez Calvar,
 » hac a c'houlén diganeoc'h dre ar myster-ma ha
 » dre intercession ho mam, ar c'hraç da zouguen*

» ive hor c'hroaziou ha da zuporti pep tra gant
 » patientet ha memes gant joa abalamour deoc'h.»
Reflexion... Pater... dec Ave... Gloria Patri.

« Va Doue, nî a offr deoc'h ar bempet dige-
 » nez-ma evit enori ho maro var ar groas, hac a
 » c'houlén diganeoc'h dre ar myster-ma ha dre
 » intercession ho mam, ar c'hraç da vervel deomp
 » hon-unan, d'ar bed ha d'ar pec'het, conver-
 » sion ar bec'herien, perseveranç ar re just ha
 » soulajamant eneou ar purcator... » *Reflexion...
 Pater... dec Ave... Gloria Patri.*

Chapelet a c'hloar.

« Va Doue, nî a offr deoc'h an digenez guen-
 » ta-ma evit enori ho resurrection, hac a c'hou-
 » len diganeoc'h dre ar myster-ma ha dre inter-
 » cession ho mam, ar c'hraç da veva bepret en
 » ho toujanç hac en ho carantez... » *Reflexion...
 Pater... dec Ave... Gloria Patri.*

« Va Doue, nî a offr deoc'h an eil digenez-
 » ma evit enori hoc'h ascension gloriüs, hac a
 » c'houlén diganeoc'h dre ar myster-ma ha dre
 » intercession ho mam, ur guir dezir da rêñ
 » gueneoc'h en êe... » *Reflexion... Pater... dec
 Ave... Gloria Patri.*

« Va Doue, nî a offr deoc'h an deirvet dige-
 » nez-ma evit enori disquen ar Speret Santel var
 » an ebestel, hac a c'houlén diganeoc'h dre ar
 » myster-ma ha dre intercession ho mam, seiz
 » donæzon ar Speret Santel... » *Reflexion... Pa-
 ter... dec Ave... Gloria Patri.*

« Va Doue, nî a offr deoc'h ar bedervet dige-
 » nez-ma evit enori assumption ar Verc'hessacr,

» hac a c'houlén diganeoc'h dre ar myster-ma
 » ha dre intercession ho mam, ar c'hraç da gaout
 » evit-y ur guir devotion... » Reflexion... *Pater...*
 dec *Ave... Gloria Patri.*

« Va Doue, nî a offr deoc'h ar bempet dige-
 » nez-ma evit enori curunamant ar Verc'hes en
 » êe, hac a c'houlén diganeoc'h dre ar myster-
 » ma ha dre intercession ho mam, ar c'hraç da
 » berseveri ha da receo ive ar gurunen a c'hloar.»
 Reflexion... *Pater...* dec *Ave... Gloria Patri.*

Breuriez ar Scapuler.

Commançamant ar vreuriez-ma ; he induljan-
 çou ; ar c'honditionou requis evit o gounit.

I. An den santel Simon Stoch, tad superior
 eus a urs Carmes a instituas ar vreuriez-ma, bre-
 ma ez eus ouспен c'huec'h gant vloas. Beza en
 devoa ur guir fizianç er Verc'hes sacr, hac evel
 ma c'houlenne un deiz diganty ur merq bennac
 ive eus he c'harantez evitan, ec'h aparissas dezan
 gant un niver bras a ælez hac e præsentas dezan
 ur scapuler : er memes amzer en assures penos
 an habit-se, a vije, evit ar re en doughe ur
 merq a silvidiguez en dangerou hac ur zin a al-
 lianç ganty. Un darn-vras eus ar brincet catholic
 en em gavas enoret da zouguen ar scapuler hac ar
 pabet Yan xxii, Alexandr v, Clemant vii, Pii v
 ha Gregor xii a aprouvas an devotion-ma, a
 stagas outy cals a induljançou, hac un niver-bras
 a viraclou a ro da anaout peguen agreabl eo da
 Zoue. An hæretiquet hac an dud impi a ra o fos-
 subl evit he c'haquetal, mæs livirit d'in, m'ar dê
 un enor douguen armoriou hac ansaignou prin-

cet ar bed, pebes enor na dlê quet beza douguen ansaign rouanez an êe? Ia, un injustiç hac ur ravolt veritabl eo disprisout un devotion aprouvet gant viquelet Jesus-Christ var an douar, meulet gant quement a zënt, pratiquet epad queit-amzer, hac autoriset gant Doue e-unan dre guellies a viracl.

II. An avantajou eus ar vreuriez-ma eo ma'z eus pers er pedennou hac en œuvrou-mad a ra ar breudeur hac ar c'hoarezet, hac er graçou a recevont. Ouspen e c'hounezet induljançou plenier, 1° en deiz ma c'hantreer er vreuriez; 2° da vouël an Itron Varia Garmes, er c'huezec a vis gouëre pe en deiz a garror da choas eus ar seiz devez varlerc'h ar gouël-se; 3° en articl ar maro, mar prononcer a c'hinou pe da viana a galon, ma na eller quet ober autramant, an hanvou santel a Jesus hac a Vary... Induljançou a bemp bloas hac a bemp quarantenez evit ar re a zoug ar scapuler, a goës, a gommuni, da viana ur veçh er mis, hac a bed Doue hervez intantion an Ilis, o lavaret ar pemp *Bater* hac ar pemp *Ave*, *Maria* ordinal. Ar re a heuil ar viatic santel a c'hounit ar memes induljançou.

III. Evit beza eus ar vreuriez-ma eo aoualc'h, 1° receo ar scapuler digant ar belec pehini en deus ar galloud d'e rei; 2° douguen habituelamant ar scapuler-ma, ha pa vezo uset, quemeret un all pehini ne dê quet necesser da vinniguen petra bennac ma zeo mad en ober, mæs, pep belec en deus neuse ar galloud da rei ur venediction simpl-ma; 3° caout an hano scrivet var gahier ar vreuriez; 4° lavaret bemdez ur beden bennac en enor d'ar Verc'hes, dre exempl, al litanieu, pe bemp

Bater ha pemp *Ave...* Al litanion lavaret er pedennou diouz an nos gant an intantion-ma a so aoualc'h.

Breuriez Calon bur ha didach ar Verc'hes santel.

Penos hac evit petra eo bet fontet ar vreuriez-ma : he induljançou : ar c'honditionou requis evit o gounit.

I. An Autrou Dufrich, person eus a barres Itron Varia ar Victoriou er guær a Baris, mantret o velet an nebeud a feiz hac an dirol a rêne etouez e Barisionis, pere ouspen ne dostoent casi mui ous o sacramanchou, ne deuent ive casi mui da ofiç-ebet, a brederas consacri e barres da galon pur ha didach ar Verc'hes santel evit obteni dre he frotection ar c'hraç eus a gonversion ar bec'herien. Arc'hescop Paris, an Autrou DE QUELEN, a aprouas an devotion-ma dre e ordrenanç eus ar 16 a vis dû 1836, hac a bermetas commanç var an heur exerciçou public ar vreuriez pere a zigoras d'ar zul varlerc'h, dre'r c'hant eus ar Gousperou ha dre venediction ar Sacramant. Epad amzer ar venediction, an Autrou Dufrich o veza remerquet peguer calonec e cane e Barisionis ar c'homzou-ma : *Santes Mari, refuch ar bec'herien, pedit evidomp*, a gommanças da scuilla daëlou, hac o veza juntret e zaouarn, e reas ar beden-ma dirac ar sacramant ha dirac imach ar Verc'hes : « O va Mam vad, clêvet a rit mouez » ho pugale ha guelet a rit ar garantez o deus » c'hoas evidoc'h, hac ar fizianç o deus c'hoas » ennoc'h ! O zavetei a reot ar bec'herien baour- » se, pere a c'haly ac'hanoc'h o refuch hac o

» zouten ! O Mari , quemerit ar vreuriez-ma
 » dindan ho protection , hac evit en rei deomp
 » da anaout , obtenit digant ho Mab Jesus con-
 » version an Autrou *** ; varc'hoas ez-in d'e
 » gaout en hoc'h hano. » An Autrou-se a oa
 unan eus a vinistret coz Louis XVI. Oaget ous-
 pen a bevar-uguent vloas , n'en devoa pratiquet
 religion ebet abaoe e yaouanquis , ha ne falle
 dezan clevet parlant eus a nicun. Meur a vech en
 devoa refuset receo e bastor en e dy ; mæs er
 vech-ma , e bastor-mad en deus er goëstlet d'ar
 Verc'hes santel : obten a ra ar bermission da an-
 tren , ha neuse souden e clêo an den-coz ha ve-
 nerabl-ma o lavaret dezan : « Autrou person , im-
 » possubl eo d'in rei deoc'h da anaout ar joa a
 » zantan em c'halon abaoe ma'z oc'h antreet
 » em zy ; roit d'in , m'ar plich gueneoc'h , ho be-
 » nediction. » Neuse souden commanças e goës-
 sion , hac en devoue an heur , dre zicour ar Ver-
 c'hes sacr , da zistrei absoluamant ous Doue pe-
 hini a astennas e vuez betec an dec a vis ebrel
 1837 , deiz e pehini e varvas leun a joa hac a
 beoc'h... A neuse ar vreuriez santel-ma a gom-
 manças d'en em squigna ha da brodui dre oll
 frouez ar re breciussa. Un niver bras a dud eus a
 Baris en em hastas da rei o hano evit antren en-
 ny : anavezet e voue hep dale er c'hæriou-all eus
 a Franç , er rouanteleziou tro-var-dro , ha betec
 er broyou estranjour. Diez eo niveri peguement
 a bec'herien o deus recevet ar c'hraç eus o c'hon-
 version dre zicour pedennou an dud eus ar vre-
 riez-ma. Ne barlantimp nemet eus a barres Itron-
 Varia-ar-Victoriou e peleac'h eo bet fontet. Ar
 barres-ma pehini a zo e creis ar guær a Baris , a

gomp, e guirionez, vardro seiz mil varnuguent a habitantet; hoguen, aroc ma voue fontet enny breuriez calon Mari, ne velet cals ouspen seiz cant den o communia da Basq, hac an ofiçou divin a oa casi dilezet; mæs er bloas varlerc'h ma voue fontet ar vreuriez santel a behini e parlantomp, e voue guelet, gant cals a joa, eiz-mil nao-c'hant den o tostaat ous an daul sacr epad an amzer Fasq. Exemplant burzudus roet gant Doue deomp, etouez cals a re-all, evit disquez d'an oll ar fizianç a dleomp da gaout en e vam santel, ha peguen agreabl eo dezan an devotionou fontet en e enor... An Autrou Dufrich o velet ar mad incomprenabl a re an devotion-ma en e barres, hac o clêvet parlant eus ar miraclou-bras da bere e roe occasion quen e Paris quen el leac'h-all, a scrivas d'hon tad santel ar pap, Gregor xvi, evit er pedi da staga un induljançou-bennac ous a un devotion quen excellant enni e-unan, quer brudet en ur moment ha quen heuillet e cals a blaçou. Gregor xvi, leun a joa o clewet parlant eus ar burzudou a rê Doue en e Ilis, dre intercession e vam santel, en em hastas da accordi e c'houlén d'an Autrou Dufrich, ha cetu penos eo bet fontet, e Paris, ar vreuriez-ma, er bloas 1836.

II. Cetu ama evit petra: evit enori calon bur ha didach ar Verc'hes santel, hac evit obteni dre he intercession ar c'hraç eus a gonversion ar hec'herien... 1º Gant pebes hast, pebes joa ha pebes devotion na dleomp-ni quet enori calon sacr ar Verc'hes Vari, pehini a so e guirionez mam d'hor Redemptor benniguet, ha dre eno, mam da Zoue hac hor mam hon-unan; ar burra hac ar zantella eus an oll grouadurien, o veza ma'z eo

bet concevet ha ganet pur ha didach, hac o veza ne deus biscoas, epad he buez, cometet an disterra pec'het, na memes an disterra imperfection! enoromp eta ar galon sacr a Vari, rac an enor a rentomp dezi a zo meurbed agreabl da Zoue, ha 2° profitabl-bras evidomp, ispecial evit obteni hor c'honversion hon-unan ha conversion ar re-all. Piou ac'hanomp a zo certen da veza e stad a c'hraç? Den ne oar, eme an abostol, pe ên a zo dîn a gassoni pe a garantez dirac Doue... Piou na dle quet requeti a galon-vad conversion ar bec'herien, ispecial, conversion e guerend, e vignoned, tud e vro; conversion ar re a bere e responto dirac Doue? Hoguen dre brotection ar Verc'hes eo e c'hallomp ispecial obteni ar c'hraç eus hor c'honversion hon-unan, hac eus a gonversion ar re-all.

III. Cetu ama an induljançou a eller da c'hounit enny: Gregor XVI, dre e vul pe e lizer eus ar 24 a vis ebrel 1838, en deus accordet d'an oll dud eus a vreuriezh Calon Mari: 1° induljançou plenier, en deiz ma c'hantreer er vreuriezh; en articl ar maro; d'ar zul aroc sul ar Septuagesim pehini a so deiz gouel ar vreuriezh; da vouëliou ar Circoncision, ar Burification, an Annonciation, an Nativite, an Assomption, ha da vouel Compassion ar Verc'hes; da vouëliou Conversion sant Paul ha Conversion santes Mari-Madalen ha da zeis ha bloaz pep-unan eus ar re a so er vreuriezh... 2° Induljançou a bemp cant devez evit ar re-oll pere a assisto, gant devotion, en oferen a zelebrer d'ar zadorn quenta eus a bep mis en enor da galon-bur ha didach ar Verc'hes, en ilisou e pere eo fontet ar vreuriezh-ma: evel ê Paris, ê

Quemper, è Quemperle hac è cals a guæriou hac a baressiou-all.

IV. Ar c'honditionou requis evit gounit an induljançou so : lacat scriva an hano var gahier ar vreuriez ; douguen imach Conception didach ar Verc'hes, hanvet ar vedalen miraculus, ha lavaret bemdez un *Ave, Maria*, evit goulenn conversion ar bec'herien... Convî hor mam santel an Ilis da guement a antren er vreuriez-ma, eo pratica ar vertuziou a bere ar Verc'hes sacr e deus roet deomp an exempl ; offr bemdez da Zoue, diouz ar mintin, quement a raimp, a livirimp, a zongimp hac a andurimp, evit hor c'honversion hon-unan, hac evit conversion ar bec'herien ; lavaret liessa ma allimp evit-se, an *Ave, Maria*, ar *Memorare*, hac ar pedennou all-ma : *O Mari, refuch ar bec'herien, pedît evidomp !* Cundui ur vuez pur aoualc'h evit communia alies : rei un dra bennac, pep-unan hervez e c'halloud evit mad temporel ar vreuriez pehini a ro evit netra, da veur a ini, levriou a zevotion, hac e deus cals a zispignou-all.

Breuriez an Anaoun.

Commançamant ar vreuriez, he induljançou, hac ar pezh a renquer da ober evit o gounit.

I. Ar vreuriez-ma a gavomp fontet abaoue pell amzer en escopti Querne. An tad Michel Noblet hac an tad Maner e squignas dre hor bro gant cals a frouez ; ha bremâ daziveza an Autrou Graveran, escop Quemper, en deus recevet digant hon tad santel ar pap Gregor XVI, dre e lizer eus an drizec a vis eost 1842, ar galloud d'he squigna a nevez dre e oll escopti.

II. Induljançou plenier : 1° en deiz-ma vezer recevet er vreuriez , o coëss hac o communia , o visita an ilis parres hac o pedi enny hervez instantion hon tad santel ar pap ; 2° memes induljançou en articl ar maro , o pedi a galon , ma na eller quet ober a c'hinou an hano sacr a santel a Jesus ; 3° memes induljançou en deiz e pehini e vezo celebret bep bloas , gouël-bras ar vreuriez.

Induljançou a seiz vloas hac a seiz quarantez da bevar gouël eus ar bloas , merquet gant an escop var lizer institution ar vreuriez ; hac un induljanç a c'huec'h-gant devez evit pep œuvr-vad a rêr gant santimanchou a religion hac a vir c'hlac'har da veza offancet Done.

An oll induljançou-ma a eller da *aplica* d'an anaoun.

Var Induljançou ar Jubile.

PETRA eo ar jubile ha ped seurt jubile-so ? Pe-re eo an œuvrou requis evit gounit induljançou ar jubile ? Piou a ell o gounit ? Pe seurt privilachou a heull ato ar jubile ? Perac e laca induljançou ar jubile , epad an amzer ma padont , an oll induljançou-all da beani ?

I. Ar guær *Jubile* a sinifi joa , laouenediguez , hac a roë da entent el lezen ancien , ur zolanite pehini a bade ur bloaz pen-da-ben. Doue en devoa recommandet d'an den labourat epad c'huec'h devez , hac en em reposit er seizvet , e memor d'ar repos a guemeras e-unan en deiz-se goude beza crouet ar bed e c'huec'h devez. An oll amzer a bartageas en deizioù , e sizunioù , e mizioù hac e bloavezioù : ar seizvet devez a bep sizun a gonsacras d'e zervich : neuse e lavaras da Voyses : *Pa*

viot erruet en douar prometet, ho pezo zourci da santifia repos ar bloaveziou evel repos an deiziou: labourat a reot eta ho touar epad c'huec'h vloas; mæs e lezel a reot da repos er seizvet bloavez, hac ar pez a broduo anezan e-unan a vezo commun etrezoc'h hac etre quement o devezo ezom: conta a reot ive seiz sizun a vloaveziou, da lavaret eo, a seiz guech seiz vloaz, ar pez a ra nao ha daou-uguent; santifiet an antercanvet, ha roit neuse o liberte d'an esclaved; pardonit e xlé da bep-unan, ha liquit etre daouarn pep-ini e vadou ha quement en devoa diaguent: lezel a reot ive neuse an douar da brodui anezan e-unan, da lavaret eo, hep e labourat, ha pep-ini a guemero eus e broductionou hervez e ezom, abalamour ma ema bloaz ar jubile, da c'houzout eo, ar bloaz a joa, a liberte, a c'hraç hac a remission. An Ilis evit heuil an exempl-ma, a fell ive dezi distribui gant larguentez d'he bugale, he madou spirituel e certen amzer hac e certen solaniteou. Rac-se, ar jubile el lezen nevez a zo un induljanç plenier staguet ous a zerten œuvrou merquet, hac heuillet a brivilachou dreist-ordinal: beza ez eo un amzer a c'hraç hac a bardon eus a behini ar jubile el lezen ancien ne oa nemet un imach diste.

II. Beza ez eus daou seurt jubile: ar jubile ordinal, hac ar jubile dreist-ordinal. Ar jubile ordinal eo an ini a erru bep pemp bloaz varnuguent, hac a bâd ur bloaz evit Rom ha berroc'h amzer evit ar rest eus ar gristenach: bull ar jubile adresset gant ar pap d'an oll esquibien eus ar bed catholic, a verg an amzer accordet da bep escopti evit gounit induljançou ar jubile. Beneat xiv,

Paul vi ha Leon xii a roas ur bloas d'ar guær a Rom ha c'huec'h mis amzer da bep-unan eus an escoptiou-all... Ar jubile dreist-ordinal eo an ini a vez accordet gant ar pap evit certen circonstançou particulier : evit goulen ur c'hraç bennac evit ur rouantelez pe ur vro ; pe autramant evit trugarecaat. Doue da veza dilivret e bobl eus a ur gala-mite vras-bennac. Ar memes œuvrou a so requis evit an daou seurt jubile , pe autramant an diffranç a vez merquet ê bull ar pap.

III. Histor an Ilis ne verq quet ar bloas e pehini e voue accordet ar jubile evit ar vech quenta ; mæs raporti a ra penos vardro fin ar bloaz 1299 , ar brud a zavas e Rom penos e vize , hep dale , induljançou bras evit ar re a raje o bizit da ilisou sant Per ha sant Paul. En deiz quenta a vis guenver 1300 , cals-bras a dud en em rentas , evel dre inspiration en ilis sant Per. Un den coz eus an Itali , oaget a seiz vloas ha cant , a voue cacet da gaout ar pap Bonifaç viii , hac a ziscle-rias penos e dad en devoa recommandet dezan mont da Rom er bloas 1300 , evit bizita ilis sant Per , hac e c'hounaje induljançou-bras evel m'en devoa gouneet e-unan er bloas 1200. Un all coz-bennac eus an Itali ha daou-all eus a escopti Bauvê ê rouantelez Franç , a raportas ar memes tra ; ar pez a zougas ar pap Bonifaç viii , da accordi dre e lizer , eus an 22 a vis c'huevrer 1300 , induljançou plenier evit ar bloaz-se , hac evit pep canvet , en amzer da zont , evel ma c'haccorde ar pabet-all en e roc , hervez testeni tud dñn da viza credet. Evit gounit an induljançou e oa ret coës , communia ha bizita ur vech bemdez , epad tre-gont devez ilisou sant Per ha sant Paul : ar re ne

vijent quet eus a Rom a oa avoalc'h dezo, ober d'ar memes ilisou, ur vizit bemdez epad pemzec-dez. Ar gristenien a Rom, o caout re hir amzer ur c'hanvet, a c'houlennas hac a obtenas digant ar pap Clemant VI, ma vize ar jubile bep anter-cant vloas, evel guechal etouez ar Yuzevien. Celebret e voue, en effet, er bloas 1350. Ar pap Paul II, o consideri penos e oa casi impossubl d'ar memes ini profitta ouspen ur vech eus a c'hraçou ar jubile, a reglas, dre e vull eus an 19 a vis ebrel 1470, penos e vije celebret ar jubile bep pemp bloas varnuguent, o commanç er bloas 1475, ar pezh a zo bet græt abaoe hac a rêr c'hoas brema.

IV. Pevar-dra so requis evit gounit induljançou ar jubile ordinal: assista er procession dre behini e tigor: coës, communia, bizita an ilisou merquet evit ar stationou, da lavaret eo, evit pedi hervez intantion ar pap, o recita evit-se, er pep ilis, pe autramant e pep plaç merquet, pemp *Pater* ha pemp *Ave, Maria*. Ar re ne allont quet mont d'ar procession, a dle pedi er guær, pe mont en ho fard o-unan, aroc pe varlerc'h ar procession... An oll œuvrou-ma a zo ive requis evit gounit induljançou ar jubile dreist-ordinal, hac ouspen eo red ober tri yun hac un alusen; evit an eil hac eguile, pep ini a dle consulti e stad hac e gondition; an ini na ell quet yun nae ober an alusen, a ell receo ur binigen-all digant e goëssour. Un tad pe ur vam, ur mæstr pe ur vestres, ur superior pe ur superiores a ell ober an alusen evit oll dud o zy.

V. Pep den, adalec an usach a ræson a ell gounit induljançou ar jubile oc'h en em acquita eus an œuvrou a bere hon deus parlantet, hac oc'h ober-

ober-mâd ar pezh a ordren ar c'hoëssour. Ar jubile a ro ar privilach d'an dud fidel da choas ar c'hoëssour a blich gantho, etouez an oll veleyen aprouvet evit coës. Ar relijiuset hac al leanezet a ell ive choas ho c'hoëssour etouez an oll veleyen eus an escopti, aprouvet evit coës an dud eus ho urz. Ar goëssoret o deus, epad ar jubile, ar privilach da absolvi eus a bep seurt caziou reservet, hac eus a bep seurt pec'hejou, hac ouspen o deus ar galloud da cench ar vœuyou a eller da cench hac a zo mâd da cench evit silvidiguez ar re o devoa o græt.

VI. Induljançou ar breuriezioù hac an darnvuia eus an induljançou-all, a chom hep beza gouneet epad amzer ar jubile, ha quemen-se dre volonteiz hon tad santel ar pap pehini a fell dezan cresqui hon devotion evit an ebestel eürus sant Per ha sant Paul hac hon douguen gant mui a ardor da c'hounit ar jubile pehini a zo un amzer ar c'haëra a silvidiguez, o veza ma tigor neuse an Ilis he oll zenzorioù spirituel d'he bugale. Doue en e vadelez en deus staguet cals a c'hraçou oüs an instructionou a vez græt, ous ar zæremonioù zantel hac ous an exemplou-mâd a veler, hac e general ous a bep-unan eus a oll exerciçou ar jubile. Evit gounit an induljançou plenier pe ar jubile, eo ret beza e stad a c'hraç pa rer an diveza eus an œuvrou merquet. Ar pap Beneat xiv, en deus reglet penos ar memes ini a ell gounit ouspen ur vech induljançou ar jubile; mæs penos na ell jouissa nemet ur vech eus ar privilachou stag ous ar jubile, da c'houzout eo, eus ar privilach da choas ar c'hoëssour a garo hac eus ar privilach da allout receo an absolver eus a bep seurt caziou reservet.

OFIC AN ANAON.

D'AR MATINESOU.

Invit. Regem cui omnia vivunt, venite, adomus.

Psalm 94.

VENITE, exsultemus Domino, jubilemus Deo salutari nostro : præoccupemus faciem ejus in confessione, et in psalmis jubilemus ei. Regem, etc.

Quoniàm Deus magnus Dominus et Rex magnus super omnes deos : quoniàm non repellet Dominus plebem suam ; quia in manu ejus sunt omnes fines terræ, et altitudines montium ipse conspicit. Venite, adoremus.

Quoniàm ipsius est mare, et ipse fecit illud, et aridam fundaverunt manus ejus ; venite, adoremus et procidamus ante Deum ; ploremus coram Domino qui fecit nos, quia ipse est Dominus Deus noster ; nos autem populus ejus et oves pascuæ ejus. Regem, etc.

Hodiè, si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra, sicut in exacerbatione secundùm diem tentationis in deserto ; ubi tentaverunt me patres vestri, probaverunt et viderunt opera mea. Venite, adoremus.

Quadraginta annis proximus fui generationi huic, et dixi : semper hi errant corde ; ipsi verò non cognoverunt vias meas, quibus juravi in ira mea, si introibunt in requiem meam. Regem, etc.

Requiem æternam dona eis, Domine: et lux perpetua luceat eis. Venite, adoremus.

Regem cui, etc.

DA I. NOCTURN.

Ant. Dirige, Domine, Deus meus, in conspectu tuo viam meam.

Psalm. 5.

VERBA mea auribus percipe, Domine: intellige clamorem meum.

Intende voci orationis meæ: rex meus et Deus meus.

Quoniam ad te orabo, Domine: manè exaudies vocem meam.

Manè astabo tibi, et videbo: quoniam non Deus volens iniquitatem tu es.

Neque habitabit juxta te malignus: neque permanent injusti ante oculos tuos.

Odisti omnes qui operantur iniquitatem: perdes omnes qui loquuntur mendacium.

Virum sanguinum et dolosum abominabitur Dominus: ego autem in multitudine misericordiæ tuæ.

Introibo in domum tuam: adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.

Domine, deduc me in justitia tua: propter inimicos meos dirige in conspectu tuo viam meam.

Quoniam non est in ore eorum veritas: cor eorum vanum est.

Sepulcrum patens est guttur eorum, linguis suis dolosè agebant: judica illos, Deus.

Decidant à cogitationibus suis, secundum mul-

itudinem impietatum eorum expelle eos : quoniam irritaverunt te, Domine.

Et lætentur omnes qui sperant in te : in æternum exsultabunt, et habitabis in eis.

Et gloriabuntur in te omnes qui diligunt nomen tuum : quoniam tu benedices justo.

Domine, ut scuto bonæ voluntatis tuæ : coronasti nos.

Ant. Convertere, Domine, et eripe animam meam, quoniam non est in morte qui memor sit tui.

Psalm 37.

DOMINE, ne in furore tuo arguas me : neque in ira tua corripas me.

Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi : et confirmasti super me manum tuam.

Non est sanitas in carne mea à facie iræ tuæ : non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum : et sicut onus grave gravatæ sunt super me.

Putruerunt et corruptæ sunt cicatrices meæ : à facie insipientiæ meæ.

Miser factus sum et curvatus sum usquè in finem : totâ die contristatus ingrediebar.

Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus : et non est sanitas in carne mea.

Afflictus sum et humiliatus sum nimis : rugiebam à gemitu cordis mei.

Domine, ante te omne desiderium meum : et gemitus meus à te non est absconditus.

Cor meum conturbatum est, dereliquit me vir-

tus mea : et lumen oculorum meorum , et ipsum non est mecum.

Amici mei et proximi mei : adversum me appropinquaverunt et steterunt.

Et qui juxta me erant , de longè steterunt : et vim faciebant qui quærebant animam meam.

Et qui inquirebant mala mihi , locuti sunt vanitates : et dolos totâ die meditabantur.

Ego autem tanquàm surdus non audiebam : et sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens : et non habens in ore suo redargutiones.

Quoniàm in te , Domine , speravi : tu exaudies me , Domine , Deus meus.

Quia dixi : nequandò supergaudeant mihi inimici mei : et dùm commoventur pedes mei , super me magna locuti sunt.

Quoniàm ego in flagella paratus sum : et dolor meus in conspectu meo semper.

Quoniàm iniquitatem meam annuntiabo : et cogitabo pro peccato meo.

Inimici autem mei vivunt et confirmati sunt super me : et multiplicati sunt qui oderunt me iniquè.

Qui retribuunt mala pro bonis , detrahebant mihi : quoniàm sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me , Domine , Deus meus : ne discesseris à me.

Intende in adjutorium meum : Domine , Deus salutis meæ.

Requiem æternam , etc.

Ant. Nequandò rapiat ut leo animam meam , dùm non est qui redimat , neque qui salvum faciat.

Psalm 7.

DOMINE, Deus meus, in te speravi : salvum me fac ex omnibus persequentibus me, et libera me.

Nequandò rapiat ut leo animam meam : dùm non est qui redimat, neque qui salvum faciat.

Domine, Deus meus, si feci istud : si est iniquitas in manibus meis ;

Si reddidi retribuentibus mihi mala : decidam meritò ab inimicis meis inanis ;

Persequatur inimicus animam meam, et comprehendat, et conculcet in terra vitam meam : et gloriam meam in pulverem deducat.

Exsurge, Domine, in ira tua : et exaltare in finibus inimicorum meorum.

Et exsurge, Domine, Deus meus, in præcepto quod mandasti : et synagoga populorum circumdabit te.

Et propter hanc in altum regredere : Dominus judicat populos.

Judica me, Domine, secundùm justitiam meam : et secundùm innocentiam meam super me.

Consumetur nequitia peccatorum, et diriges justum : scrutans corda et renes, Deus.

Justum adjutorium meum à Domino : qui salvos facit rectos corde.

Deus, judex justus, fortis et patiens : nunquid irascitur per singulos dies ?

Nisi conversi fueritis, gladium suum vibrabit : arcum suum tetendit, et paravit illum.

Et in eo paravit vasa mortis : sagittas suas ardentibus effecit.

Eccè parturit iniquitatem : concepit dolorem, et peperit iniquitatem.

Lacum aperuit et effodit eum : et incidit in foveam quam fecit.

Convertetur dolor ejus in caput ejus : et in verticem ipsius iniquitas ejus descendet.

Confitebor Domino secundum justitiam ejus : et psallam nomini Domini altissimi.

Requiem æternam , etc.

℟. A porta inferi.

℞. Erue , Domine , animas eorum.

Pater noster.

Leçon j. Job. 7.

PARCE mihi, Domine, nihil enim sunt dies mei. Quid est homo, quia magnificas eum, aut quid apponis erga eum cor tuum? Visitas eum diluculo, et subito probas illum. Usquequò non parcis mihi; nec dimittis me ut glutiam salivam meam? peccavi; quid faciam tibi, o custos hominum! Quare posuisti me contrarium tibi, et factus sum mihi metipsi gravis? Cur non tollis peccatum meum, et quare non aufers iniquitatem meam? Ecce nunc in pulvere dormiam; et si manè me quæsieris, non subsistam.

℞. Credo quòd Redemptor meus vivit; et in novissimo die de terra surrecturus sum. * Et in carne mea videbo Deum Salvatorem meum. ℞. Quem visurus sum ego ipse, et non alius, et oculi mei conspecturi sunt. * Et.

Leçon ij. Job. 10.

TÆDET animam meam vitæ meæ; dimittam adversum me eloquium meum; loquar in amaritudine animæ meæ. Dicam Deo: Noli me condemnare. Indica mihi cur me ita judices. Nunquid bonum tibi videtur si calumnieris me; et

opprimas me opus manuum tuarum, et consilium impiorum adjuves? Nunquid oculi carnei tibi sunt, aut sicut videt homo et tu videbis? Nunquid sicut dies hominis dies tui, et anni tui sicut humana sunt tempora, ut quæras iniquitatem meam et peccatum meum scruteris? Et scias quia nihil impium fecerim, cum sit nemo qui de manu tua possit eruere.

R̃. Qui Lázarus resuscitasti à monumento fetidum, * Tu eis, Domine, dona requiem et locum indulgentiæ. Ṽ. Qui venturus es judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem. * Tu.

Leçon iij. Job. 10.

MANUS tuæ fecerunt me et plasmaverunt me totum in circuitu, et sic repente præcipitas me? Memento, quæso, quod sicut lutum feceris me, et in pulverem reduces me. Nonne sicut lac mulsisti me, et sicut caseum me coagulasti? Pelle et carnibus vestisti me; ossibus et nervis compegisti me; vitam et misericordiam tribuisti mihi, et visitatio tua custodivit spiritum meum.

Ar R̃. varlerc'h a ganer deiz Cammemoration an Anaon, ha goude ar zervichou.

R̃. Libera me, Domine, de morte æterna in die illa tremenda. † Quandò cœli movendi sunt et terra. * Dùm veneris judicare sæculum per ignem. Ṽ. Tremens factus sum ego, et timeo dùm discussio venerit, atque ventura ira. † Quandò. Ṽ. Dies illa, dies iræ, calamitatis et miseriæ, dies magna et amara valdè. * Dùm Requiem æternam. R̃. Libera.

PROS.

DIES iræ, dies illa Solvet sæclum in favilla,
Teste David cum Sybilla.

Quantus tremor est futurus, Quandò judex est
venturus, Cuncta strictè discussurus.

Tuba mirum spargens sonum Per sepulcra re-
gionum, Coget omnes ante thronum.

Mors stupebit, et natura, Cùm resurget crea-
tura Judicanti responsura.

Liber scriptus proferetur, In quo totum conti-
netur, Undè mundus judicetur.

Judex ergò cùm sedebit, Quidquid latet appa-
rebit : Nil inultum remanebit.

Quid sum miser tunc dicturus, Quem patro-
num rogaturus, Cùm vix justus sit securus.

Rex tremendæ majestatis, Qui salvandos sal-
vas gratis, Salva me, fons pietatis.

Recordare, Jesu pie, Quòd sum causa tuæ
viæ, Ne me perdas illà die.

Quærens me, sedisti lassus, Redemisti crucem
passus : Tantus labor non sit cassus.

Juste Judex ultionis, Donum fac remissionis,
Ante diem rationis.

Ingemisco tanquàm reus, Culpâ rubet vultus
meus : Supplici parce, Dens.

Qui Mariam absolvisti, Et latronem exaudisti,
Mihì quoque spem dedisti.

Preces meæ non sunt dignæ, Sed tu bonus fac
benignè, Ne perenni cremer igne.

Inter oves locum præsta, Et ab hædis me se-
questra, Statuens in parte dextra.

Confutatis maledictis, Flammis acribus addic-
tis, Voca me cum benedictis.

Oro supplex et acclinis, Cor contritum quasi cinis, Gere curam mei finis.

Lacrymosa dies illa, Quâ resurget ex favilla
Judicandus homo reus : Huic ergo parce, Deus.
Pie Jesu, Domine, Dona eis requiem. Amen.

D'AR GOUSPEROU.

Psalm 114.

DILEXI, quoniam exaudiet Dominus : vocem orationis meæ.

Quia inclinavit aurem suam mihi : et in diebus meis invocabo.

Circumdederunt me dolores mortis : et pericula inferni invenerunt me.

Tribulationem et dolorem inveni : et nomen Domini invocavi.

O Domine ! libera animam meam : misericors Dominus et justus, et Deus noster miseretur.

Custodiens parvulos Dominus : humiliatus sum et liberavit me.

Convertere, anima mea, in requiem tuam : quia Dominus benefecit tibi.

Qui eripuit animam meam de morte : oculos meos à lacrymis, pedes meos à lapsu.

Placebo Domino : in regione vivorum.

Requiem æternam, etc.

Ant. Placebo Domino : in regione vivorum.

Psalm 119.

Ad Dominum, cum tribularer, clamavi : et exaudivit me.

Domine, libera animam meam à labiis iniquis.
et à lingua dolosa.

Quid detur tibi aut quid apponatur tibi : ad
linguam dolosam ?

Sagittæ potentis acutæ : cum carbonibus deso-
latoriis.

Heu mihi ! quia incolatus meus prolongatus est ;
habitavi cum habitantibus Cedar : multum incola
fuit anima mea.

Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus :
cùm loquebar illis, impugnabant me gratis.

Requiem æternam, etc.

Ant. Heu mihi ! Domine, quia incolatus meus
prolongatus est.

Psalm 120.

LEVAVI oculos meos in montes : undè veniet
auxilium mihi.

Auxilium meum à Domino : qui fecit cælum
et terram.

Non det in commotionem pedem tuum : neque
dormitet qui custodit te.

Eccè non dormitabit, neque dormiet : qui cus-
todit Israël.

Dominus custodit te, Dominus protectio tua :
super manum dexteram tuam.

Per diem sol non uret te : neque luna per noc-
tem.

Dominus custodit te ab omni malo : custodiat
animam tuam Dominus.

Dominus custodiat introitum tuum et exitum
tuum : ex hoc, nunc et usquè in sæculum.

Requiem æternam, etc.

Ant. Dominus custodit te ab omni malo ; cus-
todiat animam tuam Dominus.

Psalm 129.

DE profundis clamavi ad te, Domine : Domine, exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes : in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris, Domine : Domine, quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est et propter legem tuam sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus : speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usquè ad noctem : speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia : et copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël : ex omnibus iniquitatibus ejus.

Requiem æternam, etc.

Ant. Si iniquitates observaveris, Domine; Domine, quis sustinebit.

Psalm 137.

CONFITEBOR tibi, Domine, in toto corde meo : quoniam audisti verba oris mei.

In conspectu angelorum psallam tibi : adorabo ad templum sanctum tuum, et confitebor nomini tuo,

Super misericordia tua et veritate tua : quoniam magnificasti super omne, nomen sanctum tuum.

In quacumque die invocavero te, exaudi me : multiplicabis in anima mea virtutem.

Confiteantur tibi, Domine, omnes reges terræ : quia audierunt omnia verba oris tui.

Et content in viis Domini : quoniām magna est gloria Domini.

Quoniām excelsus Dominus, et humilia respicit : et alta à longè cognoscit.

Si ambulavero in medio tribulationis, vivificabis me : et super iram inimicorum meorum extendisti manum tuam, et salvum me fecit dextera tua.

Dominus retribuet pro me : Domine, misericordia tua in sæculum; opera manuum tuarum ne despicias.

Requiem æternam, etc.

Ant. Opera manuum tuarum, Domine, ne despicias.

℟. Audivi vocem de cœlo dicentem mihi.

℞. Beati mortui qui in Domino moriuntur.

Magnificat, etc., *varlerc'h.*

Ant. Omne quod dat mihi Pater, ad me venit, et eum qui venit ad me, non ejiciam foràs.

Pater noster, etc.

Psalm 145.

LAUDA, anima mea, Dominum : laudabo Dominum in vita mea : psallam Deo meo quandiū fuero.

Nolite confidere in principibus : in filiis hominum, in quibus non est salus.

Exivit spiritus ejus, et revertetur in terram suam : in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

Beatus cujus Deus Jacob adjutor ejus, spes ejus in Domino Deo ipsius : qui fecit cœlum et terram, mare et omnia quæ in eis sunt.

Qui custodit veritatem in sæculum, facit judi-

cium injuriam patientibus : dat escam esurientibus.

Dominus solvit compeditos : Dominus illuminat cæcos.

Dominus erigit elisos : Dominus diligit justos.

Dominus custodit advenas, pupillum et viduam suscipiet : et vias peccatorum disperdet.

Regnabit Dominus in sæcula, Deus tuus, Sion : in generationem et generationem.

℣. Requiem æternam, etc. ℣. A porta inferi. R. Erue, Domine, animas eorum.

℣. Requiescant in pace. R. Amen.

℣. Domine, exaudi, etc.

Oræson.

FIDELIUM, Deus, omnium conditor et redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum ; ut indulgentiam quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur ; Qui vivis, etc.

GOUSPEROU AR ZUL.

DEUS in adjutorium meum intende. Domine, ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri, etc.

Alleluia, *pe* Laus tibi, Domine, rex æternæ gloriæ.

Psalm 109.

DIXIT Dominus Domino meo : Sede a dextris meis.

Donec ponam inimicos tuos : scabellum pedum tyorum.

Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion :
dominare in medio inimicorum tuorum.

Tecum principium in die virtutis tuæ, in splendoribus sanctorum : ex utero ante luciferum genui te.

Juravit Dominus et non pœnitebit eum : Tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.

Dominus à dextris tuis : confregit in die iræ suæ reges.

Judicabit in nationibus, implebit ruinas : conquassabit capita in terra multorum.

De torrente in via bibet : propterea exaltabit caput.

Gloria Patri, etc.

Psalm 110.

CONFITEBOR tibi, Domine, in toto corde meo : in concilio justorum, et congregatione.

Magna opera Domini : exquisita in omnes voluntates ejus.

Confessio et magnificentia opus ejus : et justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Memoriam fecit mirabilium suorum misericors et miserator Dominus : escam dedit timentibus se.

Memor erit in sæculum testamenti sui : virtutem operum suorum annuntiabit populo suo.

Ut det illis hæreditatem gentium : opera manuum ejus veritas et judicium.

Fidelia omnia mandata ejus, confirmata in sæculum sæculi : facta in veritate et æquitate.

Redemptionem misit populo suo : mandavit in æternum testamentum suum.

Sanctum et terribile nomen ejus : initium sapientiæ timor Domini.

Intellectus bonus omnibus facientibus eum :
laudatio ejus manet in sæculum sæculi.

Gloria Patri, etc.

Psalm 111.

BEATUS vir qui timet Dominum : in mandatis
ejus volet nimis.

Potens in terra erit semen ejus : generatio rec-
torum benedicetur.

Gloria et divitiæ in domo ejus : et justitia ejus
manet in sæculum sæculi.

Exortum est in tenebris lumen rectis : miseri-
cors, et miserator, et justus.

Jucundus homo qui miseretur et commodat,
disponet sermones suos in judicio : quia in æter-
num non commovebitur.

In memoria æterna erit justus : ab auditione
mala non timebit.

Paratum cor ejus sperare in Domino, confir-
matum est cor ejus : non commovebitur donec
despiciat inimicos suos.

Dispersit, dedit pauperibus, justitia ejus ma-
net in sæculum sæculi : cornu ejus exaltabitur in
gloria.

Peccator videbit et irascetur, dentibus suis fre-
met et tabescet : desiderium peccatorum peribit.

Gloria Patri, etc.

Psalm. 112.

LAUDATE, pueri, Dominum : laudate nomen
Domini.

Sit nomen Domini benedictum : ex hoc nunc
et usquè in sæculum.

A solis ortu usquè ad occasum : laudabile no-
men Domini.

Excelsus super omnes gentes Dominus : et super cœlos gloria ejus.

Quis sicut Dominus Deus noster qui in altis habitat : et humilia respicit in cœlo et in terra ?

Suscitans à terra inopem : et de stercore erigens pauperem.

Ut collocet eum cum principibus : cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in domo : matrem filiorum lætantem.

Gloria Patri , etc.

Psalm 113.

IN exitu Israël de Ægypto : domus Jacob de populo barbaro.

Facta est Judæa sanctificatio ejus : Israël potestas ejus.

Mare vidit et fugit : Jordanis conversus est retrorsum.

Montes exsultaverunt ut arietes : et colles sicut agni ovium.

Quid est tibi , mare , quòd fugisti : et tu , Jordanis , quia conversus est retrorsum ?

Montes exsultastis sicut arietes : et colles sicut agni ovium.

A facie Domini mota est terra : à facie Dei Jacob.

Qui convertit petram in stagna aquarum : et rupem in fontes aquarum.

Non nobis , Domine , non nobis : sed nomini tuo da gloriam.

Super misericordia tua et veritate tua : nequandò dicant gentes : Ubi est Deus eorum ?

Deus autem noster in cœlo : omnia quæcumque voluit fecit.

Simulacra gentium, argentum et aurum : opera manuum hominum.

Os habent et non loquentur : oculos habent et non videbunt.

Aures habent et non audient : nares habent et non odorabunt.

Manus habent et non palpabunt, pedes habent et non ambulabunt : non clamabunt in gutture suo.

Similes illis fiant qui faciunt ea : et omnes qui confidunt in eis.

Domus Israël speravit in Domino : adjutor eorum et protector eorum est.

Domus Aaron speravit in Domino : adjutor eorum et protector eorum est.

Qui timent Dominum, speraverunt in Domino : adjutor eorum et protector eorum est.

Dominus memor fuit nostrî : et benedixit nobis.

Benedixit domui Israël : benedixit domui Aaron.

Benedixit omnibus qui timent Dominum : pusillis cum majoribus.

Adjiciat Dominus super vos : super vos et super filios vestros.

Benedicti vos à Domino : qui fecit cœlum et terram.

Cœlum cœli Domino : terram autem dedit filiis hominum.

Non mortui laudabunt te, Domine : neque omnes qui descendunt in infernum.

Sed nos qui vivimus, benedicimus Domino : ex hoc nunc et usquē in sæculum.

Gloria Patri, etc.

CHABIST BIAN.

BENEDICTUS Deus, et Pater Domini nostri Jesu-Christi, Pater misericordiarum et Deus totius consolationis, qui consolatur nos in omni tribulatione nostra. *R.* Deo gratias.

Hymn.

LUCIS Creator optime ,
Lucem dierum proferens ,
Primordiis lucis novæ
Mundi parans originem.

Qui mane junctum vesperi
Diem vocari præcipis ,
Tetrum chaos illabitur ,
Audi preces cum fletibus.

Ne mens gravata crimine
Vitæ sit exsul munere ,
Dùm nil perenne cogitat ,
Seseque culpis illigat.

Cœlorum pulset intimum ,
Vitale tollat præmium ,
Vitemus omne noxium ,
Purgemus omne pessimum.

Præsta, Pater piissime ,
Patrique compar unice ,
Cum Spiritu Paracleto
Regnans per omne sæculum. Amen.

Ÿ. Dirigatur, Domine, oratio mea.

R. Sicut incensum in conspectu tuo.

CANTIC D'AR VERC'HES. *Luc. 1.*

MAGNIFICAT: anima mea Dominum.

Et exsultavit spiritus meus : in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ : eccè enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est : et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus à progenie in progenies : imentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo : dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede : et exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis : et divites dimisit inanes.

Suscepit Israël puerum suum : recordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad patres nostros : Abraham et semini ejus in sæcula.

Gloria Patri, etc.

GOUSPEROU AR VERC'HES.

Psalm Dixit, pajen 350 ; Ps. Laudate, pueri, paj. 352.

Psalm 121.

LÆTATUS SUM, in his quæ dicta sunt mihi : In domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri : in atriis tuis, Jerusalem !

Jerusalem quæ ædificatur ut civitas : cujus participatio ejus in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini : testimonium Israël, ad confitendum nomini Domini.

Quia illic sederunt sedes in iudicio : sedes super domum David.

Rogate quæ ad pacem sunt Jerusalem : et abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua : et abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos et proximos meos : loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei nostri : quæsivi bona tibi.

Gloria Patri , etc.

Psalm 126.

Nisi Dominus ædificaverit domum : in vanum laboraverunt qui ædificant eam.

Nisi Dominus custodierit civitatem : frustrà vigilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere : surgite , postquàm sederitis , qui manducatis panem doloris.

Cùm dederit dilectis suis somnum : ecce hæreditas Domini , filii ; merces , fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis ; ità filii excusorum.

Beatus vir qui implevit desiderium suum ex ipsis : non confundetur , cùm loquetur inimicis suis in porta.

Gloria Patri , etc.

Psalm 147.

LAUDA , Jerusalem , Dominum : lauda Deum tuum , Sion.

Quoniam confortavit seras portarum tuarum : benedixit filiis tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem : et adipe frumenti
satiat te.

Qui emittit eloquium suum terræ : velociter
currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam : nebulam sicut ci-
nerem spargit.

Mittit cristallum suam sicut buccellas : ante fa-
ciem frigoris ejus quis sustinebit?

Emittet verbum suum , et liquefaciet ea : flabit
spiritus ejus , et fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum suum Jacob : justitias et
judicia sua Israël.

Non fecit taliter omni nationi : et judicia sua
non manifestavit eis.

Gloria Patri , etc. -

CHABIST BIAN. *Eccl.* 24.

AB initio et ante sæcula creata sum , et usquè
ad futurum sæculum non desinam , et in habita-
tione sancta coram ipso ministravi.

R. Deo gratias.

Hymn.

Ave , maris stella , Dei mater alma , Atque
semper virgo , Felix cœli porta.

Sumens illud ave Gabriëlis ore , Funda nos in
pace , Mutans Evæ nomen.

Solve vincla reis , Profer lumen cæcis , Mala
nostra pelle , Bona cuncta posce.

Monstra te esse matrem , Sumat per te preces ,
Qui pro nobis natus , Tulit esse tuus.

Virgo singularis , Inter omnes mitis , Nos cul-
pis solutos , Mites fac et castos.

Vitam præsta puram , Iter para tutum , Ut
videntes Jesum , Semper collætémur.

Sit laus Deo Patri, Summo Christo decus,
Spiritu Sancto, Tribus honor unus. Amen.

℟. Diffusa est gratia in labiis tuis.

℞. Propterea benedixit te Deus in æternum.

ANTIFONENNOU D'AR VERC'HES.

Evit an Azoent.

ALMA Redemptoris Mater, quæ pervia cœli
Porta manes, et stella maris, succurre cadenti,
Surgere qui curat populo, tu quæ genuisti,
Naturâ mirante, tuum sanctum Genitorem.

Virgo prius ac posterius, Gabriëlis ab ore
Sumens illud ave, peccatorum miserere.

Adalec an Azoent betec Pasq.

Ave, Regina cœlorum, Ave, Domina Angelorum;
Salve, radix; salve, porta, Ex qua mundo lux est orta.
Gaude, Virgo gloriosa, Super omnes speciosa.
Vale, o valdè decora! Et pro nobis Christum exora.

Evit an amzer Fasq.

REGINA cœli, lætare, alleluia; Quia quem meruisti portare, alleluia;
Resurrexit sicut dixit, alleluia. Ora pro nobis Deum, alleluia.

Adalec an Drindet betec an Azoent.

SALVE, Regina, mater misericordiæ; vita, dulcedo et spes nostra, salve. Ad te clamamus, exsules filii Evæ.
Ad te suspiramus, gementes et flentes in hac lacrymarum valle. Eia ergò, advo-

cata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos converte. Et Jesum benedictum fructum ventris tui nobis post hoc exilium ostende. O clemens! o pia! o dulcis Virgo Maria!

COMMUN AR ZAENT.

GOUSPEROU AN EBESTEL.

Ps. Dixit, paj. 350; Ps. Laudate, pueri, paj. 352.

Psalm 115.

CREDIDI, propter quod locutus sum : ego autem humiliatus sum nimis.

Ego dixi in excessu meo : omnis homo mendax.

Quid retribuam Domino : pro omnibus quæ retribuit mihi?

Calicem salutaris accipiam : et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus : pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus.

O Domine! quia ego servus tuus : ego servus tuus et filius ancillæ tuæ,

Dirupisti vincula mea : tibi sacrificabo hostiam laudis, et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi ejus : in atriis domûs Domini, in medio tuâ, Jerusalem!

Gloria Patri, etc.

Psalm

Psalm 125.

IN convertendo Dominus captivitatem Sion : facti sumus sicut consolati.

Tunc repletum est gaudio os nostrum : et lingua nostra exultatione.

Tunc dicent inter gentes : magnificavit Dominus facere cum eis.

Magnificavit Dominus facere nobiscum : facti sumus lætantes.

Converte, Domine, captivitatem nostram : sicut torrens in austro.

Qui seminant in lacrymis : in exultatione metent.

Euntes ibant et flebant : mittentes semina sua.

Venientes autem venient cum exultatione : portantes manipulos suos.

Gloria Patri, etc.

Psalm 138.

DOMINE, probasti me et cognovisti me : tu cognovisti sessionem meam et resurrectionem meam.

Intellexisti cogitationes meas de longè : semitam meam et funiculum meum investigasti.

Et omnes vias meas prævidisti : quia non est sermo in lingua mea.

Eccè, Domine, tu cognovisti omnia novissima et antiqua : tu formasti me, et posuisti super me manum tuam.

Mirabilis facta est scientia tua ex me : confortata est, et non potero ad eam.

Quò ibo à spiritu tuo : et quò à facie tua fugiam ?

Q

Si ascendero in cœlum , tu illic es : si descendero in infernum , ades.

Si sumpsero pennas meas diluculò : et habitavero in extremis maris ;

Etenim illuc manus tua deducet me : et tenebit me dextera tua.

Et dixi : Forsitan tenebræ conculcabunt me : et nox illuminatio mea in deliciis meis.

Quia tenebræ non obscurabuntur à te , et nox sicut dies illuminabitur : sicut tenebræ ejus , ita et lumen ejus.

Quia tu possedisti renes meos : suscepisti me de utero matris meæ.

Confitebor tibi quia terribiliter magnificatus es : mirabilia opera tua , et anima mea cognoscit nimis.

Non est occultatum os meum à te , quod fecisti in occulto : et substantia mea in inferioribus terræ.

Imperfectum meum viderunt oculi tui , et in libro tuo omnes scribentur : dies formabuntur et nemo in eis.

Mihi autem nimis honorificati sunt amici tui , Deus : nimis confortatus est principatus eorum.

Dinumerabo eos , et super arenam multiplicabuntur : exsurrexi , et adhuc sum tecum.

Si occideris , Deus , peccatores : viri sanguinum , declinate à me.

Quia dicitis in cogitatione : Accipient in vanitate civitates tuas.

Nonne qui oderunt te , Domine , oderam : et super inimicos tuos tabescebam ?

Perfecto odio oderam illos : et inimici facti sunt mihi.

Proba me , Deus , et scito cor meum : interroga me , et cognosce semitas meas.

Et vide si via iniquitatis in me est : et deduc
me in via æterna.

Gloria Patri , etc.

Hymn epad ar bloas.

EXSULTET cœlum laudibus , Resultet terra gau-
diis , Apostolorum gloriam Sacra canunt solem-
nia.

Vos secli justi iudices , Et vera mundi lumina ,
Votis precamur cordium , Audite preces suppli-
cum.

Qui cœlum verbo clauditis , Serasque ejus sol-
vitis , Nos à peccatis omnibus Solvite jussu , quæ-
sumus.

Quorum præcepto subditur Salus et languor
omnium , Sanate ægros moribus , Nos reddentes
virtutibus ;

Ut , cùm judex advenerit Christus in fine sæ-
culi , Nos sempiterni gaudii Faciat esse compotes.

Deo Patri sit gloria , Ejusque soli Filio , Cum
Spiritu Paracleto , Et nunc et in perpetuum.

Amen.

Hymn evit an amzer Fasq.

TRISTES erant apostoli De nece sui Domini ,
Quem morte crudelissimâ Servi damnârunt impii.

Sermone blando angelus Prædixit mulieribus :
In Galilæa Dominus Videndus est quantociùs.

Illæ dùm pergunt concitæ Apostolis hoc dice-
re , Videntes eum vivere , Christi tenent vestigia.

Quo agnito , discipuli In Galilæam properè
Pergunt videre faciem Desideratam Domini.

Quæsumus , Auctor omnium , In hoc pascha-

li gaudio Ab omni mortis impetu Tuum defende populum.

Gloria tibi, Domine, Qui surrexisti à mortuis,
Cum Patre et Sancto Spiritu, In sempiterna sæcula. Amen.

GOUSPEROU AR VERZERIEN.

Ar. 4 Ps. quenta eus a C'housperou ar zul, ha Ps. Credidi, propter, paj. 36o.

Hymn evit ur merzer.

DEUS, tuorum militum Sors et corona, præmium, Laudes canentes martyris Absolve nexu criminis.

Hic nempè mundi gaudia Et blandimenta noxia Caduca ritè deputans, Pervenit ad cœlestia.

Pœnas cucurrit fortiter Et sustulit viriliter, Pro te effundens sanguinem, Æterna dona possidet.

Ob hoc precatu supplici Te poscimus, piissime, In hoc triumpho martyris Dimitte noxam servulis.

Laus et perennis gloria Deo Patri et Filio, Sancto simul Paracleto, In sempiterna sæcula.

Amen.

Hymn evit meur a verzerien.

SANCTORUM meritis inclyta gaudia
Pangamus, socii, gestaque fortia :
Nam gliscit animus promere cantibus
Victorum genus optimum.

Hi sunt quos retinens mundus inhorruit ;
Ipsam nam sterili flore peraridum

Sprevere penitus, teque secuti sunt,
Rex Christe bone, cœlitus.

Hi pro te furias atque ferocia
Calcârunt hominum, sævaque verbera;
Cessit his lacerans fortiter ungula,
Nec carpsit penetralia.

Cæduntur gladiis, more bidentium:
Non murmur resonat, non quærimonia:
Sed corde tacito mens benè conscia
Conservat patientiam.

Quæ vox, quæ poterit lingua retexere,
Quæ tu martyribus munera præparas?
Rubri nam fluido sanguine laureis
Ditantur benè fulgidis.

Te, summa deitas unaque, poscimus
Ut culpas abluas, noxia subtrahas,
Des pacem famulis, nos quoque gloriam
Per cuncta tibi sæcula. Amen.

GOUSPEROU AR C'HOESSOUR PONT.

Ar 4 Psalm quenta eus a C'housperou ar zul,
paj. 350.

Psalm 131.

MEMENTO, Domine, David: et omnis mansuetudinis ejus.

Sicut juravit Domino: votum vovit Deo Jacob:
Si introiero in tabernaculum domûs meæ: si
ascendero in lectum strati mei;

Si dederò somnum oculis meis: et palpebris
meis dormitationem;

Et requiem temporibus meis, donec inveniam
locum Domino: tabernaculum Deo Jacob.

Eccè audivimus eam in Ephrata : invenimus eam in campis sylvæ.

Introibimus in tabernaculum ejus : adorabimus in loco ubi steterunt pedes ejus.

Surge, Domine, in requiem tuam : tu et arca sanctificationis tuæ.

Sacerdotes tui induantur justitiam : et sancti tui exsultent.

Propter David servum tuum : non avertas faciem Christi tui.

Juravit Dominus David veritatem , et non frustrabitur eam : de fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

Si custodierint filii tui testamentum meum : et testimonia mea hæc, quæ docebo eos.

Et filii eorum usquè in sæculum : sedebunt super sedem tuam.

Quoniam elegit Dominus Sion : elegit eam in habitationem sibi.

Hæc requies mea in sæculum sæculi : hic habitabo , quoniam elegi eam.

Viduam ejus benedicens benedicam : pauperes ejus saturabo panibus.

Sacerdotes ejus induam salutari : et sancti ejus exultatione exsultabunt.

Illuc producam cornu David : paravi lucernam Christo meo.

Inimicos ejus induam confusione : super ipsum autem effloreat sanctificatio mea.

Gloria Patri , etc.

Hymn.

ISTE Confessor Domini sacratus ,
Festa plebs cujus celebrat per orbem ,

Hodiè lætus meruit secreta
Scandere cœli.

Qui pius, prudens, humilis, pudicus,
Sobrius, castus fuit et quietus,
Vita dùm præsens vegetavit ejus
Corporis artus.

Ad sacrum cujus tumulum frequenter
Membra languentùm modò sanitati,
Quolibet morbo fuerint gravata,
Restituuntur.

Undè nunc noster chorus in honorem
Ipsius hymnum canit hunc libenter,
Ut piis ejus meritis juvemur
Omne per ævum.

Sit salus illi, decus atque virtus,
Qui supra cœli residens cacumen,
Totius mundi machinam gubernat,
Trinus et unus. Amen.

GOUSPEROU AR GUERC'HEZET

HAC AR GROAGUEZ SANTEL.

Ar Ps. eus a Gousperou ar Verc'hes, p. 356.

Hymn evit eur Verc'hez santel.

JESU, corona Virginum, Quem mater illa concipit,
Quæ sola Virgo parturit, Hæc vota clemens accipe.

Qui pascis inter lilia, Septus choreis Virginum,
Sponsus decorus gloriâ, Sponsisque reddens præmia.

Quocumquè pergis, Virgines Sequuntur, at-

que laudibus Post te canentes cursitant, Hymnosque dulces personant.

Te deprecamur largiùs, Nostris adauge sensibus, Nescire prorsùs omnia Corruptionis vulnera.

Laus, honor, virtus, gloria, Deo Patri et Filio, Sancto simul Paracleto In sæculorum sæcula. Amen.

Hymn evit eur Groaguez santel.

FORTEM virili pectore Laudemus omnes feminam, Quæ sanctitatis gloriâ Ubiquè fulget inclyta.

Hæc Christi amore saucia, Dùm mundi amorem noxium Horrescit, ad cœlestia Iter peregit arduum.

Carnem domans jejuniis, Dulcique mentem pabulo Orationis nutriens, Cœli potitur gaudiis.

Rex Christe, virtus fortium, Qui magna solus efficis, Hujus precatu, quæsumus, Audi benignus supplices.

Deo Patri sit gloria, Ejusque soli Filio, Cum Spiritu Paracleto, Et nunc et in perpetuum.

Amen.

GOUSPEROU AR BLOAS.

EPAD AN AZVENT.

Gousperou ar zul, p. 35o.

Hymn.

CONDITOR alme siderum, Æterna lux creden-

tium, Christe, redemptor omnium, Exaudi preces supplicum.

Qui condolens interitu Mortis perire sæculum,
Salvâsti mundum languidum, Donans reis remedium.

Vergente mundi vespere, Uti sponsus de thalamo,
Egressus honestissimâ Virginis matris clausulâ.

Cujus forti potentiæ Genu curvantur omnia;
Cœlestia, terrestria, Nutu fatentur subdita.

Te deprecamur agiè, Venture Judex sæculi,
Conserva nos in tempore Hostis à telo perfidi.

Laus, honor, virtus, gloria Deo Patri et Filio,
Sancto simul Paracleto In sempiterna sæcula.
Amen.

DEIZ NEDELEC.

Ps. Dixit, Confitebor ha Beatus vir, *p.* 350;
De profundis, p. 348; *Memento, p.* 365.

Hymn.

CHRISTE, Redemptor omnium, Ex Patre Patris Unice,
Solut ante principium Natus ineffabiliter.

Tu lumen, tu splendor Patris, Tu spes perennis omnium,
Intende quas fundunt preces Tui per orbem famuli.

Memento, salutis Auctor, Quòd nostri quondam corporis,
Ex illibata Virgine Nascendo, formam sumpseris.

Sic præsens testatur dies, Currrens per anni circulum,
Quòd solus à sede Patris Mundi salus adveneris.

Hunc cœlum , terra , hunc mare , Hunc omne
quod in eis est , Auctorem adventûs tui Laudans
exultat cantico.

Nos quoque qui sancto tuo Redempti sanguine
sumus , Ob diem natalis tui Hymnum novum
concinimus.

Gloria tibi , Domine , Qui natus es de Virgi-
ne , Cum Patre et Sancto Spiritu In sempiterna
sœcula. Amen.

GOUEL AR ROUANEZ.

Gousperou ar zul , p. 350.

Hymn.

HOSTIS , Herodes impie , Christum venire quid
times ? Non eripit mortalia , Qui regnat dat cœ-
lestia.

Ibant Magi quam viderant Stellam sequentes
præviam ; Lumen requirunt lumine , Deum fa-
tentur munere.

Lavacra puri gurgitis Cœlestis Agnus atti-
git ; Peccata quæ non detulit , Nos abluendo sus-
tulit.

Novum genus potentiaë ! Aquæ rubescunt hy-
driæ , Vinumque jussa fundere Mutavit unda ori-
ginem.

Gloria tibi , Domine , Qui apparuisti hodiè ,
Cum Patre et Sancto Spiritu , In sempiterna sæ-
cula. Amen.

GOUEL AN HANO ZANTEL A JESUS.

Ar 4 Ps. quenta ar zul, hac evit pempet Ps.
Credidi, propter, paj. 360.

Hymn.

JESU dulcis memoria, Dans vera cordis gaudia : Sed super mel et omnia Ejus dulcis præsentia.

Nil canitur suavius, Nil auditur jucundius,
 Nil cogitatur dulcius, Quàm Jesus Dei Filius.

Jesu, spes pœnitentibus, Quàm pius es pœnitentibus, Quàm bonus es quærentibus, Sed quid invenientibus?

Nec lingua valet dicere, Nec littera exprimere,
 Expertus potest credere Quid sit Jesum diligere.

Sis, Jesu, nostrum gaudium, Qui es futurus præmium : Sit nostra in te gloria, Per cuncta semper sæcula. Amen.

EPAD AR C'HORAIS.

Gousperou ar zul, p. 350.

Hymn.

AUDI, benigne Conditor, Nostras preces cum fletibus, In hoc sacro jejunio Fusas quadragenario.

Scrutator alme cordium, Infirma tu scis virium,
 Ad te reversis exhibe Remissionis gratiam.

Multùm quidem peccavimus, Sed parce confidentibus : Ad laudem tui nominis Confer medelam languidis.

Sic corpus extrà conteri Dona per abstinentiam, Jejunet ut mens sobria A labe prorsùs criminum.

Præsta, beata Trinitas, Concede, simplex Unitas, Ut fructuosa sint tuis Jejuniorum munera. Amen.

Peden d'ar Vero'hes e-harz ar Groaz.

STABAT Mater dolorosa, Juxta Crucem lacrymosa, Dùm pendebat Filius.

Cujus animam gementem, Contristantem et dolentem Pertransivit gladius.

O quàm tristis et afflicta Fuit illa benedicta Mater unigeniti.

Quæ mœrebat et dolebat, Et tremebat cùm videbat Nati pœnas inclyti.

Quis est homo qui non fleret, Christi matrem si videret, In tanto supplicio?

Quis posset non contristari, Piam Matrem contemplari, Dolentem cum Filio?

Pro peccatis suæ gentis, Vidit Jesum in tormentis, Et flagellis subditum.

Vidit suum dulcem natum, Morientem desolatum, Dùm emisit Spiritum.

Eia! Mater fons amoris, Me sentire vim doloris, Fac ut tecum lugeam.

Fac ut ardeat cor meum, in amando Christum Deum, Ut sibi complaceam.

Sancta Mater, istud agas, Crucifixi fige plagas Cordi meo validè.

Tui nati vulnerati, Jam dignati pro me pati, Pœnas mecum divide.

Fac me verè tecum flere, Crucifixo condolere, Donec ego vixero.

Juxta crucem tecum stare, Te libenter sociare,
In planctu desidero.

Virgo Virginum præclara, Mihi jam non sis
amara, Fac me tecum plangere.

Fac ut portem Christi mortem, Passionis ejus
sortem, Et plagas recolere.

Fac me plagis vulnerari, Cruce hæc inebriari,
Ob amorem Filii.

Inflammatum et accensum, Per te, Virgo, sum
defensus In die judicii.

Fac me cruce custodiri, Morte Christi præmu-
niri, Confoveri gratiâ.

Quandò corpus morietur, Fac ut animæ done-
tur Paradisi gloria. Amen.

GOUEL SANT PAUL, ESCOP.

Ps. eus ar C'houesperou ur Goessour Pontif.,
p. 365.

Hymn.

CÆLITUS missum resonare munus,
Præsulem gestit lyra nostra Paulum:
Ut tuo laudes operi, Redemptor
Christe, rependat.

Pectori mentem tenero virilem
Inserens, mores puer angelizans,
Haurit ilduti, sophiamque pronâ
Ebibit aure.

Alitum turbam sata sublegentem
Ut gregem cogit caveâque claudit;
Cum jubet, nunquam reditura, sanctis
Exsulat agris.

Ut voluptates fugiat fugacis
 Sæculi, solo sale, pane, lymphâ
 Pastus, æternum meditatur arcâ
 Numen eremo.

At Leonensem mare per Britannum
 Vectus ad ripam, domuit cruentum
 Victor invictus, domitumque mersit
 Æquora monstrum.

Laus Deo Patri, decus atque virtus,
 Laus Dei Nato, parilisque Sancto
 Pneumati cujus viget universus
 Numine mundus. Amen.

EVIT AMZER AR BASSION.

Gousperou ar zul, paj. 35o.

Hymn.

VEXILLA Regis prodeunt, Fulget crucis mysterium,
 Quo carne carnis conditor Suspensus est patibulo.

Quo vulneratus insuper, Mucrone diro lanceæ,
 Ut nos lavaret crimine, Manavit undâ et sanguine.

Impleta sunt quæ concinit David fideli carmine,
 Dicens in nationibus: Regnavit à ligno Deus.

Arbor decora et fulgida, Ornata Regis purpurâ,
 Electa digno stipite Tàm sancta membra tangere.

Beata, cujus brachiis, Secli pependit pretium;
 Statera facta corporis, Prædamque tulit tartari.

O Crux, ave, spes unica! Hoc passionis tempore,
 Auge piis justitiam, Reisque dona veniam.

Te, summa, Deus, Trinitas, Collaudet omnis spiritus: Quos per crucis mysterium Salvas, rege per sæcula. Amen.

EVIT AN AMZER FASQ.

Gousperou ar zul, paj. 35o.

Cân a joa.

Alleluia, alleluia, alleluia.

O FILII et Filiæ, Rex cœlestis, Rex gloriæ
morte surrexit hodiè, alleluia.

Alleluia, alleluia, alleluia.

Et manè primâ sabbati, ad ostium monumenti
accesserunt discipuli, alleluia.

Et Maria-Magdalene, et Jacobi et Salomé venerunt corpus ungere, alleluia.

In albis sedens, Angelus prædixit mulieribus:
In Galilæâ est Dominus, alleluia.

Et Joannes Apostolus cucurrit Petro citiùs,
monumento venit priùs, alleluia.

Discipulis astantibus, in medio stetit Christus,
dicens: Pax vobis omnibus, alleluia.

Ut intellexit Dydimus, quia surrexerat Jesus,
remansit fide dubius, alleluia.

Vide, Thomas, vide latus, vide pedes, vide
manus; noli esse incredulus, alleluia.

Quandò Thomas vidit Christum, pedes, manus,
latus suum, dixit: Tu es Deus meus, allel.

Beati qui non viderunt, et firmiter crediderunt;
vitam æternam habebunt, alleluia.

In hoc festo sanctissimo, sit laus et jubilatio:
Benedicamus Domino, alleluia.

Ex quibus nos humillimas , devotas atque debitas Deo dicamus gratias, alleluia.

Alleluia , alleluia , alleluia.

EVIT ZUL'AR C'HASIMODO.

Gousperou ar zul, paj. 35o.

Hymn.

Ad cœnam Agni providi , Et stolis albis candidi ,
Post transitum maris rubri , Christo canamus principi.

Cujus corpus sanctissimum In ara crucis torridum ,
Cruore ejus roseo Gustando , vivimus Deo.

Protecti Paschæ vespere A devastante angelo ,
Erepti de durissimo Pharaonis imperio.

Jam Pascha nostrum Christus est , Qui immolatus Agnus est ;
Sinceritatis azyma , Caro ejus oblata est.

O verè digna hostia ! Per quam fracta sunt tartara ,
Redempta plebs captivata , Reddita vitæ præmia.

Consurgit Christus tumulo ; Victor redit de bathro ,
Tyrannum trudens vinculo , Et paradisum reserans.

Quæsumus , Auctor omnium , In hoc paschali gaudio ,
Ab omni mortis impetu Tuum defende populum.

Gloria tibi , Domine , Qui surrexisti à mortuis ,
Cum Patre et Sancto Spiritu , In sempiterna sæcula. Amen.

GOUEL SANT BRIEC, ESCOP.

Gousperou ur C'hoessour, paj. 365.

Hymn.

DUM plaudit aula Cœlitum, Nostrum polo
dum cantibus, Patrem micantem personat, Na-
tis silere sit nefas.

Suis procul qui finibus Pestem Briocus depu-
lit; Hic, qui manebant impios Ritus deorum
sustulit.

Signis potens, fractum femur Sanavit, artus
languidos: At quot tulit potentiùs Ægris mede-
lam mentibus!

Hæc nostra pressit limina; Hic vota fudit, hic
preces, Hic thura supplex; his Deo Libavit aris
victimam.

Orbes, Brioce qui, super Securus aureos poli
Toto potiris nunc Deo, Gregem benignus res-
pice.

Clerum tuere, da tuos Fidus sequatur trami-
tes; Mores Patris fac induat, Fidemque servet
integram.

Deus, Briocum qui beas, Et junge Pastori
gregem, Et junge Clerum Præsuli, Qui te ca-
nant per sæcula. Amen.

GOUEL AN ASCENSION.

Ar 4 Ps. quenta eus a C'housperou ar zul,
pajen 35o.

Psalm 116.

LAUDATE Dominum omnes gentes : laudate eum omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus : et veritas Domini manet in æternum.

Gloria Patri, etc.

Hymn.

JESU, nostra redemptio, Amor et desiderium ;
Deus, creator omnium, Homo in fine temporum.

Quæ te vicit clementia, Ut ferres nostra crimina ;
Crudelem mortem patiens, Ut nos à morte tolleres.

Inferni claustra penetrans, Tuos captivos redimens ;
Victor triumpho nobili, Ad dextram Patris residens.

Ipsa te cogat pietas, Ut mala nostra superes ;
Parcendo et voti compotes Nos tuo vultu saties.

Tu esto nostrum gaudium, Qui es futurus præmium :
Sit nostra in te gloria, Per cuncta semper sæcula. Amen.

GOUEL AR PANTECOST.

Gousperou ar zul, paj. 35o.

Hymn.

VENI, Creator Spiritus, Mentis tuorum visita,
Imple supernâ gratiâ, Quæ tu creâsti, pectora.

Qui paracletus diceris, Donum Dei altissimi,
Fons vivus, ignis, caritas Et spiritalis unctio.

Tu septiformis munere, Dextræ Dei tu digitus,

Tu ritè promissum Patris , Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus , Infunde amorem cordibus , Infirma nostri corporis , Virtute firmans perpeti.

Hostem repellas longiùs , Pacemque dónes protinùs ; Ductore sic te prævio , Vitemus omne noxium.

Per te sciamus da Patrem , Noscamus atque Filium , Te utriusque Spiritum Credamus omni tempore.

Gloria Patri Domino , Natoque qui à mortuis Surrexit , ac Paracleto , In sæculorum sæcula.

Amen.

GOUEL AN DRINET.

Gousperou ar zul, paj. 35o.

Hymn.

O LUX beata Trinitas , Et principalis unitas !
Jàm sol recedit igneus , Infunde lumen cordibus.

Te manè laudum carmine , Te deprecamur
vesperè ; Te nostra supplex gloria Per cuncta laudet sæcula.

Deo Patri sit gloria , Ejusque soli Filio , Cum
Spiritu Paracleto , Et nunc et in perpetuum.

Amen.

GOUEL AR SACRAMANT.

Ps. Dixit Dominus , Confitebor , *paj.* 35o ;

Ps. Credidi , propter , *paj.* 36o.

Psalm 127.

BEATI omnes qui timent Dominum : qui ambulant in viis ejus.

Labores manuum tuarum quia manducabis : beatus es et benè tibi erit.

Uxor tua sicut vitis abundans : in lateribus domus tuæ.

Filii tui sicut novellæ olivarum : in circuitu mensæ tuæ.

Eccè sic benedicetur homo : qui timet Dominum.

Benedicat tibi Dominus ex Sion : et videas bona Jerusalem omnibus diebus vitæ tuæ.

Et videas filios filiorum tuorum : pacem super Israël.

Gloria Patri, etc.

Ps. Lauda, Jerusalem, pag. 357.

Hymn.

PANGE, lingua, gloriosi Corporis mysterium,
Sanguinisque pretiosi, Quem in mundi pretium,
Fructus ventris generosi, Rex effudit gentium.

Nobis datus, nobis natus Ex intacta Virgine,
Et in mundo conversatus, Sparso verbi semine,
Sui moras incolatus Miro clausit ordine.

In supremæ nocte cænæ, Recumbens cum fratribus,
Observatâ lege plenè Cibis in legalibus,
Cibum turbæ duodenæ Se dat suis manibus.

Verbum caro, panem verum Verbo carnem efficit;
Fitque sanguis Christi merum : Et si sensus deficit,
Ad firmandum cor sincerum Sola fides sufficit.

Tantum ergò sacramentum Veneremur cernui,

Et antiquum documentum Novo cedat ritui; Præstet fides supplementum Sensuum defectui.

Genitori, Genitoque Laus et jubilatio; Salus, honor, virtus quoque: Sit et benedictio: Procedenti ab utroque Compar sit laudatio. Amen.

Hymn.

SACRIS solemnibus juncta sint gaudia,
Et ex præcordiis sonent præconia;
Recedant vetera, nova sint omnia,
Corda, voces et opera.

Noctis recolitur cæna novissima,
Quâ Christus creditur agnum et azyma
Dedisse fratribus, juxta legitima
Priscis indulta patribus.

Post agnum typicum, expletis epulis,
Corpus Dominicum datum discipulis,
Sic totum omnibus, quod totum singulis,
Ejus fatemur manibus.

Dedit fragilibus corporis ferculum;
Dedit et tristibus sanguinis poculum;
Dicens: Accipite quod trado vasculum;
Omnes ex eo bibite.

Sic sacrificium istud instituit,
Cujus officium committi voluit
Solis presbyteris, quibus sic congruit,
Ut sumant, et dent cæteris.

Panis Angelicus sit panis hominum,
Dat panis cœlicus, figuris terminum:
O res mirabilis! manducat Dominum
Pauper, servus et humilis.

Te, trina Deitas unaque, poscimus,
Sic nos tu visita, sicut te colimus:
Per tuas semitas duc nos quò tendimus;
Ad lucem quam inhabitas. Amen.

Hymn.

VERBUM supernum prodiens, Nec Patris lin-
quens dexteram Ad opus suum exiens, Venit ad
vitæ vesperam.

In mortem à discipulo Suis tradendus æmulis,
Priùs in vitæ ferculo Se tradidit discipulis.

Quibus sub bina specie Carnem dedit et san-
guinem Ut duplicis substantiæ Totum cibaret ho-
minem.

Se nascens dedit socium, Convalescens in edu-
cium, Se moriens in pretium, Se regnans dat in
præmium.

O salutaris hostia! Quæ cœli pandis ostium,
Bella premunt hostilia, Da robur, fer auxilium.

Uni trinoque Domino Sit sempiterna gloria;
Qui vitam sine termino Nobis donet in patria.

Amen.

GOUEL SANT YAN-BADEZOUR.

Ar 4 Ps. quenta eus a C'hoùsperou ar zul,
p. 350, hac evit pempet Ps. Laudate Dominum,
paj. 378.

Hymn.

Ut queant laxis resonare fibris

Mira gestorum famuli tuorum,

Solve polluti labii reatum,

Sancte Joannes.

Nuntius celso veniens olympe,

Te patri magnum fore nasciturum;

Nomen et vitæ seriem gerendæ

Ordine promit.

Ille promissi dubius superni ,
 Perdidit promptæ modulus loquelæ ;
 Sed reformâsti genitus peremptæ
 Organa vocis.

Ventris obstruso recubans cubili ,
 Sensesas regem thalamo manentem ,
 Hinc parens nati meritis uterque
 Abdita pandit.

Gloria Patri, genitæque Proli ,
 Et tibi, compar utriusque semper,
 Spiritus alme, Deus unus, omni
 Tempore sæcli. Amen.

GOUEL SANT PER HA SANT PAUL.

Ps. eus a C'housperou an Ebestel , pajen 360.

Hymn.

AUREA luce et decore roseo ,
 Lux lucis , omne perfudisti sæculum ,
 Decorans cœlos inclyto martyrio ,
 Hâc sacrâ die quæ dat reis veniam.

Janitor cœli, doctor orbis pariter ,
 Judices sæcli, vera mundi lumina ,
 Per crucem alter, alter ense triumphans ,
 Vitæ senatum laureati possident.

O felix Roma! quæ tantorum principum
 Es purpurata pretioso sanguine ,
 Non laude tuâ, sed ipsorum meritis
 Excellis omnem mundi pulchritudinem.

Sit Trinitati sempiterna gloria ,
 Honor, potestas atque jubilatio ,
 In unitate, cui manet imperium ,
 Ex tunc et modò, per æterna sæcula. Amen.

GOUEL CALON SACR A JESUS.

Ps. eus a C'honsperou ar Zacramant , p. 379.

Hymn.

CHRISTE , fons jugis salientis undæ ,
Pectoris sacros aperi recessus ,
Ut Deo plenos bibat ore puro
Spiritus amnes.

Hic latens blando placidus sopore ,
Noxio mundi procul à tumultu ,
Ebrius largo jacet affluentis
Numinis haustu.

Ignis pectus jaculis feritur ,
Vulnus infligit Deus ipse telum ,
Lædit et sanat ferientis idem
Ictus amoris.

Ardor hinc crescit , priùs hinc amata ;
Mens amat Christum , redamante Christo ,
Æmulum pectus nimis æstuanti
Solvitur igne.

Christe , quo ferves , cremer intùs æstu :
Corda fac zelus benè doctus urat ;
Qui tuos rexit , regat ille nostros
Spiritus æstus.

Cordis in sacris latebris sepulta ,
Mens tibi sanctè moritura vivat ;
Vana dediscens , tibi , Christe , fida ,
Serviat uni.

Qui pari sese redamant amore ,
Summa laus Patri , Genitoque summa ;
Laus tibi compar , utriusque sanctum
Flamen amoris. Amen.

GOUEL BELEGUIACH AR ZALVER.

Ar 4 Ps. quenta eus a Chousperou ar zul, p. 350, hac evit pempet Ps. Memento, p. 365.

Hymn.

Non tingat aras jàm pecudum cruor ;
En immolatur dignior hostia :
Nunc se litandum Patri Natus
Eccè Deo Deus ipse libat.

Unctus perenni chrismate Pontifex
Ad sancta templi nos vocat intima :
Quid thura legis ? thuro pectus
Pontificis meliore fumat.

Agnum sub ara perpetuis sacri
Fornax amoris conficit ignibus :
Unâ litandum cæde natum
Jugis amor sine cæde mactat.

Tu par parenti, quæ Pater imperat ,
Promptus statuto tempore perficis :
Descripta vivit lex paterna
In tabulis animata cordis.

Se deprimentis conscia numinis
Mens hæret alto muta silentio :
Quàm magna tractas, quàm potenti
Voce, Deus, loqueris silendo !

Laus summa Patri, summaque Filio ,
Sit summa Sancto gloria Flamini ;
Tu fac adurat dedicatum
Christe, tibi tua flamma pectus.

Amen.

R

GOUEL AN OLL ZAENT.

Ar 4 Ps. quenta eus a C'housperou ar zul, p. 350, hac evit pempet Ps. Credidi, p. 360.

Hymn.

CHRISTE, redemptor omnium, Conserva tuos famulos, Beatae semper Virginis Placatus sanctis precibus.

Beata quoque agmina Coelestium spirituum, Præterita, præsentia, Futura mala pellite.

Vates æterni judicis, Apostolique Domini, Suppliciter exposcimus Salvare vestris precibus.

Martyres Dei inclyti, Confessoresque lucidi, Vestris orationibus Nos ferte in coelestibus.

Chori sanctarum Virginum, Monachorumque omnium, Simul cum sanctis omnibus, Consortes Christi facite.

Gentem auferte perfidam Credentium de finibus, Ut Christo laudes debitas Persolvamus alacriter.

Gloria Patri ingenito, Ejusque Unigenito, Unà cum Sancto Spiritu, In sempiterna sæcula.
Amen.

GOUEL AN OLL ZAENT ESQUIBIEN,

TUD A ILIS EUS AL LEZEN NEVEZ, SPECIALAMANT A ESCOPTI QUEMPER.

Ar 4 Ps. quenta eus a C'housperou ar zul, p. 350; hac evit pempet Ps. Memento, p. 365.

Hymn.

O SACERDOTUM veneranda jura!
 Cùm reum solvunt, Deus ipse solvit;
 Cùm ligant sontem, Deus ipse sontis
 Vincula nectit.

Verba dùm promunt, populus fidelis
 Excipit vocem, cupidus doceri,
 Atque divinæ sacra verba legis
 Mente recondit.

Dùm sacerdotes tua sacra tractant,
 Christe, fac sacris quibus applicâsti
 Consonent mores, populique fiat
 Forma sacerdos.

Luminis splendor, patris una proles,
 Christe, te pronus veneretur orbis,
 Qui sacerdotes per amoris almi
 Flamen inungis. Amen.

GOUEL AR RELEGOU.

Ar 4 Ps. quenta eus a C'housperou ar zul, p.
 350.

Psalm 33.

BENEDICAM Dominum in omni tempore : sem-
 per laus ejus in ore meo.

In Domino laudabitur anima mea : audiant
 mansueti, et lætentur.

Magnificate Dominum mecum : et exaltemus
 nomen ejus in idipsum.

Exquisivi Dominum, et exaudivit me : et ex
 omnibus tribulationibus meis eripuit me.

R 2

Accedite ad eum, et illuminamini : et facies vestrae non confundentur.

Iste pauper clamavit et Dominus exaudivit eum : et de omnibus tribulationibus ejus salvavit eum.

Immittet Angelus Domini in circuitu timentium eum : et eripiet eos.

Gustate et videte quoniam suavis est Dominus : beatus vir qui sperat in eo.

Timete Dominum, omnes sancti ejus : quoniam non est inopia timentibus eum.

Divites eguerunt et esurierunt : inquirentes autem Dominum non minuentur omni bono.

Venite, filii, audite me : timorem Domini docebo vos.

Quis est homo qui vult vitam : diligit dies videre bonos ?

Prohibe linguam tuam à malo : et labia tua ne loquantur dolum.

Diverte à malo et fac bonum, inquire pacem : et persequere eam.

Oculi Domini super justos : et aures ejus in preces eorum.

Vultus autem Domini super facientes mala : ut perdat de terra memoriam eorum.

Clamaverunt justi, et Dominus exaudivit eos : et ex omnibus tribulationibus eorum liberavit eos.

Juxta est Dominus his qui tribulato sunt corde : et humiles spiritu salvabit.

Multae tribulationes justorum : et de omnibus his liberabit eos Dominus.

Custodit Dominus omnia ossa eorum : unum ex his non conteretur.

Mors peccatorum pessima : et qui oderunt justum, delinquent.

Redimet Dominus animas servorum suorum :
et non delinquent omnes qui sperant in eo.
Gloria Patri , etc.

Hymn.

O vos unanimes Christiadum chori,
Sanctorum tumulos et cineres Patrum,
Dulces exuvias, pignora cœlitum,
Lætis dicite cantibus.

Cœlo quandò piis æqua laboribus
Felices animæ gaudia possident,
Pœnarum sociis debita redditur
Hic laus et decus ossibus.

Passim sparsa Deus polliciti memor,
Custos, ne pereant, pignora colligit;
Electosque suis providus aggerit
Aptandos lapides locis.

Quin et relliquias et tumulos sibi
Aras ipse Deus consecrat hostia;
Conjungensque suis se caput artibus
Hos secum simul immolat.

Vos, quorum cineres supplicibus pia,
Tutum præsidium, plebs colit osculis;
Si vos nostra movent, subsidium boni,
Vestris ferte clientibus.

Ut cùm nostra novis splendida dotibus,
Surget juncta choris spirituum caro,
Indivisa Trias sit Deus omnia
Nobis semper in omnibus. Amen.

GOUEL AN DEDY.

Ar 4 Ps. quenta eus a C'housperou ar zul, p. 350; *hac evit pempet Ps. Lauda, Jerusalem*, paj. 357.

Hymn.

URBS Jerusalem beata, Dicta pacis visio, Quæ construitur in cœlis Vivis ex lapidibus, Et angelis coronata, Ut sponsata comite.

Novo veniens è cœlo, Nuptiali thalamo, Præparata, ut sponsata Copuletur Domino: Plateæ et muri ejus Ex auro purissimo.

Portæ nitent margaritis, Adytis patentibus; Et virtute meritorum Illuc introducitur Omnis qui ob Christi nomen Hic in mundo premitur.

Tursionibus, pressuris Expoliti lapides, Suis coaptantur locis Per manus artificis, Disponuntur permansuri Sacris ædificiis.

Gloria et honor Deo Usquequaque altissimo, Unà Patri, Filioque, Inclyto Paracleto, Cui laus est, et potestas, Per æterna sæcula. Amen.

GOUEL SANT CAOURINTIN.

Ar 4 Ps. quenta eus a C'housperou ar zul, p. 350, *ha Ps. Memento*, p. 365.

Hymn.

PANGE solemnes, pia turba, cantus,
Hâc die cunctis, tibi sanctiori,
Quæ Corentinum cumulata palmis
Vexit ad astrâ.

Cujus in miris renovata virgæ
 Crevit Hebrææ potior potestas,
 Pressa dùm tellus baculo scatentes
 Protulit undas.

Carne dùm piscis redit integratâ
 In cibum sese totiès daturus;
 Æqua lex strictæ quotiès suadet
 Prandia mensæ.

Quis dapes parcas vigilesque noctes,
 Quis gregis curam valeat referre,
 Inclytam gemmis ubi sacra pressit
 Infula frontem?

Cœlitum consors patriæque vindex,
 Præsul, ô nostræ decus omne gentis!
 Adsis, et læsi precibus serena
 Numinis iras.

Nostra te summum celebrant Parentem
 Ora, te summo Genitum Parente :
 Par sit amborum tibi laus per omne,
 Spiritus, ævum. Amen.

CANTIC AN ACTION A C'HRAÇ.

TE Deum laudamus : te Dominum confitemur.
 Te æternum Patrem : omnis terra veneratur.
 Tibi omnes angeli : tibi cœli et universæ potes-
 tates.

Tibi Cherubim et Seraphim : incessabili voce
 proclamant.

Sanctus, sanctus, sanctus : Dominus Deus sa-
 baoth.

Pleni sunt cœli et terra : majestatis gloriæ tuæ.

R 4

Te gloriosus : apostolorum chorus,
Te prophetarum : laudabilis numerus ,
Te martyrum candidatus : laudat exercitus.
Te per orbem terrarum : sancta confitetur Ec-
clesia ,

Patrem : immensæ majestatis ;
Venerandum tuum verum : et unicum Filium ;
Sanctum quoque : Paracletum Spiritum. »

Tu rex : gloriæ , Christe.

Tu Patris : sempiternus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturus hominem : non
horruisti Virginis uterum.

Tu devicto mortis aculeo : aperuisti credenti-
bus regna cœlorum.

Tu ad dexteram Dei sedes : in gloria Patris:
Judex crederis : esse venturus.

Te ergò , quæsumus , famulis tuis subveni :
quos pretioso sanguine redemisti.

Æterna fac cum sanctis tuis : in gloria nume-
rari.

Salvum fac populum tuum , Domine : et bene-
dic hæreditati tuæ.

Et rege eos : et extolle illos usquè in æternum.
Per singulos dies : benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in sæculum : et in
sæculum sæculi.

Dignare , Domine , die isto : sine peccato nos
custodire.

Miserere nostrî , Domine : miserere nostrî.

Fiat misericordia tua , Domine , super nos :
quemadmodum speravimus in te.

In te , Domine , speravi : non confundar in
æternum,

CANTIC AN ÆLEZ.

GLORIA in excelsis Deo : et in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Laudamus te. Benedicimus te. Adoramus te. Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam, Domine Deus, rex cœlestis, Deus pater omnipotens; Domine, fili unigenite, Jesu-Christe, Domine Deus, agnus Dei, filius Patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniàm tu solus sanctus : Tu solus Dominus : Tu solus altissimus, Jesu-Christe : Cum Sancto Spiritu, in gloria Dei Patris. Amen.

SYMBOLEN A NICEE.

CREDO in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem cœli et terræ, visibilium omnium et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum-Christum, filium Dei unigenitum : Et ex Patre natum ante omnia sæcula : Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero : Genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines et propter nostram salutem, descendit de cœlis : et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine : ET HOMO FACTUS EST. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus et sepultus est. Et resurrexit tertiâ die secundum Scripturas. Et ascendit in cœlum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos et

mortuos, cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, et vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit : Qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur : qui locutus est per Prophetas. Et unam, sanctam, catholicam et apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum; et vitam venturi sæculi.

Amen.

AR SEIZ PSALM A BINIGEN.

Psalm 6.

DOMINE, ne in furore tuo arguas me : neque in ira tua corripas me.

Miserere mei, Domine, quoniam infirmus sum : sana me, Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valdè : sed tu, Domine, usquequò?

Convertere, Domine, et eripe animam meam : salvum me fac propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tui : in inferno autem quis confitebitur tibi?

Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum : lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est à furore oculus meus : inveteravi inter omnes inimicos meos.

Discedite à me, omnes qui operamini iniquitatem : quoniam exaudivit Dominus vocem fletus mei.

Exaudivit Dominus deprecationem meam : Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant et conturbentur vehementer omnes inimici mei : convertantur et erubescant valdè velociter.

Gloria Patri, etc.

Psalm 31.

BEATI quorum remissæ sunt iniquitates : et quorum tecta sunt peccata.

Beatus vir cui non imputavit Dominus peccatum : nec est in spiritu ejus dolus.

Quoniàm tacui, inveteraverunt ossa mea : dùm clamarem totâ die.

Quoniàm die ac nocte gravata est super me manus tua : conversus sum in ærumna mea, dùm configitur spina.

Delictum meum cognitum tibi feci : et injustitiam meam non abscondi.

Dixi : Confitebor adversum me injustitiam meam Domino : et tu remisisti impietatem peccati mei.

Pro hac orabit ad te omnis sanctus : in tempore opportuno.

Verumtamen in diluvio aquarum multarum : ad eum non approximabunt.

Tu es refugium meum à tribulatione quæ circumdedit me : exultatio mea, erue me à circumdantibus me.

Intellectum tibi dabo, et instruam te in via hac quâ gradieris : firmabo super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus et mulus : quibus non est intellectus.

In chamo et fræno maxillas eorum constringe : qui non approximant ad te.

Multa flagella peccatoris : sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.

Lætamini in Domino et exultate , justī : et gloriāmini , omnes recti corde.

Gloria Patri , etc.

Ps. Domine , ne in furore..... Quoniām , paj.
340.

Psalm. 50.

MISERERE meī , Deus : secundū magnam misericordiam tuam.

Et secundū multitudinem miserationum tuarum : dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitate mea : et à peccato meo munda me.

Quoniām iniquitatem meam ego cognosco : et peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi , et malum coram te feci : ut justificeris in sermonibus tuis et vincas , cū judicaris.

Eccē enim in iniquitatibus conceptus sum : et in peccatis concepit me mater mea.

Eccē enim veritatem dilexisti : incerta et occulta sapientiæ tuæ manifestāsti mihi.

Asperges me hyssopo , et mundabor : lavabis me , et super nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium et lætitiā : et exultabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuā à peccatis meis : et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me , Deus : et spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me à facie tua : et Spiritum Sanctum tuum ne auferas à me.

Redde mihi lætitiā salutaris tui : et spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas : et impii ad te convertentur.

Libera me de sanguinibus , Deus , Deus salutis meæ : et exultabit lingua mea justitiā tuam.

Domine , labia mea aperies : et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium , dedissem utiquè : holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contritus : cor contritum et humiliatum , Deus , non despicias.

Benignè fac , Domine , in bona voluntate tua Sion : ut ædificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium justitiæ , oblationes et holocausta : tunc imponent super altare tuum vitulos.

Gloria Patri , etc.

Psalm 101.

DOMINE , exaudi orationem meam : et clamor meus ad te veniat.

Non avertas faciem tuam à me : in quacumque die tribulor , inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die invocavero te : velociter exaudi me.

Quia defecerunt sicut fumus dies mei : et ossa mea sicut cremium aruerunt.

Percussus sum ut fœnum , et aruit cor meum : quia oblitus sum comedere panem meum.

A voce gemitûs mei : adhæsit os meum carni meæ.

Similis factus sum pellicano solitudinis : factus sum sicut nicticorax in domicilio.

Vigilavi : et factus sum sicut passer solitarius in tecto.

Totâ die exprobrabant mihi inimici mei : et qui laudabant me , adversum me jurabant.

Quia cinerem tanquàm panem manducabam : et potum meum cum fletu miscebam.

A facie iræ et indignationis tuæ : quia elevans allisisti me.

Dies mei sicut umbra declinaverunt : et ego sicut fœnum arui.

Tu autem , Domine , in æternum permanes : et memoriale tuum in generationem et generationem.

Tu exurgens misereberis Sion : quia tempus miserendi ejus , quia venit tempus.

Quoniàm placuerunt servis tuis lapides ejus : et terræ ejus miserebuntur.

Et timebunt gentes nomen tuum , Domine : et et omnes reges terræ gloriam tuam.

Quia ædificavit Dominus Sion : et videbitur in gloria sua.

Respexit in orationem humilium : et non sprexit precem eorum.

Scribantur hæc in generatione altera : et populus , qui creabitur , laudabit Dominum.

Quia prospexit de excelso sancto suo : Dominus de cœlo in terram aspexit.

Ut audiret gemitus compeditorum : ut solveret filios interemptorum.

Ut annuntient in Sion nomen Domini : et laudem ejus in Jerusalem.

In conveniendo populos in unum : et reges , ut serviant Domino.

Respondit ei in via virtutis suæ : paucitatem dierum meorum nuntia mihi.

Ne revoces me in dimidio dierum meorum : in generationem et generationem anni tui.

Initio tu, Domine, terram fundâsti : et opera manuum tuarum sunt cœli.

Ipsi peribunt, tu autem permanes : et omnes sicut vestimentum veterascent.

Et sicut opertorium mutabis eos, et mutabuntur : tu autem idem ipse es, et anni tui non deficient.

Filii servorum tuorum habitabunt : et semen eorum in sæculum dirigetur.

Gloria Patri, etc.

Ps. De profundis, paj. 348.

Psalm 142.

DOMINE, exaudi orationem meam, auribus percipe obsecrationem meam in veritate tua : exaudi me in tua justitia.

Ut non intres in iudicium cum servo tuo : quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.

Quia persecutus est inimicus animam meam : humiliavit in terra vitam meam.

Collocavit me in obscuris sicut mortuos sæculi : et anxius est super me spiritus meus : in me turbatum est cor meum.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum in omnibus operibus tuis : in factis manuum tuarum meditabar.

Expandi manus meas ad te : anima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velociter exaudi me, Domine : defecit spiritus meus.

Non avertas faciem tuam à me : et similis ero
descendentibus in lacum.

Auditam fac mihi manè misericordiam tuam :
quia in te speravi.

Notam fac mihi viam in qua ambulem : quia
ad te levavi animam meam.

Eripe me de inimicis meis, Domine ; ad te con-
fugi : doce me facere voluntatem tuam , quia
Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rec-
tam , propter nomen tuum : Domine , vivificabis
me in æquitate tua.

Educes de tribulatione animam meam : et in
misericordia tua disperdes inimicos meos.

Et perdes omnes qui tribulant animam meam :
quoniam ego servus tuus sum.

- Gloria Patri , etc.

LITANIOU AR ZAENT ,

*Pere a ganer e Proceſſion ſant Marc hac er
Rogationou , ha da bep poent.*

KYRIE , eleïſon.

Chriſte , eleïſon.

Kyrie , eleïſon.

Chriſte , audi nos.

Chriſte , exaudi nos.

Pater de cœlis , Deus , miſerere nobis.

Fili , Redemptor mundi , Deus , miſerere nobis.

Spiritus Sancte , Deus , miſerere nobis.

Sancta Trinitas , unus Deus , miſerere nobis.

Sancta Maria, ora pro nobis.

Sancta Dei Genitrix, ora.

Sancta Virgo virginum, ora.

Sancte Michaël, ora.

Sancte Gabriel, ora.

Sancte Raphaël, ora.

Omnes sancti angeli et archangeli, orate pro nobis.

Omnes sancti beatorum spirituum ordines, orate.

Sancte Joannes-Baptista, ora.

Sancte Joseph, ora.

Omnes sancti patriarchæ et prophetæ, orate.

Sancte Petre, ora pro nobis.

Sancte Paule,

Sancte Andræa,

Sancte Jacobe,

Sancte Joannes,

Sancte Thoma,

Sancte Jacobe,

Sancte Philippe,

Sancte Bartholomæe,

Sancte Mathæe,

Sancte Simon,

Sancte Thadæe,

Sancte Matthia,

Sancte Barnaba,

Sancte Luca,

Sancte Marce,

Omnes sancti apostoli et evangelistæ, orate pro nobis.

Omnes sancti discipuli Domini, orate.

Omnes sancti innocentes, orate.

Sancte Stephane, ora pro nobis.

Sancte Laurenti, ora.

Ora pro nobis.

Sancte Vincenti , ora pro nobis.

Sancti Fabiani et Sebastiani , orate pro nobis.

Sancti Joannes et Paule , orate.

Sancti Cosma et Damiane , orate.

Sancti Gervasi et Protasi , orate.

Omnes sancti martyres , orate.

Sancte Sylvester , ora pro nobis.

Sancte Gregori ,

Sancte Ambrosi ,

Sancte Augustine ,

Sancte Hieronyme ,

Sancte Martine ,

Sancte Nicolae ,

Sancte Briocce ,

Sancte Paterne ,

Sancte Corentine ,

Sancte Paule ,

Sancte Tugdualde ,

Sancte Maclovi ,

Sancte Samson ,

Sancte Guillelme ,

Sancte Francisce Salesi ,

Omnes sancti pontifices et confessores , orate pro nobis.

Omnes sancti doctores , orate.

Sancte Antoni , ora pro nobis.

Sancte Benedicte , ora.

Sancte Bernarde , ora.

Sancte Dominice , ora.

Sancte Francisce , ora.

Sancte Yvo , ora.

Sancte Vincenti à Paulo , ora.

Sancte Mauriti , ora.

Sancte Ludovice , ora.

Ora pro nobis.

Omnes sancti sacerdotes et levitæ, orate pro nobis.

Omnes sancti monachi et eremitæ, orate.

Sancta Maria-Magdalena, ora pro nobis.

Sancta Anna,

Sancta Agatha,

Sancta Lucia,

Sancta Agnes,

Sancta Cæcilia,

Sancta Catharina,

Sancta Anastasia,

Sancta Osmana,

Sancta Genovefa,

Omnes sanctæ virgines et viduæ, orate pro nobis.

Omnes sancti et sanctæ Dei, intercedite pro nobis.

Propitius esto, parce nobis, Domine.

Propitius esto, exaudi nos, Domine.

Ab omni malo, libera nos, Domine.

Ab omni peccato,

Ab ira tua,

A subitanea et improvisa morte,

Ab insidiis diaboli,

Ab ira, et odio, et omni mala voluntate,

A spiritu fornicationis,

A fulgure et tempestate,

A morte perpetua,

Per mysterium sanctæ incarnationis tuæ,

Per adventum tuum,

Per nativitatem tuam,

Per baptismum et sanctum jejunium tuum,

Per crucem et passionem tuam,

Per mortem et sepulturam tuam,

Per sanctam resurrectionem tuam,

Per admirabilem ascensionem tuam,

Per adventum Spiritûs Sancti Paracleti,

Ora pro nobis.

libera.

libera.

libera.

libera.

libera.

libera.

libera.

libera.

libera.

libera.

libera.

lib.

libera.

libera.

libera.

libera.

libera.

In die iudicii, libera nos, Domine.

Peccatores, te rogamus, audi nos.

Ut nobis parcas, te rogamus.

Ut nobis indulgeas, te rogamus.

Ut ad veram pœnitentiam nos perducere digneris, te rogamus.

Ut Ecclesiam tuam sanctam regere et conservare digneris, te rogamus.

Ut domnum apostolicum et omnes ecclesiasticos ordines in sancta religione conservare digneris, te rogamus.

Ut inimicos sanctæ Ecclesiæ humiliare digneris, te rogamus, audi nos.

Ut regibus et principibus christianis pacem et veram concordiam donare digneris, te rogamus, audi nos.

Ut cuncto populo christiano pacem et unitatem largiri digneris, te rogamus.

Ut nosmetipsos in tuo sancto servitio confortare et conservare digneris, te rogamus.

Ut mentes nostras ad cœlestia desideria erigas, te rogamus, audi nos.

Ut omnibus benefactoribus nostris sempiterna bona retribuas, te rogamus.

Ut animas nostras, fratrum, propinquorum et benefactorum nostrorum ab æterna damnatione eripias, te rogamus.

Ut fructus terræ dare et conservare digneris, te rogamus, audi nos.

Ut omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris, te rogamus.

Ut nos exaudire digneris, te rogamus.

Fili Dei, te rogamus, audi nos.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis, Domine.

Agnus Dei..... exaudi nos, Domine.

Agnus Dei.... miserere nobis.

Christe, audi nos. Christe, exaudi nos.

Kyrje, eleïson. Christe, eleïson. Kyrje, eleïson.

Pater noster, etc.

✠. Lætamini in Domino et exultate, justi.

Rf. Et gloriamini, omnes recti corde.

Oræson.

Omnipotens sempiterne Deus, qui vivorum dominaris simul et mortuorum omniumque miseris, quos tuos fide et opere futuros esse prænoscis, te supplices exoramus, ut pro quibus effundere preces decrevimus, quosque vel præsens sæculum adhuc in carne retinet, vel futurum jam exutos corpore suscepit, intercedentibus omnibus sanctis tuis, pietatis tuæ clementiâ, omnium delictorum suorum veniam consequantur; Per Dominum nostrum, etc.

LITANIOU JESUS.

KYRIE, eleïson.

Christe, eleïson.

Kyrje, eleïson.

Jesu, audi nos.

Jesu, exaudi nos.

Pater de cœlis, Deus, miserere nobis.

Fili, Redemptor mundi, Deus,

mis.

Spiritus Sancte, Deus,

mis.

Sancta Trinitas, unus Deus,

mis.

Jesu, fili Dei vivi,

mis.

Jesu, splendor Patris, miserere nobis.
Jesu, candor lucis æternæ,
Jesu, rex gloriæ,
Jesu, sol justitiæ,
Jesu, fili Mariæ Virginis,
Jesu amabilis,
Jesu admirabilis,
Jesu, Deus fortis,
Jesu, pater futuri sæculi,
Jesu, magni consilii angele,
Jesu potentissime,
Jesu obediētiissime,
Jesu mitis et humilis corde,
Jesu, amator castitatis,
Jesu, amator noster,
Jesu, Deus pacis,
Jesu, auctor vitæ,
Jesu, exemplar virtutum,
Jesu, zelator animarum,
Jesu, Deus noster,
Jesu, refugium nostrum,
Jesu, pater pauperum,
Jesu, thesaurus fidelium,
Jesu, bone pastor,
Jesu, lux vera,
Jesu, sapientia æterna,
Jesu, bonitas infinita,
Jesu, via et vita nostra,
Jesu, gaudium angelorum,
Jesu, rex patriarcharum,
Jesu, magister apostolorum,
Jesu, doctor evangelistarum,
Jesu, fortitudo martyrum,
Jesu, lumen confessorum,

Miserere nobis.

Miserere nobis.

Jesu , puritas virginum , miserere nobis.
 Jesu , corona sanctorum omnium , miserere.
 Propitius esto , parce nobis , Jesu.
 Propitius esto , exaudi nos , Jesu.
 Ab omni malo , libera nos , Jesu.
 Ab omni peccato , libera nos , Jesu.
 Ab irâ tuâ ,
 Ab insidiis diaboli ,
 A spiritu fornicationis ,
 A morte perpetuâ ,
 A neglectu inspirationum tuarum ,
 Per mysterium sanctæ incarnationis tuæ ,
 Per nativitatem tuam ,
 Per infantiam tuam ,
 Per divinissimam vitam tuam ,
 Per labores tuos ,
 Per dolores tuos ,
 Per agoniam et passionem tuam ,
 Per crucem et derelictionem tuam ,
 Per mortem et sepulturam tuam ,
 Per sanctam resurrectionem tuam ,
 Per ascensionem tuam ,
 Per gaudia tua ,
 Per gloriam tuam ,
 Agnus Dei , qui tollis peccata mundi , parce no-
 bis , Jesu.
 Agnus Dei , qui tollis peccata mundi , exaudi
 nos , Jesu.
 Agnus Dei , qui tollis peccata mundi , miserere
 nobis , Jesu.
 V. Sit nomen Domini benedictum ,
 R. Ex hoc nunc et usquè in sæculum.

Orason.

Domine Jesu-Christe , qui dixisti : petite et

Libera nos , Jesu.

Libera nos , Jesu.

accipietis ; quærite et invenientis ; pulsate et aperietur vobis , quæsumus , da nobis petentibus divini tui amoris affectum , ut te toto corde , ore et opere diligamus , et à tua nunquàm laude cessemus. Qui vivis et regnas , etc.

LITANIOU AR VERC'HES.

KYRIE , eleïson.

Christe , eleïson.

Kyrie , eleïson.

Christe , audi nos.

Christe , exaudi nos.

Pater de cœlis , Deus , miserere nobis.

Fili , Redemptor mundi , Deus , miserere nobis.

Spiritus Sancte , Deus , miserere nobis.

Sancta Trinitas , unus Deus , miserere nobis.

Sancta Maria , ora pro nobis.

Sancta Dei Genitrix ,

Sancta Virgo virginum ,

Mater Christi ,

Mater divinæ gratiæ ,

Mater purissima ,

Mater castissima ,

Mater inviolata ,

Mater intemerata ,

Mater amabilis ,

Mater admirabilis ,

Mater Creatoris ,

Mater Salvatoris ,

Virgo prudentissima ,

Virgo veneranda ,

Virgo prædicanda ,

Virgo potens ,

Ora pro nobis.

Virgo

Virgo clemens, ora pro nobis.

Virgo fidelis,

Speculum justitiæ,

Sedes sapientiæ,

Causa nostræ lætitiæ,

Vas spirituale,

Vas honorabile,

Vas insigne devotionis,

Rosa mystica,

Turris Davidica,

Turris eburnea,

Domus aurea,

Fœderis arca,

Janua cœli,

Stella matutina,

Salus infirmorum,

Refugium peccatorum,

Consolatrix afflictorum,

Auxilium christianorum,

Regina angelorum,

Regina patriarcharum,

Regina prophetarum,

Regina apostolorum,

Regina martyrum,

Regina confessorum,

Regina virginum,

Regina sanctorum omnium,

Regina cleri,

Regina sacratissimi rosarii, ora pro nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis, Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos, Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Ora pro nobis.

Ora pro nobis.

S

Christe; audi nos. Christe, exaudi nos.

℣. Ora pro nobis, sancta Dei Genitrix.

℞. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oræson.

Concede, misericors Deus, fragilitati nostræ præsidium: ut qui sanctæ Dei Genitricis memoriam agimus, intercessionis ejus auxilio à nostris iniquitatibus resurgamus; Per eundem Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Antifonen d'ar Verc'hes.

SUB tuum præsidium confugimus, sancta Dei Genitrix; nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus, sed à periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa et benedicta.

Peden sant Bernard d'ar Verc'hes sacr.

MEMORARE, ô piïssima Virgo Maria! non esse auditum à sæculo quemquam ad tua currentem præsidia, tua implorantem auxilia, tua petentem suffragia esse derelictum. Ego tali animatus confidentiâ, ad te, Virgo, virginum mater, curro, ad te venio, coram te gemens peccator assisto; noli, mater Verbi, verba mea despicerere, sed audi propitia et exaudi. Amen.

Pros d'ar Verc'hes santel.

INVIOLATA, integra et casta es, Maria,
Quæ es effecta fulgida cœli porta.
O mater alma Christi carissima,

Suscipe pia laudum præconia.
 Nostra ut pura pectora sint et corpora ,
 Te nunc flagitant devota corda et ora.
 Tua per precata dulcisona ,
 Nobis concedas veniam per sæcula.
 O benigna ! ô regina ! ô Maria !
 Quæ sola inviolata permansisti.
 ✕. Ora pro nobis , sancta Dei Genitrix.
 R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oræson.

Famulorum tuorum , quæsumus , Domine ,
 delictis ignosce ; ut qui tibi placere de actibus
 nostris non valemus , Genitricis Filii tui Domini
 nostri intercessionem salvemur ; Per eundem , etc.

Evit goulen ar Chastete.

URE igne Sancti Spiritûs renes nostros et cor
 nostrum , Domine , ut tibi casto corpore servia-
 mus , et mundo corde placeamus ; Per.

Aroc al labour.

ACTIONES nostras , quæsumus , Domine , as-
 pirando præveni , et adjuvando proseguere ; ut
 cuncta nostra oratio , et operatio , à te semper
 incipiat , et per te cœpta finiatur ; Per.

Evit ar peoc'h.

DA pacem Domine in diebus nostris , quia non
 est alius qui pugnet pro nobis , nisi tu Deus
 noster.

Ÿ. Fiat pax in virtute tua.

Rf. Et abundantia in turribus tuis.

Oræson.

Deus, à quo sancta desideria, recta consilia et justa sunt opera; da servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem: ut et corda nostra mandatis tuis dedita, et hostium sublatâ formidine, tempora sint tuâ protectione tranquilla. Per Dominum nostrum, etc.

TAULEN.

- pag.	
Lettre à l'Editeur.....	v
Avis.	x

QUENTA LODEN.

Instruction var beden vocal ha mental.....	1
Pedennou diouz ar mintin.....	4
Pedennou diouz an nos.....	ibid.
Reglamant a vuez evit pep devez eus ar sizun....	5
Esplicacion ceremoniou an oferen.....	13
Pedennou aroc , epad ha goude an oferen.....	41
aroc ha goude ar goëssion.....	53
aroc ha goude ar gommunion.....	56

EIL LODEN.

Meditationou evit pep devez eus ar miz.....	60
Avis var an examen particulier, al lectur spirituel hac an oræson.....	ibid.
I. Devez. Var an obligation da zervicha Doue.....	64
II. Devez. Var ar feiz	65
III. Devez. Var ar pezh evit petra omp crouet gant Doue.....	66
IV. Devez. Red eo disprisout ar bed.....	67
V. Devez. Var ar maro.....	68
VI. Devez. Var an varn diveza.....	69
VII. Devez. Var an ifern.....	70
VIII. Devez. Var an eternite a boan.....	71
IX. Devez. Var ar barados.....	72
X. Devez. Var bræsanç Doue.....	73
XI. Devez. Var ar silvidiguez.....	74

	<i>pag.</i>
<u>XII. Devez. Var an horrol eus ar pec'hed.....</u>	75
<u>XIII. Devez. Var ar binigen.....</u>	76
<u>XIV. Devez. Na zaleid quet da ober pinigen.....</u>	77
<u>XV. Devez. Var resped ar bed.....</u>	78
<u>XVI. Devez. Var an disfizianç ac'hanomp hon-unan.</u>	79
<u>XVII. Devez. Var ar fizianç e Doue.....</u>	80
<u>XVIII. Devez. Var an obligation da brofita eus a</u> <u>c'hraçou Doue.....</u>	81
<u>XIX. Devez. Var an obligation da implija mad hon</u> <u>amzer.....</u>	82
<u>XX. Devez. Var an obligation da receo, e stad vad,</u> <u>hor sacramanchou.....</u>	83
<u>XXI. Devez. Var an oferen.....</u>	84
<u>XXII. Devez. Var an aluzen.....</u>	86
<u>XXIII. Devez. Var an exempl.....</u>	87
<u>XXIV. Devez. Var ar zoufrançou.....</u>	88
<u>XXV. Devez. Ober a dleomp bolontez Doue e pep</u> <u>tra.....</u>	89
<u>XXVI. Devez. Var garantez Doue.....</u>	90
<u>XXVII. Devez. Caret Jesus-Christ.....</u>	91
<u>XXVIII. Devez. Caret hon nessa.....</u>	92
<u>XXIX. Devez. Caret hon adversourien.....</u>	93
<u>XXX. Devez. Red eo heñlia exempl Jesus-Christ..</u>	94
<u>XXXI. Devez. Var an devotion d'ar Verc'hes, da</u> <u>zant Joseph, etc.....</u>	95
<u>Præparation d'ar maro.....</u>	97

TEIRVED LODEN.

<u>Instructionou var ar gouëliou principala eus ar</u> <u>bloas.....</u>	105
<u>Instruction var ar zuliou ha var ar gouëliou berz,</u> <u>var ar bara benniguet hac an obligation da asista</u> <u>en ofiç parres.....</u>	<i>ibid.</i>

Var an dour benniguet ha var procession tro'n ilis.	108
Var amzer an Azvent.....	109
Var ar c'hotuerou hac ar vigilou.....	111
Annonciation ar Verc'hes.....	114
Ar Vizitation.....	124
Guinivelez hor Zalver.....	132
Ar Circoncision.....	134
Ar Rouanez.....	143
Purification ar Verc'hes.....	145
Var amzer an ened.....	153
Merc'her al ludu, var zerimoni an deiz.....	156
Evit ar guener quenta eus ar c'horais, var amzer ar c'horais.....	158
Evit an eil guener eus ar c'horais, var bemp gouli hor Zalver.....	161
Evit an trede guener eus ar c'horais, var an devo- tion d'ar grucifi.....	162
Evit ar pevare guener eus ar c'horais, Jesus er Jar- din Olived.....	165
Evit ar pevare zadorn eus ar c'horais, Jesus scour- gezet.....	167
Evit al lun aroc sul ar Bassion, Jesus curunet a spenn.....	169
Evit ar meurz aroc sul ar Bassion, Jesus o touguen he groas.....	171
Evit ar merc'her aroc sul ar Bassion, Jesus o vervel var ar groas.....	173
Evit ar yaou aroc sul ar Bassion, var amzer ar Bas- sion.....	176
Evit ar guener aroc sul ar Bassion, var hent ar groas.	178
Evit ar zadorn aroc sul ar Bassion (lennit ur stacien bemdez).....	ibid.
Evit ar zadorn Fasq, var an amzer Fasq.....	ibid.
Evit ar sul Fasq, resurrection hor Zalver.....	181

Evit al lun hac ar meurz Fasq.....	<i>pag.</i> 181
Evit gouël sant Marc , ha var ar rogationou.....	<i>ibid.</i>
An Assansion.....	183
Ar Pantecost.....	187
Sul ar Drindet.....	191
Solanite ar Sacramant.....	194
Conception ar Verc'hes.....	197
Guinivelez ar Verc'hes.....	202
Præsantation ar Verc'hes.....	208
Assomption ar Verc'hes.....	213
Curunamant ar Verc'hes.....	219
Var an devotion da sant Joseph.....	221
Var an devotion d'an ælez , ispecial d'hon æl gardien.....	<i>ibid.</i>
Gouel an oll Zænt.....	223
Gouel an Anaoun.....	225
Var ar purcatoar.....	<i>ibid.</i>

PEDERVED LODEN.

Maximou spirituel , tennet eus ar Scritur sacr , eus a levr an Imitation hac eus ar vuez ar Zænt.....	233
--	-----

PEDENNOU DA LEN E LEVR AN Imitation.

Peden goude ar goëssion , ar gommunion , epad ur retret.....	1. 2 , ch. 1.
Evit en em lacat gant fizianç etre daouarn Doue.....	1. 2 , ch. 2.
Evit en em gonformi a galon vad da volontez Doue.....	1. 1 , ch. 12.
Peden aroc ar zermon.....	1. 3 , ch. 3.
Evit goulenn ar c'hraç da anaout hor stad a vuez.....	1. 3 , ch. 15.
Evit goulenn ar vertus a batiantet.....	1. 3 , ch. 19.
Evit goulenn ar vertus a humilite.....	1. 3 , ch. 52.
Evit goulenn ar burete hac an devotion....	1. 3 , ch. 23.
Pa vezer affliget pe autramant tentet.....	1. 3 , ch. 29.

Evit goulen ar c'hraç da souffr pep tra evit

Doue..... l. 3, ch. 47.

Pa vezer calomniet..... l. 3, ch. 46.

Peden da lavaret aroc an oferen..... l. 4, ch. 9.

*Lectouriou hac instructionou mad-bras da zervichout epad
ur reiret.*

LECTOURIOU : IMITATION.

1. devez..... l. 1,— ch. 20.

2. devez..... l. 2,— ch. 22.

3. devez..... l. 1,— ch. 23.

4. devez..... l. 1,— ch. 24.

5. devez..... l. 3,— ch. 52.

6. devez..... l. 3,— ch. 47.

INSTRUCTIONOU : MANUEL.

Mintin.

Pardaës.

Silvidiguez, pag. 74 Péc'het, pag. 75

Ar maro, 68 Ar varn, 69

An ifern, 70 An æternite, 71

Pinigen, 76 Hep dale, 77

Disfiziout, 78 Fiziout, 79

Caret Jesus, 91 Rei exempl-vad, 87

PEMPET LODEN.

Bizitou d'ar Sacramant ha d'ar Verc'hes..... 254

Instruction var ar bizitou a dleomp da ober d'ar Sa-
cramant..... 255

Instruction var ar bizitou a dleomp da ober d'ar
Verc'hes..... 257

C'HUEC'HVET LODEN.

Instruction var an induljançou e general..... 271

Var an induljançou e particulier, ha var ar breu-
rieziou..... 280

Evit lavaret ar beden : *Sanctus, Sanctus, Sanctus. ibid.*

<i>Evit lavaret ar Gloria Patri</i>	<i>pag.</i> 281
<i>Evit lavaret ar beden : Fiat, laudetur</i>	<i>ibid.</i>
<i>Evit lavaret an actou a feiz, a esperanç hac a garan-</i> <i>tez</i>	<i>ibid.</i>
<i>Evit ober catekis quen e public quen e particulier</i>	282
<i>Evit ober bemdez oræson mental</i>	283
<i>Evit desqui ober oræson d'ar re-all</i>	<i>ibid.</i>
<i>Evit sacramanti en deizioù ened</i>	284
<i>Evit ar beden : Jesus, Mari, Joseph, etc</i>	285
<i>Evit litanioù Jesus ha re ar Verc'hes</i>	<i>ibid.</i>
<i>Evit ar Veni, Creator</i>	<i>ibid.</i>
<i>Evit an Angelus</i>	286
<i>Evit santifia miz Mari</i>	287
<i>Evit ar Salve, Regina, hac ar Sub tuum</i>	<i>ibid.</i>
<i>Evit ar chapelet brigitet hac ar Stabat</i>	288
<i>Evit ar seiz psalm ha litanioù an oll Zænt</i>	<i>ibid.</i>
<i>Evit an Angele Dei</i>	289
<i>Evit heñlia ar viatic</i>	<i>ibid.</i>
<i>Evit an De profundis ha pemp Pater evit an anaon</i>	290
<i>Evit lavaret pemp Pater hac Ave evit enori ar gou-</i> <i>liou hor Zalver</i>	<i>ibid.</i>
<i>Instruction var ar breuriezioù</i>	291
<i>Breuriez ar sacramant</i>	292
<i>An adoration perpetuel</i>	296
<i>Breuriez Calon Jesus</i>	302
<i>Breuriez Propagation ar feiz</i>	307
<i>Hent ar groas</i>	309
<i>Breuriez ar Rosera, cantic hac un instruction devot</i> <i>var bep unan eus ar 15 myste</i>	312
<i>Breuriez ar Scapuler</i>	326
<i>Breuriez ar Galon santel a Vary</i>	328
<i>Breuriez an anaoun</i>	332
<i>Var ar Jubile</i>	333

Ofiç an Anaon, d'ar Matinesou.....	338
<i>Pros Dies iræ</i>	345
Ofiç an Anaon, d'ar Gousperou.....	346
Gousperou ar Zul.....	350
ar Verc'hes.....	356
Antifonennou d'ar Verc'hes.....	359

COMMUN AR ZENT.

Gousperou an Ebestel.....	360
ar Verzerien.....	364
ar C'hoëssour.....	365
ar Guerc'hezet hac ar Groaguez santel..	367

GOUSPEROU AR BLOAS.

Epad an Azvent.....	368
Gouel an Nedelec.....	369
ar Rouanez.....	370
an Hano zantel a Jesus.....	371
Epad ar C'horais.....	<i>ibid.</i>
Peden <i>Stabat Mater</i>	372
Gousperou sant Paul, Escop.....	373
evit amzer ar Bassion.....	374
evit Gouëliou Fasq.....	375
evit zul ar C'hasimodo.....	376
Gouel sant Briec.....	377
an Ascension.....	<i>ibid.</i>
ar Pantecost.....	378
an Drindet.....	379
ar Zacramant.....	<i>ibid.</i>
sant Ian-Badezour.....	382
sant Per ha sant Paul.....	383
Calon sacr a Jesus.....	384
Beleguiach ar Zalver.....	385
an oll Zent.....	386

	<i>pag.</i>
Gouel an oll Esquibien , etc.....	386
ar Relegou.....	387
an Dedy.....	390
sant Caourintin.....	<i>ibid.</i>
Cantic <i>Te Deum</i>	391
Cantic an ælez, <i>Gloria in excelsis</i>	393
Symbolen a Nicee.....	<i>ibid.</i>
Seiz psalm a binigen.....	394
Litanion an oll Zænt.....	400
Litanion Jesus.....	405
Litanion ar Verc'hes.....	408
Peden d'ar Verc'hes, <i>Memorare</i>	410
<i>Sub tuum præsidium</i>	<i>ibid.</i>
Pros <i>Inviolata</i>	<i>ibid.</i>
Evit goulén ar chastete.....	411
Aroc al labour.....	<i>ibid.</i>
Evit ar peoc'h.....	<i>ibid.</i>

FIN.

